Wolf Baudissin.
Von Prof. Delitzsch. 26. Nov. 1882.

דניאל
עזרא ונחמיה

LIBRI DANIELIS
EZRAE ET NEHEMIAE.

כתובים

דניאל עזרא ונחמיה

LIBRI DANIELIS EZRAE ET NEHEMIAE

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME EXPRESSIT
E FONTIBUS MASORAE CODICUMQUE VARIE ILLUSTRAVIT
ADUMBRATIONEM CHALDAISMI BIBLICI ADJECIT

S. BAER.

CUM PRAEFATIONE FRANCISCI DELITZSCH

ET GLOSSIS BABYLONICIS FRIDERICI DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.
LIPSIAE 1882.

PRAEFATIO.

Editio nova eaque critica Danielis atque Ezrae cum Nehemia erat res tam difficilis quam necessaria. Textus enim horum trium duorumve librorum magis quam alius cujusquam fluctuat. Si quampiam editionum vulgatarum codicis sacri evolveris, videbis, quanta sit his in libris varietas lectionis in margine adnotata, praesertim in chaldaica[1] quae dicitur eorum parte. Neque tamen quisquam exstitit, qui post Jedidjam Norzi (in commentario critico מנחת שי qui 1740—42 Mantuae editus est) textum translaticium denuo critice tentaverit et mendis inveteratis[2] purgaverit. Non solum Danielis et Ezrae interpretes, sed etiam qui grammaticam chaldaismi biblici tractant textum receptum assumserunt in eoque acquieverunt, quamquam proprietates chaldaismi illius accurate cognosci describique non possunt, nisi prius genuina textus species explorata sit. Id ipsum vero non parvi momenti est. Etenim libri Danielis et Ezrae sunt antiquissima literarum aramaicarum monumenta quae ad nos pervenerunt. Nativum aramaici sermonis colorem non dilutum esse praeter alia indicia inde apparet, quod peculiari vocabulorum collocatione dictionumque constructione ab hebraico sermone

---

[1] Consulto non abstinemus hoc nomine, quoniam in ipsa Masora Targumi Onkelosiani, quam A. Berliner 1877 edidit, aramaicus Scripturae Sacrae sermo לישנא דכסדאי appellatur, ceterum vide commentationem Th. Noeldekii *Die Namen der aramäischen Nation und Sprache* in DMZ XXV p. 113 ss.

[2] Exemplum falsarum scriptionum est התקנת Dan. 4, 33 pro הָתְקְנֵת (restitutus sum), atque etiam הַשְׁכַּחַת 2, 25 pro הַשְׁכַּחֵת sive הַשְׁכְּחֵת (inveni), quamquam Baerius hoc mutare non ausus est, obstante codicum quotquot conferre ei contigit ad unum omnium auctoritate. Fortasse principio scriptum erat הַשְׁכַּחַתְּ (invenisti, quod in ore aulici idem quod ecce tibi).

differt et quod adeo sermo Ezrae aliquatenus diversus est a Danielitico. Multa, quae vulgo pro hebraismis habentur ad indolem hujus antiqui aramaismi referri oportet, quem primus Samuel David Luzzatto in libello quem *Elementi Grammaticali del Caldeo Biblico* etc. (Paduae 1865. germanice a M. S. Krueger Vratislaviae 1873) inscripsit seorsum tractare conatus est eoque multis, quibus parum animi erat ad Targumica et Talmudica studia, aditum ad libros Danielis et Ezrae patefecit.

Hoc Luzzatti consilium longius prosecuti exemplumque Roedigeri in Chrestomathia Syriaca (1838. 68) imitati textui librorum Danielis et Ezrae tabulas grammaticas praemisimus, quibus in conficiendis ita versati sumus, ut nusquam, spatio vacuo relicto, inchoatae vel indicatae flexionis continuationem ad ipsos discentes deferremus, sed quodque paradigma ab initio per omnes formas ad finem perduceremus, hac ratione, ut experti novimus, melius utilitati commodoque discentium inservituri. Etsi non omnes formae ex chaldaica Danielis et Ezrae parte exemplis probari possunt, plurimae tamen quales fuerint ex iis quae exstant sine ulla dubitatione concludere licet; aliae assumto targumico et syriaco sermone decerni poterant velut in nomine עִדָּנֵךְ (fem.), עִדָּנָנָא (Luzzatto falso: עִדָּנֶנָא), עִדָּנְכֵין; עִדָּנַיִךְ (plur. fem.), עִדָּנֵיכֵין, עִדָּנֵיהֵין (Luzz. ־הֵן). Pro עִדָּנַהּ (ὁ καιρὸς αὐτῆς) Luzzatti scribendum esse עִדָּנַהּ e formis velut Dan. 2, 11 (יְחַוִּנַּהּ) et 7, 4 (לַהּ) apparet (cf. catalogum פתחין בא"סף et praeceptum masoreticum ad Dan. 2, 11); עִדָּנַיִךְ ejusdem secundum 5, 10 (רַעְיוֹנָיִךְ, זִיוָיִךְ) ad codicum fidem kamezari oportet, de forma vero עִדָּנַיַהּ (οἱ καιροὶ αὐτῆς) Luzzatto contra Baerium, qui עִדָּנַיַהּ (targumice עִדָּנָהָא) scribendum esse arbitratur, assentio; Jod sicut in עֲלַיַהּ et קֳדָמַיַהּ tantummodo scribitur, non pronuntiatur pariter atque in plurali עִדָּנַיָּא qui a singulari עִדָּנָנָא sola scriptione, non lectione discrepat. Conjugationem verbi nonnisi leviter attingentes adnotamus, 3 fem. sing. perf. esse קַטְלַה si a קְטַלוּ (quod communiter usurpari potest) distinguatur (Dan. 7, 20) et 2 masc. sing. perf. nonnisi apud accentus distinctivos sonare רְשַׁמְתָּ (6, 13 apud Rebia; 6, 14 apud Athnach); itaque fallitur Luzzatto primum locum formae קְטַלְתָּ, secundum formae קְטַלְתְּ assignans.

Luce clarius est, chaldaismi biblici elementa accurate describi non posse, nisi substructo fundamento talis textus qui Masorae auctoritate librorumque optimorum fide confirmetur.

Textum masoreticum omnino certam chaldaismi illius imaginem exhibere, quamvis immunes servili traditionis veneratione, credere debemus, nisi traditam imaginem cum arbitraria commutare velimus, atque etiam credere possumus, siquidem hebraicus quoque textus, qualem vocalibus et punctis instructum ante nos habemus, etsi non ubique indubius, tamen omnino adeo mirabiliter fidus est, ut grammatica linguae tractatio cum fiducia in eo innitatur. Si Masoram Targumi Onkelosiani, quam A. Berlinerus e Cod. Parmensi in lucem protraxit, cum Masora Codicis sacri contuleris, quanto illa proles serotina hominis literati Babylonici [1] et aetate et legum linguae scientia inferior est! Cavendum est igitur, ne quoties aramaicus librorum Danielis et Ezrae sermo a targumico et syriaco discedit errorem punctationis subesse suspicemur, praesertim quum constet, nullam dialectum semiticam luxuriosa formarum varietate adaequare aramaicam.

Codices quibus Baerius ad textum vere masoreticum restituendum usus est, in libris Danielis et Ezrae partim iidem sunt, quos in praefationibus librorum hucusque editorum (Genesis 1869, Jesaiae 1872, Iobi 1875, Psalmorum et Duodecim Prophetarum 1880) recensuimus. Quare satis habemus, enumerare eos, qui in hac Danielis et Ezrae editione adornanda recens accesserunt.

1) R = Codex Reuchlini No. 521 Bibliothecae Magni Ducatus Publicae Caroliruhensis (apud Bernardum de Rossi No. 155).

2) Br = Codex Musei Britannici Addit. 21161, quem Guilelmus Wickius promptissimo amici animo in ejus usum contulit, vide quae ipse de hoc codice antiquitate insigni disseruit in eximio libello *Treatise on the Accentuation of the three so called Poetical Books of the Old Testament* (Oxonii 1881) p. VII not. 2.

3) D = Codex Dessaviensis, apud de Rossi No. 606.

4) M = Codex, quem Ruben Margolis Hierosolymitanus mense Novembri ai. 1881 misit Lehmanno Rabbino Moguntino, viro clarissimo, ut eum vel emeret vel venderet, membranaceus, hispanico scripturae genere exaratus, totam Scripturam S. V. T. continens cum magna et parva Masora, vix superiori aetate quam exeunte saec. XIV. scriptus, sed non sine quadam critica auctoritate. Obiter adnotamus, ibi ubique בֵּיתְאֵל uno vocabulo scriptum esse. Titulus, quem recentior manus addidit, hic est:

[1] Assentimus sententiae quam J. Barthius de illo opere utique notabili tulit in DMZ XXX p. 193 s.

זה ספר כתר תורה והוא ספר
ארבעה ועשרים
כתוב בכתב יושר על דוכסוסטוס[1] עם מסרה
גדלה וקטנה והוא מעזרא בן שריה הסופר
בשנת ג׳ א׳ ת׳ ליצירה
זכרה לי אלדי לטובה
בירושלם.

Hic titulus a fraudatore fictus est, ut pretium libri carius faciat, sed quis tam stolidus est qui in tali visco inhaerescat!

5) Praeterea Reinhartus Hoerning, familiarissimus noster, qui dum Lipsiae commorabatur Inscriptionem Prismatis Sanheribi transscriptam translatamque edidit (1878) et nunc unus est de eis quibus provincia Codicum Ms. Musei Britannici demandata est, Codices tres a W. M. Schapira ex Arabia allatos de aliquot lectionibus in usum nostrum consuluit.

Oriental 2374. Vellum, consisting of 180 leaves. Small folio. Two columns. Square-character. Oriental hand of about the XIII. Cent. Imperfect at the beginning and at the end, also otherwise defective.

The Hagiographa (Kethubim): Text provided with the superlinear punctuation and accompanied by an Arabic version, partly (Megilloth) also by the Targum. Scanty Massora Parva.

The MS. contains Daniel as far ch. 6, 25; Ezra and Nehemia, likewise accompanied by an Arabic version, are complete.

Oriental 2377. Paper, consisting of 225 leaves. 4°. Square-character. Oriental hand of about the XIV. Cent. Imperfect at the beginning and at the end, also otherwise defective.

d°., provided with vowel-points and accents and accompanied by an Arabic version, partly (Megilloth) also by the Targum with the superlinear punctuation.

The books of Daniel (with Arab. version) and of Ezra and Nehemiah (text only) are complete.

Oriental 2375. Paper, consisting of 316 leaves. Folio. Two columns. Square-character. Oriental hand of the XV. Cent. Slightly imperfect at the end.

d°., provided with vowel-points and accents and accompanied by an Arabic version, partly (Megilloth) also by the Targum with the superlinear punctuation. Massora Magna and Parva.

The books of Daniel (with Arab. vers.) and of Ezra and Nehemiah (text only) are complete.

---

[1] h. e. δίξεστα membranae utrimque levigatae, vide J. Levy, *Neuhebräisches Wörterbuch* I p. 382.

Collationem codicum sub no. 3. 4. 5 recensitorum Baerius nactus est quum textum Danielis jam perlustravisset. Supplemus igitur nonnullas lectiones, quibus ibi testimonium perhibent.

Dan. 3, 8. קרציהון (frusta eorum). Etiam D. scribit קֻרציהון cum Schurek primae.

3, 19. אִשתני (mutavit se). Sic etiam D. cum Chirek praeformativi, atque M. adeo אִישתני, falso quidem, sed tanto evidentius.

4, 24. עֲנָיִן (afflictos). Etiam M. accentum in ultima ponit, quamquam non Athnach, sed Sakeph, hocce modo accentus digerens: וחטיָךְ בצדקָה פרֻק ועויתךְ במחָן עֲנָיִן.

5, 8. Prima manus in M. scripserat חכימי בבל, quod posterius recte in מַלְכָּא mutatum est.

7, 7. ומַדֱּקָה (comminuens). Sic et M. Item 7, 23 ותַדֱּקִנַּהּ, utrumque cum Chateph-Segol. Sic etiam tres Britannici ex Arabia.

7, 8. אִתעקרו (evulsa sunt). Aleph chirekatum in D. quoque et M.

7, 9. כָּרְסְיֵהּ (solium ejus). Sic (non כָּרְסֵיהּ) etiam D. et tres Britannici.

7, 11. ממַלֱּלָא (locutum). Sic cum Chateph-Segol mediae etiam M.

7, 19. שַׁנְיָא (diversa). Sic M. quoque cum Pathach primae, sed cum He secundae: שַׁנְיָה.

Etiam ingens splendidumque Christiani D. Ginsburgi opus inscriptum *The Massorah compiled from Manuscripts alphabetically and lexically arranged,* cujus vol. I abhinc biennium prodiit (Londini 1880 Fol. Imper.), Baerius quamquam ipse ab ineunte adolescentia studiis masoreticis imbutus consulere non neglexit, attamen pauca invenit, quae in Danielis Ezrae Nehemiae textu recensendo in usum suum convertere posset, neque deerant, in quibus offenderet. Differentias Orientalium et Occidentalium enumerans Ginsburgius ait, Orientales בֵּיתְאֵל tanquam unum vocabulum scribere, Occidentales separatim בֵּית אֵל. Quaeritur, ubinam sic eos discrepare invenerit. Eadem quaestio suboritur in vocabulis חצרמות, כדרלעמר, גלעד. Etiamsi verum sit, extare in his utrorumque differentiam, subit tamen suspicio, eum auctoritates permutavisse. Nam Codex Babylonicus, qui auctoritatem Orientalium sequitur, non בֵּיתְאֵל scribit, sed בֵּית אֵל

(Jer. 48, 13. Hos. 12, 5. Am. 5, 5. et saepius). Eosdem Orientales כְּדָר לְעֹמֶר tanquam duo vocabula (בתרי) scribere consuevisse ex *Chullin* 65[a] cognoscitur. Etiam de כֵּס יָהּ Ex. 17, 16 non possumus quin dissentiamus. Etenim non Occidentales, sed Orientales scribunt כֵּסְיָהּ, ita tamen ut vocem non divisam ut duo vocabula legant, id quod e Babylonica Masora ad Jes. 36, 4 intelligitur. Praeterea ut contineamus nos in eis quae ad libros Danielis et Ezrae spectant non recte se habent quae p. 304 col. 2 de הֲוָא et הֲוָה, quae p. 161 col. 1 de nomine auri chaldaico: דְּהַב פתח דהָב קמץ ודהַב פתח ודהָב קמץ, quae p. 206 no. 90: לגא כתב אלף בגו חסר אלף leguntur. Quae quidem sic reddita pro genuinis Masorae praeceptis habere non possumus[1].

Haec praefatus opus amici, quod teste me complurium decenniorum decursu paullatim maturuit, Dei gratiae, existimatorum benignitati et discentium usui commendo, nihil ardentius exoptans quam ut aliquid conferat ad Verbi Divini venerationem augendam ejusque investigationem provehendam.

Concludimus explicatione quorundam verborum externorum qua Fridericus Delitzsch a nobis rogatus librum nostrum e doctrinae suae assyriologicae copia locupletavit.

אֲזְדָּא Dan. II, 5. 8 (Baerius: אָזְדָּא) cum אֲדְרַזְדָּא Ezr. 7, 23 explicatione comprehendendum videtur. אדר significat amplitudinem sive summitatem, concretive id quod primum locum occupat et super cetera (ceteros) excellit, veluti Sach. 11, 13 אֶדֶר הַיְקָר eximium pretium (Babylonismus, ut videtur, postexilici prophetae); אֲדַרְגָּזְרַיָּא Dan. 3, 2. 3 disceptatores (arbitri) primi ordinis; *Adra-ḫâsis* eximie solers, cognomen ministri Dei Ea (Muerdter, *Geschichte Babyloniens und Assyriens* p. 25). Quod illic Nebucadnezar ait: מִלְּתָא מִנִּי אֲזְדָּא sine dubitatione idem

---

[1] Sic auctorem grandis illius de Masorae operis modeste reprehendentes et ipsi non sine pudore adnotamus, in editione Proverbiorum V, 20 vocem (נכריה) חֵק excidisse et ibid. p. IX §. 4 lin. 2 „et Cuph" mutandum esse in *et Pe*, id quod jam Ed. Koenig, *Lehrgebäude* p. 676 animadvertit. Leviora menda sunt ibid. 8, 15 יחוקקו pro יחקקו (vide Argumenta), Gen. 39, 23 הַסֹּהַר ubi Cholem excidit, et Jes. p. V leg. (2 Reg. 18,) 37; p. VI not. 1 leg. (1 Sam.) 6, 7 et (2 Reg. 19,) 28. Ibidem p. VIII „Pentateucho rationem habuerunt" nescio quo adverso casu bis scriptum est.

fere valet quod Gen. 41, 32 נָכוֹן הַדָּבָר מֵעִם הָאֱלֹהִים. Rex hoc sibi vult, verbum quod ab ipso profectum sit, serium (severum) sive firmum atque immutabile esse. Quo cum אַזְדָּא si אַדְרַזְדָּא libri Ezrae contuleris, ibi sententia haec est, quidquid ex decreto Dei coelestis faciendum sit, ,valde strenue' fieri debere. Persuasum est mihi, verbum אזד ejusdem fere potestatis esse cum כון, namque licet casu eveniat, ut assyriaco *kânu* כון accadicum *zida* respondeat, sunt tamen alia quoque indicia, ex quibus collegeris, semitico אזד vim firmitatis inesse. Scriptio אָזְדָּא ponit, hanc formam participium act. fem. verbi אֲזַד esse, quod in Gemara nonnunquam vim abeundi habet. At participium minime aptum est in v. 8 ubi potius אַזְדַּת (sicut תִּקְפַּת 5, 20) exspectaveris, quare Luzzatto aliique אַזְדָּא ex אַזְדַּת apocopatum esse censent sicut כְּנֵמָא libri Ezrae 4, 8 et crebro, at hoc a babylonico *amû* (loqui, dicere) derivandum esse ostendit Paul. Hauptius in libello *Der keilinschriftliche Sintfluthbericht* (1881) p. 29.

אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ Dan. IX, 1. Ezr. IV, 6. Forma nominis, quam inscriptiones Babylonicae exhibent, est *Ḫišiʾarši(a)*.

אָסְנַפַּר Ezr. IV, 10. Hoc esse nomen summi ducis sive Assyriaci sive Babylonici exercitus a fide abhorret. Annales regum Assyriae nonnunquam nomen, quod *turtanu* sive *rabšâkê* h. e. summus exercitus dux gerebat, commemorant, velut Salamanassar II. nomen turtani Dân-Ašûr, Samsi-Raman III. nomen rabsakis Mušakkil-Ašûr. At 1) totarum tribuum translatio nunquam ducibus commissa fuit; ubique rex ipse hoc sibi sumit, se hanc illamve gentem ex ipsorum patria expulisse. Accedit 2) quod attributum רַבָּא וְיַקִּירָא regem postulat, nam semper et ubique reges Assyriae et Babyloniae sese nuncupant *šarru rabû šarru dannu* (rex magnus rex potens), cf. Jes. 36, 4 הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל. Oritur autem 3) quaestio, quinam rex sit iste *Asnappar?* Schraderus (*KAT* 246) hoc nomen ex אֵסַרְחַדֹּן v. 2 depravatum esse arbitratur. Verum *Asnappar* est prorsus aliud nomen quod qua ratione ex illo effici potuerit non apparet. Atque etiamsi effici potuisset, rerum gestarum memoria ostendit, nequaquam fieri potuisse, ut Asarhaddon incolas Susae aut Babylonis et Orchoes (Erech) sedibus suis expelleret aliasque in regiones traduceret. Namque a) Asarhaddon nunquam ultra fines Elymaidis Babyloniae conterminos castra movit. Etiam Sargon et Sanherib nunquam interiora Elymaidis, nedum

regionem Susae adierunt. Longius quam alii progressus est Sanherib, qui urbem Maṭaḳtu (vide de ea *Paradies* p. 325 s.) invasurus erat, quum imbre ac nive quibus torrentes accreverant se recipere coactus est. Neque unquam b) Asarhaddon incolas Babyloniae patria expulit, imo prae aliis Assyriae regibus animos Babyloniorum benignitate ac clementia sibi conciliare studuit; multis beneficiis eos affecit, Babylonem dirutam instauravit (vide Mürdter, *Geschichte Babyloniens u. Assyriens* p. 208 ss.). 4) Unus et solus rex, qui Susianos procul relegare poterat, Asurbanipal fuit, Susae expugnator. Is ultra amnem Ulai processit, Elymaeos profligavit et quoquoversus dispulit, denique ipsa „Susa urbe magna“ potitus est, quod nulli ante et post eum contigit. Atque hic ipse qua de causa incolas Babyloniae exsilio mulctaverit facile intelligitur. Babylon, Borsippa, Cutha, Sippar omnesque Babyloniae urbes „a septemtrione usque ad meridiem“ ab eo desciverant et ad partes Samas-sum-ukini, perfidi fratris ejus, transgressi erant, quamobrem, expugnata Babylone, saevissimis suppliciis eos punivit (Mürdter p. 222 ss.). 5) Nullus est Babyloniae rex, in quem cognomen רַבָּא וְיַקִּירָא magis conveniat, quam Assurbanipal ille, qui nomine Sardanapali longe lateque per totam Asiam inclaruit, magnus bello et non minor pace, quoniam prae omnibus literarum studia adjuvit. 6) Itaque certissimis argumentis confirmatur id quod jam ante nos alii perspexerunt, inter populares Gelzerus (*Zeitschr. für ägypt. Sprache* XIII 1875 p. 81). *Es ist eine annehmbare Vermutung von Gelzer* — inquit Alfredus de Gutschmid (*Neue Beiträge zur Gesch. des alten Orients* 1876 p. 145 ss.) — *dass „Osnappar, der grosse und mächtige“ aus einer Verstümmelung des (persisch ausgesprochenen) Namens Asurbanipal zu erklären ist.* Nomen regis tripartitum est: *Ašûr-bâni-pal*, quod significat Asur genitor filii. In illa forma violenter contracta media pars *bâni*, ut Gutschmidius judicat, elisa est et litera *r* residui *Asurpal* pariter atque in נבוכדנצר ex *Nabû-kudurrî-uṣur* in *n* transiit. Addimus, literam *l* in quam nomen exit mutatam esse in *r* sicut in nomine *Πῶρος* Canonis Ptolemaei, quod ortum est ex antiquiore פּוּל. 7) Ergo monumenta triplicem colonorum in regionem Samariae deductionem testificantur. Sargon (722—705) incolas Babylonis, Cuthae aliarumque regionum in urbibus Samaritidis collocavit (2 Reg. 17, 24); etiam tribus quaedam Arabicae quas domaverat abductae sunt et in finibus regni Israel

consederunt (vide *Paradies* p. 304). Deinde Asarhaddon (680—667) perhibetur „bello captos montium marisque ad orientem sitorum“ traduxisse in Canaanitidem, ubi Samaria hoc latiori nomine comprehensa est. Tertius rex qui incolas regionum Ezr. IV, 9 enumeratarum in Samaritidem demigrare jussit, est Asurbanipal (668—626), qui in codice sacro אָסְנַפַּר vel rectius אָסְנַפָּר (vide infra p. 102) nominatur.

אֲפָרְסָיֵא Ezr. IV, 9 tribus Medica, quae in Sanheribi quoque annalibus foedere cum Elymaeis conjuncta perhibetur, terrae *Parsua* incolae, cujus nomen prosthetico *a* auctum est, quemadmodum Media promiscue *Madai* et *Amadai* nominatur, quae duo nomina eandem terram denotare jam Rawlinson et Sayce animadverterunt atque a Schradero quoque (*KGF* 173) probabile censetur. Contextus inscriptionum nihil dubii relinquit.

אֲפָרְסַתְכָיֵא Ezr. IV, 9. אֲפָרְסְכָיֵא V, 6. *Partakka* et *Partukka* sunt duo magna Mediae oppida, quorum Asarhaddon mentionem facit, ad quorum unum alterumve si nomen illud gentilitium pertineat אֲפַרְתְּכָיֵא genuina nominis forma est. De terminatione *ak*, plur. *kaje*, quam etiam gentilitium שׁוּשַׁנְכָיֵא exhibet, vide *Paradies* p. 327.

אַרְיוֹךְ Dan. II, 14—25, praefectus praetorianorum Babylonicus, certo idem nomen quod *Êri-Aku* h. e. servus Dei Luni. Id ipsum nomen gessit filius regis Elamitici Kudur-Mabuk, qui ad eandem dynastiam atque כדרלעמר Gen. 14, 1 pertinet, a patre rex vicarius Larsami (אֶלָּסָר) constitutus. Vide *Paradies* p. 224.

אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא Ezr. IV, 7ª ubique alias inde ab Ezr. IV, 7ᵇ אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא, nomen Artaxerxis, quod in monumentis Babylonicis scribitur *Artakšatsu, Artakšitsu, Artakšassu.*

אַשְׁפְּנַז Dan. I, 3. Quid hoc nomen Babylonicum significet, in medio relinquimus, at primaria forma nominis אַשְׁכְּנַז Gen. 10, 3 nunc in monumentis reperta est. Nam perinde atque in vaticinio de Babylone Jer. 51, 27 *Ararat, Minni* et *Aškenaz* sese excipiunt, Asarhaddon inter foederatos terrae *Mannâ'a* h. e. מִנִּי nuncupat terram *Ašgûza,* cujus nomen si idem esse sumas atque *Ašgunza* omnino cum אשׁכנז congruit.

בֵּלְטְשַׁאצַּר Dan. c. I. IV. V, 12 semel בֵּלְטְשַׁאצַּר 10, 1, nomen Danielis Babylonicum, quod, ut constat, significat *balâṭsu-uṣur* vitam ejus protege (*uṣur* Imper. verbi *naṣâru,* hebr. נצר), compendiose, ut 4, 5 indicat, pro *Bêl-balâṭsu-uṣur* (o Bel, vitam ejus

protege), cf. Franc. Delitzsch, Daniel in Herzogii et Plittii RE p. 470 et Oppert, Documents juridiques de l'Assyrie et de la Chaldée (Paris. 1877) p. 282, unde cognosces, *Bêl-balâṭsu-uṣur* usitatum inter Babylonios nomen fuisse.

בֵּלְשַׁאצַּר c. V. VII, 1. VIII, 1., inde a 5, 30 בֵּלְאשַׁצַּר, nomen regis Babyloniae contractum ex *Bêl-šar-uṣur* o Bel regem protege.

דֶּהָיֵא Ezr. IV, 9. Huc pertinere videtur urbs *Du'-û-a* in tabula contractus Assyriaca anni 747 a. Chr. (III. R. 48. No. 1).

דּוּרָא Dan. III, 1. Ingeniosam Wetzsteinii conjecturam de valle Dura ex Francisci Delitzschii Jesaia in libro de situ Paradisi p. 80 attulimus. Tres Babyloniae loci qui nomen *Dûru* (murus) gerunt hucusque in notitiam nostram venerunt (vide ibid. p. 216). Usque adhuc, ut Oppertus in *Expédition en Mésopotamie* I, 238 s. testatur, fluvius in vicinia Babylonis et jugum collium Dura appellantur.

דִּינָיֵא Ezr. IV, 9. Schraderus, *KAT* 246, confert *Da-ja-ê-ni* sive *Da-ja-a-ni*, nomen terrae et gentis, quae in inscriptionibus Tiglathpilesaris I. aliorumque regum commemoratur. At haec regio pars est Armeniae occidentalis, quam inter gentes orientales illic in libro Ezrae recensitos non exspectaveris. Fortasse conferre licet urbem *Dîn-šarru* (h. e. Dîn regis) Susae vicinam.

דָּרְיָוֶשׁ Dan. c. V. IX, 1. XI, 1. Ezr. c. IV. V. VI. Neh. XII, 22. Hoc nomen regum Persicorum in Babylonicis inscriptionibus syllabice scribitur *Da-ri-ja-muš*, *Da-ri-ja-a-mu-uš*, *Da-a-ri-mu-uš*, *Da-ri-muš*, *Da-ri-mu-šu* al. Scribebatur igitur *Dâriâmuš*, pronuntiabatur vero *Dâriâvuš*.

כֹּרֶשׁ Dan. I, 21. Ezr. I, 1 et saepe in utroque libro, nomen regis Persiae quod in Babylonicis monumentis scribitur *Ku(r)raš*, *Kurrašu*, *Kuršu*. In cylindro recens invento V *R* 35 nobilitatem originis suae narrat: Anâku Ku-ra-aš šar kiššat šarru rabû šarru dannu šar Bâbîli šar mât Šumêri u Akkadî šar kibrâti irbittim; abal Ka-am-bu-zi-ja šarru rabû šar An-ša-an; bin bini Ku-ra-aš šarru rabû šar An-ša-an; liblibbi Ši-iš-pi-iš šarru rabû šar An-ša-an h. e. Ego Cyrus rex universitatis, rex magnus, rex potens, rex Babylonis, rex Sumeriae et Accadiae, rex quattuor (coeli) plagarum; filius Cambysis, regis magni, regis Susianae; nepos Cyri, regis magni, regis Susianae; pronepos Teispis (*Τεΐσπης* Herodoti VII, 11), regis magni, regis Susianae.

מֵישַׁךְ Dan. c. I. II. III. Hoc nomen Babylonicum Mišaël, Danielis socius, accepit. Quemadmodum in nomine שַׁדְרַךְ (vide

de eo), sic in hoc quoque terminatio *ak* compendium esse videtur Dei Luni, qui apud Sumerios *Aku* nuncupabatur. Prior autem nominis pars exemplum nominis judaici sequitur, ita ut מישך significet: quis est id quod Aku, sicut מִישָׁאֵל quis est id quod Deus h. e. par similisque Deo. Pronomen interrogativum sermonis Babylonici proprium est *mannu*, unde nomina *Mannu-kî-Ramân* quis est sicut Raman (Rimmon), *Mannu-kî-ilu* quis est sicut Deus. Itaque מישך = *Mî-ša-Aku* vox hibrida h. e. mixtae originis est. Zere primae syllabae, cujus loco Chirek poni debebat, analogiam nominum מֵישַׁע et מֵרַב sequi videtur.

מֶלְצַר Dan. I, 11. 16. Concedimus, notionem pincernae s. cellarii, quam primus de Bohlen huic dignitatis nomini ex lingua Persica adscivit, a historia de qua agitur non alienam esse; quamquam mirum est, si solis quattuor pueris singularis promus condus adjunctus fuit. Accedit quod, si מלצר promum condum significaret, in v. 12 וְתִתֶּן־לָנוּ pro וְיִתְּנוּ־לָנוּ exspectaveris; insuper ملسر, quod poterit compositum esse ex persico *mul* vinum et *sar* caput, princeps, vocabulum fictum est, nondum adhuc in libro persico repertum. Repugnat etiam צ quod persico س non respondet. Non infitiamur, librum Danielis Persica Babylonicis immiscere. At si originatio vocabuli Babylonica invenire posset, haec utique esset praeferenda. Jam vero ex Inscriptionum tomo quinto (V *R* 32, 9) compertum habemus, *maṣṣaru* Babylonice praefectum appellari, veluti *maṣṣar bâbi* praefectus januae, ostiarius. Fortasse מלצר ex מַצַּר, dissoluta duplicatione, ortum est sicut *βάλσαμον* ex בָּשָׂם (bassām), de quo vide *Assyrische Studien* (1874) p. 126 s.

נְבוּכַדְנֶאצַּר Dan. I, 1., alias in l. Dan. נְבוּכַדְנֶצַּר sive נְבֻכַדְנֶצַּר, in ll. Jeremiae et Ezechielis נְבוּכַדְרֶאצַּר, quae forma proxime accedit ad Babylonicam. Etenim א praeformativum est imperativi *uṣur* et כדר (cujus ר in forma *Nebukadneṣṣar* cum נ commutatum est) exprimit nomen *kudûru* quod pileum sive galerum tiarae similem significat, qualem servi operarii gestare solebant, quo melius onera portare possent simulque ut caput faciemque contra solis aestum tegerent. Propterea ipse operarius *lîṭu* velatus appellatur et synonymum illius *kudûru* est *mušikku* tegumentum, hebr. מָסָךְ Jes. 22, 8 et מַסֵּכָה ib. 25, 7. Etiam reges Arabum, qui captivi Nineven abducti sunt, ibi *kudûru* gestare et lateres ducere perhibentur. Fortasse ad hunc morem alluditur a Jesaia 32, 17 s., ubi Sebnae minatur: „velabit te velando,

glomerando glomerabit te glomum, tanquam galerum (כדור) in terram latam et spatiosam (mittet s. jaciet te).“ Galerus *kudûru* est nota servitutis et angariae. Itaque nomen Nebucadnezaris, quod scribitur *Nabû-ku-dur-ri-uṣur* sive *Nabû-ku-dur-ru-uṣur* sive *Nabû-ku-du-ur-uṣur* et ‚Nebo custodi galerum‘ significat, precatio est, qua Nabopolassar Deum Nebo implorat, ut opus laboriosum tueatur. Jam in Muerdteri Compendio Historiae Babylonicae et Assyriacae p. 277 observavimus, patrem Nebucadnezaris, quum nomen illud filio imponeret, totam Babylona instaurare coepisse.

עֲבֵד נְגוֹ Dan. c. I. II. III. semel עֲבֵד נְגוֹא III, 29, nomen Babylonicum illius de tribus Danielis sociis, cujus judaicum nomen erat Azarja. Explicationem receptam, qua servum Mercurii *abad Nabû* (cf. Mürdter p. 34) significat, meliori exsuperare nescio.

שַׁדְרַךְ Dan. c. I. II. III. Chananjae, unius de tribus Danielis sociis, nomen Babylonicum, quod nonnulli ex lingua Persica explicare ausi sunt, sed ita ut vix cuiquam satisfacerent. Licebit igitur periclitari quid Inscriptiones Assyriacae ad aenigma solvendum suppeditent. In nominibus hominum non solum priscis, sed etiam aetate posterioribus reperitur nomen Luni h. e. Dei Lunae sumericum. Semitice appellatur *Sîn* (סִין), sumerice *Aku* (cf. *Chaldäische Genesis* 1876 p. 281). Exemplum est nomen *Kidin-Aku* servus (Dei) Aku. Hoc Dei nomen in terminatione *ak* latere suspicor. Quod si ita est, שׁדר conjunctionem quandam cum hoc Deo exprimet. Jam vero collatis duobus locis Inscriptionum Nebucadnezaris Bors. II, 25 et Bab. II, 29 apparet, verbum *šadâru* Praet. *išdur* synonymum esse verborum *ḳibû* imperare, jubere, et *nabû* loqui, enuntiare. Inde concludere possis, שׁדרך idem esse quod babylonice *Šudur-Aku* h. e. jussum (mandatum) Dei Aku. Similia sunt nomina *Ilu-iḳbî* Deus jussit, *Nabû-iḳbî* Nebo jussit, *Šamaš-balâṭsu-iḳbî* Sol vivere eum jussit, *Ḳibît-Ištar* jussum Astartes, *Ṭêm-ilu* decretum Dei (*ṭêmu* = טְעֵם Jon. 3, 7), nec non hebr. אֲמַרְיָהוּ dixit (jussit) Jahu. Ab illo *šadâru* derivatum esse nomen *šudru*, st. constr. *šudur*, confirmat inscriptio regis Ramân-nirâri I (IV *R* 44—45), ubi in l. 31 paginae adversae scriptum: *šuduršunu* h. e. jussu eorum (Deorum).

CHALDAISMI BIBLICI ADUMBRATIO.

I. PARADIGMATA.

Pronomen personale separatum.

	Singularis	Pluralis	
1. *c.*	אֲנָה	אֲנַחְנָא	
2. *m.*	אַנְתְּ	אַנְתּוּן (אַתּוּן)	
2. *f.*		אַנְתֵּין (אַתֵּין)	
3. *m.*	הוּא	אִנּוּן	acc.: *eos* הִמּוֹן (הִמּוֹ)
3. *f.*	הִיא	אִנִּין	

Pronomen demonstrativum.

	Singularis		Pluralis
m.	דֵּךְ	*comm.* דִּכֵּן	אִלֵּךְ
f.	דָּךְ		
m.	דֵּן	*comm.* דְּנָה	אִלֵּין (אֵל, אֵלֶּה)
f.	דָּא		

Pronomen relativum.

	Singularis	Pluralis
comm.	דִּי	דִּי

Pronomen interrogativum.

	Singularis	Pluralis
comm.	מַן *quis*	מַן
neutr.	מָה *quid*	מָן

Suffixa.

	Suffixum nominis. Singulare	Suffixum nominis. Plurale	Suffixum verbi.	
Sing. 1. *comm.*	ִי	ַי	נִי	ַנִּי
2. *m.*	ָךְ	ָיךְ	ָךְ	ָּךְ
2. *f.*	ֵךְ	ַיִךְ	ֵךְ	ֵּךְ
3. *m.*	הִי ֵהּ	וֹהִי	הִי ֵהּ	ֵּהּ
3. *f.*	הָא ַהּ	ָהָא ַיהּ	הָ ַהּ	ַּהּ
Plur. 1. *comm.*	ָנָא	ַיְנָא	נָא	ַּנָא
2. *m.*	כֹם כוֹן	כֹם כוֹן	כוֹן	ְנכוֹן
2. *f.*	כֵין	כֵין	כֵין	ְנכֵין
3. *m.*	הֹם הוֹן	הֹם הוֹן	נוּן	נּוּן
3. *f.*	הֵין	הֵין	נָן	נָּן

Flexio nominis.

	Nomen mascul. Sing.	Nomen mascul. Plural.	Nomen femin. Sing.	Nomen femin. Plural.
Status indefinitus	כְּתָב	כְּתָבִין	מִנְחָה	מִנְחָן
definitus	כְּתָבָא	כְּתָבַיָּא	מִנְחֲתָא	מִנְחָתָא
constructus	כְּתָב	כְּתָבֵי	מִנְחַת	מִנְחָת
Sing. 1. *comm.*	כְּתָבִי	כְּתָבַי	מִנְחֲתִי	מִנְחָתַי
2. *m.*	כְּתָבָךְ	כְּתָבָיךְ	מִנְחֲתָךְ	מִנְחָתָךְ
f.	כְּתָבֵךְ	כְּתָבַיִךְ	מִנְחֲתֵךְ	מִנְחָתֵךְ
3. *m.*	כְּתָבֵהּ	כְּתָבוֹהִי	מִנְחֲתֵהּ	מִנְחָתֵהּ
f.	כְּתָבַהּ	כְּתָבַיהּ	מִנְחֲתַהּ	מִנְחָתַהּ
Plur. 1. *comm.*	כְּתָבַנָא	כְּתָבַיְנָא	מִנְחֲתַנָא	מִנְחָתָנָא
2. *m.*	כְּתָבְכוֹן	כְּתָבֵיכוֹן	מִנְחַתְכוֹן	מִנְחָתְכוֹן
f.	כְּתָבְכֵין	כְּתָבֵיכֵין	מִנְחַתְכֵין	מִנְחָתְכֵין
3. *m.*	כְּתָבְהוֹן	כְּתָבֵיהוֹן	מִנְחַתְהוֹן	מִנְחָתְהוֹן
f.	כְּתָבְהֵין	כְּתָבֵיהֵין	מִנְחַתְהֵין	מִנְחָתְהֵין

Formae nominum masculinorum.

I.

Immutabiles

Sing. indef.	כְּתָב	נְהוֹר	זְעֵיר	שְׁבִיב	לְבוּשׁ
defin.	כְּתָבָא	נְהוֹרָא	זְעֵירָא	שְׁבִיבָא	לְבוּשָׁא
constr.	כְּתָב	נְהוֹר	זְעֵיר	שְׁבִיב	לְבוּשׁ
c. suffix.	כְּתָבִי	נְהוֹרֵהּ	זְעֵירְכוֹן	שְׁבִיבַהּ	לְבוּשֵׁהּ
Plur. indef.	כְּתָבִין	נְהוֹרִין	זְעֵירִין	שְׁבִיבִין	לְבוּשִׁין
defin.	כְּתָבַיָּא	נְהוֹרַיָּא	זְעֵירַיָּא	שְׁבִיבַיָּא	לְבוּשַׁיָּא
constr.	כְּתָבֵי	נְהוֹרֵי	זְעֵירֵי	שְׁבִיבֵי	לְבוּשֵׁי
c. suffix.	כְּתָבֵיכוֹן	נְהוֹרוֹהִי	זְעֵירַי	שְׁבִיבַהָא	לְבוּשֵׁיהוֹן

Formae nominum masculinorum.

II.

	Mutabiles										
	a. quarum ultima mutatur			b. quarum vocalis recedit				c. quarum duae syll. mutantur			
Sing. indef.	עֲלַם	שְׁפֵט	עֵין	אֲתַר	לְבַב	צְלֵם	תְּקֹף	מֶלֶךְ	חֵלֶם	שֹׁרֶשׁ	קֹדֶשׁ
defin.	עֲלְמָא	שֲׁפְטָא	עֵינָא	אַתְרָא	לִבְבָא	צַלְמָא	תֻּקְפָּא	מַלְכָּא	חֶלְמָא	שָׁרְשָׁא	קֻדְשָׁא
constr.	עֲלַם	שְׁפֵט	Jod quiesc. עֵין	אֲתַר	לְבַב	צְלֵם	תְּקֹף	מֶלֶךְ	חֵלֶם	שֹׁרֶשׁ	קֹדֶשׁ
c. suffix.	עֲלְמֵהּ	שֲׁפְטָךְ	עֵינֵהּ	אַתְרֵהּ	לִבְבָךְ	צַלְמֵהּ	תֻּקְפֵּהּ	מַלְכָּךְ	חֶלְמִי	שָׁרְשֵׁהּ	קֻדְשָׁךְ
Plur. indef.	עֲלְמִין	שֲׁפְטִין	עֵינִין	אַתְרִין	תִּמְהִין	צַלְמִין	תֻּקְפִּין	מַלְכִין	חֶלְמִין	שָׁרְשִׁין	קֻדְשִׁין
defin.	עֲלְמַיָּא	שֲׁפְטַיָּא	עֵינַיָּא	אַתְרַיָּא	תִּמְהַיָּא	צַלְמַיָּא	תֻּקְפַיָּא	מַלְכַיָּא	חֶלְמַיָּא	שָׁרְשַׁיָּא	קֻדְשַׁיָּא
constr.	עֲלְמֵי	שֲׁפְטֵי	עֵינֵי	אַתְרֵי	תִּמְהֵי	צַלְמֵי	תֻּקְפֵּי	מַלְכֵי	חֶלְמֵי	שָׁרְשֵׁי	קֻדְשֵׁי
c. suffix.	עֲלְמוֹהִי	שֲׁפְטֵיהוֹן	עֵינַי	אַתְרֵיהוֹן	תִּמְהוֹהִי	צַלְמֵיהוֹן	תֻּקְפַּי	מַלְכֵיכוֹן	חֶלְמוֹהִי	שָׁרְשׁוֹהִי	קֻדְשֵׁיהוֹן

Formae nominum masculinorum.

	III. Derivata ע״ע					IV. Gentilicium	V. Derivata ל״ה			
Sing. indef.	גַּף	מַס	גֹּב	פֻּם	עֵז	לֵוָי	גְּלֵא	טְלִי	נְקֵא	יַד
defin.	גַּפָּא	מִסָּא	גֻּבָּא	פֻּמָּא	עִזָּא	לֵוָאָה	גְּלֵיָא	טַלְיָא	נַקְיָא	יְדָא
constr.	גַּף	מַס	גֹּב	פֻּם	עֵז		גְּלֵא	טְלִי	נְקֵא	יַד
c. suffix.	גַּפַּהּ	מִסָּךְ	גֻּבַּהּ	פֻּמַּהּ	עִזֵּהּ		גְּלְיֵהּ	טַלְיִי	נַקְיֵהּ	יְדְהֹם
Plur. indef.	גַּפִּין	מִסִּין	גֻּבִּין	פֻּמִּין	עִזִּין	לֵוָאִין	גְּלַיִן	טַלְיִין	נַקְיִין	זְנִין
defin.	גַּפַּיָּא	מִסַּיָּא	גֻּבַּיָּא	פֻּמַּיָּא	עִזַּיָּא	לֵוָאֵי	גְּלַיָּא	טְלַיָּא	נְקַיָּא	זְנַיָּא
constr.	גַּפֵּי	מִסֵּי	גֻּבֵּי	פֻּמֵּי	עִזֵּי		גְּלֵי	טַלְיֵי	נַקְיֵי	זְנֵי
c. suffix.	גַּפֵּיהֵין	מִסַּי	גֻּבֵּהָא	פֻּמֵּהָא	עִזֵּיךְ		גְּלֵיהוֹן	טַלְיוֹהִי	נַקְיָיךְ	זְנוֹהִי

Formae nominum femininorum.

	I. Immutabiles							
	a. cum longa penultimae				b. cum brevi penultimae			
Sing. indef.	צְוָחָה	גְּזֵרָה	מְדִינָה	גְּבוּרָה	מַלְכָּה	מִנְחָה	חֶדְוָה	חָכְמָה
defin.	צְוָחְתָא	גְּזֵרְתָא	מְדִינְתָא	גְּבוּרְתָא	מַלְכְּתָא	מִנְחֲתָא	חֶדְוְתָא	חָכְמְתָא
constr.	צְוָחַת	גְּזֵרַת	מְדִינַת	גְּבוּרַת	מַלְכַּת	מִנְחַת	חֶדְוַת	חָכְמַת
c. suffix.	צְוָחְתֵהּ	גְּזֵרְתָךְ	מְדִינְתִי	גְּבוּרְתֵהּ	מַלְכְּתָנָא	מִנְחֲתָךְ	חֶדְוַתֵהּ	חָכְמְתָךְ
Plur. indef.	צְוָחָן	גְּזֵרָן	מְדִינָן	גְּבוּרָן	מַלְכָּן	מִנְחָן	חֶדְוָן	חָכְמָן
defin.	צְוָחָתָא	גְּזֵרָתָא	מְדִינָתָא	גְּבוּרָתָא	מַלְכָּתָא	מִנְחָתָא	חֶדְוָתָא	חָכְמָתָא
constr.	צְוָחָת	גְּזֵרָת	מְדִינָת	גְּבוּרָת	מַלְכָּת	מִנְחָת	חֶדְוָת	חָכְמָת
c. suffix.	צְוָחָתַהּ	גְּזֵרָתָךְ	מְדִינָתַי	גְּבוּרָתָךְ	מַלְכָּתַי	מִנְחָתְהוֹן	חֶדְוָתְכוֹן	חָכְמָתָךְ

Formae nominum femininorum.

	II. Mutabiles: a. dagessatae		b. a vv. ל״ה			III. exeuntes in î, ô, û			IV. Gentilicia
Sing. indef.	יַבְּשָׁא	אִגְּרָה	עֲלָה	אֲמָה	שְׁפָה	אַחֲרַי	מַלְכוּ	חֲזוֹ	יְהוּדָאָה
defin.	יַבֶּשְׁתָּא	אִגַּרְתָּא	עֲלְתָא	אַמְתָא	שִׁפְתָא	אַחֲרִיתָא	מַלְכוּתָא	חֲזוּתָא	יְהוּדָיְתָא
constr.	יַבְּשַׁת	אִגְּרַת	עֲלַת	אֲמַת	שְׁפַת	אַחֲרִית	מַלְכוּת	חֲזוּת	
c. suffix.	יַבֶּשְׁתֵּהּ	אִגַּרְתָּךְ	עֲלְתִי	אַמְתֵהּ	שִׁפְתָךְ	אַחֲרִיתֵהּ	מַלְכוּתָךְ	חֲזוּתֵהּ	
Plur. indef.	יַבְּשָׁן	אִגְּרָן	עֲלָוָן	אַמְהָן	שְׁפְוָן	מַחְתְּיָן	מַלְכְּוָן	חֶזְוָן	יְהוּדָיָן
defin.	יַבְּשָׁתָא	אִגְּרָתָא	עֲלָוָתָא	אַמְהָתָא	שִׁפְוָתָא	מַחְתְּיָתָא	מַלְכְּוָתָא	חֶזְוָתָא	יְהוּדָיָתָא
constr.	יַבְּשָׁת	אִגְּרָת	עֲלָוָת	אַמְהָת	שִׁפְוָת	מַחְתְּיָת	מַלְכְּוָת	חֶזְוָת	
c. suffix.	יַבְּשָׁתֵהּ	אִגְּרָתַי	עֲלָוָתְהוֹן	אַמְהָתֵהּ	שִׁפְוָתַי	מַחְתְּיָתְהוֹן	מַלְכְּוָתֵהּ	חֶזְוָתַהּ	

Nomina anomala.

Singularis

pater	frater	mulier	domus	filius	nox	nomen	somnus	annus	hora
אַב	אַח	אִתָּא	בַּיִת	בַּר	לֵיל	שֻׁם	שֵׁנָא	שְׁנָה	שָׁעָה
אַבָּא	אַחָא	אִתְּתָא	בַּיְתָא	בְּרָא	לֵילְיָא	שְׁמָא	שִׁנְתָא	שַׁתָּא	שַׁעְתָּא
אַב	אַח	אִתַּת	בֵּית	בַּר	לֵיל	שֻׁם	שֵׁנַת	שְׁנַת	שְׁעַת
אֲבִי	אֲחִי	אִתְּתִי	בַּיְתִי	בְּרִי	לֵילְיִי	שְׁמִי	שִׁנְתִי	שַׁתִּי	שַׁעְתִּי
אֲבוּךְ	אֲחוּךְ	אִתְּתָךְ	בַּיְתָךְ	בְּרָךְ	לֵילְיָךְ	שְׁמָךְ	שִׁנְתָךְ	שַׁתָּךְ	שַׁעְתָּךְ
אֲבוּיִךְ	אֲחוּיִךְ	אִתְּתֵךְ	בַּיְתֵךְ	בְּרֵךְ	לֵילְיֵךְ	שְׁמֵךְ	שִׁנְתֵךְ	שַׁתֵּךְ	שַׁעְתֵּךְ
אֲבוּהִי	אֲחוּהִי	אִתְּתֵהּ	בַּיְתֵהּ	בְּרֵהּ	לֵילְיֵהּ	שְׁמֵהּ	שִׁנְתֵהּ	שַׁתֵּהּ	שַׁעְתֵּהּ
אֲבוּהָא	אֲחוּהָא	אִתְּתַהּ	בַּיְתַהּ	בְּרַהּ	לֵילְיַהּ	שְׁמַהּ	שִׁנְתַהּ	שַׁתַּהּ	שַׁעְתַּהּ
אֲבוּנָא	אֲחוּנָא	אִתְּתָנָא	בַּיְתָנָא	בְּרָנָא	לֵילְיָנָא	שְׁמָנָא	שִׁנְתָנָא	שַׁתָּנָא	שַׁעְתָּנָא
אֲבוּכוֹן	אֲחוּכוֹן	אִתַּתְכוֹן	בֵּיתְכוֹן	בַּרְכוֹן	לֵילְכוֹן	שְׁמְכוֹן	שֵׁנַתְכוֹן	שַׁתְּכוֹן	שְׁעַתְכוֹן
אֲבוּכֵין	אֲחוּכֵין	אִתַּתְכֵין	בֵּיתְכֵין	בַּרְכֵין	לֵילְכֵין	שְׁמְכֵין	שֵׁנַתְכֵין	שַׁתְּכֵין	שְׁעַתְכֵין
אֲבוּהוֹן	אֲחוּהוֹן	אִתַּתְהוֹן	בֵּיתְהוֹן	בַּרְהוֹן	לֵילְהוֹן	שְׁמְהוֹן	שֵׁנַתְהוֹן	שַׁתְּהוֹן	שְׁעַתְהוֹן
אֲבוּהֵין	אֲחוּהֵין	אִתַּתְהֵין	בֵּיתְהֵין	בַּרְהֵין	לֵילְהֵין	שְׁמְהֵין	שֵׁנַתְהֵין	שַׁתְּהֵין	שְׁעַתְהֵין

Nomina anomala.

Pluralis

אֲבָהָן	אַחִין	נְשִׁין	בָּתִּין	בְּנִין	לֵילָוָן	שְׁמָהָן	שְׁנִין	שְׁעִין
אֲבָהָתָא	אַחַיָּא	נְשַׁיָּא	בָּתַּיָּא	בְּנַיָּא	לֵילָוָתָא	שְׁמָהָתָא	שְׁנַיָּא	שְׁעַיָּא
אֲבָהָת	אַחֵי	נְשֵׁי	בָּתֵּי	בְּנֵי	לֵילָוָת	שְׁמָהָת	שְׁנֵי	שְׁעֵי
אֲבָהָתַי	אַחַי	נְשַׁי	בָּתַּי	בְּנַי	לֵילָוָתַי	שְׁמָהָתַי	שְׁנַי	שְׁעַי
אֲבָהָתָךְ	אֶחָךְ	נְשָׁךְ	בָּתָּךְ	בְּנָךְ	לֵילָוָתָךְ	שְׁמָהָתָךְ	שְׁנָיָךְ	שְׁעָיָךְ
אֲבָהָתֵךְ	אַחַיִךְ	נְשַׁיִךְ	בָּתַּיִךְ	בְּנַיִךְ	לֵילָוָתֵךְ	שְׁמָהָתֵךְ	שְׁנַיִךְ	שְׁעַיִךְ
אֲבָהָתֵהּ	אֲחוֹהִי	נְשׁוֹהִי	בָּתּוֹהִי	בְּנוֹהִי	לֵילָוָתֵהּ	שְׁמָהָתֵהּ	שְׁנוֹהִי	שְׁעוֹהִי
אֲבָהָתַהּ	אֲחוֹהָא	נְשָׁהָא	בָּתָּהָא	בְּנָהָא	לֵילָוָתַהּ	שְׁמָהָתַהּ	שְׁנָהָא	שְׁעָהָא
אֲבָהָתָנָא	אֶחָנָא	נְשָׁנָא	בָּתָּנָא	בְּנָנָא	לֵילָוָתָנָא	שְׁמָהָתָנָא	שְׁנָנָא	שְׁעָנָא
אֲבָהָתְכוֹן	אַחֵיכוֹן	נְשֵׁיכוֹן	בָּתֵּיכוֹן	בְּנֵיכוֹן	לֵילָוָתְכוֹן	שְׁמָהָתְכוֹן	שְׁנֵיכוֹן	שְׁעֵיכוֹן
אֲבָהָתְכֵין	אַחֵיכֵין	נְשֵׁיכֵין	בָּתֵּיכֵין	בְּנֵיכֵין	לֵילָוָתְכֵין	שְׁמָהָתְכֵין	שְׁנֵיכֵין	שְׁעֵיכֵין
אֲבָהָתְהוֹן	אַחֵיהוֹן	נְשֵׁיהוֹן	בָּתֵּיהוֹן	בְּנֵיהוֹן	לֵילָוָתְהוֹן	שְׁמָהָתְהֹם	שְׁנֵיהוֹן	שְׁעֵיהוֹן
אֲבָהָתְהֵין	אַחֵיהֵין	נְשֵׁיהֵין	בָּתֵּיהֵין	בְּנֵיהֵין	לֵילָוָתְהֵין	שְׁמָהָתְהֵין	שְׁנֵיהֵין	שְׁעֵיהֵין

Numeralia cardinalia.

Masc.	1.	חַד		**Fem.** חֲדָה
	2.	תְּרֵין		תַּרְתֵּין
	3.	תְּלָתָה	(*c. suff.* תְּלָתֵהוֹן)	תְּלָת
	4.	אַרְבְּעָה		אַרְבַּע
	5.	חַמְשָׁה		חֲמֵשׁ
	6.	שִׁתָּה		שֵׁת (שֶׁת)
	7.	שִׁבְעָה	(*constr.* שִׁבְעַת)	שְׁבַע
	8.	תְּמָנְיָא		תְּמָנֵי
	9.	תִּשְׁעָה		תְּשַׁע
	10.	עַשְׂרָה		עֲשַׂר
	11.	חַד עֲשַׂר		חֲדָה עֲשַׂר
	12.	תְּרֵי עֲשַׂר		תַּרְתֵּי עֲשַׂר
	13.	תְּלָתָה עֲשַׂר		תְּלָת עֲשַׂר
	18.	תְּמָנַת עֲשַׂר		תְּמָנֵי עֲשַׂר
	20.	עֶשְׂרִין		עֶשְׂרִין
	21.	עֶשְׂרִין וְחַד		עֶשְׂרִין וַחֲדָה
	30.	תְּלָתִין		תְּלָתִין
	40.	אַרְבְּעִין		אַרְבְּעִין
	50.	חַמְשִׁין		חַמְשִׁין
	60.	שִׁתִּין		שִׁתִּין
	70.	שִׁבְעִין		שִׁבְעִין
	80.	תְּמָנִין		תְּמָנִין
	90.	תִּשְׁעִין		תִּשְׁעִין
	100.	מְאָה		מְאָה
	200.	מָאתַיִן		מָאתַיִן
	300.	תְּלָת מְאָה		תְּלָת מְאָה

1000. אֲלַף (אֶלֶף) *def.* אַלְפָּא *plur.* אַלְפִּין *def.* אַלְפַיָּא

2000. תְּרֵין אַלְפִּין

10,000. רִבּוֹ *plur.* רִבְבָן

1,000,000. אֶלֶף אַלְפִּין

100,000,000. רִבּוֹ רִבְבָן

Numeralia ordinalia.

	Masculina.				Feminina.			
	Singularis		Pluralis		Singularis		Pluralis	
	Indef.	*Defin.*	*Indef.*	*Defin.*	*Indef.*	*Defin.*	*Indef.*	*Defin.*
1.	קַדְמָי	קַדְמָאָה	קַדְמָאִין	קַדְמָיֵא	קַדְמָאָה	קַדְמֵיתָא	קַדְמָיָן	קַדְמָיָתָא
2.	תִּנְיָן	תִּנְיָנָא	תִּנְיָנִין	תִּנְיָנַיָּא	תִּנְיָנָה	תִּנְיָנְתָא	תִּנְיָנָן	תִּנְיָנָתָא
3.	תְּלִיתָי	תְּלִיתָאָה	תְּלִיתָאִין	תְּלִיתָאֵי	תְּלִיתָאָה	תְּלִיתֵיתָא	תְּלִיתָיָן	תְּלִיתָיָתָא
4.	רְבִיעָי	רְבִיעָאָה	רְבִיעָאִין	רְבִיעָיֵא	רְבִיעָאָה	רְבִיעֵיתָא	רְבִיעָיָן	רְבִיעָיָתָא
5.	חֲמִישָׁי	חֲמִישָׁאָה	חֲמִישָׁאִין	חֲמִישָׁאֵי	חֲמִישָׁאָה	חֲמִישָׁיְתָא	חֲמִישָׁיָן	חֲמִישָׁיָתָא
6.	שְׁתִיתָי	שְׁתִיתָאָה	שְׁתִיתָאִין	שְׁתִיתָאֵי	שְׁתִיתָאָה	שְׁתִיתֵיתָא	שְׁתִיתָיָן	שְׁתִיתָיָתָא
7.	שְׁבִיעָי	שְׁבִיעָאָה	שְׁבִיעָאִין	שְׁבִיעָיֵא	שְׁבִיעָאָה	שְׁבִיעֵיתָא	שְׁבִיעָיָן	שְׁבִיעָיָתָא
8.	תְּמִינָי	תְּמִינָאָה	תְּמִינָאִין	תְּמִינָאֵי	תְּמִינָאָה	תְּמִינֵיתָא	תְּמִינָיָן	תְּמִינָיָתָא
9.	תְּשִׁיעָי	תְּשִׁיעָאָה	תְּשִׁיעָאִין	תְּשִׁיעָיֵא	תְּשִׁיעָאָה	תְּשִׁיעֵיתָא	תְּשִׁיעָיָן	תְּשִׁיעָיָתָא
10.	עֲשִׂירָי	עֲשִׂירָאָה	עֲשִׂירָאִין	עֲשִׂירָאֵי	עֲשִׂירָאָה	עֲשִׂירֵיתָא	עֲשִׂירָיָן	עֲשִׂירָיָתָא

Verbum regulare.

I. Peal (Qal).

	Transitivum	Intransitivum	cum gutturalibus		
Perf. sg. 3. *m.*	קְטַל	סְגֵד (סְגֶד)	עֲבַד	בְּחַר	שְׁלַח
3. *f.*	קִטְלַת (קִטְלַת)	סִגְדַת	עַבְדַת	בַּחֲרַת	שִׁלְחַת (שִׁבְעַת)
2. *c.*	קְטַלְתְּ (קְטַלְתָּ)	סְגֵדְתְּ	עֲבַדְתְּ	בְּחַרְתְּ	שְׁלַחְתְּ (שְׁבַעְתְּ)
1.	קִטְלֵת	סִגְדֵת	עַבְדֵת	בַּחֲרֵת	שִׁלְחֵת (שִׁבְעֵת)
pl. 3. *m.*	קְטַלוּ	סְגִדוּ	עֲבַדוּ	בְּחַרוּ	שְׁלַחוּ
3. *f.*	קְטַלָה	סְגִדָה	עֲבַדָה	בְּחַרָה	שְׁלַחָה
2. *m.*	קְטַלְתּוּן	סְגֵדְתּוּן	עֲבַדְתּוּן	בְּחַרְתּוּן	שְׁלַחְתּוּן
2. *f.*	קְטַלְתֵּין	סְגֵדְתֵּין	עֲבַדְתֵּין	בְּחַרְתֵּין	שְׁלַחְתֵּין
1.	קְטַלְנָא	סְגֵדְנָא	עֲבַדְנָא	בְּחַרְנָא	שְׁלַחְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יִקְטֻל	יִסְגֻּד	יֶעְבַּד	יִבְחַר	יִשְׁלַח
3. *f.*	תִּקְטֻל	תִּסְגֻּד	תֶּעְבַּד	תִּבְחַר	תִּשְׁלַח
2. *m.*	תִּקְטֻל	תִּסְגֻּד	תֶּעְבַּד	תִּבְחַר	תִּשְׁלַח
2. *f.*	תִּקְטְלִין	תִּסְגְּדִין	תַּעְבְּדִין	תִּבְחֲרִין	תִּשְׁלְחִין
1.	אֶקְטֻל	אֶסְגֻּד	אֶעְבַּד	אֶבְחַר	אֶשְׁלַח
pl. 3. *m.*	יִקְטְלוּן	יִסְגְּדוּן	יַעְבְּדוּן	יִבְחֲרוּן	יִשְׁלְחוּן

3. *f.*	יִקְטְלָן	יִסְגְּדָן	יַעַבְדָן	יִבְחֲרָן	יִשְׁלְחָן
2. *m.*	תִּקְטְלוּן	תִּסְגְּדוּן	תַּעַבְדוּן	תִּבְחֲרוּן	תִּשְׁלְחוּן
2. *f.*	תִּקְטְלָן	תִּסְגְּדָן	תַּעַבְדָן	תִּבְחֲרָן	תִּשְׁלְחָן
1.	נִקְטֻל	נִסְגֻּד	נֶעְבֵּד	נִבְחַר	נִשְׁלַח
Imper. sg. m.	קְטֻל	סְגֻד	עֲבֵד	בְּחַר	שְׁלַח
f.	קְטֻלִי	סְגֻדִי	עֲבֵדִי	בְּחַרִי	שְׁלַחִי
pl. m.	קְטֻלוּ	סְגֻדוּ	עֲבֵדוּ	בְּחַרוּ	שְׁלַחוּ
f.	קְטֻלְנָא	סְגֻדְנָא	עֲבֵדְנָא	בְּחַרְנָא	שְׁלַחְנָא
Inf.	מִקְטַל	מִסְגַּד	מֶעְבַּד	מִבְחַר	מִשְׁלַח
Part. act. sg. m.	קָטֵל (קָטִל)	סָגֵד (סָגִד)	עָבֵד	בָּחַר	שָׁלַח
f.	קָטְלָה	סָגְדָה	עָבְדָה	בָּחֲרָה	שָׁלְחָה
pl. m.	קָטְלִין	סָגְדִין	עָבְדִין	בָּחֲרִין	שָׁלְחִין
f.	קָטְלָן	סָגְדָן	עָבְדָן	בָּחֲרָן	שָׁלְחָן
Part. pass. sg. m.	קְטִיל	סְגִיד (*prostratus*)	עֲבִיד	בְּחִיר	שְׁלִיחַ
f.	קְטִילָה	סְגִידָה	עֲבִידָה	בְּחִירָה	שְׁלִיחָה
pl. m.	קְטִילִין	סְגִידִין	עֲבִידִין	בְּחִירִין	שְׁלִיחִין
f.	קְטִילָן	סְגִידָן	עֲבִידָן	בְּחִירָן	שְׁלִיחָן

II. Hithpeël verbi regularis.

		cum gutturalibus			Perf. decurtatum
Perf. sg. 3. *m.*	הִתְקְטֵל (־טַל)	הִתְעֲבֵד	הִתְרְחֵץ	הִתְגְּזַר	קְטֵל (קְטִיל)
3. *f.*	הִתְקְטְלַת	הִתְעַבְדַת	הִתְרַחֲצַת	הִתְגְּזַרַת (־זֶרֶת)	קְטֵלַת (קְטִילַת)
2. *c.*	הִתְקְטֵלְתְּ	הִתְעֲבַדְתְּ	הִתְרְחַצְתְּ	הִתְגְּזַרְתְּ (־זֶרְתְּ)	קְטַלְתְּ
1.	הִתְקְטְלֵת	הִתְעַבְדֵת	הִתְרַחֲצֵת	הִתְגְּזְרֵת	קְטִילֵת
pl. 3. *m.*	הִתְקְטֵלוּ (־טְלוּ)	הִתְעֲבִדוּ	הִתְרְחִצוּ (־חֲצוּ)	הִתְגְּזִרוּ	קְטִילוּ
3. *f.*	הִתְקְטֵלָה (־טְלָה)	הִתְעֲבִדָה	הִתְרְחֵצָה	הִתְגְּזָרָה	קְטִילָה
2. *m.*	הִתְקְטֵלְתּוּן	הִתְעֲבַדְתּוּן	הִתְרְחֵצְתּוּן	הִתְגְּזַרְתּוּן	
2. *f.*	הִתְקְטֵלְתֵּין	הִתְעֲבַדְתֵּין	הִתְרְחֵצְתֵּין	הִתְגְּזַרְתֵּין	
1.	הִתְקְטֵלְנָא	הִתְעֲבַדְנָא	הִתְרְחֵצְנָא	הִתְגְּזַרְנָא	
Impf. sg. 3. *m.*	יִתְקְטֵל (־טַל)	יִתְעֲבֵד (־בַד)	יִתְרְחֵץ (־חַץ)	יִתְגְּזַר	
3. *f.*	תִּתְקְטֵל	תִּתְעֲבֵד	תִּתְרְחֵץ	תִּתְגְּזַר	
2. *m.*	תִּתְקְטֵל	תִּתְעֲבֵד	תִּתְרְחֵץ	תִּתְגְּזַר	
2. *f.*	תִּתְקַטְּלִין	תִּתְעַבְּדִין	תִּתְרַחֲצִין	תִּתְגַּזְּרִין	
1.	אֶתְקְטֵל	אֶתְעֲבֵד	אֶתְרְחֵץ	אֶתְגְּזַר	

pl. 3. *m.*	יִתְקַטְּלוּן	יִתְעַבְּדוּן	יִתְרַחֲצוּן	יִתְגַּזְּרוּן
3. *f.*	יִתְקַטְּלָן	יִתְעַבְּדָן	יִתְרַחֲצָן	יִתְגַּזְּרָן
2. *m.*	תִּתְקַטְּלוּן	תִּתְעַבְּדוּן	תִּתְרַחֲצוּן	תִּתְגַּזְּרוּן
2. *f.*	תִּתְקַטְּלָן	תִּתְעַבְּדָן	תִּתְרַחֲצָן	תִּתְגַּזְּרָן
1.	נִתְקְטֵל	נִתְעֲבֵד	נִתְרְחֵץ	נִתְגְּזַר
Imper. sg. m.	הִתְקְטֵל	הִתְעֲבֵד	הִתְרְחֵץ	הִתְגְּזַר
f.	הִתְקְטֵלִי	הִתְעֲבַדִי	הִתְרְחַצִי	הִתְגְּזַרִי
pl. m.	הִתְקְטֵלוּ	הִתְעֲבַדוּ	הִתְרְחַצוּ	הִתְגְּזַרוּ
f.	הִתְקְטֵלְנָא	הִתְעֲבֵדְנָא	הִתְרְחֵצְנָא	הִתְגְּזַרְנָא
Inf.	הִתְקְטָלָה	הִתְעֲבָדָה	הִתְרְחָצָה	הִתְגְּזָרָה
Part. sg. m.	מִתְקְטֵל	מִתְעֲבֵד	מִתְרְחֵץ	מִתְגְּזַר
f.	מִתְקַטְּלָה	מִתְעַבְּדָה	מִתְרַחֲצָה	מִתְגַּזְּרָה
pl. m.	מִתְקַטְּלִין	מִתְעַבְּדִין	מִתְרַחֲצִין	מִתְגַּזְּרִין
f.	מִתְקַטְּלָן	מִתְעַבְּדָן	מִתְרַחֲצָן	מִתְגַּזְּרָן

III. Paël verbi regularis.

		cum gutturalibus	
Perf. sg. 3. *m.*	קַטֵּל (קַטֶּל)	בָּרֵךְ (בָּרֶךְ)	שַׁבַּח
3. *f.*	קַטְּלַת	בָּֽרְכַת	שַׁבְּחַת
2. *c.*	קַטֵּלְתְּ (קַטֶּלְתָּ)	בָּרֵכְתְּ	שַׁבַּחְתְּ (שַׁבַּחְתָּ)
1.	קַטְּלֵת	בָּרְכֵת	שַׁבְּחֵת
pl. 3. *m.*	קַטֵּלוּ (קַטֶּלוּ)	בָּרִכוּ	שַׁבַּחוּ
3. *f.*	קַטֵּלָה	בָּרִכָה	שַׁבַּחָה
2. *m.*	קַטֵּלְתּוּן	בָּרֵכְתּוּן	שַׁבַּחְתּוּן
2. *f.*	קַטֵּלְתֵּין	בָּרֵכְתֵּין	שַׁבַּחְתֵּין
1.	קַטֵּלְנָא	בָּרֵכְנָא	שַׁבַּחְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְקַטֵּל (יְקַטֶּל)	יְבָרֵךְ	יְשַׁבַּח
3. *f.*	תְּקַטֵּל	תְּבָרֵךְ	תְּשַׁבַּח
2. *m.*	תְּקַטֵּל	תְּבָרֵךְ	תְּשַׁבַּח
2. *f.*	תְּקַטְּלִין	תְּבָֽרְכִין	תְּשַׁבְּחִין
1.	אֲקַטֵּל	אֲבָרֵךְ	אֲשַׁבַּח
pl. 3. *m.*	יְקַטְּלוּן	יְבָֽרְכוּן	יְשַׁבְּחוּן
3. *f.*	יְקַטְּלָן	יְבָֽרְכָן	יְשַׁבְּחָן

2. *m.*	תְּקַטְּלוּן	תְּבָרְכוּן	תְּשַׁבְּחוּן
2. *f.*	תְּקַטְּלָן	תְּבָרְכָן	תְּשַׁבְּחָן
1.	נְקַטֵּל	נְבָרֵךְ	נְשַׁבַּח
Imper. sg. m.	קַטֵּל	בָּרֵךְ	שַׁבַּח
f.	קַטֵּלִי	בָּרֵכִי	שַׁבַּחִי
pl. m.	קַטֵּלוּ (קַטִּלוּ)	בָּרֵכוּ	שַׁבַּחוּ
f.	קַטֵּלְנָא	בָּרֵכְנָא	שַׁבַּחְנָא
Inf.	קַטָּלָה	בָּרָכָה	שַׁבָּחָה
Part. act. sg. m.	מְקַטֵּל (מְקַטֶּל)	מְבָרֵךְ	מְשַׁבַּח
f.	מְקַטְּלָה	מְבָרְכָה	מְשַׁבְּחָה
pl. m.	מְקַטְּלִין	מְבָרְכִין	מְשַׁבְּחִין
f.	מְקַטְּלָן	מְבָרְכָן	מְשַׁבְּחָן
Part. pass. m.	מְקַטַּל	מְבָרַךְ	מְשַׁבַּח
f.	מְקַטְּלָה	מְבָרְכָה	מְשַׁבְּחָה
pl. m.	מְקַטְּלִין	מְבָרְכִין	מְשַׁבְּחִין
f.	מְקַטְּלָן	מְבָרְכָן	מְשַׁבְּחָן

	IV. Haphel verbi regularis.				V. Hophal.	
Perf. sg. 3. *m.*	הַקְטֵל		הַצְלַח		הָקְטַל	הָחֳרַב
3. *f.*	הַקְטְלַת		הַצְלַחַת		הָקְטְלַת	הָחָרְבַת
2. *c.*	הַקְטֵלְתְּ		הַצְלַחְתְּ		הָקְטַלְתְּ	הָחֳרַבְתְּ
1.	הַקְטְלֵת		הַצְלַחֵת		הָקְטְלֵת	הָחָרְבֵת
pl. 3. *m.*	הַקְטִלוּ		הַצְלַחוּ (הֶחֱסִנוּ)		הָקְטַלוּ	הָחֳרַבוּ
3. *f.*	הַקְטִלָה		הַצְלַחָה		הָקְטַלָה	הָחֳרַבָה
2. *m.*	הַקְטֵלְתּוּן		הַצְלַחְתּוּן		הָקְטַלְתּוּן	הָחֳרַבְתּוּן
2. *f.*	הַקְטֵלְתֵּין		הַצְלַחְתֵּין		הָקְטַלְתֵּין	הָחֳרַבְתֵּין
1.	הַקְטֵלְנָא		הַצְלַחְנָא		הָקְטַלְנָא	הָחֳרַבְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְהַקְטֵל (־טֵל)	יַקְטֵל	יְהַצְלַח	יַצְלַח	יָקְטַל	יְחֳרַב
3. *f.*	תְּהַקְטֵל	תַּקְטֵל	תְּהַצְלַח	תַּצְלַח	תָּקְטַל	תְּחֳרַב
2. *m.*	תְּהַקְטֵל	תַּקְטֵל	תְּהַצְלַח	תַּצְלַח	תָּקְטַל	תְּחֳרַב
2. *f.*	תְּהַקְטְלִין	תַּקְטְלִין	תְּהַצְלְחִין	תַּצְלְחִין	תָּקְטְלִין	תְּחָרְבִין
1.	אֲהַקְטֵל	אַקְטֵל	אֲהַצְלַח	אַצְלַח	אָקְטַל	אֲחֳרַב
pl. 3. *m.*	יְהַקְטְלוּן	יַקְטְלוּן	יְהַצְלְחוּן	יַצְלְחוּן	יָקְטְלוּן	יְחָרְבוּן
3. *f.*	יְהַקְטְלָן	יַקְטְלָן	יְהַצְלְחָן	יַצְלְחָן	יָקְטְלָן	יְחָרְבָן

2. *m.*	תְּהַקְטְלוּן	תַּקְטְלוּן	תְּהַצְלְחוּן	תַּצְלְחוּן	תְּקָטְלוּן	תְּחָרְבוּן
2. *f.*	תְּהַקְטְלָן	תַּקְטְלָן	תְּהַצְלְחָן	תַּצְלְחָן	תְּקָטְלָן	תְּחָרְבָן
1.	נְהַקְטֵל	נַקְטֵל	נְהַצְלַח	נַצְלַח	נְקָטַל	נְחָרַב
Imper. sg. m.	הַקְטֵל		הַצְלַח			
f.	הַקְטֵלִי		הַצְלִחִי			
pl. m.	הַקְטֵלוּ		הַצְלִחוּ			
f.	הַקְטֵלְנָא		הַצְלַחְנָא			
Inf.	הַקְטָלָה		הַצְלָחָה		הַקְטָלָה	הַחְרָבָה
Part. act. sg. m.	מְהַקְטֵל (־טַל)	מַקְטֵל	מַצְלַח			
f.	מְהַקְטְלָה	מַקְטְלָה	מַצְלְחָה			
pl. m.	מְהַקְטְלִין	מַקְטְלִין	מַצְלְחִין			
f.	מְהַקְטְלָן	מַקְטְלָן	מַצְלְחָן			
Part. pass. sg. m.	מְהַקְטַל	מַקְטַל	מַצְלַח		מְקָטַל	מְחָרַב
f.	מְהַקְטְלָה	מַקְטְלָה	מַצְלְחָה		מְקָטְלָה	מְחָרְבָה
pl. m.	מְהַקְטְלִין	מַקְטְלִין	מַצְלְחִין		מְקָטְלִין	מְחָרְבִין
f.	מְהַקְטְלָן	מַקְטְלָן	מַצְלְחָן		מְקָטְלָן	מְחָרְבָן

	VI. Schaphel verbi regularis.	VII. Ischthaphal.	VIII. Ithpaal.	
Perf. sg. 3. *m.*	שַׁקְטֵל	אִשְׁתַּקְטַל	הִתְקַטַּל	אִתְעָרַב
3. *f.*	שַׁקְטְלַת	אִשְׁתַּקְטְלַת	הִתְקַטְּלַת	אִתְעָרְבַת
2. *c.*	שַׁקְטֵלְתְּ	אִשְׁתַּקְטַלְתְּ	הִתְקַטַּלְתְּ	אִתְעָרַבְתְּ
1.	שַׁקְטְלֵת	אִשְׁתַּקְטְלֵת	הִתְקַטְּלֵת	אִתְעָרְבֵת
pl. 3. *m.*	שַׁקְטִלוּ	אִשְׁתַּקְטַלוּ	הִתְקַטַּלוּ	אִתְעָרַבוּ
3. *f.*	שַׁקְטִלָה	אִשְׁתַּקְטַלָה	הִתְקַטַּלָה	אִתְעָרַבָה
2. *m.*	שַׁקְטֵלְתּוּן	אִשְׁתַּקְטַלְתּוּן	הִתְקַטַּלְתּוּן	אִתְעָרַבְתּוּן
2. *f.*	שַׁקְטֵלְתֵּין	אִשְׁתַּקְטַלְתֵּין	הִתְקַטַּלְתֵּין	אִתְעָרַבְתֵּין
1. *c.*	שַׁקְטֵלְנָא	אִשְׁתַּקְטַלְנָא	הִתְקַטַּלְנָא	אִתְעָרַבְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְשַׁקְטֵל	יִשְׁתַּקְטַל	יִתְקַטַּל	יִתְעָרַב
3. *f.*	תְּשַׁקְטֵל	תִּשְׁתַּקְטַל	תִּתְקַטַּל	תִּתְעָרַב
2. *m.*	תְּשַׁקְטֵל	תִּשְׁתַּקְטַל	תִּתְקַטַּל	תִּתְעָרַב
2. *f.*	תְּשַׁקְטְלִין	תִּשְׁתַּקְטְלִין	תִּתְקַטְּלִין	תִּתְעָרְבִין
1.	אֲשַׁקְטֵל	אֶשְׁתַּקְטַל	אֶתְקַטַּל	אֶתְעָרַב
pl. 3. *m.*	יְשַׁקְטְלוּן	יִשְׁתַּקְטְלוּן	יִתְקַטְּלוּן	יִתְעָרְבוּן
3. *f.*	יְשַׁקְטְלָן	יִשְׁתַּקְטְלָן	יִתְקַטְּלָן	יִתְעָרְבָן

2. *m.*	תְּשַׁקְטְלוּן	תִּשְׁתַּקְטְלוּן	תִּתְקַטְּלוּן	תִּתְעֲרְבוּן
2. *f.*	תְּשַׁקְטְלָן	תִּשְׁתַּקְטְלָן	תִּתְקַטְּלָן	תִּתְעֲרְבָן
1.	נְשַׁקְטֵל	נִשְׁתַּקְטַל	נִתְקַטַּל	נִתְעָרַב
Imper. sg. m.	שַׁקְטֵל		הִתְקַטַּל	אִתְעָרַב
f.	שַׁקְטֶלִי		הִתְקַטַּלִי	אִתְעָרַבִי
pl. m.	שַׁקְטֶלוּ		הִתְקַטַּלוּ	אִתְעָרַבוּ
f.	שַׁקְטֶלְנָא		הִתְקַטַּלְנָא	אִתְעָרַבְנָא
Inf.	שַׁקְטָלָה	אִשְׁתַּקְטָלָה	הִתְקַטָּלָה	אִתְעָרָבָה
Part. act. sg. m.	מְשַׁקְטֵל		מִתְקַטַּל	מִתְעָרַב
f.	מְשַׁקְטְלָה		מִתְקַטְּלָה	מִתְעֲרְבָא
pl. m.	מְשַׁקְטְלִין		מִתְקַטְּלִין	מִתְעֲרְבִין
f.	מְשַׁקְטְלָן		מִתְקַטְּלָן	מִתְעֲרְבָן
Part. pass. sg. m.	מְשַׁקְטַל	מִשְׁתַּקְטַל		
f.	מְשַׁקְטְלָה	מִשְׁתַּקְטְלָה		
pl. m.	מְשַׁקְטְלִין	מִשְׁתַּקְטְלִין		
f.	מְשַׁקְטְלָן	מִשְׁתַּקְטְלָן		

Verba irregularia.

I. Verba פ״א.

	Peal		Haphel			Hophal
Perf. sg. 3. *m.*	אֲכַל	אֲמַר		אוֹכֵל		אוּכַל הוּבַד
3. *f.*	אַכְלַת	אֲמֶרֶת		אוֹכְלַת		אוּכְלַת
2. *c.*	אֲכַלְתְּ	אֲמַרְתְּ		אוֹכֵלְתְּ		אוּכַלְתְּ
1.	אַכְלֵת	אַמְרֵת		אוֹכְלֵת		אוּכְלֵת
pl. 3. *m.*	אֲכַלוּ	אֲמַרוּ		אוֹכֵלוּ		אוּכַלוּ
3. *f.*	אֲכַלָה	אֲמַרָה		אוֹכֵלָה		אוּכַלָה
2. *m.*	אֲכַלְתּוּן	אֲמַרְתּוּן		אוֹכֵלְתּוּן		אוּכַלְתּוּן
2. *f.*	אֲכַלְתֵּין	אֲמַרְתֵּין		אוֹכֵלְתֵּין		אוּכַלְתֵּין
1.	אֲכַלְנָא	אֲמַרְנָא		אוֹכֵלְנָא		אוּכַלְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יֵאכֻל	יֵאמַר	יוּכֵל	יְהוֹבֵד		יוּכַל יְהוּבַד
3. *f.*	תֵּאכֻל	תֵּאמַר	תּוּכֵל	תְּהוֹבֵד	(תָּסֵף)	תּוּכַל
2. *m.*	תֵּאכֻל	תֵּאמַר	תּוּכֵל	תְּהוֹבֵד		תּוּכַל
2. *f.*	תֵּאכְלִין	תֵּאמְרִין	תְּוֹכְלִין	תְּהוֹבְדִין		תְּוּכְלִין
1.	אֵכֻל	אֵמַר	אוֹכֵל	אֲהוֹבֵד		אוּכַל
pl. 3. *m.*	יֵאכְלוּן (יֵאבְדוּ)	יֵאמְרוּן	יְוֹכְלוּן	יְהוֹבְדוּן		יְוּכְלוּן
3. *f.*	יֵאכְלָן	יֵאמְרָן	יְוֹכְלָן	יְהוֹבְדָן		יְוּכְלָן

2. *m.*	תֵּאכְלוּן	תֵּאמְרוּן	תּוֹכְלוּן	תְּהוֹבְדוּן	תּוּכְלוּן
2. *f.*	תֵּאכְלָן	תֵּאמְרָן	תּוֹכְלָן	תְּהוֹבְדָן	תּוּכְלָן
1.	נֵאכֻל	נֵאמַר	נוֹכֵל	נְהוֹבֵד	נוּכַל
Imper. sg. m.	אֱכֻל	אֱמַר	אוֹכֵל	הוֹבֵד	
f.	אֱכֻלִי	אֱמַרִי	אוֹכִלִי	הוֹבִדִי	
pl. m.	אֱכֻלוּ	אֱמַרוּ	אוֹכִלוּ	הוֹבִדוּ	
f.	אֱכֻלְנָא	אֱמַרְנָא	אוֹכֵלְנָא	הוֹבֵדְנָא	
Inf.	מֵאכַל	מֵאמַר	אוֹכָלָה	הוֹבָדָא	הוּכָלָה
Part. act. sg. m.	אָכֵל	אָמַר	מוֹכֵל	מְהוֹבֵד	
f.	אָכְלָה	אָמְרָה	מוֹכְלָה	מְהוֹבְדָה	
pl. m.	אָכְלִין	אָמְרִין	מוֹכְלִין	מְהוֹבְדִין	
f.	אָכְלָן	אָמְרָן	מוֹכְלָן	מְהוֹבְדָן	
Part. pass. sg. m.	אֲכִיל	אֲמִיר	מוֹכַל	מְהוֹבַד	
f.	אֲכִילָה	אֲמִירָה	מוֹכְלָה	מְהוֹבְדָה	
pl. m.	אֲכִילִין	אֲמִירִין	מוֹכְלִין	מְהוֹבְדִין	
f.	אֲכִילָן	אֲמִירָן	מוֹכְלָן	מְהוֹבְדָן	

II. Verba פ״י.

	Peal	Haphel		Hophal	Schaphel
Perf. sg. 3. *m.*	יְהַב (יְתֶב) יְתֵב	הוֹתֵב (הוֹדַע)	הֵיבֵל	הוּסַף	שֵׁיזֵב
3. *f.*	יִתְבַת	הוֹתְבַת	הֵיבְלַת	הוּסְפַת	שֵׁיזְבַת
2. *c.*	יְתֵבְתְּ (יְתֶבְתְּ)	הוֹתֵבְתְּ	הֵיבֵלְתְּ	הוּסַפְתְּ	שֵׁיזַבְתְּ
1.	יִתְבֵת	הוֹתְבֵת	הֵיבְלֵת	הוּסְפֵת	שֵׁיזְבֵת
pl. 3. *m.*	יְהַבוּ יְתֵבוּ	הוֹתֵבוּ	הֵיבֵלוּ	הוּסַפוּ	שֵׁיזֵבוּ
3. *f.*	יְתֵבָה	הוֹתֵבָה	הֵיבֵלָה	הוּסַפָה	שֵׁיזֵבָה
2. *m.*	יְתֵבְתּוּן	הוֹתֵבְתּוּן	הֵיבֵלְתּוּן	הוּסַפְתּוּן	שֵׁיזַבְתּוּן
2. *f.*	יְתֵבְתֵּין	הוֹתֵבְתֵּין	הֵיבֵלְתֵּין	הוּסַפְתֵּין	שֵׁיזַבְתֵּין
1.	יְתֵבְנָא	הוֹתֵבְנָא	הֵיבֵלְנָא	הוּסַפְנָא	שֵׁיזֵבְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יֵיתַב	יְהוֹדַע יוֹתֵב	יֵיבֵל	יוּסַף	יְשֵׁיזֵב
3. *f.*	תֵּיתַב	תְּהוֹדַע תּוֹתֵב	תֵּיבֵל	תּוּסַף	תְּשֵׁיזֵב
2. *m.*	תֵּיתַב	תְּהוֹדַע תּוֹתֵב	תֵּיבֵל	תּוּסַף	תְּשֵׁיזֵב
2. *f.*	תֵּיתְבִין	תְּהוֹדְעִין תּוֹתְבִין	תֵּיבְלִין	תּוּסְפִין	תְּשֵׁיזְבִין
1.	אֵיתַב	אֲהוֹדַע אוֹתֵב	אֵיבֵל	אוּסַף	אֲשֵׁיזֵב
pl. 3. *m.*	יֵיתְבוּן	יְהוֹדְעוּן יוֹתְבוּן	יֵיבְלוּן	יוּסְפוּן	יְשֵׁיזְבוּן

3. *f.*	יֵיתְבָן		יוֹתְבָן	יְהוֹדְעָן	יֵיבְלָן		יוֹסְפָן	יְשֵׁיזְבָן
2. *m.*	תֵּיתְבוּן		תּוֹתְבוּן	תְּהוֹדְעוּן	תֵּיבְלוּן		תּוֹסְפוּן	תְּשֵׁיזְבוּן
2. *f.*	תֵּיתְבָן		תּוֹתְבָן	תְּהוֹדְעָן	תֵּיבְלָן		תּוֹסְפָן	תְּשֵׁיזְבָן
1.	נֵיתַב		נוֹתֵב	נְהוֹדַע	נֵיבַל		נוֹסַף	נְשֵׁיזִב
Imper. sg. m.	תֵּב	(הַב)	הוֹתֵב		הֵיבֵל			שֵׁיזֵב
f.	תְּבִי		הוֹתִבִי		הֵיבִלִי			שֵׁיזִבִי
pl. m.	תְּבוּ		הוֹתִבוּ		הֵיבִלוּ			שֵׁיזִבוּ
f.	תֵּבְנָא		הוֹתֵבְנָא		הֵיבֵלְנָא			שֵׁיזֵבְנָא
Inf.	מֵיתַב		הוֹתָבָה		הֵיבָלָה		הוֹסָפָה	שֵׁיזָבָה
Part. act. sg. m.	יָתֵב	(יָכֵל)	מוֹתֵב	מְהוֹדַע	מֵיבֵל	מְהֵימַן		מְשֵׁיזִב
f.	יָתְבָה		מוֹתְבָה	מְהוֹדְעָה	מֵיבְלָה			מְשֵׁיזְבָה
pl. m.	יָתְבִין		מוֹתְבִין	מְהוֹדְעִין	מֵיבְלִין			מְשֵׁיזְבִין
f.	יָתְבָן		מוֹתְבָן	מְהוֹדְעָן	מֵיבְלָן			מְשֵׁיזְבָן
Part. pass. sg. m.	יְתִיב		מוֹתַב		מֵיבַל	מְהֵימַן	מוּסַף	מְשֵׁיזַב
f.	יְתִיבָה		מוֹתְבָה		מֵיבְלָה		מוּסְפָה	מְשֵׁיזְבָה
pl. m.	יְתִיבִין		מוֹתְבִין		מֵיבְלִין		מוּסְפִין	מְשֵׁיזְבִין
f.	יְתִיבָן		מוֹתְבָן		מֵיבְלָן		מוּסְפָן	מְשֵׁיזְבָן

III. Verba פ״נ.

	Peal		Haphel		Hophal	
Perf. sg. 3. *m.*	נְפַל		הַצֵּל	הַנְפֵּק	הֻסַּק	הָנְחַת
f.	נִפְלַת (נֶפְקַת)		הַצֵּלַת	הַנְפְּקַת	הֻסְּקַת	הָנְחֲתַת
2. *c.*	נְפַלְתְּ		הַצֵּלְתְּ	הַנְפֵּקְתְּ	הֻסַּקְתְּ	הָנְחַתְּ
1.	נִפְלֵת		הַצֵּלֵת	הַנְפְּקֵת	הֻסְּקֵת	הָנְחֲתֵת
pl. 3. *m.*	נְפַלוּ		הַצֵּלוּ	הַנְפִּקוּ	הֻסְּקוּ	הָנְחֲתוּ
f.	נְפַלָה		הַצֵּלָה	הַנְפִּקָה	הֻסְּקָה	הָנְחֲתָה
2. *m.*	נְפַלְתּוּן		הַצֵּלְתּוּן	הַנְפֵּקְתּוּן	הֻסַּקְתּוּן	הָנְחַתּוּן
f.	נְפַלְתֵּין		הַצֵּלְתֵּין	הַנְפֵּקְתֵּין	הֻסַּקְתֵּין	הָנְחַתֵּין
1.	נְפַלְנָא		הַצֵּלְנָא	הַנְפֵּקְנָא	הֻסַּקְנָא	הָנְחַתְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יִפֵּל (יֵחַת)	יִנְתֵּן	יַצֵּל	יְהַנְפֵּק	יֻסַּק	יָנְחַת
f.	תִּפֵּל	תִּנְתֵּן	תַּצֵּל	תְּהַנְפֵּק	תֻּסַּק	תָּנְחַת
2. *m.*	תִּפֵּל	תִּנְתֵּן	תַּצֵּל (תַּחֵת)	תְּהַנְפֵּק	תֻּסַּק	תָּנְחַת
f.	תִּפְּלִין	תִּנְתְּנִין	תַּצְּלִין	תְּהַנְפְּקִין	תֻּסְּקִין	תָּנְחֲתִין
1.	אֶפֵּל	אֶנְתֵּן	אַצֵּל	אֲהַנְפֵּק	אֻסַּק	אָנְחַת
pl. 3. *m.*	יִפְּלוּן	יִנְתְּנוּן	יַצְּלוּן	יְהַנְפְּקוּן	יֻסְּקוּן	יָנְחֲתוּן

f.	יִפְּלָן		יִנְתְּנָן	יַצְּלָן		יְהַנְפְּקָן	יִסְּקָן	יִנְחֲתָן
2. m.	תִּפְּלוּן		תִּנְתְּנוּן	תַּצְּלוּן		תְּהַנְפְּקוּן	תִּסְּקוּן	תִּנְחֲתוּן
f.	תִּפְּלָן		תִּנְתְּנָן	תַּצְּלָן		תְּהַנְפְּקָן	תִּסְּקָן	תִּנְחֲתָן
1.	נִפֵּל		נִנְתֵּן	נַצֵּל		נְהַנְפֵּק	נִסַּק	נִנְחַת
Imper. sg. m.	פֶּק	סַק	תֵּן	אַצֵּל		אַנְפֵּק		
f.	פֻּקִי	סַקִי	תֵּנִי	אַצִּלִי		אַנְפִּקִי		
pl. m.	פֻּקוּ	סַקוּ	תֵּנוּ	אַצִּלוּ	(אַתַּרוּ)	אַנְפִּקוּ		
f.	פֻּקְנָא	סַקְנָא	תֵּנְנָא	אַצִּלְנָא		אַנְפֵּקְנָא		
Inf.	מִפַּל	(מֵחַת)	מִנְתַּן	הַצָּלָה		הַנְסָקָה	הַסָּקָה	
Part. act. sg. m.		נָפֵל	(נָחֵת)	מַצֵּל	(מַצִּל)	מְהַנְזֵק		
f.		נָפְלָה		מַצְּלָה		מְהַנְזְקָה		
pl. m.		נָפְלִין		מַצְּלִין	(מְהַחֲתִין)	מְהַנְזְקִין		
f.		נָפְלָן		מַצְּלָן		מְהַנְזְקָן		
Part. pass. sg. m.		נְפִיל		מַצַּל		מְהַנְזַק		
f.		נְפִילָה		מַצְּלָה		מְהַנְזְקָה		
pl. m.		נְפִילִין		מַצְּלִין		מְהַנְזְקִין		
f.		נְפִילָן		מַצְּלָן		מְהַנְזְקָן		

IV. Verba ע״ו.

	Peal	Ithpeël	Haphel	Hophal
Perf. sg. 3. *m.*	קָם	אִתְּקָם p. aphaerism	הֲקֵים הֲתֵיב	הֳקַם
f.	קָמַת	אִתְּקָמַת (שָׂמַת)	הֲקִימַת	הֳקִימַת
2. *c.*	קָמְתְּ (שְׂמְתְּ)	אִתְּקָמְתְּ	הֲקֵימְתְּ (הֲקֵימְתְּ)	הֳקֵימְתְּ
1.	קָמֵת (שְׂמֵת)	אִתְּקָמֵת	הֲקֵימֵת	הֳקֵימֵת
pl. 3. *m.*	קָמוּ	אִתְּקָמוּ	הֲקִימוּ	הֳקִימוּ
f.	קָמָה	אִתְּקָמָה	הֲקִימָה	הֳקִימָה
2. *m.*	קָמְתּוּן	אִתְּקָמְתּוּן	הֲקֵימְתּוּן	הֳקֵימְתּוּן
f.	קָמְתֵּין	אִתְּקָמְתֵּין	הֲקֵימְתֵּין	הֳקֵימְתֵּין
1.	קָמְנָא	אִתְּקָמְנָא	הֲקֵימְנָא	הֳקֵימְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְקוּם יְהָךְ	יִתְּקָם (יִתְּזִין)	יְקִים יְהָקֵים	יְקַם
f.	תְּקוּם	תִּתְּקָם	תְּקִים תְּהָקֵים	תְּקַם
2. *m.*	תְּקוּם	תִּתְּקָם	תְּקִים תְּהָקֵים	תְּקַם
f.	תְּקוּמִין	תִּתְּקָמִין	תְּקִימִין תַּהֲקִימִין	תְּקַמִין
1.	אֵקוּם	אֶתְּקָם	אֲקִים אֲהָקֵים	אֳקַם
pl. 3. *m.*	יְקוּמוּן	יִתְּקָמוּן	יְקִימוּן יַהֲקִימוּן	יְקִימוּן

f.	יְקוּמָן	יִתְקָמָן	יְקִימָן	יְהַקִימָן	יְקִימָן
2. *m.*	תְּקוּמוּן	תִּתְקָמוּן	תְּקִימוּן	תְּהַקִימוּן	תְּקִימוּן
f.	תְּקוּמָן	תִּתְקָמָן	תְּקִימָן	תְּהַקִימָן	תְּקִימָן
1.	נְקוּם	נִתְקָם	נְקִים	נְהַקִים	נְקִים
Imper. sg. m.	קוּם			הֲקִים	
f.	קוּמִי			הֲקִימִי	
pl. m.	קוּמוּ			הֲקִימוּ	
f.	קוּמְנָא			הֲקִימְנָא	
Inf.	מְקָם	אִתְקָמָה		הֲקָמָה	הֲקָמָה
Part. act. sg. m.	קָאֵם		מְקִים	מְהָקֵים (מָרִים)	
f.	קָיְמָה		מְקִימָה		
pl. m.	קָיְמִין		מְקִימִין		
f.	קָיְמָן		מְקִימָן		
Part. pass. sg. m.	קִים	מִתְקָם	מְקָם		
f.	קִימָה	מִתְקָמָה	מְקָמָה		
pl. m.	קִימִין	מִתְקָמִין	מְקָמִין		
f.	קִימָן	מִתְקָמָן	מְקָמָן		

Verba ע״ו.

	Pael	Hithpaal	Polel	Hithpolel
Perf. sg. 3. *m.*	קַיֵּם	הִתְקַיַּם	קוֹמֵם	הִתְקוֹמֵם
f.	קַיְּמַת	הִתְקַיְּמַת	קוֹמְמַת	הִתְקוֹמְמַת
2. *c.*	קַיֵּמְתְּ	הִתְקַיַּמְתְּ	קוֹמַמְתְּ	הִתְקוֹמַמְתְּ (־מֵמְתְּ)
1.	קַיְּמֵת	הִתְקַיְּמֵת	קוֹמְמֵת	הִתְקוֹמְמֵת
pl. 3. *m.*	קַיִּמוּ	הִתְקַיִּמוּ	קוֹמִמוּ	הִתְקוֹמִמוּ
f.	קַיִּמָה	הִתְקַיִּמָה	קוֹמִמָה	הִתְקוֹמִמָה
2. *m.*	קַיֵּמְתּוּן	הִתְקַיַּמְתּוּן	קוֹמַמְתּוּן	הִתְקוֹמַמְתּוּן
f.	קַיֵּמְתֵּין	הִתְקַיַּמְתֵּין	קוֹמַמְתֵּין	הִתְקוֹמַמְתֵּין
1.	קַיֵּמְנָא	הִתְקַיַּמְנָא	קוֹמֵמְנָא	הִתְקוֹמֵמְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְקַיֵּם	יִתְקַיַּם	יְקוֹמֵם	יִתְקוֹמֵם
f.	תְּקַיֵּם	תִּתְקַיַּם	תְּקוֹמֵם	תִּתְקוֹמֵם
2. *m.*	תְּקַיֵּם	תִּתְקַיַּם	תְּקוֹמֵם	תִּתְקוֹמֵם
f.	תְּקַיְּמִין	תִּתְקַיְּמִין	תְּקוֹמְמִין	תִּתְקוֹמְמִין
1.	אֲקַיֵּם	אֶתְקַיַּם	אֲקוֹמֵם	אֶתְקוֹמֵם
pl. 3. *m.*	יְקַיְּמוּן	יִתְקַיְּמוּן	יְקוֹמְמוּן	יִתְקוֹמְמוּן

f.	יְקַיְּמָן	יִתְקַיְּמָן	יְקוֹמְמָן	יִתְקוֹמְמָן
2. *m.*	תְּקַיְּמוּן	תִּתְקַיְּמוּן	תְּקוֹמְמוּן	תִּתְקוֹמְמוּן
f.	תְּקַיְּמָן	תִּתְקַיְּמָן	תְּקוֹמְמָן	תִּתְקוֹמְמָן
1.	נְקַיֵּם	נִתְקַיַּם	נְקוֹמֵם	נִתְקוֹמֵם
Imper. sg. m.	קַיֵּם	הִתְקַיַּם	קוֹמֵם	הִתְקוֹמֵם
f.	קַיְּמִי	הִתְקַיְּמִי	קוֹמְמִי	הִתְקוֹמְמִי
pl. m.	קַיְּמוּ	הִתְקַיְּמוּ	קוֹמְמוּ	הִתְקוֹמְמוּ
f.	קַיֵּמְנָא	הִתְקַיַּמְנָא	קוֹמֵמְנָא	הִתְקוֹמֵמְנָא
Inf.	קַיָּמָה	הִתְקַיָּמָה	קוֹמָמָה	הִתְקוֹמָמָה
Part. act. sg. m.	מְקַיֵּם	מִתְקַיַּם	מְקוֹמֵם	מִתְקוֹמֵם
f.	מְקַיְּמָה	מִתְקַיְּמָה	מְקוֹמְמָה	מִתְקוֹמְמָה
pl. m.	מְקַיְּמִין	מִתְקַיְּמִין	מְקוֹמְמִין	מִתְקוֹמְמִין
f.	מְקַיְּמָן	מִתְקַיְּמָן	מְקוֹמְמָן	מִתְקוֹמְמָן
Part. pass. sg. m.	מְקַיַּם		מְקוֹמַם	
f.	מְקַיְּמָה		מְקוֹמְמָה	
pl. m.	מְקַיְּמִין		מְקוֹמְמִין	
f.	מְקַיְּמָן		מְקוֹמְמָן	

V. Verba ע״ע (כפולים).

	Peal	Haphel	Hophal
Perf. sg. 3. *m.*	עַל דַּק	הַדֵּק	הֻעַל הֻדַּק
f.	עַלַּת דַּקַּת	הַדֶּקֶת	הֻדְּקַת
2. *c.*	דַּקְתְּ	הַדֵּקְתְּ	הֻדַּקְתְּ
1.	דַּקֵּת	הַדֶּקֶת	הֻדְּקֵת
pl. 3. *m.*	(דֲקּוֹ) דַּקּוּ	הַדִּקּוּ	הֻעַלּוּ הֻדַּקּוּ
f.	דַּקָּה	הַדֶּקָה	הֻדַּקָּה
2. *m.*	דַּקְתּוּן	הַדֵּקְתּוּן	הֻדַּקְתּוּן
f.	דַּקְתֵּין	הַדֵּקְתֵּין	הֻדַּקְתֵּין
1.	דַּקְנָא	הַדֵּקְנָא	הֻדַּקְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְדוֹק	יַדֵּק	יֻדַּק
f.	תֵּרַע תְּדוֹק	(תַּדִּק) תַּדֵּק	תֻּדַּק
2. *m.*	תְּדוֹק	תַּדֵּק	תֻּדַּק
f.	תְּדֻקִּין	תַּדֶּקִין	תְּדִקִּין
1.	אֱדוֹק	אַדֵּק	אֻדַּק
pl. 3. *m.*	יְדֻקּוּן	יַדֶּקוּן	יֻדְּקוּן

f.	יִדְּקָן	יַדֲּקָן	יְדָּקָן
2. *m.*	תִּדְּקוּן	תַּדֲּקוּן	תְּדָּקוּן
f.	תִּדְּקָן	תַּדֲּקָן	תְּדָּקָן
1.	נִדֹּק	נַדֵּק	נְדַּק
Imper. sg. m.	דֹּק	הַעֵל הַדֵּק	
f.	דֹּקִי	הַדִּקִי	
pl. m.	דֹּקוּ	הַדִּקוּ	
f.	דֹּקְנָא	הַדֵּקְנָא	
Inf.	מִחַן מֵעַל מִדֹּק	הֶעָלָה הַדָּקָה	הֻדָּקָה
Part. act. sg. m.	דָּקֵק	מְהַדֵּק מַדֵּק	
f.	דָּקְקָה	מַדֲּקָה	
pl. m.	עָלִּין דָּקְקִין	מַדֲּקִין	
f.	דָּקְקָן	מַדֲּקָן	
Part. pass. sg. m.	דְּקִיק	מַדַּק	
f.	דְּקִיקָה	מַדְּקָה	
pl. m.	דְּקִיקִין	מַדְּקִין	
f.	דְּקִיקָן	מַדְּקָן	

VI. Verba ל״א sive ל״ה.

	Peal		Hithpeël	decurtatum	Pael
Perf. sg. 3. *m.*	הֲוָה גְּלָא	צְבִי	הִתְגְּלִי	גֲּלִי גְּלִי	גַּלִּי
f.	הֲוַת, גְּלָת, גְּלַת	צְבִיַּת	אִתְגְּלִיַּת	גְּלִיַּת	גַּלִּיַּת
2. *c.*	חֲזַיְתָה הֲוַיְתָ גְּלַיְתָ	צְבֵיתָ	אִתְגְּלֵיתָ	גְּלֵיתָ	גַּלֵּיתָ
1.	הֲוֵית גְּלֵית	צְבִית	אִתְגְּלֵית	גְּלִית	גַּלֵּית
pl. 3. *m.*	הֲווֹ גְּלוֹ	צְבִיו	אִתְגְּלִיו	גְּלִיו	שָׁרִיו גַּלִּיו
f.	גְּלָאָה	צְבִיאָה	אִתְגְּלִיָא		גַּלִּיָא
2. *m.*	גְּלֵיתוּן	צְבֵיתוּן	אִתְגְּלֵיתוּן		גַּלֵּיתוּן
f.	גְּלֵיתֵין	צְבֵיתֵין	אִתְגְּלֵיתֵין		גַּלֵּיתֵין
1.	גְּלֵינָא	צְבֵינָא	אִתְגְּלֵינָא		גַּלֵּינָא
Impf. sg. 3. *m.*	יֶהֱוֵא יֶעְדֵּה יִגְלֵא		יִתְקְרֵי יִתְגְּלֵא		יְמַחֵא יְגַלֵּא
3. *f.*	תֶּהֱוֵא תֶּעְדֵּה תִּגְלֵא		תִּתְגְּלֵא		תְּגַלֵּא
2. *m.*	תִּגְלֵא		תִּתְגְּלֵא		תְּגַלֵּא
f.	תִּגְלַיִן		תִּתְגְּלַיִן		תְּגַלַּיִן
1.	אֶגְלֵא		אֶתְגְּלֵא		אֲחַוֵּה אֲגַלֵּא
pl. 3. *m.*	יֶהֶווֹן יִגְלוֹן		יִתְגְּלוֹן		יְבַעוֹן יְגַלּוֹן

f.	יֶהֶוְיָן יִגְלְיָן	יִתְגַּלְיָן	יְגַלְּיָן
2. *m.*	תִּגְלוֹן	תִּתְגְּלוֹן	תְּגַלּוֹן
f.	תִּגְלְיָן	תִּתְגַּלְיָן	תְּגַלְּיָן
1.	נִגְלֵא	נִתְגְּלֵא	נְחַוֵּה נְגַלֵּא
Imper. sg. m.	חֱיִי הֱוִי גְּלִי		גַּלִּי
f.	גְּלָא		גַּלָּא
pl. m.	הֱווֹ גְּלוֹ		גַּלּוֹ
f.	גְּלַנָא		גַּלַּנָא
Inf.	מֶהֱוֵא מֶחֱזֵא מִגְלֵא	אִתְגְּלָאָה	גַּלָּאָה
Part. act. sg. m.	גָּלֵה		מְשָׁרֵא מְגַלֵּא
f.	גָּלְיָה		מְגַלְּיָא
pl. m.	גָּלַיִן		מְגַלַּיִן
f.	גָּלְיָן		מְגַלְּיָן
Part. pass. sg. m.	חֲזֵה גְּלֵא	מִתְגְּלֵא	מְגַלֵּי
f.	גְּלְיָא	מִתְגַּלְיָא	מְגַלְּיָא
pl. m.	גְּלַיִן	מִתְגְּלַיִן	מְגַלַּיִן
f.	גְּלְיָן	מִתְגַּלְיָן	מְגַלְּיָן

VI. Verba ל״א sive ל״ה.

	Haphel	Hithpaal
Perf. sg. 3. *m.*	הַגְלִי	הִתְגַּלִּי אִשְׁתַּנִּי
f.	הַגְלִיַּת	הִתְגַּלִּיַּת
2. *c.*	הַגְלֵיתָ	הִתְגַּלֵּיתָ
1.	הַגְלֵית	הִתְגַּלֵּית
pl. 3. *m.*	הַגְלִיו הֶעְדִּיו	הִתְגַּלִּיו
f.	הַגְלִיָא	הִתְגַּלִּיָא
2. *m.*	הַגְלֵיתוּן	הִתְגַּלֵּיתוּן
f.	הַגְלֵיתֵין	הִתְגַּלֵּיתֵין
1.	הַגְלֵינָא	הִתְגַּלֵּינָא
Impf. sg. 3. *m.*	יַגְלֵא יְהַשְׁנֵא יְהַחֲוֶה	יִתְגַּלֵּא יִשְׁתַּוֵּה
f.	תַּגְלֵא	תִּתְגַּלֵּא
2. *m.*	תַּגְלֵא	תִּתְגַּלֵּא
f.	תַּגְלִין	תִּתְגַּלִּין
1.	אַגְלֵא	אֶתְגַּלֵּא
pl. 3. *m.*	יַגְלוֹן יְהַעְדּוֹן	יִתְגַּלּוֹן יִשְׁתַּנּוֹן (יִשְׁתַּנּוֹ)

Verba dupliciter anomala.

1) פ״א simulque ל״א.

אֲתָה . אֲזָא.

Peal. *Perf. pl.* 3. *m.* אֲתוֹ *venerunt; Imper. pl. m.* אֱתוֹ *venite; Inf.* מֵתֵא *venire,* מֵזֵא *inflammare. Part. act.* אָתֵה *veniens. Part. pass.* אֲזֵה (= אֱזֵה) *inflammatus.*

Aphel. *Perf. pl.* 3. *m.* הַיְתִיו *adduxerunt; Inf.* הַיְתָיָה *adducere.*

Hophal. *Perf. sg.* 3. *f.* הֵיתָיִת *adducta est, pl.* 3. *m.* הֵיתָיו *adducti sunt.*

f.	יַגְלְיָן			יִתְגַּלְּיָן	
2. *m.*	תַּגְלוֹן	תְּהַחֲוֹן		תִּתְגַּלּוֹן	
f.	תַּגְלְיָן			תִּתְגַּלְּיָן	
1.	נַגְלֵא	נְהַחֲוֵה		נִתְגַּלֵּא	
Imper. sg. m.	אַגְלִי			אִתְגַּלִּי	
f.	אַגְלָא			אִתְגַּלָּא	
pl. m.	אַגְלוֹ	הַחֲווֹ		אִתְגַּלּוֹ	
f.	אַגְלֵינָא			אִתְגַּלְּנָא	
Inf.	אַגְלָיָה	הַחֲוָיָה		אִתְגַּלָּאָה	
Part. act. sg. m.	מַגְלֵא	מְהַעְדֵּה	מַחֵא	מִתְגַּלֵּא	
f.	מַגְלְיָה			מִתְגַּלְּיָה	
pl. m.	מַגְלַיִן			מִתְגַּלַּיִן	מִשְׁתָּרַיִן
f.	מַגְלְיָן			מִתְגַּלְּיָן	
Part. pass. sg. m.	מַגְלִי				
f.	מַגְלְיָה				
pl. m.	מַגְלַיִן				
f.	מַגְלְיָן				

Verba reliqua dupliciter anomala.

2) פ״י simulque ל״א.

יְצָא . יְדָא.

Aphel. *Part.* מְהוֹדֵא, מוֹדֵא *praedicans.*

Schaphel. *Perf. sg. 3. m.* שֵׁיצִי *perductus est (ad finem).*

3) פ״נ simulque ל״א.

נְשָׂא.

Peal. *Imperat.* שָׂא *tolle.*

Hithpaal. *Part. sg. f.* מִתְנַשְּׂאָה *elata.*

Danielis et Ezrae leguntur.

Peal (Kal)

Perfectum

כְּתַב קְרֵב אֲזַל יְהַב יְתֶב נְפַק קָם רִם עַל מְטָא
תִּקְפַת אֲמֶרֶת נֶפְקַת סָפַת נַדַּת מְטַת מְטָת
עֲבַדְתְּ תְּקֵפְתְּ יְדַעְתְּ שָׂמְתְּ חֲזַיְתָ רְבַת
שִׁמְעֵת קִרְבֵת אַמְרֵת יִדְעֵת נִטְלֵת שָׂמֶת חֲזֵית צִבְית
כְּתַבוּ קְרִבוּ יְהַבוּ נְפַלוּ שָׂמוּ עֲנוֹ אִשְׁתִּיו דָקוּ
נְפַקָה
שְׁלַחְתּוּן חֲזֵיתוּן
שְׁלַחְנָא שְׁאֵלְנָא אֲמַרְנָא בְּעֵינָא

Imperfectum

יִסְגֻּד יִשְׁמַע יֵאכֻל יֵיטַב יִכֻּל יִנְתֵּן יִפֵּל יְקוּם יְהָךְ יִשְׂגֵּא יֶעְדֵּה
תִּשְׁלַט תֵּאכֻל תְּקוּם תֵּרֹעַ תִּשְׁנֵא תֶּהֱוֵא
תִּרְשֻׁם תִּכֻּל תִּנְתֵּן תִּנְדַּע תִּקְנֵא
אִנְדַּע אֶקְרֵא
יִסְגְּדוּן יַחְלְפוּן יֵאבַדוּ יִנְתְּנוּן יְקוּמוּן יִשְׁתּוֹן
יִשְׁכְּנָן יְדוּרָן
תִּסְגְּדוּן תַּעַבְדוּן תֵּאמְרוּן תִּפְּלוּן
נִסְגֻּד נֵאמַר

Imperativ.

פְּרֻק אֱמַר אֱזֶל הַב דַּע חֱיִי שָׂא
אֲכֻלִי קוּמִי
שְׁבֻקוּ אֱמַרוּ פֻּקוּ שִׂימוּ גֹּדּוּ הֱווֹ אֱתוֹ

Infinit.

מִכְנַשׁ מֶעְבַּד מֵאמַר מִנְתַּן מִנְדַּע מְהָךְ מִחַן
מִבְעֵא מֶחֱזֵא מִבְנְיָה מֵתֵא לֶהֱוֵא

Participium

קָטֵל יָכִל אָמַר נָגֵד נָזִק קָאֵם עָנֵה גָּלֵא
כָּתְבָה אָזְדָא אָכְלָה דָמְיָה
זָבְנִין אָמְרִין נָפְלִין קָיְמִין עָלִּין עָנַיִן
כָּתְבָן נָקְשָׁן שָׁנְיָן
בְּרִיךְ שְׁלִיַּת שִׂים שְׁרֵה אֵזֵה
שְׁנֵיָא פְּלִיגָה
חֲשִׁיבִין שְׁרַיִן
פְּתִיחָן

Formae verbales quae in Il.

Paël	Ithpeël
קַבֵּל מַלִּל מַנִּי שַׁבַּחְתָּ מַנִּיתָ שַׁבְּחֵת בַּטִּלוּ יַחִיטוּ שַׁנִּיו	הִשְׁתְּכַח פְּרֵס הִתְמְלִי גֳּלִי גְּלִי הִתְגְּזֶרֶת פְּרִיסַת יְהִיבַת נְטִילַת שֻׂמַת אִתְכְּרִיַּת הִשְׁתְּכַחַתְּ תְּקִלְתָּא הִתְרְחִצוּ כְּפִתוּ רְמִיו אִתְעֲקַרָה
יְבַקַּר יְבַהֵל יְמַלִּל יְחַוֵּא יְמַחֵא תְּקָרֵב אֲחַוֵּא יְקַבְּלוּן יְשַׁנּוֹן יְבַעוֹן תְּקַבְּלוּן נְחַוֵּה	יִתְעֲבֵד יִתְיְהֵב יִתַּב יִתְנְסַח יִתְּשָׂם יִתְּזִין יִתְרְמֵא יִתְקְרֵי תִּשְׁתְּבִק תִּתְבְּנֵא יִשְׁתַּמְּעוּן יִתְּשָׂמוּן תִּתְעַבְדוּן תִּתְרְמוּן
מַנִּי בַּדַּרוּ קַצִּצוּ	
קַטָּלָה יַצָּבָא נַסָּכָה חַטָּאָה	הִתְקְטָלָה לְ—בְּנֵא
מְהַלֵּךְ מְמַלִּל מְרָעַע מְצַלֵּא מְשָׁרֵא מְמַלְּלָא מְצַבְּעִין מַהְלְכִין מְבָרַךְ מְשַׁנְיָא מְסוֹבְלִין	 מִתְעֲבֵד מִתְיְהֵב מִתְּשָׂם מִתְבְּנֵא מִתְעַבְדָא מִתְיַהֲבָא מִתְקַטְּלִין מִתְיַהֲבִין

Formae conjugationis Haphel in ll. Danielis et Ezrae.

Haphel	
הַצְלַח הוֹתֵב הוֹדַע הַנְפֵּק הַנְעֵל הֲקֵים הֲתִיב הַגְלִי הֶקִימַת הַדֵּקֶת הַשְׁפֵּלְתְּ הוֹדַעְתְּ הֲקֵימְתָּ הַשְׁכַּחַת? הֲקֵימֶת הַלְבִּשׁוּ הַנְפִּקוּ הַסִּקוּ הֲתִיבוּ הַדִּקוּ הַיְתִיו הֶעְדִּיו הַשְׁכַּחְנָא הוֹדַעְנָא	*Perfectum*
יְהַשְׁפִּל יְהוֹדַע יְקִים יְהָקֵים יְהַחֲוֵה תָּסֵף תַּטְלֵל תַּדִּק תְּהַשְׁכַּח תְּהוֹבֵד תְּהַנְזִק תַּחֵת תְּקִים אֲהוֹדַע יַחְסְנוּן יְהוֹבְדוּן יַהֲתִיבוּן יְהַעְדּוֹן תְּהוֹדְעוּן תְּהַחֲוֺן נְהַשְׁכַּח נְהַחֲוֵה	*Imperfectum*
הַשְׁלֵם אֲחֵת הַעֵל אַתַּרוּ הַחֲווֹ	*Imperativ.*
הַשְׁפָּלָה הוֹבָדָא הוֹדָעָה הֵיבָלָה הַצָּלָה הַנְסָקָה הַזָּדָה הַתָּבָה הֶעָלָה הַחֲוָיָה אַחֲוָיָה	*Infinit.*
מַשְׁפִּל מַצִּל מְהָקֵים מָרִים מְהַדֵּק מְהַשְׁנֵא מַחֵא מְהוֹדֵא מְהַנְזְקָה מַדֵּקָה מְהַקְרְבִין מְהוֹדְעִין מְגִיחָן מַצְלַח מְהֵימַן מְהַחְצְפָה מַצְלְחִין מְהַחֲתִין	*Participium*

Formae verbales reliquae quae in ll. Danielis et Ezrae leguntur.

Hophal

Perf. הוּבַד הָנְחַת הֻסַּק הֻעַל הָחָרְבַת הוּסְפַת הֳקִימַת הֵיתָיִת הָתְקְנַת הֻעַלּוּ הֵיתָיוּ.

Schaphel

Perf. שַׁכְלֵל שֵׁיזִב שֵׁיצִי שַׁכְלְלוּ. *Impf.* יְשֵׁיזִב. *Inf.* שַׁכְלָלָה שֵׁיזָבָה. *Part.* מְשֵׁיזִב.

Itschaphal

Impf. יִשְׁתַּכְלְלוּן.

Hithpaal

Perf. הִתְחָרַךְ אֶשְׁתּוֹמַם הִתְנַבִּי אִשְׁתַּנִּי הִתְרוֹמַמְתָּ הִתְנַדַּבוּ אִתְיָעַטוּ הִזְדְּמִנְתּוּן. *Impf.* יִתְבַּקַּר יִצְטַבַּע יִשְׁתַּנֵּא תִּתְחַבַּל יִשְׁתַּנּוֹן יִשְׁתַּנּוֹ. *Part.* מִשְׁתַּדַּר מִשְׁתַּכַּל מִתְנַדַּב מִתְחַנַּן מִתְנַשְּׂאָה מִתְכַּנְּשִׁין מִתְעָרְבִין מִשְׁתַּבְּשִׁין מִתְנַדְּבִין מִשְׁתָּרַיִן.

Verba cum suffixis.

Perf. סַתְרֵהּ חַתְמַהּ חַבְּלוּהִי חַבְּלוּנִי הַשְׁלְטֵהּ שַׁכְלְלֵהּ הַקְרְבוּהִי הוֹדְעָךְ הוֹדַעְתַּנִי הוֹדַעְתֶּנָא שָׂמֵהּ אֲקִימֵהּ הֲתִיבוּנָא בְּנָהִי בְּנַיְתַהּ שַׁנּוֹהִי.

Impf. יְשַׁאֲלִנְּכוֹן יְבַהֲלָךְ יְדַחֲלִנַּנִי יְבַהֲלוּךְ יְשַׁמְּשׁוּנֵּהּ יְבַהֲלֻנַּנִי יְבַהֲלֻנֵּהּ אֲהוֹדְעִנֵּהּ יְהוֹדְעִנַּנִי תְּהוֹדְעֻנַּנִי יִתְּנִנַּהּ תְּדֻשִׁנַּהּ תַּדֱּקִנַּהּ יְשֵׁיזְבִנָךְ יְשֵׁיזְבִנְכוֹן יְחַוִּנַּהּ יְחַוִּנַּנִי תְּהַחֲוֻנַּנִי.

Imper. הַעֵלְנִי הַחֲוֹנִי.

Inf. מִקְרְבֵהּ הוֹדָעֻתַנִי שֵׁיזָבוּתֵהּ שֵׁיזָבוּתָךְ שֵׁיזָבוּתַנָא הַצָּלוּתֵהּ הֲקָמוּתֵהּ הֲתָבוּתָךְ מִצְבְּיֵהּ מְזֵיֵהּ לֶהֱוֹן לֶהֶוְיָן.

Peal verbi regularis cum suffixis.

		1. sg.	2. sg. m.	2. sg. f.	3. sg. m.	3. sg. f.	1. pl.	2. pl. m.	2. pl. f.	3. pl. m.	3. pl. f.
Perfectum	קְטַל	קַטְלַנִי	קַטְלָךְ	קַטְלֵךְ	קַטְלֵהּ	קַטְלַהּ	קְטַלְנָא	קְטַלְכוֹן	קְטַלְכֵין	קְטַלִנּוּן	קְטַלִנִּן
	קִטְלַת	קְטַלַתְנִי	קִטְלָתָךְ	קְטַלְתֵּךְ	קְטַלְתֵּהּ	קְטַלְתַּהּ	קְטַלַתְנָא	קִטְלַתְכוֹן	קִטְלַתְכֵין	קְטַלְתִּנּוּן	קְטַלְתִּנִּן
	קְטַלְתְּ m.	קְטַלְתַּנִי			קְטַלְתֵּהּ	קְטַלְתַּהּ	קְטַלְתָּנָא			קְטַלְתִּנּוּן	קְטַלְתִּנִּן
	קְטַלְתִּי f.	קְטַלְתִּינִי			קְטַלְתִּיהִי	קְטַלְתִּיהָ	קְטַלְתִּינָא			קְטַלְתִּינוּן	קְטַלְתִּינִן
	קִטְלֵת		קְטַלְתָּךְ	קְטַלְתֵּךְ	קְטַלְתֵּהּ	קְטַלְתַּהּ		קְטַלְתְּכוֹן	קְטַלְתְּכֵין	קְטַלְתִּנּוּן	קְטַלְתִּנִּן
	קְטַלוּ	קַטְלוּנִי	קַטְלוּךְ	קַטְלוּךְ	קְטַלוּהִי	קְטַלוּהָ	קַטְלוּנָא	קַטְלוּנְכוֹן	קַטְלוּנְכֵין	קְטַלוּנוּן	קְטַלוּנִן
	קְטַלְתּוּן	קְטַלְתּוּנִי			קְטַלְתּוּנֵהּ	קְטַלְתּוּנַהּ	קְטַלְתּוּנָא			קְטַלְתּוּנוּן	קְטַלְתּוּנִן
	קְטַלְנָא		קְטַלְנָךְ	קְטַלְנֵךְ	קְטַלְנָהִי	קְטַלְנָהָ		קְטַלְנָכוֹן	קְטַלְנָכֵין	קְטַלְנָנוּן	קְטַלְנָנִן
Imperfectum	יִקְטֻל	יִקְטְלִנַּנִי	יִקְטְלָךְ יִקְטְלִנָּךְ	יִקְטְלֵךְ יִקְטְלִנֵּךְ	יִקְטְלִנֵּהּ	יִקְטְלִנַּהּ	יִקְטְלִנָּנָא	יִקְטְלִנְכוֹן	יִקְטְלִנְכֵין	יִקְטְלִנּוּן	יִקְטְלִנִּן
	יִקְטְלוּן	יִקְטְלֻנַּנִי	יִקְטְלוּךְ יִקְטְלֻנָּךְ	יִקְטְלוּךְ יִקְטְלֻנֵּךְ	יִקְטְלֻנֵּהּ	יִקְטְלֻנַּהּ	יִקְטְלֻנָּנָא	יִקְטְלוּנְכוֹן	יִקְטְלוּנְכֵין	יִקְטְלֻנּוּן	יִקְטְלֻנִּן
Imperativ.	קְטֻל	קֻטְלְנִי			קֻטְלֵהּ	קֻטְלַהּ	קֻטְלְנָא			קֻטְלִנּוּן	קֻטְלִנִּן
	קְטֻלִי	קֻטְלִינִי			קֻטְלִיהִי	קֻטְלִיהָ	קֻטְלִינָא			קֻטְלִינוּן	קֻטְלִינִן
	קְטֻלוּ	קֻטְלוּנִי			קֻטְלוּהִי	קֻטְלוּהָ	קֻטְלוּנָא			קֻטְלוּנוּן	קֻטְלוּנִן
Infin.	מִקְטַל	מִקְטְלִי	מִקְטְלָךְ	מִקְטְלֵךְ	מִקְטְלֵהּ	מִקְטְלַהּ	מִקְטְלַנָא	מִקְטַלְכוֹן	מִקְטַלְכֵין	מִקְטַלְהוֹן	מִקְטַלְהֵין

II. ADNOTATIONES.

§ 1. **Pronomina.** Formam אַתֵּין (vos mulieres, sicut אִנִּין eae) exhibent optimi Paraphrasis Chaldaicae textus. Demonstrativa דְּנָה (ex ־ָה + דֵּן), דָּא et אִלֵּין (i. e. אֵלֶּה *n* demonstrativo auctum) et ante et post nomen poni possunt (Dan. 2, 18. Ezr. 5, 4); contra דֵּךְ, דָּךְ, דִּכֵּן (aut ex דֵּן + דִּכְ aut ex כֵּן + דִּי), אִלֵּךְ semper nomen sequuntur. דִּכֵּן nomen masculinum sequitur Dan. 2, 31., femininum 7, 20. Formae אֵלֶּה et אֵל nonnisi Jer. 10, 11. Ezr. 5, 15 reperiuntur. Interrogativum מַן pluralis epicoeni vice fungitur Ezr. 5, 4. מַן־דִּי relative qui (ὅς) significat Dan. 3, 6., מָה דִּי quid (ὅ 2, 28), etiam מָה solum 2, 22. Relativum דִּי non solum ὅς, ἥ, ὅ, sed etiam ὅτι (e. c. Dan. 2, 8) significare potest. Saepenumero rationem genitivi exprimit velut שַׁלִּיטָא דִּי־מַלְכָּא Dan. 2, 15; alioquin eadem vi status constructus adhibetur velut שְׁמָהָת גֻּבְרַיָּא Ezr. 5, 4.

§ 2. **Suffixa.** Masora marginalis in formis גפיה, טפריה, רגליה, שניה, quae p. 97 recensentur, Jod abundare ait. Baerius judicat plurali textus eam his locis singularem גַּפַּהּ, טִפְרַהּ et sic porro substituere, formam autem textus pluralem גַּפַּיהּ, טִפְרַיהּ legendam esse, cujus formae locum in aramaismo posteriori forma גַּפָּהָא (alae ejus) טִפְרָהָא (ungues ejus) etc. obtinuerit. Verum enim vero 1) non probabile est, Masoram omnibus his locis pluralem, quem contextus requirit, cum singulari commutare, et 2) refutatur haec ipsa opinio eo quod etiam ad עֲלַיהּ (Dan. 4, 14) et קֳדָמַיהּ (7, 7. 8. 20) adnotat, Jod superfluum esse, quamquam hae duae praepositiones suffixa singularia respuunt. Itaque res aliter se habet. Illud יתיר יו"ד nihil aliud indicat nisi Jod abundare quippe quod pronuntiando praetermittatur. Si litera nominis extrema tenuis est, certe adspiratione ejus pluralis cognoscitur velut מַלְכַּהּ ὁ βασιλεὺς αὐτῆς, מַלְכַיהּ οἱ βασιλεῖς αὐτῆς. Eodem modo Masora in עֲלָיךְ Dan. 5, 14. 16 Jod abundare h. e. non pronuntiari adnotat. Baerius hic quoque Chethib עֲלָיִךְ sicut עבדיך Ezr. 4, 11. Dan. 2, 4 עַבְדָיִךְ (vel sec. syr. *ʿabdaich* עַבְדַיִךְ) legendum esse arbitratur. Sententia Friderici Philippi de illis suffixis haecce est. Forma primitiva *malkaika* (reges tui), *ilaika* (arab.: ad te), hebr. מְלָכֶיךָ (*ä* in syllaba tonica ex *ai*), in lingua aramaica, abjecta vocali finali, transiit in *malkaik* (syr.) vel *malkêk*, quod, ne cum 2 sing. fem. commutetur, in *malkâk* (*malchâk*) transformatum est, a singulari *malkâk* (rex tuus) nonnisi retento Jod plurali diversum. Similiter primitiva forma 3 fem. plur. *malkaiha* (οἱ βασιλεῖς αὐτῆς), *ilaihâ* (arab. πρὸς αὐτὴν), hebr. מְלָכֶיהָ, עָלֶיהָ, aramaice transiit in *malkaih*, syr. *malkêh*, chald. מַלְכֵיהּ, quod quidem propter consonantiam cum מַלְכֵּהּ (βασιλεὺς αὐτοῦ) trans-

formatum est in מַלְכָּה vel מַלְכֵּיהּ (velut רַגְלַיהּ pedes ejus Dan. 7, 7), quae pathachata forma aut residuum est antiquioris *aih*, aut babylonico more, quo Pathach et Segol externe non discernuntur, lectionem *malchäh* (hebr. מַלְכֶּיהָ, syr. *malkêh*) repraesentat. Fortasse מלכה (*malchâh*) erat pronuntiatio Tiberiensium, מלכיה (*malchaih*, *malchäh*) Babyloniorum. Scribitur autem ַה pro ָה, quia, ut Masora Targumi Onkelosiani ostendit, sermo posterior å et *a* uti pronuntiatione sic etiam scriptione commiscere consuevit. Vocalem hujus terminationis origine longam esse ex ָהָא apparet, quod targumice in locum antiquioris *âh* successit. Hactenus Fridericus Philippi. Addimus eodem modo Chethib אִיתָינָא Dan. 3, 18 antiquiorem terminationem 1. pers. plur. *aina* (syr. *ain*) exhibere, quae posterius transiit in *ânâ*, velut עַיְנָנָא (oculi nostri), syr. *'ainain*. Kamez et Pathach promiscue scribi exemplo est Kerî מְטָת Dan. 4, 21 juxta מְטַת 4, 19 cf. מְחַת 2, 34. 35. הֲוַת 2, 35. Ezr. 5, 5.

§ 3. Flexio nominis regularis et anomali. Nonnulla nomina formae masculinae habent pluralem femininum velut אֶצְבַּע (digitus), אֶצְבְּעָן; אֹרַח (via), אָרְחָן; אַרְיֵה (leo), אַרְיָוָן; כָּרְסֵא (thronus), כָּרְסָוָן; שֵׁגַל (mulier), שֵׁגְלָן; אַב (pater), לֵיל (nox), שֻׁם (nomen), de quibus vide p. XXII s., et vicissim nomina femininae formae pluralem masculinum velut אַמָּה (ulna), אַמִּין; אֻמָּה (gens), אֻמִּין; מִלָּה (verbum), מִלִּין; שְׁנָה (annus), שָׁעָה (hora), de quibus vide l. c. Forma definita nominis נְבִיא (propheta) est נְבִיָּא, non נְבִיאָה, quod mulieris vaticinantis nomen est. Item ad dissimilitudinem efficiendam אֲבִי cum accentu penultimae pronuntiatur, ne cum אֲבִי imperativo verbi אבה (velle) confundatur; forma definita aeque ac syriace est אַבָּא cum Beth raphato, quamquam ἀββᾶ transscribitur. Fratres nominantur אַחִין; אֶחָךְ (fratres tui) pro אַחָךְ dicitur secundum notam legem. Mireris vero quod כֹּלָּא (τὰ πάντα) cum accentu penultimae effertur.

§ 4. Numeralia. De תְּלָתֵהוֹן Dan. 3, 23 (syr. *tᵉlāthaihun*) vide p. 70. Pro תְּלִיתָי reperitur Dan. 5, 7 תַּלְתִּי (τρίτος) cum definito תַּלְתָּא (ὁ τρίτος) 5, 16 quod tertium dignitate significat. A תְּנֵין formatur 2, 7 תִּנְיָנוּת iteratio, adv. iterum. Uti a מְאָה targumice pluralis מְאָוָן (1 Sam. 29, 2) formatur, sic a רִבּוֹ Dan. 7, 10 pluralis רִבְּוָן Chethib (hebr. רִבֹּאוֹת), cui Keri substituit רִבְבָן ad similitudinem hebraici רְבָבוֹת.

§ 5. Verba. Vocalis Imperfecti Kal vel Kibbuz est (יִכְתֻּב excepto uno נִכְתּוּב Ezr. 5, 10) vel Pathach (יִשְׁלַח, יִלְבַּשׁ, יִשְׁלַט); Infinitivus semper *a* habet in altera (מִשְׁלַח, מִכְתַּב).

Praeformativum conjugationis Ithpeêl in chaldaismo biblico crebrius est הִתְ quam אִתְ, itaque הִתְקְטֵל (הִתְקְטֶל). Metathesis in הִשְׁתַּבַּק, הִסְתַּגַּר; mutatio dentalis in אִזְדְּהַר, אִצְטְבַע; assimilatio in אִדְּבַר, אִטְּבַע, אִתְּכֵל fiunt convenienter iisdem legibus atque in hebraica lingua. Praeteritum hujus conjugationis interdum syllabam

praeformativam abjicit velut פְּרֵס = אִתְפְּרֵס Dan. 5, 28., פְּרִיסַת ib. = הִתְפְּרִיסַת, כְּפִתוּ 3, 21 = אִתְכְּפִתוּ, תְּקִלְתָּא 5, 27 = אִתְּקִלְתָּא. Haec est Baerii sententia. Sed תְּקִלְתָּא pariter ac syriacum *kāt*^{e}*lat* (*kātel at*) potest esse participium cum pronomine coagmentatum, atque collatis קְטִיל 5, 30 (occisus est), יְהִיב 7, 4 (datum est) et similibus etiam קְטִילַת 7, 11 et יְהִיבַת 7, 12 participium ad similitudinem verbi finiti flexum esse videtur (Luzzatto § 44); huic sententiae forma שָׂמַת (posita est) 6, 18 patrocinatur, cujus loco si ex Ithpeël decurtata esset (אִתְ)שָׂמַת exspectaveris. Attamen obstat in forma תקלתא et in formis 3. fem. terminatio, quae compositioni cum pronomine magis obstat quam favet. Accedit quod in lingua syriaca participium eo modo nunquam cum pronomine tertiae componitur.

Conjugatio Paël קַטֵּל (קַטִּל) habet Part. מְהַלֵּךְ ambulans Dan. 4, 26 unde מַהְלְכִין = מְהַלְּכִין 3, 25. Semel Part. pass. conjugationis Poël exstat: מְסוֹבְלִין erecta (a מְסוֹבַל) Ezr. 6, 3. Ithpaal, quod hebraico Hithpaël respondet, semper in Pathach (non Zere) terminatur, quod in הִזְדְּמִנְתּוּן Dan. 2, 9 attenuatur in Chirek. Si verbum a sibilante incipit, litera secunda et tertia eodem modo quo in Ithpeël et Schaphel transmutantur e. c. הִזְדַּמִּן, אִשְׁתַּדַּל, אִסְתַּמַּר.

Non solum intransitiva velut קְרֵב, sed etiam transitiva velut שְׁאֵל Dan. 2, 10. שְׁלֵט 3, 27 in Zere terminari possunt. Apud accentus distinctivos ejus in locum Chirek substituitur e. c. מַלֵּל Dan. 6, 22. יְהַשְׁפִּל 7, 20. מַשְׁפִּל 5, 19. הִתְרְחִצוּ 3, 28. יִתְעֲבִד Ezr. 6, 12. תְּשְׁתְּבִק Dan. 2, 44., nonnunquam etiam extra pausam: יְכִל Dan. 6, 21. מְמַלִּל 7, 8. בַטִּלוּ Ezr. 4, 23. שַׁכִּן 6, 12. קַצִּצוּ Dan. 4, 11.

Si tertia radicalis est gutturalis, formae femininae segolari solent: אֲמֶרֶת dixit (regina) Dan. 5, 10 pro אַמְרַת; הִתְגְּזֶרֶת (אִתְגְּזֶרֶת) abscissa est 2, 34. 45 pro הִתְגַּזְרַת; הִשְׁתְּכַחַת inventa est 6, 23 (diversum a הִשְׁתְּכַחַתְּ inventus es 5, 27) pro הִשְׁתַּכְחַת atque adeo הַשְׁכַּחַת inveni 2, 25 pro הַשְׁכַּחֶת, cf. אֱזֶל vade Ezr. 5, 15 pro אֱזֶל (syr. per aphaeresin *zel*). Hoc segolationis studium chaldaismi biblici proprium est.

Verba יְכִל posse et יְדַע scire quasi vv. פ״נ flectuntur: יִכֻּל (poterit, diversum a יֵאכֻל vescetur), מִכַּל; אִנְדַּע, מִנְדַּע. Verbum אֲמַן Haphel per metaplasmum tanquam a ימן format: הֵימִן, מְהֵימַן. Violenter correptum est יְתִב Dan. 7, 26 pro יְתִיתִב. Imperativus Aphel verbi נְחַת pronuntiatur אֲחֵת discriminis ergo (vide p. 104 s.).

Nonnulla vv. hebraica ע״י fiunt in chaldaismo biblico ע״י velut רִם elatum est Dan. 5, 20 (sicut מִית mortuus est), יִתְּזִין nutrita est 4, 9. Vice hebraici הָלַךְ fungitur הוּךְ, unde יְהָךְ ibit, מְהָךְ ire (quae Luzzatto ex יְהַלֵּךְ, מַהְלַךְ in pausa productis orta esse opinatur, nempe falso, nam הלך ab aramaico sermone alienum est neque Pathach aramaicum in Kamez pausale transit, vide p. 93. 129).

In Ithpeël verborum ע״י (non Ittaphal, quod haec vv. non admittunt) praeformativum ת duplicatur eoque modo similitudo cum verbo trium literarum efficitur: אִתְּקָם (syr. *itt*^{e}*ḳîm*), יִתְּשָׂם, מִתְּשָׂם, יִתְּזִין.

Tertia sing. fem. praet. verbi geminati (ע״ע) est נַדַּת Dan. 6, 19, at 5, 10 variant עַלַּלַת Chethib et עַלַּת Keri quod adeo participio עָלְלִין 5, 8 substituit עָלִּין (*ʿāllîn*). Semel דָּקוּ (comminuta sunt) 2, 35 scriptum est, ubi דַּקּוּ exspectaveris. In conjug. Haphel pro simplice Schebâ primae radicalis emendati libri exhibent Chateph Segol e. c. מַהֲדֱּקָה, תַּהֲדֱּקִנַּה, verum scriptio fluctuat. Etiam pro מְמַלְּלָא 7, 11 reperitur מְמַלֱּלָא.

Verba ל״א et ל״ה unam in classem coalescunt, velut אֲתָה; אֲתָא, הֲוָה, הֲוָא; מְטָה, מְטָא; תֶּהֱוֵה, תֶּהֱוֵא; partim in *î* exeunt velut כְּהִי, צְבִי, צְדִי. Inter haec שְׁתִי in praet. Kal Aleph prostheticum assumit: אִשְׁתִּי bibit, אִשְׁתִּיתָ bibisti, אִשְׁתִּיו biberunt Dan. 5, 4. Tertia fem. sing. saepius pathachatur (velut מְטַת Dan. 4, 19) quam kamezatur (מְטָת 4, 21, Chethib מְטָיַת vel מְטַיַת); secunda masc. sing. plerumque in תָ־ exit velut הֲוַיְתָ 2, 34., Chethib formae רְבַית 4, 19 רְבַיְתְ legendum; exemplum 2. perf. fem. (syr. גְּלַיתי), quae in Targg. et ipsa saepe in תְּ־ (תְּא) exit (e. c. Jer. 2, 19), non exstat. Participium act. est בָּנֵה, fem. בָּנְיָה (velut דָּמְיָה, שָׁנְיָה 7, 19 sec. lectionem vulgatam), plur. בָּנַיִן (velut שָׁנַיִן 5, 9), fem. בָּנְיָן (velut שָׁנְיָן 7, 2); part. pass. בְּנֵה, fem. בְּנְיָא (velut שְׁנְיָא 7, 19 sec. lectionem Baerii), plur. בְּנַיִן. Ithpeël decurtatum, ut ab imper. Peal discernatur, non sonat גְּלִי, sed גְּלִי vel גֱּלִי Dan. 2, 19. 30. קֱרִי Ezr. 4, 18; 3 plur. רְמִיו jacti sunt Dan. 3, 21. Ad has mutilatas formas Ithpeël pertinet לִבְּנֵא, vide p. 104. Infinitivus Kal est מִבְנֵא sive מִבְנְיָה Ezr. 5, 2. 9.

Chaldaismi biblici proprius est imperf. לֶהֱוֵא (vi jussivi Dan. 2, 20. Ezr. 4, 13), לֶהֱוֹן (vi indicativi Dan. 2, 43), לֶהֶוְיָן (vi jussivi 5, 17), vide de hoc imperfecto Driver, *Hebrew Tenses* § 204 Obs. 1.

Imper. sing. masc. Pael effertur מַנִּי (praefice) Ezr. 7, 25., vocali et accentu diversus a praet. מַנִּי (praefecit) Dan. 2, 24. Femininum igitur גַּלָּא (detege) sonabit, ne cum גַּלָּא fluctus confundatur.

§ 6. Verbum cum suffixis. Utrum קְטַלְתֵּהּ significet αὐτὴ ἔκτεινεν αὐτόν an σὺ ἔκτεινας αὐτόν, e solo contextu cognosci potest; formae קְטַלַת et קְטַלְתְּ tantummodo accedente suffixo 1 plur. ita distinguuntur, ut αὐτὴ ἔκτεινεν ἡμᾶς sonet קְטַלַתְנָא, σὺ ἔκτεινας ἡμᾶς קְטַלְתֶּנָא (Dan. 2, 23). Secunda fem. perf. קְטַלְתְּ accedentibus suffixis antiquam formam קְטַלְתִּי recipit e. c. קְטַלְתִּינִי ἔκτεινάς με pariter atque in Syriaca. Prima sing. perf. cum suff. in Syriaca non distinguitur a tertia fem. ita ut e. c. ܟܬܒܬܗ non solum ἐγὼ γέγραφα αὐτόν sed etiam αὐτὴ γέγραφεν αὐτόν significet; כְּתַבְתֵּהּ insuper, ut plerumque sumitur, σὺ γέγραφας αὐτόν. At in textu optimorum codicum targumico forma primae sing. ad quam suffixa accedunt est כְּתַבַת e. c. שְׁבַקְתָּךְ Onkelos Gen. 20, 6. יְהַבְתַּהּ 23, 11. פְּלַחְתָּךְ 30, 26. פַּקֵּדְתָּךְ Ex. 23, 15. פַּקֵּדְתֵּהּ Deut. 18, 20.

Daniel. דניאל

1 א

בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמַלְכוּת יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה בָּא נְבוּכַדְנֶאצַּר א
מֶלֶךְ־בָּבֶל יְרוּשָׁלַםִ וַיָּצַר עָלֶיהָ׃ וַיִּתֵּן אֲדֹנָי בְּיָדוֹ אֶת־יְהוֹיָקִים 2
מֶלֶךְ־יְהוּדָה וּמִקְצָת כְּלֵי בֵית־הָאֱלֹהִים וַיְבִיאֵם אֶרֶץ־שִׁנְעָר
בֵּית אֱלֹהָיו וְאֶת־הַכֵּלִים הֵבִיא בֵּית אוֹצַר אֱלֹהָיו׃ וַיֹּאמֶר 3
הַמֶּלֶךְ לְאַשְׁפְּנַז רַב סָרִיסָיו לְהָבִיא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִזֶּרַע
הַמְּלוּכָה וּמִן־הַפַּרְתְּמִים׃ יְלָדִים אֲשֶׁר אֵין־בָּהֶם כָּל־מְאוּם 4
וְטוֹבֵי מַרְאֶה וּמַשְׂכִּילִים בְּכָל־חָכְמָה וְיֹדְעֵי דַעַת וּמְבִינֵי
מַדָּע וַאֲשֶׁר כֹּחַ בָּהֶם לַעֲמֹד בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ וּֽלְלַמְּדָם סֵפֶר
וּלְשׁוֹן כַּשְׂדִּים׃ וַיְמַן לָהֶם הַמֶּלֶךְ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ מִפַּת־בַּג ה
הַמֶּלֶךְ וּמִיֵּין מִשְׁתָּיו וּֽלְגַדְּלָם שָׁנִים שָׁלוֹשׁ וּמִקְצָתָם יַעַמְדוּ
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי בָהֶם מִבְּנֵי יְהוּדָה דָּנִיֵּאל חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל 6
וַעֲזַרְיָה׃ וַיָּשֶׂם לָהֶם שַׂר הַסָּרִיסִים שֵׁמוֹת וַיָּשֶׂם לְדָנִיֵּאל 7
בֵּלְטְשַׁאצַּר וְלַחֲנַנְיָה שַׁדְרַךְ וּלְמִישָׁאֵל מֵישַׁךְ וְלַעֲזַרְיָה
עֲבֵד נְגוֹ׃ וַיָּשֶׂם דָּנִיֵּאל עַל־לִבּוֹ אֲשֶׁר לֹא־יִתְגָּאַל בְּפַת־בַּג 8
הַמֶּלֶךְ וּבְיֵין מִשְׁתָּיו וַיְבַקֵּשׁ מִשַּׂר הַסָּרִיסִים אֲשֶׁר לֹא
יִתְגָּאָל׃ וַיִּתֵּן הָאֱלֹהִים אֶת־דָּנִיֵּאל לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לִפְנֵי 9
שַׂר הַסָּרִיסִים׃ וַיֹּאמֶר שַׂר הַסָּרִיסִים לְדָנִיֵּאל יָרֵא אֲנִי אֶת־ י
אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר מִנָּה אֶת־מַאֲכַלְכֶם וְאֶת־מִשְׁתֵּיכֶם אֲשֶׁר
לָמָּה יִרְאֶה אֶת־פְּנֵיכֶם זֹעֲפִים מִן־הַיְלָדִים אֲשֶׁר כְּגִילְכֶם
וְחִיַּבְתֶּם אֶת־רֹאשִׁי לַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּנִיֵּאל אֶל־הַמֶּלְצַר 11
אֲשֶׁר מִנָּה שַׂר הַסָּרִיסִים עַל־דָּנִיֵּאל חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה׃
נַס־נָא אֶת־עֲבָדֶיךָ יָמִים עֲשָׂרָה וְיִתְּנוּ־לָנוּ מִן־הַזֵּרֹעִים 12
וְנֹאכְלָה וּמַיִם וְנִשְׁתֶּה׃ וְיֵרָאוּ לְפָנֶיךָ מַרְאֵינוּ וּמַרְאֵה 13

---

v. 4. א׳ נחה   v. 11. פתח באתנחתא

הַיְלָדִ֔ים הָאֹ֣כְלִ֔ים אֵ֖ת פַּתְבַּ֣ג הַמֶּ֑לֶךְ וְכַאֲשֶׁ֣ר תִּרְאֵ֔ה עֲשֵׂ֖ה
14 עִם־עֲבָדֶֽיךָ׃ וַיִּשְׁמַ֥ע לָהֶ֖ם לַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה וַיְנַסֵּ֖ם יָמִ֥ים עֲשָׂרָֽה׃
טו וּמִקְצָת֙ יָמִ֣ים עֲשָׂרָ֔ה נִרְאָ֤ה מַרְאֵיהֶם֙ ט֔וֹב וּבְרִיאֵ֖י בָּשָׂ֑ר מִן־
16 כָּל־הַיְלָדִ֔ים הָאֹ֣כְלִ֔ים אֵ֖ת פַּתְבַּ֥ג הַמֶּֽלֶךְ׃ וַיְהִ֣י הַמֶּלְצַ֗ר נֹשֵׂא֙
17 אֶת־פַּתְ־בָּגָ֔ם וְיֵ֖ין מִשְׁתֵּיהֶ֑ם וְנֹתֵ֥ן לָהֶ֖ם זֵרְעֹנִֽים׃ וְהַיְלָדִ֤ים
הָאֵ֙לֶּה֙ אַרְבַּעְתָּ֔ם נָתַ֨ן לָהֶ֧ם הָאֱלֹהִ֛ים מַדָּ֥ע וְהַשְׂכֵּ֖ל בְּכָל־סֵ֣פֶר
18 וְחָכְמָ֑ה וְדָֽנִיֵּאל֙ הֵבִ֔ין בְּכָל־חָז֖וֹן וַחֲלֹמֽוֹת׃ וּלְמִקְצָת֙ הַיָּמִ֔ים
אֲשֶׁר־אָמַ֥ר הַמֶּ֖לֶךְ לַהֲבִיאָ֑ם וַיְבִיאֵם֙ שַׂ֣ר הַסָּרִיסִ֔ים לִפְנֵ֖י
19 נְבֻכַדְנֶצַּֽר׃ וַיְדַבֵּ֤ר אִתָּם֙ הַמֶּ֔לֶךְ וְלֹ֤א נִמְצָא֙ מִכֻּלָּ֔ם כְּדָנִיֵּ֖אל
כ חֲנַנְיָ֣ה מִֽישָׁאֵ֑ל וַעֲזַרְיָ֑ה וַיַּֽעַמְד֖וּ לִפְנֵ֥י הַמֶּֽלֶךְ׃ וְכֹ֗ל דְּבַר֙
חָכְמַ֣ת בִּינָ֔ה אֲשֶׁר־בִּקֵּ֥שׁ מֵהֶ֖ם הַמֶּ֑לֶךְ וַיִּמְצָאֵ֞ם עֶ֣שֶׂר יָד֗וֹת
21 עַ֤ל כָּל־הַחַרְטֻמִּים֙ הָֽאַשָּׁפִ֔ים אֲשֶׁ֖ר בְּכָל־מַלְכוּתֽוֹ׃ וַיְהִי֙ דָּנִיֵּ֔אל
עַד־שְׁנַ֥ת אַחַ֖ת לְכ֥וֹרֶשׁ הַמֶּֽלֶךְ׃ פ

ב 2

א וּבִשְׁנַ֣ת שְׁתַּ֗יִם לְמַלְכוּת֙ נְבֻֽכַדְנֶצַּ֔ר חָלַ֥ם נְבֻכַדְנֶצַּ֖ר חֲלֹמ֑וֹת
2 וַתִּתְפָּ֣עֶם רוּח֔וֹ וּשְׁנָת֖וֹ נִהְיְתָ֥ה עָלָֽיו׃ וַיֹּ֣אמֶר הַמֶּ֡לֶךְ לִקְרֹא֩
לַֽחַרְטֻמִּ֨ים וְלָאַשָּׁפִ֜ים וְלַֽמְכַשְּׁפִ֗ים וְלַכַּשְׂדִּ֔ים לְהַגִּ֥יד לַמֶּ֖לֶךְ
3 חֲלֹמֹתָ֑יו וַיָּבֹ֕אוּ וַיַּעַמְד֖וּ לִפְנֵ֥י הַמֶּֽלֶךְ׃ וַיֹּ֧אמֶר לָהֶ֛ם הַמֶּ֖לֶךְ
4 חֲל֣וֹם חָלָ֑מְתִּי וַתִּפָּ֥עֶם רוּחִ֖י לָדַ֥עַת אֶת־הַחֲלֽוֹם׃ וַֽיְדַבְּר֧וּ
הַכַּשְׂדִּ֛ים לַמֶּ֖לֶךְ אֲרָמִ֑ית מַלְכָּא֙ לְעָלְמִ֣ין חֱיִ֔י אֱמַ֥ר חֶלְמָ֛א
ה לְעַבְדָ֖יךְ וּפִשְׁרָ֥א נְחַוֵּֽא׃ עָנֵ֤ה מַלְכָּא֙ וְאָמַ֣ר לְכַשְׂדָּיֵ֔א מִלְּתָ֖ה
מִנִּ֣י אַזְדָּ֑א הֵ֣ן לָ֤א תְהֽוֹדְעוּנַּ֙נִי֙ חֶלְמָ֣א וּפִשְׁרֵ֔הּ הַדָּמִין֙ תִּתְעַבְד֔וּן
6 וּבָתֵּיכ֖וֹן נְוָלִ֥י יִתְּשָׂמֽוּן׃ וְהֵ֨ן חֶלְמָ֤א וּפִשְׁרֵהּ֙ תְּֽהַחֲוֺ֔ן מַתְּנָ֤ן
וּנְבִזְבָּה֙ וִיקָ֣ר שַׂגִּ֔יא תְּקַבְּל֖וּן מִן־קֳדָמָ֑י לָהֵ֕ן חֶלְמָ֥א וּפִשְׁרֵ֖הּ
7 הַחֲוֺֽנִי׃ עֲנ֥וֹ תִנְיָ֖נוּת וְאָמְרִ֑ין מַלְכָּ֗א חֶלְמָ֛א יֵאמַ֥ר לְעַבְד֖וֹהִי
8 וּפִשְׁרָ֥ה נְהַחֲוֵֽה׃ עָנֵ֤ה מַלְכָּא֙ וְאָמַ֔ר מִן־יַצִּיב֙ יָדַ֣ע אֲנָ֔ה דִּ֥י
עִדָּנָ֖א אַנְתּ֣וּן זָבְנִ֑ין כָּל־קֳבֵל֙ דִּ֣י חֲזֵית֔וֹן דִּ֥י אַזְדָּ֖א מִנִּ֥י מִלְּתָֽא׃
9 דִּ֣י הֵן־חֶלְמָא֩ לָ֨א תְהֽוֹדְעֻנַּ֜נִי חֲדָה־הִ֣יא דָֽתְכ֗וֹן וּמִלָּ֨ה כִדְבָ֤ה
וּשְׁחִיתָה֙ הִזְמִנְתּוּן֙ לְמֵאמַ֣ר קָֽדָמַ֔י עַ֛ד דִּ֥י עִדָּנָ֖א יִשְׁתַּנֵּ֑א לָהֵ֗ן
י חֶלְמָא֙ אֱמַ֣רוּ לִ֔י וְאִנְדַּ֕ע דִּ֥י פִשְׁרֵ֖הּ תְּהַחֲוֻנַּֽנִי׃ עֲנ֨וֹ כַשְׂדָּיֵ֤א

v. 13. א׳ בצרי v. 4. יתיר י׳ v. 5. לְכַשְׂדָּאֵי קרי
v. 9. הִזְדַּמִּנְתּוּן קרי v. 10. כַשְׂדָּאֵי קרי

קֳדָם־מַלְכָּא וְאָמְרִין לָא־אִיתַי אֱנָשׁ עַל־יַבֶּשְׁתָּא דִּי מִלַּת
מַלְכָּא יוּכַל לְהַחֲוָיָה כָּל־קֳבֵל דִּי כָּל־מֶלֶךְ רַב וְשַׁלִּיט מִלָּה
כִדְנָה לָא שְׁאֵל לְכָל־חַרְטֹּם וְאָשַׁף וְכַשְׂדָּי׃ וּמִלְּתָא דִי־מַלְכָּה 11
שָׁאֵל יַקִּירָה וְאָחֳרָן לָא אִיתַי דִּי יְחַוִּנַּהּ קֳדָם מַלְכָּא לָהֵן
אֱלָהִין דִּי מְדָרְהוֹן עִם־בִּשְׂרָא לָא אִיתוֹהִי׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה 12
מַלְכָּא בְּנַס וּקְצַף שַׂגִּיא וַאֲמַר לְהוֹבָדָא לְכֹל חַכִּימֵי בָבֶל׃
וְדָתָא נֶפְקַת וְחַכִּימַיָּא מִתְקַטְּלִין וּבְעוֹ דָּנִיֵּאל וְחַבְרוֹהִי 13
לְהִתְקְטָלָה׃ ס בֵּאדַיִן דָּנִיֵּאל הֲתִיב עֵטָא וּטְעֵם לְאַרְיוֹךְ 14
רַב־טַבָּחַיָּא דִּי מַלְכָּא דִּי נְפַק לְקַטָּלָה לְחַכִּימֵי בָּבֶל׃ עָנֵה טו
וְאָמַר לְאַרְיוֹךְ שַׁלִּיטָא דִי־מַלְכָּא עַל־מָה דָתָא מְהַחְצְפָה מִן־
קֳדָם מַלְכָּא אֱדַיִן מִלְּתָא הוֹדַע אַרְיוֹךְ לְדָנִיֵּאל׃ וְדָנִיֵּאל עַל 16
וּבְעָא מִן־מַלְכָּא דִּי זְמָן יִנְתֵּן־לֵהּ וּפִשְׁרָא לְהַחֲוָיָה לְמַלְכָּא׃ ס
אֱדַיִן דָּנִיֵּאל לְבַיְתֵהּ אֲזַל וְלַחֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה 17
חַבְרוֹהִי מִלְּתָא הוֹדַע׃ וְרַחֲמִין לְמִבְעֵא מִן־קֳדָם אֱלָהּ שְׁמַיָּא 18
עַל־רָזָא דְּנָה דִּי לָא יְהֹבְדוּן דָּנִיֵּאל וְחַבְרוֹהִי עִם־שְׁאָר
חַכִּימֵי בָבֶל׃ אֱדַיִן לְדָנִיֵּאל בְּחֶזְוָא דִי־לֵילְיָא רָזָא גֲלִי אֱדַיִן 19
דָּנִיֵּאל בָּרִךְ לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא׃ עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר לֶהֱוֵא שְׁמֵהּ כ
דִּי־אֱלָהָא מְבָרַךְ מִן־עָלְמָא וְעַד־עָלְמָא דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא
דִּי־לֵהּ הִיא׃ וְהוּא מְהַשְׁנֵא עִדָּנַיָּא וְזִמְנַיָּא מְהַעְדֵּה מַלְכִין 21
וּמְהָקֵים מַלְכִין יָהֵב חָכְמְתָא לְחַכִּימִין וּמַנְדְּעָא לְיָדְעֵי בִינָה׃
הוּא גָּלֵא עַמִּיקָתָא וּמְסַתְּרָתָא יָדַע מָה בַחֲשׁוֹכָא וּנְהִירָא עִמֵּהּ 22
שְׁרֵא׃ לָךְ ׀ אֱלָהּ אֲבָהָתִי מְהוֹדֵא וּמְשַׁבַּח אֲנָה דִּי חָכְמְתָא 23
וּגְבוּרְתָא יְהַבְתְּ לִי וּכְעַן הוֹדַעְתַּנִי דִּי־בְעֵינָא מִנָּךְ דִּי־מִלַּת
מַלְכָּא הוֹדַעְתֶּנָא׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה דָּנִיֵּאל עַל עַל־אַרְיוֹךְ דִּי מַנִּי 24
מַלְכָּא לְהוֹבָדָא לְחַכִּימֵי בָּבֶל אֲזַל ׀ וְכֵן אֲמַר־לֵהּ לְחַכִּימֵי
בָבֶל אַל־תְּהוֹבֵד הַעֵלְנִי קֳדָם מַלְכָּא וּפִשְׁרָא לְמַלְכָּא אֲחַוֵּא׃
ס אֱדַיִן אַרְיוֹךְ בְּהִתְבְּהָלָה הַנְעֵל לְדָנִיֵּאל קֳדָם מַלְכָּא כה
וְכֵן אֲמַר־לֵהּ דִּי־הַשְׁכַּחַת גְּבַר מִן־בְּנֵי גָלוּתָא דִּי יְהוּד דִּי
פִּשְׁרָא לְמַלְכָּא יְהוֹדַע׃ עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר לְדָנִיֵּאל דִּי שְׁמֵהּ 26
בֵּלְטְשַׁאצַּר הַאִיתָיךְ כָּהֵל לְהוֹדָעֻתַנִי חֶלְמָא דִי־חֲזֵית

v. 17. פתח באתנחתא ibid. פתח בס"פ v. 22. ונהורא קרי
v. 26. יתיר י'

27 וּפִשְׁרֵהּ׃ עָנֵה דָנִיֵּאל קֳדָם מַלְכָּא וְאָמַר רָזָא דִּי־מַלְכָּא שָׁאֵל
לָא חַכִּימִין אָשְׁפִין חַרְטֻמִּין גָּזְרִין יָכְלִין לְהַחֲוָיָה לְמַלְכָּא׃
28 בְּרַם אִיתַי אֱלָהּ בִּשְׁמַיָּא גָּלֵא רָזִין וְהוֹדַע לְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר
מָה דִּי לֶהֱוֵא בְּאַחֲרִית יוֹמַיָּא חֶלְמָךְ וְחֶזְוֵי רֵאשָׁךְ עַל־
29 מִשְׁכְּבָךְ דְּנָה הוּא׃ ס אַנְתְּה מַלְכָּא רַעְיוֹנָךְ עַל־מִשְׁכְּבָךְ
סְלִקוּ מָה דִּי לֶהֱוֵא אַחֲרֵי דְנָה וְגָלֵא רָזַיָּא הוֹדְעָךְ מָה־דִי
ל לֶהֱוֵא׃ וַאֲנָה לָא בְחָכְמָה דִּי־אִיתַי בִּי מִן־כָּל־חַיַּיָּא רָזָא דְנָה
גֱּלִי לִי לָהֵן עַל־דִּבְרַת דִּי פִשְׁרָא לְמַלְכָּא יְהוֹדְעוּן וְרַעְיוֹנֵי
31 לִבְבָךְ תִּנְדַּע׃ ס אַנְתְּה מַלְכָּא חָזֵה הֲוַיְתָ וַאֲלוּ צְלֵם חַד
שַׂגִּיא צַלְמָא דִּכֵּן רַב וְזִיוֵהּ יַתִּיר קָאֵם לְקָבְלָךְ וְרֵוֵהּ דְּחִיל׃
32 הוּא צַלְמָא רֵאשֵׁהּ דִּי־דְהַב טָב חֲדוֹהִי וּדְרָעוֹהִי דִּי כְסַף
33 מְעוֹהִי וְיַרְכָתֵהּ דִּי נְחָשׁ׃ שָׁקוֹהִי דִּי פַרְזֶל רַגְלוֹהִי מִנְּהֵון דִּי
34 פַרְזֶל וּמִנְּהֵון דִּי חֲסַף׃ חָזֵה הֲוַיְתָ עַד דִּי הִתְגְּזֶרֶת אֶבֶן דִּי־
לָא בִידַיִן וּמְחָת לְצַלְמָא עַל־רַגְלוֹהִי דִּי פַרְזְלָא וְחַסְפָּא
לה וְהַדֶּקֶת הִמּוֹן׃ בֵּאדַיִן דָּקוּ כַחֲדָה פַּרְזְלָא חַסְפָּא נְחָשָׁא
כַּסְפָּא וְדַהֲבָא וַהֲווֹ כְּעוּר מִן־אִדְּרֵי־קַיִט וּנְשָׂא הִמּוֹן רוּחָא
וְכָל־אֲתַר לָא־הִשְׁתְּכַח לְהוֹן וְאַבְנָא ׀ דִּי־מְחָת לְצַלְמָא הֲוָת
36 לְטוּר רַב וּמְלָאת כָּל־אַרְעָא׃ ס דְּנָה חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ נֵאמַר
37 קֳדָם־מַלְכָּא׃ אַנְתְּה מַלְכָּא מֶלֶךְ מַלְכַיָּא דִּי אֱלָהּ שְׁמַיָּא
38 מַלְכוּתָא חִסְנָא וְתָקְפָּא וִיקָרָא יְהַב־לָךְ׃ וּבְכָל־דִּי דָאְרִין
בְּנֵי־אֲנָשָׁא חֵיוַת בָּרָא וְעוֹף־שְׁמַיָּא יְהַב בִּידָךְ וְהַשְׁלְטָךְ
39 בְּכָלְּהוֹן אַנְתְּה הוּא רֵאשָׁה דִּי דַהֲבָא׃ וּבָתְרָךְ תְּקוּם מַלְכוּ
אָחֳרִי אֲרַעְא מִנָּךְ וּמַלְכוּ תְלִיתָיָא אָחֳרִי דִּי נְחָשָׁא דִּי תִשְׁלַט
מ בְּכָל־אַרְעָא׃ וּמַלְכוּ רְבִיעָיָא תֶּהֱוֵא תַקִּיפָה כְּפַרְזְלָא כָּל־
קֳבֵל דִּי פַרְזְלָא מְהַדֵּק וְחָשֵׁל כֹּלָּא וּכְפַרְזְלָא דִּי־מְרָעַע כָּל־
41 אִלֵּין תַּדִּק וְתֵרֹעַ׃ וְדִי־חֲזַיְתָה רַגְלַיָּא וְאֶצְבְּעָתָא מִנְּהֵון חֲסַף
דִּי־פֶחָר וּמִנְּהֵון פַּרְזֶל מַלְכוּ פְלִיגָה תֶּהֱוֵה וּמִן־נִצְבְּתָא דִּי־
פַרְזְלָא לֶהֱוֵא־בַהּ כָּל־קֳבֵל דִּי חֲזַיְתָה פַּרְזְלָא מְעָרַב בַּחֲסַף

---

v. 29. יתיר ה׳ — ibid. יתיר י׳ — v. 31. יתיר ה׳
v. 32. פתח באתנחתא — v. 33. מנהין קרי — ibid. ומנהין קרי
ibid. פתח בס״פ — v. 37. יתיר ה׳ — v. 38. דיירין קרי
ibid. יתיר ה׳ — v. 39. יתיר א׳ — ibid. תליתאה קרי
v. 40. רביעאה קרי — v. 41. מנהין קרי — ibid. ומנהין קרי

טִינָא׃ וְאֶצְבְּעָת רַגְלַיָּא מִנְּהֵון פַּרְזֶל וּמִנְּהֵון חֲסַף מִן־קְצָת 42
מַלְכוּתָא תֶּהֱוֵה תַקִּיפָה וּמִנַּהּ תֶּהֱוֵא תְבִירָה׃ דִּי חֲזַיְתָ 43
פַּרְזְלָא מְעָרַב בַּחֲסַף טִינָא מִתְעָרְבִין לֶהֱוֺן בִּזְרַע אֲנָשָׁא וְלָא־
לֶהֱוֺן דָּבְקִין דְּנָה עִם־דְּנָה הֵא כְדִי פַרְזְלָא לָא מִתְעָרַב עִם־
חַסְפָּא׃ וּבְיוֹמֵיהוֹן דִּי מַלְכַיָּא אִנּוּן יְקִים אֱלָהּ שְׁמַיָּא מַלְכוּ 44
דִּי לְעָלְמִין לָא תִתְחַבַּל וּמַלְכוּתָה לְעַם אָחֳרָן לָא תִשְׁתְּבִק
תַּדִּק וְתָסֵיף כָּל־אִלֵּין מַלְכְוָתָא וְהִיא תְּקוּם לְעָלְמַיָּא׃ כָּל־קֳבֵל מה
דִּי־חֲזַיְתָ דִּי מִטּוּרָא אִתְגְּזֶרֶת אֶבֶן דִּי־לָא בִידַיִן וְהַדֶּקֶת
פַּרְזְלָא נְחָשָׁא חַסְפָּא כַּסְפָּא וְדַהֲבָא אֱלָהּ רַב הוֹדַע לְמַלְכָּא
מָה דִּי לֶהֱוֵא אַחֲרֵי דְנָה וְיַצִּיב חֶלְמָא וּמְהֵימַן פִּשְׁרֵהּ׃ ס
בֵּאדַיִן מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר נְפַל עַל־אַנְפּוֹהִי וּלְדָנִיֵּאל סְגִד 46
וּמִנְחָה וְנִיחֹחִין אֲמַר לְנַסָּכָה לֵהּ׃ עָנֵה מַלְכָּא לְדָנִיֵּאל וְאָמַר 47
מִן־קְשֹׁט דִּי אֱלָהֲכוֹן הוּא אֱלָהּ אֱלָהִין וּמָרֵא מַלְכִין וְגָלֵה
רָזִין דִּי יְכֵלְתָּ לְמִגְלֵא רָזָה דְנָה׃ אֱדַיִן מַלְכָּא לְדָנִיֵּאל רַבִּי 48
וּמַתְּנָן רַבְרְבָן שַׂגִּיאָן יְהַב־לֵהּ וְהַשְׁלְטֵהּ עַל כָּל־מְדִינַת בָּבֶל
וְרַב־סִגְנִין עַל כָּל־חַכִּימֵי בָבֶל׃ וְדָנִיֵּאל בְּעָא מִן־מַלְכָּא וּמַנִּי 49
עַל־עֲבִידְתָּא דִּי מְדִינַת בָּבֶל לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ וְדָנִיֵּאל
בִּתְרַע מַלְכָּא׃ פ

ג 3

נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא עֲבַד צְלֵם דִּי־דְהַב רוּמֵהּ אַמִּין שִׁתִּין פְּתָיֵהּ א
אַמִּין שִׁת אֲקִימֵהּ בְּבִקְעַת דּוּרָא בִּמְדִינַת בָּבֶל׃ וּנְבוּכַדְנֶצַּר 2
מַלְכָּא שְׁלַח לְמִכְנַשׁ ׀ לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא סִגְנַיָּא וּפַחֲוָתָא
אֲדַרְגָּזְרַיָּא גְדָבְרַיָּא דְּתָבְרַיָּא תִּפְתָּיֵא וְכֹל שִׁלְטֹנֵי מְדִינָתָא
לְמֵתֵא לַחֲנֻכַּת צַלְמָא דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ בֵּאדַיִן 3
מִתְכַּנְּשִׁין אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא סִגְנַיָּא וּפַחֲוָתָא אֲדַרְגָּזְרַיָּא גְדָבְרַיָּא
דְּתָבְרַיָּא תִּפְתָּיֵא וְכֹל שִׁלְטֹנֵי מְדִינָתָא לַחֲנֻכַּת צַלְמָא דִּי
הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא וְקָאְמִין לָקֳבֵל צַלְמָא דִּי הֲקֵים
נְבֻכַדְנֶצַּר׃ וְכָרוֹזָא קָרֵא בְחָיִל לְכוֹן אָמְרִין עַמְמַיָּא אֻמַּיָּא 4
וְלִשָּׁנַיָּא׃ בְּעִדָּנָא דִּי תִשְׁמְעוּן קָל קַרְנָא מַשְׁרוֹקִיתָא קִיתְרֹס ה

---

v. 42. מנהֵין קרי ibid. ומנהֵין קרי ibid. פתח באתנחתא
v. 43. וְדִי קרי v. 2. ד׳ דגוש ibid. תפתָּיֵא קרי v. 3. ד׳ דגוש
ibid. תפתָּיֵא קרי ibid. וְקָיְמִין קרי v. 5. יתיר ר׳

שַׂבְּכָא פְּסַנְתֵּרִין סוּמְפֹּנְיָה וְכֹל זְנֵי זְמָרָא תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן
6 לְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ וּמַן־דִּי־לָא יִפֵּל
7 וְיִסְגֻּד בַּהּ־שַׁעֲתָא יִתְרְמֵא לְגוֹא־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא׃ כָּל־קֳבֵל
דְּנָה בֵּהּ זִמְנָא כְּדִי־שָׁמְעִין כָּל־עַמְמַיָּא קָל קַרְנָא מַשְׁרוֹקִיתָא
קַיתְרֹס שַׂבְּכָא פְּסַנְטֵרִין וְכֹל זְנֵי זְמָרָא נָפְלִין כָּל־עַמְמַיָּא
אֻמַּיָּא וְלִשָּׁנַיָּא סָגְדִין לְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר
8 מַלְכָּא׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה בֵּהּ זִמְנָא קְרִבוּ גֻּבְרִין כַּשְׂדָּאִין וַאֲכַלוּ
9 קַרְצֵיהוֹן דִּי יְהוּדָיֵא׃ עֲנוֹ וְאָמְרִין לִנְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא מַלְכָּא
י לְעָלְמִין חֱיִי׃ אַנְתָּה מַלְכָּא שָׂמְתָּ טְּעֵם דִּי כָל־אֱנָשׁ דִּי יִשְׁמַע
קָל קַרְנָא מַשְׁרֹקִיתָא קַיתְרֹס שַׂבְּכָא פְּסַנְתֵּרִין וְסִיפֹּנְיָה וְכֹל
11 זְנֵי זְמָרָא יִפֵּל וְיִסְגֻּד לְצֶלֶם דַּהֲבָא׃ וּמַן־דִּי־לָא יִפֵּל וְיִסְגֻּד
12 יִתְרְמֵא לְגוֹא־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא׃ אִיתַי גֻּבְרִין יְהוּדָאיִן דִּי־
מַנִּיתָ יָתְהוֹן עַל־עֲבִידַת מְדִינַת בָּבֶל שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ
גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ לָא־שָׂמוּ עֲלָיךְ מַלְכָּא טְעֵם לֵאלָהָיךְ לָא פָלְחִין
13 וּלְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵימְתָּ לָא סָגְדִין׃ ס בֵּאדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר
בִּרְגַז וַחֲמָא אֲמַר לְהַיְתָיָה לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ בֵּאדַיִן
14 גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ הֵיתָיוּ קֳדָם מַלְכָּא׃ עָנֵה נְבוּכַדְנֶצַּר וְאָמַר לְהוֹן
הַצְדָּא שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ לֵאלָהַי לָא אִיתֵיכוֹן פָּלְחִין
טו וּלְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵימֶת לָא סָגְדִין׃ כְּעַן הֵן אִיתֵיכוֹן עֲתִידִין
דִּי בְעִדָּנָא דִּי תִשְׁמְעוּן קָל קַרְנָא מַשְׁרוֹקִיתָא קַיתְרֹס שַׂבְּכָא
פְּסַנְתֵּרִין וְסוּמְפֹּנְיָה וְכֹל ׀ זְנֵי זְמָרָא תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן לְצַלְמָא
דִי־עַבְדֵת וְהֵן לָא תִסְגְּדוּן בַּהּ־שַׁעֲתָא תִתְרְמוֹן לְגוֹא־אַתּוּן
16 נוּרָא יָקִדְתָּא וּמַן־הוּא אֱלָהּ דִּי יְשֵׁיזְבִנְכוֹן מִן־יְדָי׃ עֲנוֹ
שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ וְאָמְרִין לְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר לָא־
17 חַשְׁחִין אֲנַחְנָא עַל־דְּנָה פִּתְגָם לַהֲתָבוּתָךְ׃ הֵן אִיתַי אֱלָהַנָא
דִּי־אֲנַחְנָא פָלְחִין יָכִל לְשֵׁיזָבוּתַנָא מִן־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא
18 וּמִן־יְדָךְ מַלְכָּא יְשֵׁיזִב׃ וְהֵן לָא יְדִיעַ לֶהֱוֵא־לָךְ מַלְכָּא דִּי
לֵאלָהָיךְ לָא־אִיתַיְנָא פָלְחִין וּלְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵימְתָּ לָא
19 נִסְגֻּד׃ ס בֵּאדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר הִתְמְלִי חֱמָא וּצְלֵם אַנְפּוֹהִי

v. 7. יתיר ו׳ v. 10. יתיר ה׳ ibid. יתיר ו׳ ibid. וסופניה קרי
v. 12. א׳ נחה ibid. יתיר ו׳ ibid. יתיר י׳ v. 15. יתיר ו׳
v. 18. יתיר ו׳ ibid. יתיר ו׳

אִשְׁתַּנּוֹ עַל־שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ עָנֵה וְאָמַר לְמֵזֵא לְאַתּוּנָא
כ חַד שִׁבְעָה עַל דִּי חֲזֵה לְמֵזְיֵהּ׃ וּלְגֻבְרִין גִּבָּרֵי־חַיִל דִּי בְחַיְלֵהּ
אֲמַר לְכַפָּתָה לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ לְמִרְמֵא לְאַתּוּן נוּרָא
21 יָקִדְתָּא׃ בֵּאדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ כְּפִתוּ בְּסַרְבָּלֵיהוֹן פַּטְּשֵׁיהוֹן
וְכַרְבְּלָתְהוֹן וּלְבֻשֵׁיהוֹן וּרְמִיו לְגוֹא־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא׃
22 כָּל־קֳבֵל דְּנָה מִן־דִּי מִלַּת מַלְכָּא מַחְצְפָה וְאַתּוּנָא אֵזֵה
יַתִּירָה גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי הַסִּקוּ לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ קַטִּל
23 הִמּוֹן שְׁבִיבָא דִּי נוּרָא׃ וְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ תְּלָתֵּהוֹן שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ
וַעֲבֵד נְגוֹ נְפַלוּ לְגוֹא־אַתּוּן־נוּרָא יָקִדְתָּא מְכַפְּתִין׃ ס
24 אֱדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא תְּוַהּ וְקָם בְּהִתְבְּהָלָה עָנֵה וְאָמַר
לְהַדָּבְרוֹהִי הֲלָא גֻבְרִין תְּלָתָה רְמֵינָא לְגוֹא־נוּרָא מְכַפְּתִין
כה עָנַיִן וְאָמְרִין לְמַלְכָּא יַצִּיבָא מַלְכָּא׃ עָנֵה וְאָמַר הָא־אֲנָה
חָזֵה גֻּבְרִין אַרְבְּעָה שְׁרַיִן מַהְלְכִין בְּגוֹא נוּרָא וַחֲבָל לָא־
26 אִיתַי בְּהוֹן וְרֵוֵהּ דִּי רְבִיעָיָא דָּמֵה לְבַר־אֱלָהִין׃ ס בֵּאדַיִן
קְרֵב נְבוּכַדְנֶצַּר לִתְרַע אַתּוּן־נוּרָא יָקִדְתָּא עָנֵה וְאָמַר שַׁדְרַךְ
מֵישַׁךְ וַעֲבֵד־נְגוֹ עַבְדוֹהִי דִּי־אֱלָהָא עִלָּיָא פֻּקוּ וֶאֱתוֹ בֵּאדַיִן
27 נָפְקִין שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ מִן־גּוֹא נוּרָא׃ וּמִתְכַּנְּשִׁין
אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא סִגְנַיָּא וּפַחֲוָתָא וְהַדָּבְרֵי מַלְכָּא חָזַיִן לְגֻבְרַיָּא
אִלֵּךְ דִּי לָא־שְׁלֵט נוּרָא בְּגֶשְׁמְהוֹן וּשְׂעַר רֵאשְׁהוֹן לָא
28 הִתְחָרַךְ וְסַרְבָּלֵיהוֹן לָא שְׁנוֹ וְרֵיחַ נוּר לָא עֲדָת בְּהוֹן׃ עָנֵה
נְבוּכַדְנֶצַּר וְאָמַר בְּרִיךְ אֱלָהֲהוֹן דִּי שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ
דִּי־שְׁלַח מַלְאֲכֵהּ וְשֵׁיזִב לְעַבְדוֹהִי דִּי הִתְרְחִצוּ עֲלוֹהִי וּמִלַּת
מַלְכָּא שַׁנִּיו וִיהַבוּ גֶשְׁמֵיהוֹן דִּי לָא יִפְלְחוּן וְלָא־יִסְגְּדוּן
29 לְכָל־אֱלָהּ לָהֵן לֵאלָהֲהוֹן׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם דִּי כָל־עַם אֻמָּה
וְלִשָּׁן דִּי יֵאמַר שָׁלָה עַל־אֱלָהֲהוֹן דִּי שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד
נְגוֹא הַדָּמִין יִתְעֲבֵד וּבַיְתֵהּ נְוָלִי יִשְׁתַּוֵּה כָּל־קֳבֵל דִּי לָא
ל אִיתַי אֱלָה אָחֳרָן דִּי־יִכֻּל לְהַצָּלָה כִּדְנָה׃ ס בֵּאדַיִן מַלְכָּא
31 הַצְלַח לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ בִּמְדִינַת בָּבֶל׃ ס נְבוּכַדְנֶצַּר
מַלְכָּא לְכָל־עַמְמַיָּא אֻמַּיָּא וְלִשָּׁנַיָּא דִּי־דָאְרִין בְּכָל־אַרְעָא

---

v. 19. אשתניו קרי v. 21. יתיר ר' v. 25. רביעאה קרי
v. 26. עלאה קרי v. 27. 28. יתיר ר' v. 29. שלו קרי
ibid. יתיר א' v. 31. דירין קרי

32 שְׁלָמְכוֹן יִשְׂגֵּא׃ אָתַיָּא וְתִמְהַיָּא דִּי עֲבַד עִמִּי אֱלָהָא עִלָּיָא
33 שְׁפַר קֳדָמַי לְהַחֲוָיָה׃ אָתוֹהִי כְּמָה רַבְרְבִין וְתִמְהוֹהִי כְּמָה
תַקִּיפִין מַלְכוּתֵהּ מַלְכוּת עָלַם וְשָׁלְטָנֵהּ עִם־דָּר וְדָר׃ פ

ד 4

א 2 אֲנָה נְבוּכַדְנֶצַּר שְׁלֵה הֲוֵית בְּבַיְתִי וְרַעְנַן בְּהֵיכְלִי׃ חֵלֶם
חֲזֵית וִידַחֲלִנַּנִי וְהַרְהֹרִין עַל־מִשְׁכְּבִי וְחֶזְוֵי רֵאשִׁי יְבַהֲלֻנַּנִי׃
3 וּמִנִּי שִׂים טְעֵם לְהַנְעָלָה קֳדָמַי לְכֹל חַכִּימֵי בָבֶל דִּי־פְשַׁר
4 חֶלְמָא יְהוֹדְעֻנַּנִי׃ בֵּאדַיִן עָלִּלִין חַרְטֻמַּיָּא אָשְׁפַיָּא כַּשְׂדָּיֵא
וְגָזְרַיָּא וְחֶלְמָא אָמַר אֲנָה קֳדָמֵיהוֹן וּפִשְׁרֵהּ לָא־מְהוֹדְעִין
ה לִי׃ וְעַד אָחֳרֵין עַל קֳדָמַי דָּנִיֵּאל דִּי שְׁמֵהּ בֵּלְטְשַׁאצַּר
כְּשֻׁם אֱלָהִי וְדִי רוּחַ־אֱלָהִין קַדִּישִׁין בֵּהּ וְחֶלְמָא קֳדָמוֹהִי
6 אַמְרֵת׃ בֵּלְטְשַׁאצַּר רַב חַרְטֻמַּיָּא דִּי ׀ אֲנָה יִדְעֵת דִּי רוּחַ
אֱלָהִין קַדִּישִׁין בָּךְ וְכָל־רָז לָא־אָנֵס לָךְ חֶזְוֵי חֶלְמִי דִּי־
7 חֲזֵית וּפִשְׁרֵהּ אֱמַר׃ וְחֶזְוֵי רֵאשִׁי עַל־מִשְׁכְּבִי חָזֵה הֲוֵית
8 וַאֲלוּ אִילָן בְּגוֹא אַרְעָא וְרוּמֵהּ שַׂגִּיא׃ רְבָה אִילָנָא וּתְקִף
9 וְרוּמֵהּ יִמְטֵא לִשְׁמַיָּא וַחֲזוֹתֵהּ לְסוֹף כָּל־אַרְעָא׃ עָפְיֵהּ
שַׁפִּיר וְאִנְבֵּהּ שַׂגִּיא וּמָזוֹן לְכֹלָּא־בֵהּ תְּחֹתוֹהִי תַּטְלֵל ׀
חֵיוַת בָּרָא וּבְעַנְפוֹהִי יְדֻרוּן צִפֲּרֵי שְׁמַיָּא וּמִנֵּהּ יִתְּזִין כָּל־
י בִּשְׂרָא׃ חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי רֵאשִׁי עַל־מִשְׁכְּבִי וַאֲלוּ עִיר
11 וְקַדִּישׁ מִן־שְׁמַיָּא נָחִת׃ קָרֵא בְחַיִל וְכֵן אָמַר גֹּדּוּ אִילָנָא
וְקַצִּצוּ עַנְפוֹהִי אַתַּרוּ עָפְיֵהּ וּבַדַּרוּ אִנְבֵּהּ תְּנֻד חֵיוְתָא מִן־
12 תַּחְתּוֹהִי וְצִפְּרַיָּא מִן־עַנְפוֹהִי׃ בְּרַם עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי בְּאַרְעָא
שְׁבֻקוּ וּבֶאֱסוּר דִּי־פַרְזֶל וּנְחָשׁ בְּדִתְאָא דִּי בָרָא וּבְטַל שְׁמַיָּא
13 יִצְטַבַּע וְעִם־חֵיוְתָא חֲלָקֵהּ בַּעֲשַׂב אַרְעָא׃ לִבְבֵהּ מִן־אֲנָשָׁא
יְשַׁנּוֹן וּלְבַב חֵיוָא יִתְיְהִב לֵהּ וְשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי׃
14 בִּגְזֵרַת עִירִין פִּתְגָמָא וּמֵאמַר קַדִּישִׁין שְׁאֵלְתָא עַד־דִּבְרַת
דִּי יִנְדְּעוּן חַיַּיָּא דִּי־שַׁלִּיט עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וּלְמַן דִּי
טו יִצְבֵּא יִתְּנִנַּהּ וּשְׁפַל אֲנָשִׁים יְקִים עֲלַהּ׃ דְּנָה חֶלְמָא חֲזֵית

---

v. 32. עִלָּאָה קרי v. 4. יתיר ל׳ ibid. כשדָּאֵי קרי
v. 5. יתיר ר׳ v. 6. פתח בס"פ v. 9. ב׳ טעמים ibid. יְדוּרָן קרי
v. 13. יתיר ו׳ v. 14. עִלָּאָה קרי ibid. יתיר ו׳ ibid. יתיר י׳

אֲנָה מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר וְאַנְתְּה בֵלְטְשַׁאצַּר פִּשְׁרֵא אֱמַר כָּל־
קֳבֵל דִּי ׀ כָּל־חַכִּימֵי מַלְכוּתִי לָא־יָכְלִין פִּשְׁרָא לְהוֹדָעוּתַנִי
וְאַנְתְּה כָּהֵל דִּי רוּחַ־אֱלָהִין קַדִּישִׁין בָּךְ׃ אֱדַיִן דָּנִיֵּאל דִּי־ 16
שְׁמֵהּ בֵּלְטְשַׁאצַּר אֶשְׁתּוֹמַם כְּשָׁעָה חֲדָה וְרַעְיֹנֹהִי יְבַהֲלֻנֵּהּ
עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר בֵּלְטְשַׁאצַּר חֶלְמָא וּפִשְׁרֵא אַל־יְבַהֲלָךְ
עָנֵה בֵלְטְשַׁאצַּר וְאָמַר מָרְאִי חֶלְמָא לְשָׂנְאָיךְ וּפִשְׁרֵהּ
לְעָרָיךְ׃ אִילָנָא דִּי חֲזַיְתָ דִּי רְבָה וּתְקִף וְרוּמֵהּ יִמְטֵא 17
לִשְׁמַיָּא וַחֲזוֹתֵהּ לְכָל־אַרְעָא׃ וְעָפְיֵהּ שַׁפִּיר וְאִנְבֵּהּ שַׂגִּיא 18
וּמָזוֹן לְכֹלָּא־בֵהּ תְּחֹתוֹהִי תְּדוּר חֵיוַת בָּרָא וּבְעַנְפוֹהִי יִשְׁכְּנָן
צִפֲּרֵי שְׁמַיָּא׃ אַנְתְּה־הוּא מַלְכָּא דִּי רְבַית וּתְקֵפְתְּ וּרְבוּתָךְ 19
רְבָת וּמְטָת לִשְׁמַיָּא וְשָׁלְטָנָךְ לְסוֹף אַרְעָא׃ וְדִי חֲזָה מַלְכָּא כ
עִיר וְקַדִּישׁ נָחִת ׀ מִן־שְׁמַיָּא וְאָמַר גֹּדּוּ אִילָנָא וְחַבְּלוּהִי בְּרַם
עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי בְּאַרְעָא שְׁבֻקוּ וּבֶאֱסוּר דִּי־פַרְזֶל וּנְחָשׁ
בְּדִתְאָא דִּי בָרָא וּבְטַל שְׁמַיָּא יִצְטַבַּע וְעִם־חֵיוַת בָּרָא חֲלָקֵהּ
עַד דִּי־שִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי׃ דְּנָה פִשְׁרָא מַלְכָּא 21
וּגְזֵרַת עִלָּיָא הִיא דִּי מְטָת עַל־מָרְאִי מַלְכָּא׃ וְלָךְ טָרְדִין 22
מִן־אֲנָשָׁא וְעִם־חֵיוַת בָּרָא לֶהֱוֵה מְדֹרָךְ וְעִשְׂבָּא כְתוֹרִין ׀
לָךְ יְטַעֲמוּן וּמִטַּל שְׁמַיָּא לָךְ מְצַבְּעִין וְשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן
עֲלָיךְ עַד דִּי־תִנְדַּע דִּי־שַׁלִּיט עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וּלְמַן־
דִּי יִצְבֵּא יִתְּנִנֵּהּ׃ וְדִי אֲמַרוּ לְמִשְׁבַּק עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי דִּי 23
אִילָנָא מַלְכוּתָךְ לָךְ קַיָּמָה מִן־דִּי תִנְדַּע דִּי שַׁלִּטִן שְׁמַיָּא׃
לָהֵן מַלְכָּא מִלְכִּי יִשְׁפַּר עֲלָיךְ וַחֲטָיָךְ בְּצִדְקָה פְרֻק וַעֲוָיָתָךְ 24
בְּמִחַן עֲנָיִן הֵן תֶּהֱוֵה אַרְכָה לִשְׁלֵוְתָךְ׃ כֹּלָּא מְטָא עַל־ כה
נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ ס לִקְצָת יַרְחִין תְּרֵי עֲשַׂר עַל־הֵיכַל 26
מַלְכוּתָא דִּי בָבֶל מְהַלֵּךְ הֲוָה׃ עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר הֲלָא 27
דָּא־הִיא בָּבֶל רַבְּתָא דִּי־אֲנָה בֱנַיְתַהּ לְבֵית מַלְכוּ בִּתְקַף
חִסְנִי וְלִיקָר הַדְרִי׃ עוֹד מִלְּתָא בְּפֻם מַלְכָּא קָל מִן־שְׁמַיָּא 28
נְפַל לָךְ אָמְרִין נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא מַלְכוּתָה עֲדָת מִנָּךְ׃ וּמִן־ 29

v. 15. יתיר ה׳ ib. פשרה קרי ib. יתיר ה׳ v. 16. ופשרה קרי
ibid. יתיר א׳ ibid. יתיר י׳ ibid. יתיר י׳ v. 18. ב׳ טעמים
v. 19. יתיר ה׳ ibid. יתיר י׳ v. 21. עִלָּאָה קרי ibid. יתיר י׳
ibid. יתיר א׳ v. 22. יתיר י׳ ibid. עִלָּאָה קרי ibid. פתח בס״פ
v. 24. יתיר י׳ ibid. וחטאך קרי v. 28. פתח באתנחתא

אֲנָשָׁא לָךְ טָרְדִין וְעִם־חֵיוַת בָּרָא מְדֹרָךְ עִשְׂבָּא כְתוֹרִין
לָךְ יְטַעֲמוּן וְשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלָיךְ עַד דִּי־תִנְדַּע דִּי־
ל שַׁלִּיט עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וּלְמַן־דִּי יִצְבֵּא יִתְּנִנַּהּ׃ בַּהּ־
שַׁעֲתָא מִלְּתָא סָפַת עַל־נְבוּכַדְנֶצַּר וּמִן־אֲנָשָׁא טְרִיד וְעִשְׂבָּא
כְתוֹרִין יֵאכֻל וּמִטַּל שְׁמַיָּא גִּשְׁמֵהּ יִצְטַבַּע עַד דִּי שַׂעְרֵהּ
31 כְּנִשְׁרִין רְבָה וְטִפְרוֹהִי כְצִפְּרִין׃ ס וְלִקְצָת יוֹמַיָּא אֲנָה
נְבוּכַדְנֶצַּר עַיְנַי ׀ לִשְׁמַיָּא נִטְלֵת וּמַנְדְּעִי עֲלַי יְתוּב וּלְעִלָּיָא
בָּרְכֵת וּלְחַי עָלְמָא שַׁבְּחֵת וְהַדְּרֵת דִּי שָׁלְטָנֵהּ שָׁלְטָן עָלַם
32 וּמַלְכוּתֵהּ עִם־דָּר וְדָר׃ וְכָל־דָּארֵי אַרְעָא כְּלָה חֲשִׁיבִין
וּכְמִצְבְּיֵהּ עָבֵד בְּחֵיל שְׁמַיָּא וְדָארֵי אַרְעָא וְלָא אִיתַי דִּי־
33 יְמַחֵא בִידֵהּ וְיֵאמַר לֵהּ מָה עֲבַדְתְּ׃ בֵּהּ־זִמְנָא מַנְדְּעִי ׀ יְתוּב
עֲלַי וְלִיקַר מַלְכוּתִי הַדְרִי וְזִוִי יְתוּב עֲלַי וְלִי הַדָּבְרַי
וְרַבְרְבָנַי יְבַעוֹן וְעַל־מַלְכוּתִי הָתְקְנַת וּרְבוּ יַתִּירָה הוּסְפַת
34 לִי׃ כְּעַן אֲנָה נְבֻכַדְנֶצַּר מְשַׁבַּח וּמְרוֹמֵם וּמְהַדַּר לְמֶלֶךְ
שְׁמַיָּא דִּי כָל־מַעֲבָדוֹהִי קְשֹׁט וְאֹרְחָתֵהּ דִּין וְדִי מַהְלְכִין
בְּגֵוָה יָכִל לְהַשְׁפָּלָה׃ פ

ה 5

א בֵּלְשַׁאצַּר מַלְכָּא עֲבַד לְחֶם רַב לְרַבְרְבָנוֹהִי אֲלַף וְלָקֳבֵל
2 אַלְפָּא חַמְרָא שָׁתֵה׃ בֵּלְשַׁאצַּר אֲמַר ׀ בִּטְעֵם חַמְרָא לְהַיְתָיָה
לְמָאנֵי דַּהֲבָא וְכַסְפָּא דִּי הַנְפֵּק נְבוּכַדְנֶצַּר אֲבוּהִי מִן־
הֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְיִשְׁתּוֹן בְּהוֹן מַלְכָּא וְרַבְרְבָנוֹהִי
3 שֵׁגְלָתֵהּ וּלְחֵנָתֵהּ׃ בֵּאדַיִן הַיְתִיו מָאנֵי דַהֲבָא דִּי הַנְפִּקוּ מִן־
הֵיכְלָא דִּי־בֵית אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְאִשְׁתִּיו בְּהוֹן מַלְכָּא
4 וְרַבְרְבָנוֹהִי שֵׁגְלָתֵהּ וּלְחֵנָתֵהּ׃ אִשְׁתִּיו חַמְרָא וְשַׁבַּחוּ לֵאלָהֵי
ה דַּהֲבָא וְכַסְפָּא נְחָשָׁא פַרְזְלָא אָעָא וְאַבְנָא׃ בַּהּ־שַׁעֲתָה
נְפַקוּ אֶצְבְּעָן דִּי יַד־אֱנָשׁ וְכָתְבָן לָקֳבֵל נֶבְרַשְׁתָּא עַל־גִּירָא
דִּי־כְתַל הֵיכְלָא דִּי מַלְכָּא וּמַלְכָּא חָזֵה פַּס יְדָה דִּי כָתְבָה׃
6 אֱדַיִן מַלְכָּא זִיוֹהִי שְׁנוֹהִי וְרַעְיֹנֹהִי יְבַהֲלוּנֵּהּ וְקִטְרֵי חַרְצֵהּ
7 מִשְׁתָּרַיִן וְאַרְכֻבָּתֵהּ דָּא לְדָא נָקְשָׁן׃ קָרֵא מַלְכָּא בְּחַיִל

---

v. 29. יתיר ד׳ . ibid. עִלָּאָה קרי ibid. פתח בס״פ
v. 30. פתח באתנחתא v. 31. ולעִלָּאָה קרי v. 32. דָּיְרֵי קרי
ibid. וְדָיְרֵי קרי v. 1. פתח באתנחתא v. 5. נְפַקָה קרי

לְהֶעָלָה לְאָשְׁפַיָּא כַּשְׂדָּיֵא וְגָזְרַיָּא עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר ׀ לְחַכִּימֵי
בָבֶל דִּי כָל־אֱנָשׁ דִּי יִקְרֵה כְּתָבָה דְנָה וּפִשְׁרֵהּ יְחַוִּנַּנִי
אַרְגְּוָנָא יִלְבַּשׁ וְהַמְוּנְכָא דִי־דַהֲבָא עַל־צַוְּארֵהּ וְתַלְתִּי
בְמַלְכוּתָא יִשְׁלַט׃ אֱדַיִן עָלְּלִין כֹּל חַכִּימֵי מַלְכָּא וְלָא־כָהֲלִין 8
כְּתָבָא לְמִקְרֵא וּפִשְׁרֵהּ לְהוֹדָעָה לְמַלְכָּא׃ אֱדַיִן מַלְכָּא 9
בֵלְשַׁאצַּר שַׂגִּיא מִתְבָּהַל וְזִיוֹהִי שָׁנַיִן עֲלוֹהִי וְרַבְרְבָנוֹהִי
מִשְׁתַּבְּשִׁין׃ מַלְכְּתָא לָקֳבֵל מִלֵּי מַלְכָּא וְרַבְרְבָנוֹהִי לְבֵית י
מִשְׁתְּיָא עַלַּלַת עֲנָת מַלְכְּתָא וַאֲמֶרֶת מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי אַל־
יְבַהֲלוּךְ רַעְיוֹנָיךְ וְזִיוָיךְ אַל־יִשְׁתַּנּוֹ׃ אִיתַי גְּבַר בְּמַלְכוּתָךְ דִּי 11
רוּחַ ׀ אֱלָהִין קַדִּישִׁין בֵּהּ וּבְיוֹמֵי אֲבוּךְ נַהִירוּ וְשָׂכְלְתָנוּ
וְחָכְמָה כְּחָכְמַת־אֱלָהִין הִשְׁתְּכַחַת בֵּהּ וּמַלְכָּא נְבֻכַדְנֶצַּר
אֲבוּךְ רַב חַרְטֻמִּין אָשְׁפִין כַּשְׂדָּאִין גָּזְרִין הֲקִימֵהּ אֲבוּךְ
מַלְכָּא׃ כָּל־קֳבֵל דִּי־רוּחַ יַתִּירָה וּמַנְדַּע וְשָׂכְלְתָנוּ מְפַשַּׁר ׀ 12
חֶלְמִין וְאַחֲוָיַת אֲחִידָן וּמְשָׁרֵא קִטְרִין הִשְׁתְּכַחַת בֵּהּ
בְּדָנִיֵּאל דִּי מַלְכָּא שָׂם שְׁמֵהּ בֵּלְטְשַׁאצַּר כְּעַן דָּנִיֵּאל יִתְקְרֵי
וּפִשְׁרָה יְהַחֲוֵה׃ ס בֵּאדַיִן דָּנִיֵּאל הֻעַל קֳדָם מַלְכָּא עָנֵה 13
מַלְכָּא וְאָמַר לְדָנִיֵּאל אַנְתְּה הוּא דָנִיֵּאל דִּי מִן־בְּנֵי גָלוּתָא
דִּי יְהוּד דִּי הַיְתִי מַלְכָּא אַבִי מִן־יְהוּד׃ וְשִׁמְעֵת עֲלָיךְ דִּי 14
רוּחַ אֱלָהִין בָּךְ וְנַהִירוּ וְשָׂכְלְתָנוּ וְחָכְמָה יַתִּירָה הִשְׁתְּכַחַת
בָּךְ׃ וּכְעַן הֻעַלּוּ קָדָמַי חַכִּימַיָּא אָשְׁפַיָּא דִּי כְתָבָה דְנָה יִקְרוֹן טו
וּפִשְׁרֵהּ לְהוֹדָעֻתַנִי וְלָא־כָהֲלִין פְּשַׁר־מִלְּתָא לְהַחֲוָיָה׃
וַאֲנָה שִׁמְעֵת עֲלָיךְ דִּי תוּכַל פִּשְׁרִין לְמִפְשַׁר וְקִטְרִין 16
לְמִשְׁרֵא כְּעַן הֵן תּוּכַל כְּתָבָא לְמִקְרֵא וּפִשְׁרֵהּ לְהוֹדָעוּתַנִי
אַרְגְּוָנָא תִלְבַּשׁ וְהַמְוּנְכָא דִי־דַהֲבָא עַל־צַוְּארָךְ וְתַלְתָּא
בְמַלְכוּתָא תִּשְׁלַט׃ ס בֵּאדַיִן עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר קֳדָם מַלְכָּא 17
מַתְּנָתָךְ לָךְ לֶהֶוְיָן וּנְבָזְבְּיָתָךְ לְאָחֳרָן הַב בְּרַם כְּתָבָא אֶקְרֵא
לְמַלְכָּא וּפִשְׁרָא אֲהוֹדְעִנֵּהּ׃ אַנְתְּה מַלְכָּא אֱלָהָא עִלָּיָא 18

v. 7. כשדָּאֵי קרי ib. וְהַמְנִיכָא קרי ib. פתח בס״פ v. 8. יתיר ל׳
v. 10. יתיר ל׳ ibid. יתיר ר׳ ibid. יתיר ר׳ v. 11. כ׳ דגושה
v. 13. יתיר ה׳ ibid. מלעיל v. 14. יתיר ר׳ v. 16. יתיר ר׳
ibid. תִּכּוּל קרי ibid. תִּכּוּל קרי ibid. וְהַמְנִיכָא קרי
ibid. פתח בס״פ v. 17. פתח באתנחתא v. 18. יתיר ה׳
ibid. עִלָּאָה קרי

מַלְכוּתָא וּרְבוּתָא וִיקָרָא וְהַדְרָא יְהַב לִנְבֻכַדְנֶצַּר אֲבוּךְ׃
19 וּמִן־רְבוּתָא דִּי יְהַב־לֵהּ כֹּל עַמְמַיָּא אֻמַיָּא וְלִשָּׁנַיָּא הֲווֹ
זָאֲעִין וְדָחֲלִין מִן־קֳדָמוֹהִי דִּי־הֲוָא צָבֵא הֲוָה קָטֵל וְדִי הֲוָה
צָבֵא הֲוָה מַחֵא וְדִי הֲוָה צָבֵא הֲוָה מָרִים וְדִי־הֲוָא צָבֵא
כ הֲוָא מַשְׁפִּל׃ וּכְדִי רִם לִבְבֵהּ וְרוּחֵהּ תִּקְפַת לַהֲזָדָה הָנְחַת
21 מִן־כָּרְסֵא מַלְכוּתֵהּ וִיקָרָה הֶעְדִּיו מִנֵּהּ׃ וּמִן־בְּנֵי אֲנָשָׁא
טְרִיד וְלִבְבֵהּ ׀ עִם־חֵיוְתָא שַׁוִּי וְעִם־עֲרָדַיָּא מְדוֹרֵהּ עִשְׂבָּא
כְתוֹרִין יְטַעֲמוּנֵּהּ וּמִטַּל שְׁמַיָּא גִּשְׁמֵהּ יִצְטַבַּע עַד דִּי־יְדַע
דִּי־שַׁלִּיט אֱלָהָא עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וּלְמַן־דִּי יִצְבֵּא יְהָקֵים
22 עֲלַהּ׃ וְאַנְתְּה בְּרֵהּ בֵּלְשַׁאצַּר לָא הַשְׁפֵּלְתְּ לִבְבָךְ כָּל־קֳבֵל
23 דִּי כָל־דְּנָה יְדַעְתְּ׃ וְעַל מָרֵא שְׁמַיָּא ׀ הִתְרוֹמַמְתָּ וּלְמָאנַיָּא
דִּי־בַיְתֵהּ הַיְתִיו קָדָמָיךְ וְאַנְתְּה וְרַבְרְבָנָיךְ שֵׁגְלָתָךְ וּלְחֵנָתָךְ
חַמְרָא שָׁתַיִן בְּהוֹן וְלֵאלָהֵי כַסְפָּא וְדַהֲבָא נְחָשָׁא פַרְזְלָא
אָעָא וְאַבְנָא דִּי לָא־חָזַיִן וְלָא־שָׁמְעִין וְלָא יָדְעִין שַׁבַּחְתָּ
וְלֵאלָהָא דִּי־נִשְׁמְתָךְ בִּידֵהּ וְכָל־אֹרְחָתָךְ לֵהּ לָא הַדַּרְתְּ׃
24 בֵּאדַיִן מִן־קֳדָמוֹהִי שְׁלִיחַ פַּסָּא דִי־יְדָא וּכְתָבָא דְנָה רְשִׁים׃
כה 26 וּדְנָה כְתָבָא דִּי רְשִׁים מְנֵא מְנֵא תְּקֵל וּפַרְסִין׃ דְּנָה פְּשַׁר
27 מִלְּתָא מְנֵא מְנָה־אֱלָהָא מַלְכוּתָךְ וְהַשְׁלְמַהּ׃ תְּקֵל תְּקִילְתָּה
28 בְמֹאזַנְיָא וְהִשְׁתְּכַחַתְּ חַסִּיר׃ פְּרֵס פְּרִיסַת מַלְכוּתָךְ וִיהִיבַת
29 לְמָדַי וּפָרָס׃ בֵּאדַיִן ׀ אֲמַר בֵּלְשַׁאצַּר וְהַלְבִּשׁוּ לְדָנִיֵּאל
אַרְגְּוָנָא וְהַמְוּנְכָא דִי־דַהֲבָא עַל־צַוְּארֵהּ וְהַכְרִזוּ עֲלוֹהִי דִּי־
ל לֶהֱוֵא שַׁלִּיט תַּלְתָּא בְּמַלְכוּתָא׃ בֵּהּ בְּלֵילְיָא קְטִיל
בֵּלְאשַׁצַּר מַלְכָּא כַשְׂדָּיָא׃ פ

6 ו

א 2 וְדָרְיָוֶשׁ מָדָיָא קַבֵּל מַלְכוּתָא כְּבַר שְׁנִין שִׁתִּין וְתַרְתֵּין׃ שְׁפַר
קֳדָם דָּרְיָוֶשׁ וַהֲקִים עַל־מַלְכוּתָא לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא מְאָה וְעֶשְׂרִין
3 דִּי לֶהֱוֺן בְּכָל־מַלְכוּתָא׃ וְעֵלָּא מִנְּהוֹן סָרְכִין תְּלָתָה דִּי דָנִיֵּאל
חַד מִנְּהוֹן דִּי־לֶהֱוֺן אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא אִלֵּין יָהֲבִין לְהוֹן טַעְמָא

v. 19. זָיְעִין קרי — v. 21. שַׁוִּיו קרי — ibid. פתח באתנחתא
ibid. עִלָּאָה קרי — ibid. יתיר י׳ ופתח בס״פ — v. 22. יתיר ה׳
v. 23. יתיר י׳ — ibid. יתיר ה׳ — ibid. יתיר י׳ — v. 26. פתח בס״פ
v. 29. וְהַמְנִיכָא קרי — v. 30. כַּשְׂדָּאָה קרי — v. 1. מָדָאָה קרי

וּמַלְכָּא לָא־לֶהֱוֵא נָזִק׃ אֱדַיִן דָּנִיֵּאל דְּנָה הֲוָא מִתְנַצַּח 4
עַל־סָרְכַיָּא וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא כָּל־קֳבֵל דִּי רוּחַ יַתִּירָא בֵּהּ
וּמַלְכָּא עֲשִׁית לַהֲקָמוּתֵהּ עַל־כָּל־מַלְכוּתָא׃ אֱדַיִן סָרְכַיָּא ה
וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא הֲווֹ בָעַיִן עִלָּה לְהַשְׁכָּחָה לְדָנִיֵּאל מִצַּד
מַלְכוּתָא וְכָל־עִלָּה וּשְׁחִיתָה לָא־יָכְלִין לְהַשְׁכָּחָה כָּל־קֳבֵל
דִּי מְהֵימַן הוּא וְכָל־שָׁלוּ וּשְׁחִיתָה לָא הִשְׁתְּכַחַת עֲלוֹהִי׃
אֱדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ אָמְרִין דִּי לָא נְהַשְׁכַּח לְדָנִיֵּאל דְּנָה כָּל־ 6
עִלָּה לָהֵן הַשְׁכַּחְנָא עֲלוֹהִי בְּדָת אֱלָהֵהּ׃ אֱדַיִן סָרְכַיָּא 7
וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא אִלֵּן הַרְגִּשׁוּ עַל־מַלְכָּא וְכֵן אָמְרִין לֵהּ דָּרְיָוֶשׁ
מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי׃ אִתְיָעַטוּ כֹּל ׀ סָרְכֵי מַלְכוּתָא סִגְנַיָּא 8
וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא הַדָּבְרַיָּא וּפַחֲוָתָא לְקַיָּמָה קְיָם מַלְכָּא
וּלְתַקָּפָה אֱסָר דִּי כָל־דִּי־יִבְעֵא בָעוּ מִן־כָּל־אֱלָהּ וֶאֱנָשׁ עַד־
יוֹמִין תְּלָתִין לָהֵן מִנָּךְ מַלְכָּא יִתְרְמֵא לְגֹב אַרְיָוָתָא׃ כְּעַן 9
מַלְכָּא תְּקִים אֱסָרָא וְתִרְשֻׁם כְּתָבָא דִּי לָא לְהַשְׁנָיָה כְּדָת־
מָדַי וּפָרַס דִּי־לָא תֶעְדֵּא׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה מַלְכָּא דָּרְיָוֶשׁ רְשַׁם י
כְּתָבָא וֶאֱסָרָא׃ ס וְדָנִיֵּאל כְּדִי יְדַע דִּי רְשִׁים כְּתָבָא עַל 11
לְבַיְתֵהּ וְכַוִּין פְּתִיחָן לֵהּ בְּעִלִּיתֵהּ נֶגֶד יְרוּשְׁלֶם וְזִמְנִין תְּלָתָה
בְיוֹמָא הוּא ׀ בָּרֵךְ עַל־בִּרְכוֹהִי וּמְצַלֵּא וּמוֹדֵא קֳדָם אֱלָהֵהּ כָּל־
קֳבֵל דִּי־הֲוָא עָבֵד מִן־קַדְמַת דְּנָה׃ °אֱדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ הַרְגִּשׁוּ 12
וְהַשְׁכַּחוּ לְדָנִיֵּאל בָּעֵא וּמִתְחַנַּן קֳדָם אֱלָהֵהּ׃ בֵּאדַיִן קְרִבוּ 13
וְאָמְרִין קֳדָם־מַלְכָּא עַל־אֱסָר מַלְכָּא הֲלָא אֱסָר רְשַׁמְתָּ דִּי
כָל־אֱנָשׁ דִּי־יִבְעֵה מִן־כָּל־אֱלָהּ וֶאֱנָשׁ עַד־יוֹמִין תְּלָתִין לָהֵן
מִנָּךְ מַלְכָּא יִתְרְמֵא לְגוֹב אַרְיָוָתָא עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר יַצִּיבָא
מִלְּתָא כְּדָת־מָדַי וּפָרַס דִּי־לָא תֶעְדֵּא׃ בֵּאדַיִן עֲנוֹ וְאָמְרִין 14
קֳדָם מַלְכָּא דִּי דָנִיֵּאל דִּי מִן־בְּנֵי גָלוּתָא דִּי יְהוּד לָא־שָׂם
עֲלָיִךְ מַלְכָּא טְעֵם וְעַל־אֱסָרָא דִּי רְשַׁמְתָּ וְזִמְנִין תְּלָתָה
בְּיוֹמָא בָּעֵא בָּעוּתֵהּ׃ אֱדַיִן מַלְכָּא כְּדִי מִלְּתָא שְׁמַע שַׂגִּיא טו
בְּאֵשׁ עֲלוֹהִי וְעַל דָּנִיֵּאל שָׂם בָּל לְשֵׁיזָבוּתֵהּ וְעַד מֶעָלֵי
שִׁמְשָׁא הֲוָה מִשְׁתַּדַּר לְהַצָּלוּתֵהּ׃ בֵּאדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ הַרְגִּשׁוּ 16
עַל־מַלְכָּא וְאָמְרִין לְמַלְכָּא דַּע מַלְכָּא דִּי־דָת לְמָדַי וּפָרַס דִּי

° v. 12. חצי הספר   v. 14. יתיר י'

17 כָּל־אֱסָר וּקְיָם דִּי־מַלְכָּא יְהָקֵים לָא לְהַשְׁנָיָה׃ בֵּאדַיִן מַלְכָּא
אֲמַר וְהַיְתִיו לְדָנִיֵּאל וּרְמוֹ לְגֻבָּא דִּי אַרְיָוָתָא עָנֵה מַלְכָּא
וְאָמַר לְדָנִיֵּאל אֱלָהָךְ דִּי אַנְתְּה פָּלַח־לֵהּ בִּתְדִירָא הוּא
18 יְשֵׁיזְבִנָּךְ׃ וְהֵיתָיִת אֶבֶן חֲדָה וְשֻׂמַת עַל־פֻּם גֻּבָּא וְחַתְמַהּ
מַלְכָּא בְּעִזְקְתֵהּ וּבְעִזְקָת רַבְרְבָנוֹהִי דִּי לָא־תִשְׁנֵא צְבוּ
19 בְּדָנִיֵּאל׃ אֱדַיִן אֲזַל מַלְכָּא לְהֵיכְלֵהּ וּבָת טְוָת וְדַחֲוָן לָא־
כ הַנְעֵל קָדָמוֹהִי וְשִׁנְתֵּהּ נַדַּת עֲלוֹהִי׃ בֵּאדַיִן מַלְכָּא בִּשְׁפַּרְפָּרָא
21 יְקוּם בְּנָגְהָא וּבְהִתְבְּהָלָה לְגֻבָּא דִּי־אַרְיָוָתָא אֲזַל׃ וּכְמִקְרְבֵהּ
לְגֻבָּא לְדָנִיֵּאל בְּקָל עֲצִיב זְעִק עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר לְדָנִיֵּאל
דָּנִיֵּאל עֲבֵד אֱלָהָא חַיָּא אֱלָהָךְ דִּי אַנְתְּה פָּלַח־לֵהּ בִּתְדִירָא
22 הֲיִכִל לְשֵׁיזָבוּתָךְ מִן־אַרְיָוָתָא׃ אֱדַיִן דָּנִיֵּאל עִם־מַלְכָּא מַלִּל
23 מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי׃ אֱלָהִי שְׁלַח מַלְאֲכֵהּ וּסֲגַר פֻּם אַרְיָוָתָא
וְלָא חַבְּלוּנִי כָּל־קֳבֵל דִּי קָדָמוֹהִי זָכוּ הִשְׁתְּכַחַת לִי וְאַף
24 קֳדָמָיךְ מַלְכָּא חֲבוּלָה לָא עַבְדֵת׃ בֵּאדַיִן מַלְכָּא שַׂגִּיא טְאֵב
עֲלוֹהִי וּלְדָנִיֵּאל אֲמַר לְהַנְסָקָה מִן־גֻּבָּא וְהֻסַּק דָּנִיֵּאל מִן־גֻּבָּא
כה וְכָל־חֲבָל לָא הִשְׁתְּכַח־בֵּהּ דִּי הֵימִן בֵּאלָהֵהּ׃ וַאֲמַר מַלְכָּא
וְהַיְתִיו גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי אֲכַלוּ קַרְצוֹהִי דִּי דָנִיֵּאל וּלְגֹב
אַרְיָוָתָא רְמוֹ אִנּוּן בְּנֵיהוֹן וּנְשֵׁיהוֹן וְלָא־מְטוֹ לְאַרְעִית גֻּבָּא
26 עַד דִּי־שְׁלִטוּ בְהוֹן אַרְיָוָתָא וְכָל־גַּרְמֵיהוֹן הַדִּקוּ׃ בֵּאדַיִן
דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא כְּתַב לְכָל־עַמְמַיָּא אֻמַּיָּא וְלִשָּׁנַיָּא דִּי־דָאְרִין
27 בְּכָל־אַרְעָא שְׁלָמְכוֹן יִשְׂגֵּא׃ מִן־קֳדָמַי שִׂים טְעֵם דִּי ׀ בְּכָל־
שָׁלְטָן מַלְכוּתִי לֶהֱוֺן זָאְעִין וְדָחֲלִין מִן־קֳדָם אֱלָהֵהּ דִּי־דָנִיֵּאל
דִּי־הוּא ׀ אֱלָהָא חַיָּא וְקַיָּם לְעָלְמִין וּמַלְכוּתֵהּ דִּי־לָא תִתְחַבַּל
28 וְשָׁלְטָנֵהּ עַד־סוֹפָא׃ מְשֵׁיזִב וּמַצִּל וְעָבֵד אָתִין וְתִמְהִין
29 בִּשְׁמַיָּא וּבְאַרְעָא דִּי שֵׁיזִב לְדָנִיֵּאל מִן־יַד אַרְיָוָתָא׃ וְדָנִיֵּאל
דְּנָה הַצְלַח בְּמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ וּבְמַלְכוּת כּוֹרֶשׁ פָּרְסָיָא׃ פ

7 ז

א בִּשְׁנַת חֲדָה לְבֵלאשַׁצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל דָּנִיֵּאל חֵלֶם חֲזָה וְחֶזְוֵי
רֵאשֵׁהּ עַל־מִשְׁכְּבֵהּ בֵּאדַיִן חֶלְמָא כְתַב רֵאשׁ מִלִּין

v. 17. יתיר י׳ ibid. יתיר ה׳ v. 20. פ׳ זעירא ibid. פ׳ רבתא
ibid. פתח בס״פ v. 21. יתיר י׳ ibid. יתיר ה׳ v. 23. יתיר י׳
v. 26. דָּיְרִין קרי v. 27. זָיְעִין קרי v. 29. פָּרְסָאָה קרי

אֲמַר׃ עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוִי עִם־לֵילְיָא וַאֲרוּ 2
אַרְבַּע רוּחֵי שְׁמַיָּא מְגִיחָן לְיַמָּא רַבָּא׃ וְאַרְבַּע חֵיוָן רַבְרְבָן 3
סָלְקָן מִן־יַמָּא שָׁנְיָן דָּא מִן־דָּא׃ קַדְמָיְתָא כְאַרְיֵה וְגַפִּין דִּי־ 4
נְשַׁר לַהּ חָזֵה הֲוֵית עַד דִּי־מְּרִיטוּ גַפַּיהּ וּנְטִילַת מִן־אַרְעָא
וְעַל־רַגְלַיִן כֶּאֱנָשׁ הֳקִימַת וּלְבַב אֱנָשׁ יְהִיב לַהּ׃ וַאֲרוּ חֵיוָה ה
אָחֳרִי תִנְיָנָה דָּמְיָה לְדֹב וְלִשְׂטַר־חַד הֳקִמַת וּתְלָת עִלְעִין
בְּפֻמַּהּ בֵּין שִׁנַּיהּ וְכֵן אָמְרִין לַהּ קוּמִי אֲכֻלִי בְּשַׂר שַׂגִּיא׃ בָּאתַר 6
דְּנָה חָזֵה הֲוֵית וַאֲרוּ אָחֳרִי כִּנְמַר וְלַהּ גַּפִּין אַרְבַּע דִּי־עוֹף
עַל־גַּבַּיהּ וְאַרְבְּעָה רֵאשִׁין לְחֵיוְתָא וְשָׁלְטָן יְהִיב לַהּ׃ בָּאתַר 7
דְּנָה חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי לֵילְיָא וַאֲרוּ חֵיוָה רְבִיעָיָא דְּחִילָה
וְאֵימְתָנִי וְתַקִּיפָא יַתִּירָה וְשִׁנַּיִן דִּי־פַרְזֶל לַהּ רַבְרְבָן אָכְלָה
וּמַדֱּקָה וּשְׁאָרָא בְּרַגְלַיהּ רָפְסָה וְהִיא מְשַׁנְּיָה מִן־כָּל־חֵיוָתָא
דִּי קֳדָמַיהּ וְקַרְנַיִן עֲשַׂר לַהּ׃ מִשְׂתַּכַּל הֲוֵית בְּקַרְנַיָּא וַאֲלוּ 8
קֶרֶן אָחֳרִי זְעֵירָה סִלְקָת בֵּינֵיהֵון וּתְלָת מִן־קַרְנַיָּא קַדְמָיָתָא
אֶתְעֲקַרוּ מִן־קֳדָמַיהּ וַאֲלוּ עַיְנִין כְּעַיְנֵי אֲנָשָׁא בְּקַרְנָא־דָא וּפֻם
מְמַלִּל רַבְרְבָן׃ חָזֵה הֲוֵית עַד דִּי כָרְסָוָן רְמִיו וְעַתִּיק יוֹמִין 9
יְתִב לְבוּשֵׁהּ ׀ כִּתְלַג חִוָּר וּשְׂעַר רֵאשֵׁהּ כַּעֲמַר נְקֵא כָּרְסְיֵהּ
שְׁבִיבִין דִּי־נוּר גַּלְגִּלּוֹהִי נוּר דָּלִק׃ נְהַר דִּי־נוּר נָגֵד וְנָפֵק י
מִן־קֳדָמוֹהִי אֶלֶף אַלְפִים יְשַׁמְּשׁוּנֵּהּ וְרִבּוֹ רִבְבָן קֳדָמוֹהִי
יְקוּמוּן דִּינָא יְתִב וְסִפְרִין פְּתִיחוּ׃ חָזֵה הֲוֵית בֵּאדַיִן מִן־קָל 11
מִלַּיָּא רַבְרְבָתָא דִּי קַרְנָא מְמַלְּלָה חָזֵה הֲוֵית עַד דִּי קְטִילַת
חֵיוְתָא וְהוּבַד גִּשְׁמַהּ וִיהִיבַת לִיקֵדַת אֶשָּׁא׃ וּשְׁאָר חֵיוָתָא 12
הֶעְדִּיו שָׁלְטָנְהוֹן וְאַרְכָה בְחַיִּין יְהִיבַת לְהוֹן עַד־זְמַן וְעִדָּן׃
חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי לֵילְיָא וַאֲרוּ עִם־עֲנָנֵי שְׁמַיָּא כְּבַר אֱנָשׁ 13
אָתֵה הֲוָא וְעַד־עַתִּיק יוֹמַיָּא מְטָה וּקְדָמוֹהִי הַקְרְבוּהִי׃ וְלֵהּ 14
יְהִב שָׁלְטָן וִיקָר וּמַלְכוּ וְכֹל עַמְמַיָּא אֻמַיָּא וְלִשָּׁנַיָּא לֵהּ
יִפְלְחוּן שָׁלְטָנֵהּ שָׁלְטָן עָלַם דִּי־לָא יֶעְדֵּה וּמַלְכוּתֵהּ דִּי־לָא
תִתְחַבַּל׃ ס אֶתְכְּרִיַּת רוּחִי אֲנָה דָנִיֵּאל בְּגוֹא נִדְנֶה וְחֶזְוֵי טו

v. 1. פתח בס״פ   v. 4. פתח באתנחתא   ib. יתיר ר׳   ib. פתח בס״פ
v. 5. יתיר י׳   v. 6. יתיר י׳   ibid. פתח בס״פ   v. 7. יתיר א׳
ibid. רביעאה קרי   ibid. יתיר י׳   ibid. יתיר י׳   ibid. פתח בס״פ
v. 8. ביניהין קרי   ib. אתעקרה קרי   ib. יתיר י׳   v. 10. אלפין קרי
ibid. רברבן קרי   v. 14. פתח בס״פ

16 רֵאשִׁ֣י יְבַהֲלֻנַּֽנִי׃ קִרְבֵ֗ת עַל־חַד֙ מִן־קָ֣אֲמַיָּ֔א וְיַצִּיבָ֥א אֶבְעֵא־
17 מִנֵּ֖הּ עַל־כָּל־דְּנָ֑ה וַאֲמַר־לִ֔י וּפְשַׁ֥ר מִלַּיָּ֖א יְהוֹדְעִנַּֽנִי׃ אִלֵּין֙
חֵיוָתָ֣א רַבְרְבָתָ֔א דִּ֥י אִנִּ֖ין אַרְבַּ֑ע אַרְבְּעָ֣ה מַלְכִ֔ין יְקוּמ֖וּן מִן־
18 אַרְעָֽא׃ וִֽיקַבְּלוּן֙ מַלְכוּתָ֔א קַדִּישֵׁ֖י עֶלְיוֹנִ֑ין וְיַחְסְנ֨וּן מַלְכוּתָ֤א
19 עַד־עָֽלְמָא֙ וְעַ֖ד עָלַ֥ם עָלְמַיָּֽא׃ אֱדַ֗יִן צְבִ֙ית֙ לְיַצָּבָ֔א עַל־חֵיוְתָא֙
רְבִיעָיְתָ֔א דִּי־הֲוָ֥ת שָׁנְיָ֖א מִן־כָּלְּהֵ֑ון דְּחִילָ֣ה יַתִּירָ֗ה שִׁנַּ֤יהּ דִּֽי־
פַרְזֶל֙ וְטִפְרַ֣יהּ דִּֽי־נְחָ֔שׁ אָֽכְלָה֙ מַדֲּקָ֔ה וּשְׁאָרָ֖א בְּרַגְלַ֥יהּ רָפְסָֽה׃
כ וְעַל־קַרְנַיָּ֣א עֲשַׂר֮ דִּ֣י בְרֵאשַׁהּ֒ וְאָחֳרִי֙ דִּ֣י סִלְקַ֔ת וּנְפַ֥לָו מִן־
קֳדָמַ֖יהּ תְּלָ֑ת וְקַרְנָ֨א דִכֵּ֜ן וְעַיְנִ֣ין לַ֗הּ וּפֻם֙ מְמַלִּ֣ל רַבְרְבָ֔ן וְחֶזְוַ֖הּ
21 רַ֥ב מִן־חַבְרָתַֽהּ׃ חָזֵ֣ה הֲוֵ֔ית וְקַרְנָ֣א דִכֵּ֔ן עָבְדָ֥א קְרָ֖ב עִם־
22 קַדִּישִׁ֑ין וְיָכְלָ֖ה לְהֹֽן׃ עַ֣ד דִּֽי־אֲתָ֞ה עַתִּ֣יק יֽוֹמַיָּ֔א וְדִינָ֣א יְהִ֔ב
לְקַדִּישֵׁ֖י עֶלְיוֹנִ֑ין וְזִמְנָ֣א מְטָ֔ה וּמַלְכוּתָ֖א הֶחֱסִ֥נוּ קַדִּישִֽׁין׃
23 כֵּ֣ן אֲמַ֔ר חֵיוְתָא֙ רְבִ֣יעָיְתָ֔א מַלְכ֤וּ רְבִיעָיָא֙ תֶּהֱוֵ֣א בְּאַרְעָ֔א דִּ֥י
תִשְׁנֵא֙ מִן־כָּל־מַלְכְוָתָ֔א וְתֵאכֻל֙ כָּל־אַרְעָ֔א וּתְדוּשִׁנַּ֖הּ וְתַדְּקִנַּֽהּ׃
24 וְקַרְנַיָּ֣א עֲשַׂ֗ר מִנַּהּ֙ מַלְכוּתָ֔א עַשְׂרָ֥ה מַלְכִ֖ין יְקֻמ֑וּן וְאָחֳרָ֞ן
יְק֣וּם אַחֲרֵיהֹ֗ן וְה֤וּא יִשְׁנֵא֙ מִן־קַדְמָיֵ֔א וּתְלָתָ֥ה מַלְכִ֖ין יְהַשְׁפִּֽל׃
כה וּמִלִּ֗ין לְצַ֤ד עִלָּיָא֙ יְמַלִּ֔ל וּלְקַדִּישֵׁ֥י עֶלְיוֹנִ֖ין יְבַלֵּ֑א וְיִסְבַּ֗ר
לְהַשְׁנָיָה֙ זִמְנִ֣ין וְדָ֔ת וְיִתְיַהֲב֣וּן בִּידֵ֔הּ עַד־עִדָּ֥ן וְעִדָּנִ֖ין וּפְלַ֥ג
26 עִדָּֽן׃ וְדִינָ֖א יִתִּ֑ב וְשָׁלְטָנֵ֣הּ יְהַעְדּ֔וֹן לְהַשְׁמָדָ֥ה וּלְהוֹבָדָ֖ה עַד־
27 סוֹפָֽא׃ וּמַלְכוּתָ֨ה וְשָׁלְטָנָ֜א וּרְבוּתָ֗א דִּ֚י מַלְכְוָת֙ תְּח֣וֹת כָּל־
שְׁמַיָּ֔א יְהִיבַ֕ת לְעַ֖ם קַדִּישֵׁ֣י עֶלְיוֹנִ֑ין מַלְכוּתֵהּ֙ מַלְכ֣וּת עָלַ֔ם
28 וְכֹל֙ שָׁלְטָנַיָּ֔א לֵ֥הּ יִפְלְח֖וּן וְיִֽשְׁתַּמְּעֽוּן׃ עַד־כָּ֖ה סוֹפָ֣א דִי־
מִלְּתָ֑א אֲנָ֨ה דָנִיֵּ֜אל שַׂגִּ֣יא ׀ רַעְיוֹנַ֣י יְבַהֲלֻנַּ֗נִי וְזִיוַי֙ יִשְׁתַּנּ֣וֹן
עֲלַ֔י וּמִלְּתָ֖א בְּלִבִּ֥י נִטְרֵֽת׃ פ

ח 8

א בִּשְׁנַ֣ת שָׁל֔וֹשׁ לְמַלְכ֖וּת בֵּלְאשַׁצַּ֣ר הַמֶּ֑לֶךְ חָז֞וֹן נִרְאָ֤ה אֵלַי֙
2 אֲנִ֣י דָנִיֵּ֔אל אַחֲרֵ֛י הַנִּרְאָ֥ה אֵלַ֖י בַּתְּחִלָּֽה׃ וָֽאֶרְאֶה֙ בֶּֽחָז֔וֹן
וַיְהִי֙ בִּרְאֹתִ֔י וַאֲנִי֙ בְּשׁוּשַׁ֣ן הַבִּירָ֔ה אֲשֶׁ֖ר בְּעֵילָ֣ם הַמְּדִינָ֑ה

v. 17. אִנּוּן קרי — ibid. פתח באתנחתא — v. 19. כָּלְּהֵין קרי
ibid. יתיר י׳ — ibid. יתיר י׳ — ibid. יתיר י׳ — v. 20. ונפלה קרי
ibid. יתיר י׳ — ibid. פתח בס״פ — v. 23. רביעאה קרי — ibid. פתח בס״פ
v. 25. עִלָּאָה קרי

וָאֶרְאֶה בֶּחָזוֹן וַאֲנִי הָיִיתִי עַל־אוּבַל אוּלָי׃ וָאֶשָּׂא עֵינַי 3
וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה ׀ אַיִל אֶחָד עֹמֵד לִפְנֵי הָאֻבָל וְלוֹ קְרָנָיִם
וְהַקְּרָנַיִם גְּבֹהוֹת וְהָאַחַת גְּבֹהָה מִן־הַשֵּׁנִית וְהַגְּבֹהָה עֹלָה
בָּאַחֲרֹנָה׃ רָאִיתִי אֶת־הָאַיִל מְנַגֵּחַ יָמָּה וְצָפוֹנָה וָנֶגְבָּה 4
וְכָל־חַיּוֹת לֹא־יַעַמְדוּ לְפָנָיו וְאֵין מַצִּיל מִיָּדוֹ וְעָשָׂה כִרְצֹנוֹ
וְהִגְדִּיל׃ וַאֲנִי ׀ הָיִיתִי מֵבִין וְהִנֵּה צְפִיר הָעִזִּים בָּא מִן־ ה
הַמַּעֲרָב עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְאֵין נוֹגֵעַ בָּאָרֶץ וְהַצָּפִיר קֶרֶן
חָזוּת בֵּין עֵינָיו׃ וַיָּבֹא עַד־הָאַיִל בַּעַל הַקְּרָנַיִם אֲשֶׁר רָאִיתִי 6
עֹמֵד לִפְנֵי הָאֻבָל וַיָּרָץ אֵלָיו בַּחֲמַת כֹּחוֹ׃ וּרְאִיתִיו מַגִּיעַ 7
אֵצֶל הָאַיִל וַיִּתְמַרְמַר אֵלָיו וַיַּךְ אֶת־הָאַיִל וַיְשַׁבֵּר אֶת־שְׁתֵּי
קְרָנָיו וְלֹא־הָיָה כֹחַ בָּאַיִל לַעֲמֹד לְפָנָיו וַיַּשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה
וַיִּרְמְסֵהוּ וְלֹא־הָיָה מַצִּיל לָאַיִל מִיָּדוֹ׃ וּצְפִיר הָעִזִּים 8
הִגְדִּיל עַד־מְאֹד וּכְעָצְמוֹ נִשְׁבְּרָה הַקֶּרֶן הַגְּדֹלָה וַתַּעֲלֶנָה
חָזוּת אַרְבַּע תַּחְתֶּיהָ לְאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמָיִם׃ וּמִן־הָאַחַת 9
מֵהֶם יָצָא קֶרֶן אַחַת מִצְּעִירָה וַתִּגְדַּל־יֶתֶר אֶל־הַנֶּגֶב וְאֶל־
הַמִּזְרָח וְאֶל־הַצֶּבִי׃ וַתִּגְדַּל עַד־צְבָא הַשָּׁמָיִם וַתַּפֵּל אַרְצָה י
מִן־הַצָּבָא וּמִן־הַכּוֹכָבִים וַתִּרְמְסֵם׃ וְעַד שַׂר הַצָּבָא הִגְדִּיל 11
וּמִמֶּנּוּ הֻרַים הַתָּמִיד וְהֻשְׁלַךְ מְכוֹן מִקְדָּשׁוֹ׃ וְצָבָא תִּנָּתֵן 12
עַל־הַתָּמִיד בְּפָשַׁע וְתַשְׁלֵךְ אֱמֶת אַרְצָה וְעָשְׂתָה וְהִצְלִיחָה׃
וָאֶשְׁמְעָה אֶחָד־קָדוֹשׁ מְדַבֵּר וַיֹּאמֶר אֶחָד קָדוֹשׁ לַפַּלְמוֹנִי 13
הַמְדַבֵּר עַד־מָתַי הֶחָזוֹן הַתָּמִיד וְהַפֶּשַׁע שֹׁמֵם תֵּת וְקֹדֶשׁ
וְצָבָא מִרְמָס׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי עַד עֶרֶב בֹּקֶר אַלְפַּיִם וּשְׁלֹשׁ 14
מֵאוֹת וְנִצְדַּק קֹדֶשׁ׃ וַיְהִי בִּרְאֹתִי אֲנִי דָנִיֵּאל אֶת־הֶחָזוֹן טו
וָאֲבַקְשָׁה בִינָה וְהִנֵּה עֹמֵד לְנֶגְדִּי כְּמַרְאֵה־גָבֶר׃ וָאֶשְׁמַע 16
קוֹל־אָדָם בֵּין אוּלָי וַיִּקְרָא וַיֹּאמַר גַּבְרִיאֵל הָבֵן לְהַלָּז אֶת־
הַמַּרְאֶה׃ וַיָּבֹא אֵצֶל עָמְדִי וּבְבֹאוֹ נִבְעַתִּי וָאֶפְּלָה עַל־פָּנָי 17
וַיֹּאמֶר אֵלַי הָבֵן בֶּן־אָדָם כִּי לְעֶת־קֵץ הֶחָזוֹן׃ וּבְדַבְּרוֹ 18
עִמִּי נִרְדַּמְתִּי עַל־פָּנַי אָרְצָה וַיִּגַּע־בִּי וַיַּעֲמִידֵנִי עַל־עָמְדִי׃
וַיֹּאמֶר הִנְנִי מוֹדִיעֲךָ אֵת אֲשֶׁר־יִהְיֶה בְּאַחֲרִית הַזָּעַם כִּי 19
לְמוֹעֵד קֵץ׃ הָאַיִל אֲשֶׁר־רָאִיתָ בַּעַל הַקְּרָנָיִם מַלְכֵי מָדַי כ

v.11. הֻרַם קרי

21 וּפָרָס׃ וְהַצָּפִיר הַשָּׂעִיר מֶלֶךְ יָוָן וְהַקֶּרֶן הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר
22 בֵּין־עֵינָיו הוּא הַמֶּלֶךְ הָרִאשׁוֹן׃ וְהַנִּשְׁבֶּרֶת וַתַּעֲמֹדְנָה
אַרְבַּע תַּחְתֶּיהָ אַרְבַּע מַלְכֻיוֹת מִגּוֹי יַעֲמֹדְנָה וְלֹא בְכֹחוֹ׃
23 וּבְאַחֲרִית מַלְכוּתָם כְּהָתֵם הַפֹּשְׁעִים יַעֲמֹד מֶלֶךְ עַז־פָּנִים
24 וּמֵבִין חִידוֹת׃ וְעָצַם כֹּחוֹ וְלֹא בְכֹחוֹ וְנִפְלָאוֹת יַשְׁחִית
כה וְהִצְלִיחַ וְעָשָׂה וְהִשְׁחִית עֲצוּמִים וְעַם קְדוֹשִׁים׃ וְעַל־
שִׂכְלוֹ וְהִצְלִיחַ מִרְמָה בְּיָדוֹ וּבִלְבָבוֹ יַגְדִּיל וּבְשַׁלְוָה יַשְׁחִית
26 רַבִּים וְעַל שַׂר־שָׂרִים יַעֲמֹד וּבְאֶפֶס יָד יִשָּׁבֵר׃ וּמַרְאֵה
הָעֶרֶב וְהַבֹּקֶר אֲשֶׁר נֶאֱמַר אֱמֶת הוּא וְאַתָּה סְתֹם הֶחָזוֹן
27 כִּי לְיָמִים רַבִּים׃ וַאֲנִי דָנִיֵּאל נִהְיֵיתִי וְנֶחֱלֵיתִי יָמִים
וָאָקוּם וָאֶעֱשֶׂה אֶת־מְלֶאכֶת הַמֶּלֶךְ וָאֶשְׁתּוֹמֵם עַל־הַמַּרְאֶה
וְאֵין מֵבִין׃ פ

9 ט

א בִּשְׁנַת אַחַת לְדָרְיָוֶשׁ בֶּן־אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִזֶּרַע מָדָי אֲשֶׁר הָמְלַךְ
2 עַל מַלְכוּת כַּשְׂדִּים׃ בִּשְׁנַת אַחַת לְמָלְכוֹ אֲנִי דָּנִיֵּאל בִּינֹתִי
בַּסְּפָרִים מִסְפַּר הַשָּׁנִים אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָה
3 הַנָּבִיא לְמַלֹּאות לְחָרְבוֹת יְרוּשָׁלִַם שִׁבְעִים שָׁנָה׃ וָאֶתְּנָה
אֶת־פָּנַי אֶל־אֲדֹנָי הָאֱלֹהִים לְבַקֵּשׁ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים בְּצוֹם
4 וְשַׂק וָאֵפֶר׃ ס וָאֶתְפַּלְלָה לַיהוָה אֱלֹהַי וָאֶתְוַדֶּה וָאֹמְרָה
אָנָּא אֲדֹנָי הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד
ה לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָיו׃ חָטָאנוּ וְעָוִינוּ וְהִרְשַׁעְנוּ וּמָרָדְנוּ
6 וְסוֹר מִמִּצְוֹתֶךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ׃ וְלֹא שָׁמַעְנוּ אֶל־עֲבָדֶיךָ
הַנְּבִאִים אֲשֶׁר דִּבְּרוּ בְּשִׁמְךָ אֶל־מְלָכֵינוּ שָׂרֵינוּ וַאֲבֹתֵינוּ
7 וְאֶל כָּל־עַם הָאָרֶץ׃ לְךָ אֲדֹנָי הַצְּדָקָה וְלָנוּ בֹּשֶׁת הַפָּנִים
כַּיּוֹם הַזֶּה לְאִישׁ יְהוּדָה וּלְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם וּלְכָל־יִשְׂרָאֵל
הַקְּרֹבִים וְהָרְחֹקִים בְּכָל־הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתָּם שָׁם בְּמַעֲלָם
8 אֲשֶׁר מָעֲלוּ־בָךְ׃ יְהוָה לָנוּ בֹּשֶׁת הַפָּנִים לִמְלָכֵינוּ לְשָׂרֵינוּ
9 וְלַאֲבֹתֵינוּ אֲשֶׁר חָטָאנוּ לָךְ׃ לַאדֹנָי אֱלֹהֵינוּ הָרַחֲמִים
י וְהַסְּלִחוֹת כִּי מָרַדְנוּ בּוֹ׃ וְלֹא שָׁמַעְנוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
לָלֶכֶת בְּתוֹרֹתָיו אֲשֶׁר־נָתַן לְפָנֵינוּ בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִאִים׃
11 וְכָל־יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ אֶת־תּוֹרָתֶךָ וְסוֹר לְבִלְתִּי שְׁמוֹעַ בְּקֹלֶךָ

v. 2. יתיר ו׳   v. 5. יתיר ו׳

וַתִּתַּךְ עָלֵינוּ הָאָלָה וְהַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר כְּתוּבָה בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
עֶבֶד־הָאֱלֹהִים כִּי חָטָאנוּ לוֹ׃ וַיָּקֶם אֶת־דְּבָרָיו אֲשֶׁר־דִּבֶּר 12
עָלֵינוּ וְעַל־שֹׁפְטֵינוּ אֲשֶׁר שְׁפָטוּנוּ לְהָבִיא עָלֵינוּ רָעָה
גְדֹלָה אֲשֶׁר לֹא־נֶעֶשְׂתָה תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם כַּאֲשֶׁר נֶעֶשְׂתָה
בִּירוּשָׁלִָם׃ כַּאֲשֶׁר כָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת 13
בָּאָה עָלֵינוּ וְלֹא חִלִּינוּ אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָשׁוּב
מֵעֲוֹנֵנוּ וּלְהַשְׂכִּיל בַּאֲמִתֶּךָ׃ וַיִּשְׁקֹד יְהוָה עַל־הָרָעָה וַיְבִיאֶהָ 14
עָלֵינוּ כִּי־צַדִּיק יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר עָשָׂה
וְלֹא שָׁמַעְנוּ בְּקֹלוֹ׃ וְעַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ טו
אֶת־עַמְּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם כַּיּוֹם
הַזֶּה חָטָאנוּ רָשָׁעְנוּ׃ אֲדֹנָי כְּכָל־צִדְקֹתֶךָ יָשָׁב־נָא אַפְּךָ 16
וַחֲמָתְךָ מֵעִירְךָ יְרוּשָׁלִַם הַר קָדְשֶׁךָ כִּי בַחֲטָאֵינוּ וּבַעֲוֹנוֹת
אֲבֹתֵינוּ יְרוּשָׁלִַם וְעַמְּךָ לְחֶרְפָּה לְכָל־סְבִיבֹתֵינוּ׃ וְעַתָּה 17
שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תַּחֲנוּנָיו וְהָאֵר פָּנֶיךָ
עַל־מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם לְמַעַן אֲדֹנָי׃ הַטֵּה אֱלֹהַי אָזְנְךָ וּשְׁמָע 18
פְּקַחה עֵינֶיךָ וּרְאֵה שֹׁמְמֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שִׁמְךָ
עָלֶיהָ כִּי לֹא עַל־צִדְקֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׃ אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי 19
הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל־תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי־שִׁמְךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ׃ וְעוֹד אֲנִי מְדַבֵּר וּמִתְפַּלֵּל וּמִתְוַדֶּה כ
חַטָּאתִי וְחַטַּאת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּמַפִּיל תְּחִנָּתִי לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהַי עַל הַר־קֹדֶשׁ אֱלֹהָי׃ וְעוֹד אֲנִי מְדַבֵּר בַּתְּפִלָּה וְהָאִישׁ 21
גַּבְרִיאֵל אֲשֶׁר רָאִיתִי בֶחָזוֹן בַּתְּחִלָּה מֻעָף בִּיעָף נֹגֵעַ אֵלַי
כְּעֵת מִנְחַת־עָרֶב׃ וַיָּבֶן וַיְדַבֵּר עִמִּי וַיֹּאמַר דָּנִיֵּאל עַתָּה 22
יָצָאתִי לְהַשְׂכִּילְךָ בִינָה׃ בִּתְחִלַּת תַּחֲנוּנֶיךָ יָצָא דָבָר וַאֲנִי 23
בָּאתִי לְהַגִּיד כִּי חֲמוּדוֹת אָתָּה וּבִין בַּדָּבָר וְהָבֵן בַּמַּרְאֶה׃
שָׁבֻעִים שִׁבְעִים נֶחְתַּךְ עַל־עַמְּךָ וְעַל־עִיר קָדְשֶׁךָ לְכַלֵּא 24
הַפֶּשַׁע וּלְחְתֹם חַטָּאוֹת וּלְכַפֵּר עָוֹן וּלְהָבִיא צֶדֶק עֹלָמִים
וְלַחְתֹּם חָזוֹן וְנָבִיא וְלִמְשֹׁחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃ וְתֵדַע וְתַשְׂכֵּל כה
מִן־מֹצָא דָבָר לְהָשִׁיב וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלִַם עַד־מָשִׁיחַ נָגִיד

v. 12. דְּבָרוֹ קרי   v. 18. יתיר ה׳   v. 19. פתח באתנחתא
v. 24. וּלְהָתֵם קרי   ibid. חַטָּאת קרי

שָׁבֻעִ֣ים שִׁבְעָ֔ה וְשָׁבֻעִ֞ים שִׁשִּׁ֣ים וּשְׁנַ֗יִם תָּשׁוּב֙ וְנִבְנְתָה֙
26 רְח֣וֹב וְחָר֔וּץ וּבְצ֖וֹק הָעִתִּֽים׃ וְאַחֲרֵ֤י הַשָּׁבֻעִים֙ שִׁשִּׁ֣ים
וּשְׁנַ֔יִם יִכָּרֵ֥ת מָשִׁ֖יחַ וְאֵ֣ין ל֑וֹ וְהָעִ֨יר וְהַקֹּ֜דֶשׁ יַ֠שְׁחִית עַ֣ם
נָגִ֤יד הַבָּא֙ וְקִצּ֣וֹ בַשֶּׁ֔טֶף וְעַד֙ קֵ֣ץ מִלְחָמָ֔ה נֶחֱרֶ֖צֶת שֹׁמֵמֽוֹת׃
27 וְהִגְבִּ֥יר בְּרִ֛ית לָֽרַבִּ֖ים שָׁב֣וּעַ אֶחָ֑ד וַחֲצִ֣י הַשָּׁב֡וּעַ יַשְׁבִּ֣ית ׀
זֶ֣בַח וּמִנְחָ֗ה וְעַ֨ל כְּנַ֤ף שִׁקּוּצִים֙ מְשֹׁמֵ֔ם וְעַד־כָּלָה֙ וְנֶ֣חֱרָצָ֔ה
תִּתַּ֖ךְ עַל־שֹׁמֵֽם׃ פ

י 10

א בִּשְׁנַ֣ת שָׁל֗וֹשׁ לְכ֙וֹרֶשׁ֙ מֶ֣לֶךְ פָּרַ֔ס דָּבָר֙ נִגְלָ֣ה לְדָֽנִיֵּ֔אל אֲשֶׁר־
נִקְרָ֥א שְׁמ֖וֹ בֵּלְטְשַׁאצַּ֑ר וֶאֱמֶ֨ת הַדָּבָ֜ר וְצָבָ֣א גָד֗וֹל וּבִין֙ אֶת־
2 הַדָּבָ֔ר וּבִ֥ינָה ל֖וֹ בַּמַּרְאֶֽה׃ בַּיָּמִ֖ים הָהֵ֑ם אֲנִ֤י דָנִיֵּאל֙ הָיִ֣יתִי
3 מִתְאַבֵּ֔ל שְׁלֹשָׁ֥ה שָׁבֻעִ֖ים יָמִֽים׃ לֶ֣חֶם חֲמֻד֞וֹת לֹ֣א אָכַ֗לְתִּי
וּבָשָׂ֥ר וָיַ֛יִן לֹא־בָ֥א אֶל־פִּ֖י וְס֣וֹךְ לֹא־סָ֑כְתִּי עַד־מְלֹ֕את שְׁלֹ֛שֶׁת
4 שָׁבֻעִ֖ים יָמִֽים׃ ס וּבְי֧וֹם עֶשְׂרִ֛ים וְאַרְבָּעָ֖ה לַחֹ֣דֶשׁ הָרִאשׁ֑וֹן
ה וַאֲנִ֗י הָיִ֙יתִי֙ עַ֚ל יַ֣ד הַנָּהָ֣ר הַגָּד֔וֹל ה֖וּא חִדָּֽקֶל׃ וָאֶשָּׂ֤א אֶת־
עֵינַי֙ וָאֵ֔רֶא וְהִנֵּ֥ה אִישׁ־אֶחָ֖ד לָב֣וּשׁ בַּדִּ֑ים וּמָתְנָ֥יו חֲגֻרִ֖ים
6 בְּכֶ֥תֶם אוּפָֽז׃ וּגְוִיָּת֣וֹ כְתַרְשִׁ֗ישׁ וּפָנָ֞יו כְּמַרְאֵ֤ה בָרָק֙ וְעֵינָיו֙
כְּלַפִּ֣ידֵי אֵ֔שׁ וּזְרֹעֹתָיו֙ וּמַרְגְּלֹתָ֔יו כְּעֵ֖ין נְחֹ֣שֶׁת קָלָ֑ל וְק֥וֹל דְּבָרָ֖יו
7 כְּק֥וֹל הָמֽוֹן׃ וְרָאִ֨יתִי֩ אֲנִ֨י דָנִיֵּ֤אל לְבַדִּי֙ אֶת־הַמַּרְאָ֔ה וְהָאֲנָשִׁים֙
אֲשֶׁ֣ר הָי֣וּ עִמִּ֔י לֹ֥א רָא֖וּ אֶת־הַמַּרְאָ֑ה אֲבָ֗ל חֲרָדָ֤ה גְדֹלָה֙
8 נָפְלָ֣ה עֲלֵיהֶ֔ם וַיִּבְרְח֖וּ בְּהֵחָבֵֽא׃ וַאֲנִי֙ נִשְׁאַ֣רְתִּי לְבַדִּ֔י וָאֶרְאֶ֗ה
אֶת־הַמַּרְאָ֤ה הַגְּדֹלָה֙ הַזֹּ֔את וְלֹ֥א נִשְׁאַר־בִּ֖י כֹּ֑חַ וְהוֹדִ֗י נֶהְפַּ֤ךְ
9 עָלַי֙ לְמַשְׁחִ֔ית וְלֹ֥א עָצַ֖רְתִּי כֹּֽחַ׃ ס וָאֶשְׁמַ֖ע אֶת־ק֣וֹל דְּבָרָ֑יו
וּכְשָׁמְעִי֙ אֶת־ק֣וֹל דְּבָרָ֔יו וַאֲנִ֗י הָיִ֤יתִי נִרְדָּם֙ עַל־פָּנַ֔י וּפָנַ֖י
י אָֽרְצָה׃ וְהִנֵּה־יָ֖ד נָ֣גְעָה בִּ֑י וַתְּנִיעֵ֥נִי עַל־בִּרְכַּ֖י וְכַפּ֥וֹת יָדָֽי׃
11 וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֡י דָּנִיֵּאל֩ אִישׁ־חֲמֻד֨וֹת הָבֵ֜ן בַּדְּבָרִ֗ים אֲשֶׁ֨ר אָנֹכִ֜י
דֹּבֵ֤ר אֵלֶ֙יךָ֙ וַעֲמֹ֣ד עַל־עָמְדֶ֔ךָ כִּ֥י עַתָּ֖ה שֻׁלַּ֣חְתִּי אֵלֶ֑יךָ וּבְדַבְּר֥וֹ
12 עִמִּ֛י אֶת־הַדָּבָ֥ר הַזֶּ֖ה עָמַ֥דְתִּי מַרְעִֽיד׃ וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֣י אַל־תִּירָ֣א
דָנִיֵּאל֮ כִּ֣י ׀ מִן־הַיּ֣וֹם הָרִאשׁ֡וֹן אֲשֶׁ֣ר נָתַ֣תָּ אֶֽת־לִבְּךָ֩ לְהָבִ֨ין
וּֽלְהִתְעַנּ֜וֹת לִפְנֵ֧י אֱלֹהֶ֛יךָ נִשְׁמְע֖וּ דְבָרֶ֑יךָ וַאֲנִי בָ֖אתִי בִּדְבָרֶֽיךָ׃
13 וְשַׂ֣ר ׀ מַלְכ֣וּת פָּרַ֗ס עֹמֵ֤ד לְנֶגְדִּי֙ עֶשְׂרִ֣ים וְאֶחָד֙ י֔וֹם וְהִנֵּ֣ה
מִֽיכָאֵ֗ל אַחַ֛ד הַשָּׂרִ֥ים הָרִאשֹׁנִ֖ים בָּ֣א לְעָזְרֵ֑נִי וַאֲנִי֙ נוֹתַ֣רְתִּי

שָׁם אֵצֶל מַלְכֵי פָרָס׃ וּבָאתִי לַהֲבִינְךָ אֵת אֲשֶׁר־יִקְרָה 14
לְעַמְּךָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים כִּי־עוֹד חָזוֹן לַיָּמִים׃ וּבְדַבְּרוֹ עִמִּי טו
כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה נָתַתִּי פָנַי אַרְצָה וְנֶאֱלָמְתִּי׃ וְהִנֵּה כִּדְמוּת 16
בְּנֵי אָדָם נֹגֵעַ עַל־שְׂפָתָי וָאֶפְתַּח־פִּי וָאֲדַבְּרָה וָאֹמְרָה אֶל־
הָעֹמֵד לְנֶגְדִּי אֲדֹנִי בַּמַּרְאָה נֶהֶפְכוּ צִירַי עָלַי וְלֹא עָצַרְתִּי
כֹּחַ׃ וְהֵיךְ יוּכַל עֶבֶד אֲדֹנִי זֶה לְדַבֵּר עִם־אֲדֹנִי זֶה וַאֲנִי 17
מֵעַתָּה לֹא־יַעֲמָד־בִּי כֹחַ וּנְשָׁמָה לֹא נִשְׁאֲרָה־בִי׃ וַיֹּסֶף 18
וַיִּגַּע־בִּי כְּמַרְאֵה אָדָם וַיְחַזְּקֵנִי׃ וַיֹּאמֶר אַל־תִּירָא אִישׁ־ 19
חֲמֻדוֹת שָׁלוֹם לָךְ חֲזַק וַחֲזָק וּכְדַבְּרוֹ עִמִּי הִתְחַזַּקְתִּי
וָאֹמְרָה יְדַבֵּר אֲדֹנִי כִּי חִזַּקְתָּנִי׃ וַיֹּאמֶר הֲיָדַעְתָּ לָמָּה־בָּאתִי כ
אֵלֶיךָ וְעַתָּה אָשׁוּב לְהִלָּחֵם עִם־שַׂר פָּרָס וַאֲנִי יוֹצֵא וְהִנֵּה
שַׂר־יָוָן בָּא׃ אֲבָל אַגִּיד לְךָ אֶת־הָרָשׁוּם בִּכְתָב אֱמֶת וְאֵין 21
אֶחָד מִתְחַזֵּק עִמִּי עַל־אֵלֶּה כִּי אִם־מִיכָאֵל שַׂרְכֶם׃ ס

יא 11

וַאֲנִי בִּשְׁנַת אַחַת לְדָרְיָוֶשׁ הַמָּדִי עָמְדִי לְמַחֲזִיק וּלְמָעוֹז לוֹ׃ א
וְעַתָּה אֱמֶת אַגִּיד לָךְ הִנֵּה־עוֹד שְׁלֹשָׁה מְלָכִים עֹמְדִים לְפָרַס 2
וְהָרְבִיעִי יַעֲשִׁיר עֹשֶׁר־גָּדוֹל מִכֹּל וּכְחֶזְקָתוֹ בְעָשְׁרוֹ יָעִיר
הַכֹּל אֵת מַלְכוּת יָוָן׃ וְעָמַד מֶלֶךְ גִּבּוֹר וּמָשַׁל מִמְשָׁל רָב 3
וְעָשָׂה כִּרְצוֹנוֹ׃ וּכְעָמְדוֹ תִּשָּׁבֵר מַלְכוּתוֹ וְתֵחָץ לְאַרְבַּע 4
רוּחוֹת הַשָּׁמָיִם וְלֹא לְאַחֲרִיתוֹ וְלֹא כְמָשְׁלוֹ אֲשֶׁר מָשָׁל כִּי
תִנָּתֵשׁ מַלְכוּתוֹ וְלַאֲחֵרִים מִלְּבַד־אֵלֶּה׃ וְיֶחֱזַק מֶלֶךְ־הַנֶּגֶב ה
וּמִן־שָׂרָיו וְיֶחֱזַק עָלָיו וּמָשָׁל מִמְשָׁל רַב מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ וּלְקֵץ 6
שָׁנִים יִתְחַבָּרוּ וּבַת מֶלֶךְ הַנֶּגֶב תָּבוֹא אֶל־מֶלֶךְ הַצָּפוֹן
לַעֲשׂוֹת מֵישָׁרִים וְלֹא־תַעְצֹר כּוֹחַ הַזְּרוֹעַ וְלֹא יַעֲמֹד וּזְרֹעוֹ
וְתִנָּתֵן הִיא וּמְבִיאֶיהָ וְהַיֹּלְדָהּ וּמַחֲזִקָהּ בָּעִתִּים׃ וְעָמַד מִנֵּצֶר 7
שָׁרָשֶׁיהָ כַּנּוֹ וְיָבֹא אֶל־הַחַיִל וְיָבֹא בְּמָעוֹז מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְעָשָׂה
בָהֶם וְהֶחֱזִיק׃ וְגַם אֱלֹהֵיהֶם עִם־נְסִכֵיהֶם עִם־כְּלֵי חֶמְדָּתָם 8
כֶּסֶף וְזָהָב בַּשְּׁבִי יָבִא מִצְרָיִם וְהוּא שָׁנִים יַעֲמֹד מִמֶּלֶךְ
הַצָּפוֹן׃ וּבָא בְּמַלְכוּת מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וְשָׁב אֶל־אַדְמָתוֹ׃ וּבְנָו 9 י
יִתְגָּרוּ וְאָסְפוּ הֲמוֹן חֲיָלִים רַבִּים וּבָא בוֹא וְשָׁטַף וְעָבָר

v. 3. 4. 5. קמץ בזקף   v. 10. וּבָנָיו קרי

11 וְיָשֹׁב וְיִתְגָּרֶו עַד־מָעֻזֹּה׃ וְיִתְמַרְמַר מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וְיָצָא וְנִלְחַם
עִמּוֹ עִם־מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְהֶעֱמִיד הָמוֹן רָב וְנִתַּן הֶהָמוֹן בְּיָדוֹ׃
12 13 וְנִשָּׂא הֶהָמוֹן יָרוּם לְבָבוֹ וְהִפִּיל רִבֹּאוֹת וְלֹא יָעוֹז׃ וְשָׁב מֶלֶךְ
הַצָּפוֹן וְהֶעֱמִיד הָמוֹן רַב מִן־הָרִאשׁוֹן וּלְקֵץ הָעִתִּים שָׁנִים
14 יָבוֹא בוֹא בְּחַיִל גָּדוֹל וּבִרְכוּשׁ רָב׃ וּבָעִתִּים הָהֵם רַבִּים
יַעַמְדוּ עַל־מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וּבְנֵי ׀ פָּרִיצֵי עַמְּךָ יִנַּשְּׂאוּ לְהַעֲמִיד
טו חָזוֹן וְנִכְשָׁלוּ׃ וְיָבֹא מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְיִשְׁפֹּךְ סוֹלֲלָה וְלָכַד עִיר
מִבְצָרוֹת וּזְרֹעוֹת הַנֶּגֶב לֹא יַעֲמֹדוּ וְעַם מִבְחָרָיו וְאֵין כֹּחַ
16 לַעֲמֹד׃ וְיַעַשׂ הַבָּא אֵלָיו כִּרְצוֹנוֹ וְאֵין עוֹמֵד לְפָנָיו וְיַעֲמֹד
17 בְּאֶרֶץ הַצְּבִי וְכָלָה בְיָדוֹ׃ וְיָשֵׂם ׀ פָּנָיו לָבוֹא בְּתֹקֶף כָּל־
מַלְכוּתוֹ וִישָׁרִים עִמּוֹ וְעָשָׂה וּבַת הַנָּשִׁים יִתֶּן־לוֹ לְהַשְׁחִיתָהּ
18 וְלֹא תַעֲמֹד וְלֹא־לוֹ תִהְיֶה׃ וְיָשֵׂב ׀ פָּנָיו לְאִיִּים וְלָכַד רַבִּים
19 וְהִשְׁבִּית קָצִין חֶרְפָּתוֹ לוֹ בִּלְתִּי חֶרְפָּתוֹ יָשִׁיב לוֹ׃ וְיָשֵׁב
כ פָּנָיו לְמָעוּזֵּי אַרְצוֹ וְנִכְשַׁל וְנָפַל וְלֹא יִמָּצֵא׃ וְעָמַד עַל־כַּנּוֹ
מַעֲבִיר נוֹגֵשׂ הֶדֶר מַלְכוּת וּבְיָמִים אֲחָדִים יִשָּׁבֵר וְלֹא בְאַפַּיִם
21 וְלֹא בְמִלְחָמָה׃ וְעָמַד עַל־כַּנּוֹ נִבְזֶה וְלֹא־נָתְנוּ עָלָיו הוֹד
22 מַלְכוּת וּבָא בְשַׁלְוָה וְהֶחֱזִיק מַלְכוּת בַּחֲלַקְלַקּוֹת׃ וּזְרֹעוֹת
23 הַשֶּׁטֶף יִשָּׁטְפוּ מִלְּפָנָיו וְיִשָּׁבֵרוּ וְגַם נְגִיד בְּרִית׃ וּמִן־
הִתְחַבְּרוּת אֵלָיו יַעֲשֶׂה מִרְמָה וְעָלָה וְעָצַם בִּמְעַט־גּוֹי׃
24 בְּשַׁלְוָה וּבְמִשְׁמַנֵּי מְדִינָה יָבוֹא וְעָשָׂה אֲשֶׁר לֹא־עָשׂוּ אֲבֹתָיו
וַאֲבוֹת אֲבֹתָיו בִּזָּה וְשָׁלָל וּרְכוּשׁ לָהֶם יִבְזוֹר וְעַל מִבְצָרִים
כה יְחַשֵּׁב מַחְשְׁבֹתָיו וְעַד־עֵת׃ וְיָעֵר כֹּחוֹ וּלְבָבוֹ עַל־מֶלֶךְ הַנֶּגֶב
בְּחַיִל גָּדוֹל וּמֶלֶךְ הַנֶּגֶב יִתְגָּרֶה לַמִּלְחָמָה בְּחַיִל־גָּדוֹל וְעָצוּם
26 עַד־מְאֹד וְלֹא יַעֲמֹד כִּי־יַחְשְׁבוּ עָלָיו מַחֲשָׁבוֹת׃ וְאֹכְלֵי פַת־
27 בָּגוֹ יִשְׁבְּרוּהוּ וְחֵילוֹ יִשְׁטוֹף וְנָפְלוּ חֲלָלִים רַבִּים׃ וּשְׁנֵיהֶם
הַמְּלָכִים לְבָבָם לְמֵרָע וְעַל־שֻׁלְחָן אֶחָד כָּזָב יְדַבֵּרוּ וְלֹא
28 תִצְלָח כִּי־עוֹד קֵץ לַמּוֹעֵד׃ וְיָשֹׁב אַרְצוֹ בִּרְכוּשׁ גָּדוֹל וּלְבָבוֹ
29 עַל־בְּרִית קֹדֶשׁ וְעָשָׂה וְשָׁב לְאַרְצוֹ׃ לַמּוֹעֵד יָשׁוּב וּבָא בַנֶּגֶב
ל וְלֹא־תִהְיֶה כָרִאשֹׁנָה וְכָאַחֲרוֹנָה׃ וּבָאוּ בוֹ צִיִּים כִּתִּים וְנִכְאָה
וְשָׁב וְזָעַם עַל־בְּרִית־קוֹדֶשׁ וְעָשָׂה וְשָׁב וְיָבֵן עַל־עֹזְבֵי בְּרִית

v. 10. ויתגרה קרי ib. מעזו קרי v. 11. קמץ בזקף v. 12. וְרָם קרי
v. 18. וְיָשֵׂם קרי v. 19. דגש אחר שורק v. 27. קמץ בזקף

קֹֽדֶשׁ׃ וּזְרֹעִים מִמֶּנּוּ יַעֲמֹדוּ וְחִלְּלוּ הַמִּקְדָּשׁ הַמָּעוֹז וְהֵסִירוּ 31
הַתָּמִיד וְנָתְנוּ הַשִּׁקּוּץ מְשֹׁמֵם׃ וּמַרְשִׁיעֵי בְרִית יַחֲנִיף 32
בַּחֲלַקּוֹת וְעַם יֹדְעֵי אֱלֹהָיו יַחֲזִקוּ וְעָשׂוּ׃ וּמַשְׂכִּילֵי עָם 33
יָבִינוּ לָֽרַבִּים וְנִכְשְׁלוּ בְּחֶרֶב וּבְלֶהָבָה בִּשְׁבִי וּבְבִזָּה יָמִים׃
וּבְהִכָּשְׁלָם יֵעָזְרוּ עֵזֶר מְעָט וְנִלְווּ עֲלֵיהֶם רַבִּים בַּחֲלַקְלַקּוֹת׃ 34
וּמִן־הַמַּשְׂכִּילִים יִכָּשְׁלוּ לִצְרוֹף בָּהֶם וּלְבָרֵר וְלַלְבֵּן עַד־עֵת לה
קֵץ כִּי־עוֹד לַמּוֹעֵד׃ וְעָשָׂה כִרְצוֹנוֹ הַמֶּלֶךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְגַּדֵּל 36
עַל־כָּל־אֵל וְעַל אֵל אֵלִים יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת וְהִצְלִיחַ עַד־כָּלָה
זַעַם כִּי נֶחֱרָצָה נֶעֱשָׂתָה׃ וְעַל־אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו לֹא יָבִין וְעַל־ 37
חֶמְדַּת נָשִׁים וְעַל־כָּל־אֱלוֹהַּ לֹא יָבִין כִּי עַל־כֹּל יִתְגַּדָּל׃
וְלֶאֱלֹהַּ מָעֻזִּים עַל־כַּנּוֹ יְכַבֵּד וְלֶאֱלוֹהַּ אֲשֶׁר לֹא־יְדָעֻהוּ אֲבֹתָיו 38
יְכַבֵּד בְּזָהָב וּבְכֶסֶף וּבְאֶבֶן יְקָרָה וּבַחֲמֻדוֹת׃ וְעָשָׂה לְמִבְצְרֵי 39
מָעֻזִּים עִם־אֱלוֹהַּ נֵכָר אֲשֶׁר הַכִּיר יַרְבֶּה כָבוֹד וְהִמְשִׁילָם
בָּֽרַבִּים וַאֲדָמָה יְחַלֵּק בִּמְחִיר׃ וּבְעֵת קֵץ יִתְנַגַּח עִמּוֹ מֶלֶךְ מ
הַנֶּגֶב וְיִשְׂתָּעֵר עָלָיו מֶלֶךְ הַצָּפוֹן בְּרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים וּבָאֳנִיּוֹת
רַבּוֹת וּבָא בַאֲרָצוֹת וְשָׁטַף וְעָבָר׃ וּבָא בְּאֶרֶץ הַצְּבִי וְרַבּוֹת 41
יִכָּשֵׁלוּ וְאֵלֶּה יִמָּלְטוּ מִיָּדוֹ אֱדוֹם וּמוֹאָב וְרֵאשִׁית בְּנֵי עַמּוֹן׃
וְיִשְׁלַח יָדוֹ בַּאֲרָצוֹת וְאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא תִהְיֶה לִפְלֵיטָה׃ 42
וּמָשַׁל בְּמִכְמַנֵּי הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף וּבְכֹל חֲמֻדוֹת מִצְרָיִם וְלֻבִים 43
וְכֻשִׁים בְּמִצְעָדָיו׃ וּשְׁמֻעוֹת יְבַהֲלֻהוּ מִמִּזְרָח וּמִצָּפוֹן וְיָצָא 44
בְּחֵמָא גְדֹלָה לְהַשְׁמִיד וּלְהַחֲרִים רַבִּים׃ וְיִטַּע אָהֳלֵי אַפַּדְנוֹ מה
בֵּין יַמִּים לְהַר צְבִי־קֹדֶשׁ וּבָא עַד־קִצּוֹ וְאֵין עוֹזֵר לוֹ׃

12 יב

וּבָעֵת הַהִיא יַעֲמֹד מִיכָאֵל הַשַּׂר הַגָּדוֹל הָעֹמֵד עַל־בְּנֵי א
עַמֶּךָ וְהָיְתָה עֵת צָרָה אֲשֶׁר לֹא־נִהְיְתָה מִהְיוֹת גּוֹי עַד
הָעֵת הַהִיא וּבָעֵת הַהִיא יִמָּלֵט עַמְּךָ כָּל־הַנִּמְצָא כָּתוּב
בַּסֵּפֶר׃ וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי אַדְמַת־עָפָר יָקִיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם 2
וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת לְדִרְאוֹן עוֹלָם׃ וְהַמַּשְׂכִּלִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר 3
הָרָקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד׃ ס וְאַתָּה 4
דָנִיֵּאל סְתֹם הַדְּבָרִים וַחֲתֹם הַסֵּפֶר עַד־עֵת קֵץ יְשֹׁטְטוּ

v. 39. יַכִּיר קרי

ה רַבִּ֖ים וְתִרְבֶּ֥ה הַדָּֽעַת׃ וְרָאִ֙יתִי֙ אֲנִ֣י דָֽנִיֵּ֔אל וְהִנֵּ֛ה שְׁנַ֥יִם
אֲחֵרִ֖ים עֹמְדִ֑ים אֶחָ֥ד הֵ֙נָּה֙ לִשְׂפַ֣ת הַיְאֹ֔ר וְאֶחָ֥ד הֵ֖נָּה לִשְׂפַ֥ת
6 הַיְאֹֽר׃ וַיֹּ֗אמֶר לָאִישׁ֙ לְב֣וּשׁ הַבַּדִּ֔ים אֲשֶׁ֥ר מִמַּ֖עַל לְמֵימֵ֣י
7 הַיְאֹ֑ר עַד־מָתַ֖י קֵ֥ץ הַפְּלָאֽוֹת׃ וָאֶשְׁמַ֞ע אֶת־הָאִ֣ישׁ ׀ לְב֣וּשׁ
הַבַּדִּ֗ים אֲשֶׁר֮ מִמַּ֣עַל לְמֵימֵ֣י הַיְאֹר֒ וַיָּ֨רֶם יְמִינ֤וֹ וּשְׂמֹאלוֹ֙
אֶל־הַשָּׁמַ֔יִם וַיִּשָּׁבַ֖ע בְּחֵ֣י הָעוֹלָ֑ם כִּי֩ לְמוֹעֵ֨ד מֽוֹעֲדִ֜ים וָחֵ֗צִי
8 וּכְכַלּ֛וֹת נַפֵּ֥ץ יַד־עַם־קֹ֖דֶשׁ תִּכְלֶ֥ינָה כָל־אֵֽלֶּה׃ וַאֲנִ֥י שָׁמַ֖עְתִּי
9 וְלֹ֣א אָבִ֑ין וָאֹֽמְרָה֙ אֲדֹנִ֔י מָ֖ה אַחֲרִ֥ית אֵֽלֶּה׃ וַיֹּ֖אמֶר לֵ֣ךְ דָּנִיֵּ֑אל
י כִּֽי־סְתֻמִ֥ים וַחֲתֻמִ֛ים הַדְּבָרִ֖ים עַד־עֵ֥ת קֵֽץ׃ יִתְבָּרֲר֨וּ וְיִתְלַבְּנ֤וּ
וְיִצָּֽרְפוּ֙ רַבִּ֔ים וְהִרְשִׁ֥יעוּ רְשָׁעִ֖ים וְלֹ֣א יָבִ֑ינוּ כָּל־רְשָׁעִ֔ים
11 וְהַמַּשְׂכִּלִ֖ים יָבִֽינוּ׃ וּמֵעֵת֙ הוּסַ֣ר הַתָּמִ֔יד וְלָתֵ֖ת שִׁקּ֣וּץ שֹׁמֵ֑ם
12 יָמִ֕ים אֶ֖לֶף מָאתַ֥יִם וְתִשְׁעִֽים׃ אַשְׁרֵ֥י הַֽמְחַכֶּ֖ה וְיַגִּ֑יעַ לְיָמִ֕ים
13 אֶ֕לֶף שְׁל֥שׁ מֵא֖וֹת שְׁלֹשִׁ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃ וְאַתָּ֖ה לֵ֣ךְ לַקֵּ֑ץ וְתָנ֛וּחַ
וְתַעֲמֹ֥ד לְגֹרָלְךָ֖ לְקֵ֥ץ הַיָּמִֽין׃

חזק

סכום פסוקי ספר דניאל שלש מאות וחמשים ושבעה, וסמן **נשבה**, וחציו אדין גבריא אלך הרגשו והשכחו (6,12). וסדריו שבעה, וסמן **אבד**. ופסקתותיו עשר, וסמן **בדד**.

Liber Ezrae. ספר עזרא

1 א

א וּבִשְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לִכְלוֹת דְּבַר־יְהוָה מִפִּי
יִרְמְיָה הֵעִיר יְהוָה אֶת־רוּחַ כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס וַיַּעֲבֶר־קוֹל
2 בְּכָל־מַלְכוּתוֹ וְגַם־בְּמִכְתָּב לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ
פָּרַס כֹּל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם וְהוּא
3 פָקַד עָלַי לִבְנוֹת־לוֹ בַיִת בִּירוּשָׁלַ͏ִם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה׃ מִי־בָכֶם
מִכָּל־עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיַעַל לִירוּשָׁלַ͏ִם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה
וְיִבֶן אֶת־בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
4 בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ וְכָל־הַנִּשְׁאָר מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר הוּא גָר־שָׁם
יְנַשְּׂאוּהוּ אַנְשֵׁי מְקֹמוֹ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב וּבִרְכוּשׁ וּבִבְהֵמָה
ה עִם־הַנְּדָבָה לְבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ ס וַיָּקוּמוּ
רָאשֵׁי הָאָבוֹת לִיהוּדָה וּבִנְיָמִן וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכֹל הֵעִיר
הָאֱלֹהִים אֶת־רוּחוֹ לַעֲלוֹת לִבְנוֹת אֶת־בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר
6 בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ וְכָל־סְבִיבֹתֵיהֶם חִזְּקוּ בִידֵיהֶם בִּכְלֵי־כֶסֶף בַּזָּהָב
בָּרְכוּשׁ וּבַבְּהֵמָה וּבַמִּגְדָּנוֹת לְבַד עַל־כָּל־הִתְנַדֵּב׃ ס
7 וְהַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ הוֹצִיא אֶת־כְּלֵי בֵית־יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיא
8 נְבוּכַדְנֶצַּר מִירוּשָׁלַ͏ִם וַיִּתְּנֵם בְּבֵית אֱלֹהָיו׃ וַיּוֹצִיאֵם כּוֹרֶשׁ
מֶלֶךְ פָּרַס עַל־יַד מִתְרְדָת הַגִּזְבָּר וַיִּסְפְּרֵם לְשֵׁשְׁבַּצַּר הַנָּשִׂיא
9 לִיהוּדָה׃ ס וְאֵלֶּה מִסְפָּרָם אֲגַרְטְלֵי זָהָב שְׁלֹשִׁים
י אֲגַרְטְלֵי כֶסֶף אָלֶף מַחֲלָפִים תִּשְׁעָה וְעֶשְׂרִים׃ כְּפוֹרֵי
זָהָב שְׁלֹשִׁים כְּפוֹרֵי כֶסֶף מִשְׁנִים אַרְבַּע מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה
11 כֵּלִים אֲחֵרִים אָלֶף׃ כָּל־כֵּלִים לַזָּהָב וְלַכֶּסֶף חֲמֵשֶׁת
אֲלָפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת הַכֹּל הֶעֱלָה שֵׁשְׁבַּצַּר עִם הֵעָלוֹת
הַגּוֹלָה מִבָּבֶל לִירוּשָׁלָ͏ִם׃ פ

---

v. 9. קמץ בזקף

ב 2

א וְאֵלֶּה ׀ בְּנֵי הַמְּדִינָה הָעֹלִים מִשְּׁבִי הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הֶגְלָה
נְבוּכַדְנֶצּוֹר מֶלֶךְ־בָּבֶל לְבָבֶל וַיָּשׁוּבוּ לִירוּשָׁלַ͏ִם וִיהוּדָה
2 אִישׁ לְעִירוֹ׃ אֲשֶׁר־בָּאוּ עִם־זְרֻבָּבֶל יֵשׁוּעַ נְחֶמְיָה שְׂרָיָה
רְעֵלָיָה מָרְדֳּכַי בִּלְשָׁן מִסְפָּר בִּגְוַי רְחוּם בַּעֲנָה מִסְפַּר
3 אַנְשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל׃ בְּנֵי פַרְעֹשׁ אַלְפַּיִם מֵאָה שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃
4 ה בְּנֵי שְׁפַטְיָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי אָרַח שְׁבַע
6 מֵאוֹת חֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים׃ בְּנֵי־פַחַת מוֹאָב לִבְנֵי יֵשׁוּעַ יוֹאָב
7 אַלְפַּיִם שְׁמֹנֶה מֵאוֹת וּשְׁנֵים עָשָׂר׃ בְּנֵי עֵילָם אֶלֶף מָאתַיִם
8 חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי זַתּוּא תְּשַׁע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃
9 י בְּנֵי זַכָּי שְׁבַע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים׃ בְּנֵי בָנִי שֵׁשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים
11 12 וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי בֵבָי שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי עַזְגָּד
13 אֶלֶף מָאתַיִם עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי אֲדֹנִיקָם שֵׁשׁ מֵאוֹת
14 טו שִׁשִּׁים וְשִׁשָּׁה׃ בְּנֵי בִגְוָי אַלְפַּיִם חֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה׃ בְּנֵי עָדִין
16 אַרְבַּע מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי־אָטֵר לִיחִזְקִיָּה תִּשְׁעִים
17 18 וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי בֵצָי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי יוֹרָה
19 מֵאָה וּשְׁנֵים עָשָׂר׃ בְּנֵי חָשֻׁם מָאתַיִם עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃
כ 21 בְּנֵי גִבָּר תִּשְׁעִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי בֵית־לָחֶם מֵאָה עֶשְׂרִים
22 23 וּשְׁלֹשָׁה׃ אַנְשֵׁי נְטֹפָה חֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה׃ אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת מֵאָה
24 כה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי עַזְמָוֶת אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי קִרְיַת
26 עָרִים כְּפִירָה וּבְאֵרוֹת שְׁבַע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי
27 הָרָמָה וָגָבַע שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאֶחָד׃ אַנְשֵׁי מִכְמָס מֵאָה
28 עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ אַנְשֵׁי בֵיתְאֵל וְהָעָי מָאתַיִם עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃
29 ל בְּנֵי נְבוֹ חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי מַגְבִּישׁ מֵאָה חֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה׃
31 32 בְּנֵי עֵילָם אַחֵר אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי חָרִם
33 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ בְּנֵי־לֹד חָדִיד וְאוֹנוֹ שְׁבַע מֵאוֹת
34 עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי יְרֵחוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃
לה 36 בְּנֵי סְנָאָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ הַכֹּהֲנִים
בְּנֵי יְדַעְיָה לְבֵית יֵשׁוּעַ תְּשַׁע מֵאוֹת שִׁבְעִים וּשְׁלֹשָׁה׃
37 38 בְּנֵי אִמֵּר אֶלֶף חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי פַשְׁחוּר אֶלֶף מָאתַיִם

---

v. 1. יתיר ו׳ v. 21. קמץ בזקף v. 26. קמץ בזקף v. 28. קמץ בזקף

39 מ אַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי חָרִם אֶלֶף וְשִׁבְעָה עָשָׂר׃ הַלְוִיִּם
בְּנֵי־יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי הוֹדַוְיָה שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה׃
41 42 הַמְשֹׁרְרִים בְּנֵי אָסָף מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי הַשֹּׁעֲרִים
בְּנֵי־שַׁלּוּם בְּנֵי־אָטֵר בְּנֵי־טַלְמוֹן בְּנֵי־עַקּוּב בְּנֵי חֲטִיטָא בְּנֵי
43 שֹׁבָי הַכֹּל מֵאָה שְׁלֹשִׁים וְתִשְׁעָה׃ הַנְּתִינִים בְּנֵי־צִיחָא בְנֵי־
44 מה חֲשׂוּפָא בְּנֵי טַבָּעוֹת׃ בְּנֵי־קֵרֹס בְּנֵי־סִיעֲהָא בְּנֵי פָדוֹן׃ בְּנֵי־
46 לְבָנָה בְנֵי־חֲגָבָה בְּנֵי עַקּוּב׃ בְּנֵי־חָגָב בְּנֵי־שַׁמְלַי בְּנֵי חָנָן׃
47 48 בְּנֵי־גִדֵּל בְּנֵי־גַחַר בְּנֵי רְאָיָה׃ בְּנֵי־רְצִין בְּנֵי־נְקוֹדָא בְּנֵי גַזָּם׃
49 נ בְּנֵי־עֻזָּא בְנֵי־פָסֵחַ בְּנֵי בֵסָי׃ בְּנֵי־אַסְנָה בְנֵי־מְעוּנִים בְּנֵי
51 52 נְפִיסִים׃ בְּנֵי־בַקְבּוּק בְּנֵי־חֲקוּפָא בְּנֵי חַרְחוּר׃ בְּנֵי־בַצְלוּת
53 בְּנֵי־מְחִידָא בְּנֵי חַרְשָׁא׃ בְּנֵי־בַרְקוֹס בְּנֵי־סִיסְרָא בְּנֵי־תָמַח׃
54 נה בְּנֵי נְצִיחַ בְּנֵי חֲטִיפָא׃ בְּנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה בְּנֵי־סֹטַי בְּנֵי־
56 57 הַסֹּפֶרֶת בְּנֵי פְרוּדָא׃ בְּנֵי־יַעְלָה בְנֵי־דַרְקוֹן בְּנֵי גִדֵּל׃ בְּנֵי
58 שְׁפַטְיָה בְנֵי־חַטִּיל בְּנֵי פֹּכֶרֶת הַצְּבָיִים בְּנֵי אָמִי׃ כָּל־הַנְּתִינִים
וּבְנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת תִּשְׁעִים וּשְׁנָיִם׃ ס
59 וְאֵלֶּה הָעֹלִים מִתֵּל מֶלַח תֵּל חַרְשָׁא כְּרוּב אַדָּן
אִמֵּר וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד בֵּית־אֲבוֹתָם וְזַרְעָם אִם מִיִּשְׂרָאֵל
ס הֵם׃ בְּנֵי־דְלָיָה בְנֵי־טוֹבִיָּה בְּנֵי נְקוֹדָא שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים
61 וּשְׁנָיִם׃ ס וּמִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים בְּנֵי חֳבַיָּה בְּנֵי הַקּוֹץ בְּנֵי בַרְזִלַּי
אֲשֶׁר לָקַח מִבְּנוֹת בַּרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי אִשָּׁה וַיִּקָּרֵא עַל־שְׁמָם׃
62 אֵלֶּה בִּקְשׁוּ כְתָבָם הַמִּתְיַחְשִׂים וְלֹא נִמְצָאוּ וַיְגֹאֲלוּ מִן־
63 הַכְּהֻנָּה׃ וַיֹּאמֶר הַתִּרְשָׁתָא לָהֶם אֲשֶׁר לֹא־יֹאכְלוּ מִקֹּדֶשׁ
64 הַקֳּדָשִׁים עַד עֲמֹד כֹּהֵן לְאוּרִים וּלְתֻמִּים׃ כָּל־הַקָּהָל כְּאֶחָד
סה אַרְבַּע רִבּוֹא אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים׃ מִלְּבַד עַבְדֵיהֶם
וְאַמְהֹתֵיהֶם אֵלֶּה שִׁבְעַת אֲלָפִים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה
66 וְלָהֶם מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת מָאתָיִם׃ סוּסֵיהֶם שְׁבַע מֵאוֹת
67 שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה פִּרְדֵיהֶם מָאתַיִם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ גְּמַלֵּיהֶם
אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה חֲמֹרִים שֵׁשֶׁת אֲלָפִים שְׁבַע
68 מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ ס וּמֵרָאשֵׁי הָאָבוֹת בְּבוֹאָם לְבֵית יְהוָה
אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָם הִתְנַדְּבוּ לְבֵית הָאֱלֹהִים לְהַעֲמִידוֹ עַל־

v. 46. שַׁלְמַי קרי   v. 50. נפוסים קרי

69 מְכוֹנוֹ׃ כְּכֹחָם נָתְנוּ לְאוֹצַר הַמְּלָאכָה זָהָב דַּרְכְּמוֹנִים שֵׁשׁ־
רִבֹּאוֹת וָאֶלֶף וְכֶסֶף מָנִים חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים וְכָתְנֹת כֹּהֲנִים
ע מֵאָה׃ ס וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וּמִן־הָעָם וְהַמְשֹׁרְרִים
וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַנְּתִינִים בְּעָרֵיהֶם וְכָל־יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם׃

3 ג

א וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּעָרִים וַיֵּאָסְפוּ הָעָם
2 כְּאִישׁ אֶחָד אֶל־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיָּקָם יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וְאֶחָיו
הַכֹּהֲנִים וּזְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל וְאֶחָיו וַיִּבְנוּ אֶת־מִזְבַּח
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְהַעֲלוֹת עָלָיו עֹלוֹת כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
3 אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ וַיָּכִינוּ הַמִּזְבֵּחַ עַל־מְכוֹנֹתָו כִּי בְּאֵימָה
עֲלֵיהֶם מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת וַיַּעַל עָלָיו עֹלוֹת לַיהוָה עֹלוֹת
4 לַבֹּקֶר וְלָעָרֶב׃ וַיַּעֲשׂוּ אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת כַּכָּתוּב וְעֹלַת יוֹם
ה בְּיוֹם בְּמִסְפָּר כְּמִשְׁפַּט דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ וְאַחֲרֵי־כֵן עֹלַת
תָּמִיד וְלֶחֳדָשִׁים וּלְכָל־מוֹעֲדֵי יְהוָה הַמְקֻדָּשִׁים וּלְכֹל מִתְנַדֵּב
6 נְדָבָה לַיהוָה׃ מִיּוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הֵחֵלּוּ לְהַעֲלוֹת
7 עֹלוֹת לַיהוָה וְהֵיכַל יְהוָה לֹא יֻסָּד׃ וַיִּתְּנוּ־כֶסֶף לַחֹצְבִים
וְלֶחָרָשִׁים וּמַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה וָשֶׁמֶן לַצִּדֹנִים וְלַצֹּרִים לְהָבִיא
עֲצֵי אֲרָזִים מִן־הַלְּבָנוֹן אֶל־יָם יָפוֹא כְּרִשְׁיוֹן כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ־
8 פָּרַס עֲלֵיהֶם׃ ס וּבַשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְבוֹאָם אֶל־בֵּית הָאֱלֹהִים
לִירוּשָׁלִַם בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי הֵחֵלּוּ זְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל וְיֵשׁוּעַ
בֶּן־יוֹצָדָק וּשְׁאָר אֲחֵיהֶם ׀ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְכָל־הַבָּאִים
מֵהַשְּׁבִי יְרוּשָׁלִַם וַיַּעֲמִידוּ אֶת־הַלְוִיִּם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
9 וָמַעְלָה לְנַצֵּחַ עַל־מְלֶאכֶת בֵּית־יְהוָה׃ וַיַּעֲמֹד יֵשׁוּעַ בָּנָיו
וְאֶחָיו קַדְמִיאֵל וּבָנָיו בְּנֵי־יְהוּדָה כְּאֶחָד לְנַצֵּחַ עַל־עֹשֵׂה
הַמְּלָאכָה בְּבֵית הָאֱלֹהִים בְּנֵי חֵנָדָד בְּנֵיהֶם וַאֲחֵיהֶם
י הַלְוִיִּם׃ וְיִסְּדוּ הַבֹּנִים אֶת־הֵיכַל יְהוָה וַיַּעֲמִידוּ הַכֹּהֲנִים
מְלֻבָּשִׁים בַּחֲצֹצְרוֹת וְהַלְוִיִּם בְּנֵי־אָסָף בַּמְצִלְתַּיִם לְהַלֵּל
11 אֶת־יְהוָה עַל־יְדֵי דָּוִיד מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲנוּ בְּהַלֵּל וּבְהוֹדֹת
לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי־לְעוֹלָם חַסְדּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וְכָל־הָעָם
הֵרִיעוּ תְרוּעָה גְדוֹלָה בְהַלֵּל לַיהוָה עַל הוּסַד בֵּית־יְהוָה׃

v. 3. מְכוֹנֹתָיו קרי ibid. ויעלו קרי

וְרַבִּים מֵהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר רָאוּ 12
אֶת־הַבַּיִת הָרִאשׁוֹן בְּיָסְדוֹ זֶה הַבַּיִת בְּעֵינֵיהֶם בֹּכִים בְּקוֹל
גָּדוֹל וְרַבִּים בִּתְרוּעָה בְשִׂמְחָה לְהָרִים קוֹל׃ וְאֵין הָעָם 13
מַכִּירִים קוֹל תְּרוּעַת הַשִּׂמְחָה לְקוֹל בְּכִי הָעָם כִּי הָעָם
מְרִיעִים תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְהַקּוֹל נִשְׁמַע עַד־לְמֵרָחוֹק׃ ס

ד 4

וַיִּשְׁמְעוּ צָרֵי יְהוּדָה וּבִנְיָמִן כִּי־בְנֵי הַגּוֹלָה בּוֹנִים הֵיכָל א
לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּגְּשׁוּ אֶל־זְרֻבָּבֶל וְאֶל־רָאשֵׁי הָאָבוֹת 2
וַיֹּאמְרוּ לָהֶם נִבְנֶה עִמָּכֶם כִּי כָכֶם נִדְרוֹשׁ לֵאלֹהֵיכֶם וְלֹא ׳
אֲנַחְנוּ זֹבְחִים מִימֵי אֵסַר חַדֹּן מֶלֶךְ אַשּׁוּר הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ
פֹּה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם זְרֻבָּבֶל וְיֵשׁוּעַ וּשְׁאָר רָאשֵׁי הָאָבוֹת 3
לְיִשְׂרָאֵל לֹא־לָכֶם וָלָנוּ לִבְנוֹת בַּיִת לֵאלֹהֵינוּ כִּי אֲנַחְנוּ יַחַד
נִבְנֶה לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ הַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ
פָּרָס׃ וַיְהִי עַם־הָאָרֶץ מְרַפִּים יְדֵי עַם־יְהוּדָה וּמְבַלֲהִים 4
אוֹתָם לִבְנוֹת׃ וְסֹכְרִים עֲלֵיהֶם יוֹעֲצִים לְהָפֵר עֲצָתָם כָּל־ ה
יְמֵי כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס וְעַד־מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרָס׃
וּבְמַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בִּתְחִלַּת מַלְכוּתוֹ כָּתְבוּ שִׂטְנָה עַל־ 6
יֹשְׁבֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ ס וּבִימֵי אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא כָּתַב 7
בִּשְׁלָם מִתְרְדָת טָבְאֵל וּשְׁאָר כְּנָוֺתָו עַל־אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מֶלֶךְ
פָּרָס וּכְתָב הַנִּשְׁתְּוָן כָּתוּב אֲרָמִית וּמְתֻרְגָּם אֲרָמִית׃ ס
רְחוּם בְּעֵל־טְעֵם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא כְּתַבוּ אִגְּרָה חֲדָה עַל־ 8
יְרוּשְׁלֶם לְאַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מַלְכָּא כְּנֵמָא׃ אֱדַיִן רְחוּם בְּעֵל־ 9
טְעֵם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא וּשְׁאָר כְּנָוָתְהוֹן דִּינָיֵא וַאֲפַרְסַתְכָיֵא
טַרְפְּלָיֵא אֲפָרְסָיֵא אַרְכְּוָי בָבְלָיֵא שׁוּשַׁנְכָיֵא דֶּהָוֵא עֵלְמָיֵא׃
וּשְׁאָר אֻמַּיָּא דִּי הַגְלִי אָסְנַפַּר רַבָּא וְיַקִּירָא וְהוֹתֵב הִמּוֹ י
בְּקִרְיָה דִּי שָׁמְרָיִן וּשְׁאָר עֲבַר־נַהֲרָה וּכְעֶנֶת׃ ס דְּנָה 11
פַּרְשֶׁגֶן אִגַּרְתָּא דִּי שְׁלַחוּ עֲלוֹהִי עַל־אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מַלְכָּא
עַבְדָיךְ אֱנָשׁ עֲבַר־נַהֲרָה וּכְעֶנֶת׃ יְדִיעַ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא דִּי 12
יְהוּדָיֵא דִּי סְלִקוּ מִן־לְוָתָךְ עֲלֶינָא אֲתוֹ לִירוּשְׁלֶם קִרְיְתָא

---

v. 2. וְלוֹ קרי ib. ב׳ טעמים v. 4. וּמְבַהֲלִים קרי v. 7. כנותיו קרי
v. 9. ארכויא קרי ibid. דְּהִיא קרי v.11. יתיר י׳

מָרָדְתָּא וּבִאישְׁתָּא בָּנַיִן וְשׁוּרַיָּ ° אַשְׁכְלִלוּ וְאֻשַּׁיָּא יַחִיטוּ׃
13 כְּעַן יְדִיעַ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא דִּי הֵן קִרְיְתָא דָךְ תִּתְבְּנֵא וְשׁוּרַיָּא
יִשְׁתַּכְלְלוּן מִנְדָּה בְלוֹ וַהֲלָךְ לָא יִנְתְּנוּן וְאַפְּתֹם מַלְכִים
14 תְּהַנְזִק׃ כְּעַן כָּל־קֳבֵל דִּי־מְלַח הֵיכְלָא מְלַחְנָא וְעַרְוַת מַלְכָּא
לָא־אַרִיךְ לַנָא לְמֶחֱזֵא עַל־דְּנָה שְׁלַחְנָא וְהוֹדַעְנָא לְמַלְכָּא׃
טו דִּי יְבַקַּר בִּסְפַר־דָּכְרָנַיָּא דִּי אֲבָהָתָךְ וּתְהַשְׁכַּח בִּסְפַר דָּכְרָנַיָּא
וְתִנְדַּע דִּי קִרְיְתָא דָךְ קִרְיָא מָרָדָא וּמְהַנְזְקַת מַלְכִין וּמְדִנָן
וְאֶשְׁתַּדּוּר עָבְדִין בְּגַוַּהּ מִן־יוֹמָת עָלְמָא עַל־דְּנָה קִרְיְתָא דָךְ
16 הָחָרְבַת׃ מְהוֹדְעִין אֲנַחְנָה לְמַלְכָּא דִּי הֵן קִרְיְתָא דָךְ תִּתְבְּנֵא
וְשׁוּרַיַּהּ יִשְׁתַּכְלְלוּן לָקֳבֵל דְּנָה חֲלָק בַּעֲבַר נַהֲרָא לָא אִיתַי
17 לָךְ׃ פ פִּתְגָמָא שְׁלַח מַלְכָּא עַל־רְחוּם בְּעֵל־טְעֵם וְשִׁמְשַׁי
סָפְרָא וּשְׁאָר כְּנָוָתְהוֹן דִּי יָתְבִין בְּשָׁמְרָיִן וּשְׁאָר עֲבַר־נַהֲרָה
18 שְׁלָם וּכְעֶת׃ ס נִשְׁתְּוָנָא דִּי שְׁלַחְתּוּן עֲלֶינָא מְפָרַשׁ קֱרִי
19 קָדָמָי׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם וּבַקַּרוּ וְהַשְׁכַּחוּ דִּי קִרְיְתָא דָךְ מִן־
יוֹמָת עָלְמָא עַל־מַלְכִין מִתְנַשְּׂאָה וּמְרַד וְאֶשְׁתַּדּוּר מִתְעֲבֶד־
כ בַּהּ׃ וּמַלְכִין תַּקִּיפִין הֲווֹ עַל־יְרוּשְׁלֶם וְשַׁלִּיטִין בְּכֹל עֲבַר
21 נַהֲרָה וּמִנְדָּה בְלוֹ וַהֲלָךְ מִתְיְהֵב לְהוֹן׃ כְּעַן שִׂימוּ טְעֵם
לְבַטָּלָא גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ וְקִרְיְתָא דָךְ לָא תִתְבְּנֵא עַד־מִנִּי טַעְמָא
22 יִתְּשָׂם׃ וּזְהִירִין הֱווֹ שָׁלוּ לְמֶעְבַּד עַל־דְּנָה לְמָה יִשְׂגֵּא
23 חֲבָלָא לְהַנְזָקַת מַלְכִין׃ ס אֱדַיִן מִן־דִּי פַּרְשֶׁגֶן נִשְׁתְּוָנָא דִּי
אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מַלְכָּא קֱרִי קֳדָם־רְחוּם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא וּכְנָוָתְהוֹן
אֲזַלוּ בִבְהִילוּ לִירוּשְׁלֶם עַל־יְהוּדָיֵא וּבַטִּלוּ הִמּוֹ בְּאֶדְרָע
24 וְחָיִל׃ ס בֵּאדַיִן בְּטֵלַת עֲבִידַת בֵּית־אֱלָהָא דִּי בִּירוּשְׁלֶם
וַהֲוָת בָּטְלָא עַד שְׁנַת תַּרְתֵּין לְמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרָס׃

ה 5

א וְהִתְנַבִּי חַגַּי נְבִיָּאה וּזְכַרְיָה בַר־עִדּוֹא נְבִיַּאיָּא עַל־יְהוּדָיֵא דִּי
2 בִיהוּד וּבִירוּשְׁלֶם בְּשֻׁם אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהוֹן׃ ס בֵּאדַיִן
קָמוּ זְרֻבָּבֶל בַּר־שְׁאַלְתִּיאֵל וְיֵשׁוּעַ בַּר־יוֹצָדָק וְשָׁרִיו לְמִבְנֵא
בֵּית אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְעִמְּהוֹן נְבִיַּיָּא דִי־אֱלָהָא מְסָעֲדִין

v. 12. א׳ נעלם   ibid. ושוריא שַׁכללו קרי   v. 19. פתח בס״פ
v. 1. יתיר ה׳

3 לְהוֹן׃ בֵּהּ־זִמְנָא אֲתָה עֲלֵיהוֹן תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה וּשְׁתַר
בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן וְכֵן אָמְרִין לְהֹם מַן־שָׂם לְכֹם טְעֵם בַּיְתָא דְנָה
4 לִבְּנֵא וְאֻשַּׁרְנָא דְנָה לְשַׁכְלָלָה׃ ס אֱדַיִן כְּנֵמָא אֲמַרְנָא לְהֹם
ה מַן־אִנּוּן שְׁמָהָת גֻּבְרַיָּא דִּי־דְנָה בִנְיָנָא בָּנַיִן׃ וְעֵין אֱלָהֲהֹם
הֲוָת עַל־שָׂבֵי יְהוּדָיֵא וְלָא־בַטִּלוּ הִמּוֹ עַד־טַעְמָא לְדָרְיָוֶשׁ
6 יְהָךְ וֶאֱדַיִן יְתִיבוּן נִשְׁתְּוָנָא עַל־דְּנָה׃ ס פַּרְשֶׁגֶן אִגַּרְתָּא דִּי־
שְׁלַח תַּתְּנַי ׀ פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה וּשְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתֵהּ אֲפַרְסְכָיֵא
7 דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה עַל־דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא׃ פִּתְגָמָא שְׁלַחוּ עֲלוֹהִי
8 וְכִדְנָה כְּתִיב בְּגַוֵּהּ לְדָרְיָוֶשׁ מַלְכָּא שְׁלָמָא כֹלָּא׃ יְדִיעַ ׀ לֶהֱוֵא
לְמַלְכָּא דִּי־אֲזַלְנָא לִיהוּד מְדִינְתָּא לְבֵית אֱלָהָא רַבָּא וְהוּא
מִתְבְּנֵא אֶבֶן גְּלָל וְאָע מִתְּשָׂם בְּכֻתְלַיָּא וַעֲבִידְתָּא דָךְ אָסְפַּרְנָא
9 מִתְעַבְדָא וּמַצְלַח בְּיֶדְהֹם׃ אֱדַיִן שְׁאֵלְנָא לְשָׂבַיָּא אִלֵּךְ כְּנֵמָא
אֲמַרְנָא לְּהֹם מַן־שָׂם לְכֹם טְעֵם בַּיְתָא דְנָה לְמִבְנְיָה וְאֻשַּׁרְנָא
י דְנָה לְשַׁכְלָלָה׃ וְאַף שְׁמָהָתְהֹם שְׁאֵלְנָא לְהֹם לְהוֹדָעוּתָךְ דִּי
11 נִכְתֻּב שֻׁם־גֻּבְרַיָּא דִּי בְרָאשֵׁיהֹם׃ ס וּכְנֵמָא פִתְגָמָא הֲתִיבוּנָא
לְמֵמַר אֲנַחְנָא הִמּוֹ עַבְדוֹהִי דִי־אֱלָהּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וּבָנַיִן
בַּיְתָא דִּי־הֲוָא בְנֵה מִקַּדְמַת דְּנָה שְׁנִין שַׂגִּיאָן וּמֶלֶךְ לְיִשְׂרָאֵל
12 רַב בְּנָהִי וְשַׁכְלְלֵהּ׃ לָהֵן מִן־דִּי הַרְגִּזוּ אֲבָהֳתַנָא לֶאֱלָהּ
שְׁמַיָּא יְהַב הִמּוֹ בְּיַד נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל כַּסְדָּיָא וּבַיְתָה
13 דְנָה סַתְרֵהּ וְעַמָּה הַגְלִי לְבָבֶל׃ בְּרַם בִּשְׁנַת חֲדָה לְכוֹרֶשׁ
מַלְכָּא דִּי בָבֶל כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם בֵּית־אֱלָהָא דְנָה לִבְּנֵא׃
14 וְאַף מָאנַיָּא דִי־בֵית־אֱלָהָא דִּי דַהֲבָה וְכַסְפָּא דִּי נְבוּכַדְנֶצַּר
הַנְפֵּק מִן־הֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְהֵיבֵל הִמּוֹ לְהֵיכְלָא דִּי בָבֶל
הַנְפֵּק הִמּוֹ כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא מִן־הֵיכְלָא דִּי בָבֶל וִיהִיבוּ לְשֵׁשְׁבַּצַּר
טו שְׁמֵהּ דִּי פֶחָה שָׂמֵהּ׃ וַאֲמַר־לֵהּ ׀ אֵלֶּה מָאנַיָּא שֵׂא אֵזֶל־
אֲחֵת הִמּוֹ בְּהֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וּבֵית אֱלָהָא יִתְבְּנֵא עַל־
16 אַתְרֵהּ׃ ס אֱדַיִן שֵׁשְׁבַּצַּר דֵּךְ אֲתָא יְהַב אֻשַּׁיָּא דִּי־בֵית
אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וּמִן־אֱדַיִן וְעַד־כְּעַן מִתְבְּנֵא וְלָא שְׁלִם׃
17 וּכְעַן הֵן ׀ עַל־מַלְכָּא טָב יִתְבַּקַּר בְּבֵית גִּנְזַיָּא דִּי מַלְכָּא תַמָּה

---

v. 4. פתח בס"פ v. 11. פתח באתנחתא v. 12. כסדָּאָה קרי
v. 15. יתיר ה'

דִּי בְּבָבֶל הֵן אִתַי דִּי מִן־כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שִׂים טְעֵם לְמִבְנֵא
בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ בִּירוּשְׁלֶם וּרְעוּת מַלְכָּא עַל־דְּנָה יִשְׁלַח
עֲלֶינָא׃ ס

ו 6

א בֵּאדַיִן דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם וּבַקַּרוּ ׀ בְּבֵית סִפְרַיָּא דִּי גִנְזַיָּא
2 מְהַחֲתִין תַּמָּה בְּבָבֶל׃ וְהִשְׁתְּכַח בְּאַחְמְתָא בְּבִירְתָא דִּי בְּמָדַי
3 מְדִינְתָּא מְגִלָּה חֲדָה וְכֵן־כְּתִיב בְּגַוַּהּ דִּכְרוֹנָה׃ ס בִּשְׁנַת
חֲדָה לְכוֹרֶשׁ מַלְכָּא כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם בֵּית אֱלָהָא
בִירוּשְׁלֶם בַּיְתָא יִתְבְּנֵא אֲתַר דִּי־דָבְחִין דִּבְחִין וְאֻשּׁוֹהִי
4 מְסוֹבְלִין רוּמֵהּ אַמִּין שִׁתִּין פְּתָיֵהּ אַמִּין שִׁתִּין׃ נִדְבָּכִין דִּי־
אֶבֶן גְּלָל תְּלָתָא וְנִדְבָּךְ דִּי־אָע חֲדַת וְנִפְקְתָא מִן־בֵּית מַלְכָּא
ה תִּתְיְהִב׃ וְאַף מָאנֵי בֵית־אֱלָהָא דִּי דַהֲבָה וְכַסְפָּא דִּי
נְבוּכַדְנֶצַּר הַנְפֵּק מִן־הֵיכְלָא דִי־בִירוּשְׁלֶם וְהֵיבֵל לְבָבֶל
יַהֲתִיבוּן וִיהָךְ לְהֵיכְלָא דִי־בִירוּשְׁלֶם לְאַתְרֵהּ וְתַחֵת בְּבֵית
6 אֱלָהָא׃ ס כְּעַן תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה שְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן
7 אֲפַרְסְכָיֵא דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה רַחִיקִין הֲווֹ מִן־תַּמָּה׃ שְׁבֻקוּ
לַעֲבִידַת בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ פַּחַת יְהוּדָיֵא וּלְשָׂבֵי יְהוּדָיֵא בֵּית־
8 אֱלָהָא דֵךְ יִבְנוֹן עַל־אַתְרֵהּ׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם לְמָא דִי־תַעַבְדוּן
עִם־שָׂבֵי יְהוּדָיֵא אִלֵּךְ לְמִבְנֵא בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ וּמִנִּכְסֵי מַלְכָּא
דִּי מִדַּת עֲבַר נַהֲרָה אָסְפַּרְנָא נִפְקְתָא תֶּהֱוֵא מִתְיַהֲבָא
9 לְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי־לָא לְבַטָּלָא׃ וּמָה חַשְׁחָן וּבְנֵי תוֹרִין וְדִכְרִין
וְאִמְּרִין ׀ לַעֲלָוָן ׀ לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא חִנְטִין מְלַח ׀ חֲמַר וּמְשַׁח
כְּמֵאמַר כָּהֲנַיָּא דִי־בִירוּשְׁלֶם לֶהֱוֵא מִתְיְהֵב לְהֹם יוֹם ׀ בְּיוֹם
י דִּי־לָא שָׁלוּ׃ דִּי־לֶהֱוֹן מְהַקְרְבִין נִיחוֹחִין לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא
11 וּמְצַלַּיִן לְחַיֵּי מַלְכָּא וּבְנוֹהִי׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם דִּי כָל־אֱנָשׁ
דִּי יְהַשְׁנֵא פִּתְגָמָא דְנָה יִתְנְסַח אָע מִן־בַּיְתֵהּ וּזְקִיף יִתְמְחֵא
12 עֲלֹהִי וּבַיְתֵהּ נְוָלוּ יִתְעֲבֵד עַל־דְּנָה׃ וֵאלָהָא דִּי־שַׁכִּן שְׁמֵהּ
תַּמָּה יְמַגַּר כָּל־מֶלֶךְ וְעַם דִּי ׀ יִשְׁלַח יְדֵהּ לְהַשְׁנָיָה לְחַבָּלָה
בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ דִּי בִירוּשְׁלֶם אֲנָה דָרְיָוֶשׁ שָׂמֶת טְעֵם אָסְפַּרְנָא
13 יִתְעֲבִד׃ ס אֱדַיִן תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה שְׁתַר בּוֹזְנַי

v. 4. פתח באתנחתא   v. 9. מלרע

וּכְנָוָתְה֑וֹן לָקֳבֵ֗ל דִּֽי־שְׁלַ֛ח דָּרְיָ֥וֶשׁ מַלְכָּ֖א כְּנֵ֥מָא אָסְפַּ֥רְנָא
14 עֲבַֽדוּ׃ וְשָׂבֵ֤י יְהוּדָיֵא֙ בָּנַ֣יִן וּמַצְלְחִ֔ין בִּנְבוּאַת֙ חַגַּ֣י נְבִיָּ֔אה
וּזְכַרְיָ֖ה בַּר־עִדּ֑וֹא וּבְנ֣וֹ וְשַׁכְלִ֗לוּ מִן־טַ֙עַם֙ אֱלָ֣הּ יִשְׂרָאֵ֔ל וּמִטְּעֵ֗ם
טו כּ֣וֹרֶשׁ וְדָרְיָ֔וֶשׁ וְאַרְתַּחְשַׁ֖שְׂתְּא מֶ֥לֶךְ פָּרָֽס׃ וְשֵׁיצִיא֙ בַּיְתָ֣ה דְנָ֔ה
עַ֛ד י֥וֹם תְּלָתָ֖ה לִירַ֣ח אֲדָ֑ר דִּֽי־הִיא֙ שְׁנַת־שֵׁ֔ת לְמַלְכ֖וּת דָּרְיָ֥וֶשׁ
16 מַלְכָּֽא׃ וַעֲבַ֣דוּ בְנֵֽי־יִ֠שְׂרָאֵל כָּהֲנַיָּ֤א וְלֵוָיֵא֙ וּשְׁאָ֣ר בְּנֵֽי־גָלוּתָ֔א
17 חֲנֻכַּ֛ת בֵּית־אֱלָהָ֥א דְנָ֖ה בְּחֶדְוָֽה׃ וְהַקְרִ֗בוּ לַחֲנֻכַּת֮ בֵּית־
אֱלָהָ֣א דְנָה֒ תּוֹרִ֣ין מְאָ֗ה דִּכְרִ֤ין מָאתַ֙יִן֙ אִמְּרִ֣ין אַרְבַּ֣ע מְאָ֔ה
וּצְפִירֵ֨י עִזִּ֜ין לְחַטָּיָ֣א עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵ֗ל תְּרֵֽי־עֲשַׂ֔ר לְמִנְיָ֖ן שִׁבְטֵ֥י
18 יִשְׂרָאֵֽל׃ וַהֲקִ֨ימוּ כָהֲנַיָּ֜א בִּפְלֻגָּתְה֗וֹן וְלֵוָיֵא֙ בְּמַחְלְקָ֣תְה֔וֹן עַל־
19 עֲבִידַ֥ת אֱלָהָ֖א דִּ֣י בִירוּשְׁלֶ֑ם כִּכְתָ֖ב סְפַ֥ר מֹשֶֽׁה׃ ס וַיַּעֲשׂ֥וּ
כ בְנֵֽי־הַגּוֹלָ֖ה אֶת־הַפָּ֑סַח בְּאַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֖ר לַחֹ֥דֶשׁ הָרִאשֽׁוֹן׃ כִּ֠י
הִֽטַּהֲר֞וּ הַכֹּהֲנִ֤ים וְהַלְוִיִּם֙ כְּאֶחָ֔ד כֻּלָּ֖ם טְהוֹרִ֑ים וַיִּשְׁחֲט֤וּ
21 הַפֶּ֙סַח֙ לְכָל־בְּנֵ֣י הַגּוֹלָ֔ה וְלַאֲחֵיהֶ֥ם הַכֹּהֲנִ֖ים וְלָהֶֽם׃ וַיֹּאכְל֣וּ
בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל הַשָּׁבִים֙ מֵהַגּוֹלָ֔ה וְכֹ֗ל הַנִּבְדָּ֛ל מִטֻּמְאַ֥ת גּוֹיֵֽ־
22 הָאָ֖רֶץ אֲלֵהֶ֑ם לִדְרֹ֕שׁ לַיהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ וַיַּעֲשׂ֧וּ חַג־מַצּ֛וֹת
שִׁבְעַ֥ת יָמִ֖ים בְּשִׂמְחָ֑ה כִּ֣י ׀ שִׂמְּחָ֣ם יְהוָ֗ה וְהֵסֵ֞ב לֵ֤ב מֶֽלֶךְ־
אַשּׁוּר֙ עֲלֵיהֶ֔ם לְחַזֵּ֣ק יְדֵיהֶ֔ם בִּמְלֶ֛אכֶת בֵּית־הָאֱלֹהִ֖ים אֱלֹהֵ֥י
יִשְׂרָאֵֽל׃ ס

ז 7

א וְאַחַר֙ הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה בְּמַלְכ֖וּת אַרְתַּחְשַׁ֣סְתְּא מֶֽלֶךְ־פָּרָ֑ס
2 עֶזְרָא֙ בֶּן־שְׂרָיָ֔ה בֶּן־עֲזַרְיָ֖ה בֶּן־חִלְקִיָּֽה׃ בֶּן־שַׁלּ֥וּם בֶּן־צָד֖וֹק
3 4 בֶּן־אֲחִיטֽוּב׃ בֶּן־אֲמַרְיָ֥ה בֶן־עֲזַרְיָ֖ה בֶּן־מְרָיֽוֹת׃ בֶּן־זְרַֽחְיָ֥ה
ה בֶן־עֻזִּ֖י בֶּן־בֻּקִּֽי׃ בֶּן־אֲבִישׁ֗וּעַ בֶּן־פִּֽינְחָס֙ בֶּן־אֶלְעָזָ֔ר בֶּן־אַהֲרֹ֥ן
6 הַכֹּהֵ֖ן הָרֹֽאשׁ׃ ה֤וּא עֶזְרָא֙ עָלָ֣ה מִבָּבֶ֔ל וְהֽוּא־סֹפֵ֤ר מָהִיר֙
בְּתוֹרַ֣ת מֹשֶׁ֔ה אֲשֶׁר־נָתַ֥ן יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיִּתֶּן־ל֣וֹ הַמֶּ֗לֶךְ
7 כְּיַד־יְהוָ֤ה אֱלֹהָיו֙ עָלָ֔יו כֹּ֖ל בַּקָּשָׁתֽוֹ׃ וַיַּעֲל֣וּ מִבְּנֵֽי־יִ֠שְׂרָאֵל
וּמִן־הַכֹּהֲנִ֨ים וְהַלְוִיִּ֜ם וְהַמְשֹׁרְרִ֧ים וְהַשֹּׁעֲרִ֛ים וְהַנְּתִינִ֖ים אֶל־
8 יְרוּשָׁלָ֑ם בִּשְׁנַת־שֶׁ֖בַע לְאַרְתַּחְשַׁ֥סְתְּא הַמֶּֽלֶךְ׃ וַיָּבֹ֥א יְרוּשָׁלַ֖ם
9 בַּחֹ֣דֶשׁ הַחֲמִישִׁ֑י הִ֛יא שְׁנַ֥ת הַשְּׁבִיעִ֖ית לַמֶּֽלֶךְ׃ כִּ֠י בְּאֶחָ֨ד

v. 13. פתח בס"פ v. 14. יתיר ה' v. 15. יתיר א'
v. 16. ולוָאֵי קרי v. 17. לחטָאָה קרי v. 18. ולוָאֵי קרי

לַחֹ֣דֶשׁ הָרִאשׁ֔וֹן ה֥וּא יְסֻ֖ד הַֽמַּעֲלָ֣ה מִבָּבֶ֑ל וּבְאֶחָ֞ד לַחֹ֣דֶשׁ
י הַחֲמִישִׁ֗י בָּ֚א אֶל־יְר֣וּשָׁלִַ֔ם כְּיַד־אֱלֹהָ֖יו הַטּוֹבָ֥ה עָלָֽיו׃ כִּ֤י
עֶזְרָא֙ הֵכִ֣ין לְבָב֔וֹ לִדְר֛וֹשׁ אֶת־תּוֹרַ֥ת יְהוָ֖ה וְלַעֲשֹׂ֑ת וּלְלַמֵּ֥ד
11 בְּיִשְׂרָאֵ֖ל חֹ֥ק וּמִשְׁפָּֽט׃ ס וְזֶ֣ה ׀ פַּרְשֶׁ֣גֶן הַֽנִּשְׁתְּוָ֗ן אֲשֶׁ֨ר
נָתַן֙ הַמֶּ֣לֶךְ אַרְתַּחְשַׁ֔סְתְּא לְעֶזְרָ֥א הַכֹּהֵ֖ן הַסֹּפֵ֑ר סֹ֠פֵר דִּבְרֵ֧י
12 מִצְוֹֽת־יְהוָ֛ה וְחֻקָּ֖יו עַל־יִשְׂרָאֵֽל׃ אַ֨רְתַּחְשַׁ֔סְתְּא מֶ֖לֶךְ מַלְכַיָּ֑א
לְעֶזְרָ֣א כָהֲנָ֗א סָפַ֨ר דָּתָ֜א דִּ֥י אֱלָ֥הּ שְׁמַיָּ֛א גְּמִ֖יר וּכְעֶֽנֶת׃
13 מִנִּי֮ שִׂ֣ים טְעֵם֒ דִּ֣י כָל־מִתְנַדַּ֣ב בְּמַלְכוּתִ֡י מִן־עַמָּ֣א יִשְׂרָאֵל֩
14 וְכָהֲנ֨וֹהִי וְלֵוָיֵ֜א לִמְהָ֧ךְ לִירוּשְׁלֶ֛ם עִמָּ֖ךְ יְהָֽךְ׃ כָּל־קֳבֵ֗ל דִּי֩
מִן־קֳדָ֨ם מַלְכָּ֜א וְשִׁבְעַ֤ת יָעֲטֹ֙הִי֙ שְׁלִ֔יחַ לְבַקָּרָ֥א עַל־יְה֖וּד
טו וְלִירוּשְׁלֶ֑ם בְּדָ֥ת אֱלָהָ֖ךְ דִּ֥י בִידָֽךְ׃ וּלְהֵיבָלָ֖ה כְּסַ֣ף וּדְהַ֑ב דִּֽי־
מַלְכָּ֣א וְיָעֲט֗וֹהִי הִתְנַדַּ֙בוּ֙ לֶאֱלָ֣הּ יִשְׂרָאֵ֔ל דִּ֥י בִירוּשְׁלֶ֖ם מִשְׁכְּנֵֽהּ׃
16 וְכֹל֙ כְּסַ֣ף וּדְהַ֔ב דִּ֣י תְהַשְׁכַּ֔ח בְּכֹ֖ל מְדִינַ֣ת בָּבֶ֑ל עִם֩ הִתְנַדָּב֨וּת
17 עַמָּ֧א וְכָהֲנַיָּ֛א מִֽתְנַדְּבִ֖ין לְבֵ֥ית אֱלָהֲהֹ֖ם דִּ֥י בִירוּשְׁלֶֽם׃ כָּל־
קֳבֵ֨ל דְּנָ֜ה אָסְפַּ֣רְנָא תִקְנֵ֗א בְּכַסְפָּ֣א דְנָה֒ תּוֹרִ֣ין ׀ דִּכְרִ֣ין אִמְּרִ֔ין
וּמִנְחָתְה֖וֹן וְנִסְכֵּיה֑וֹן וּתְקָרֵ֣ב הִמּ֔וֹ עַֽל־מַדְבְּחָ֔ה דִּ֖י בֵּ֥ית
18 אֱלָהֲכֹ֖ם דִּ֥י בִירוּשְׁלֶֽם׃ וּמָ֣ה דִ֔י עֲלָ֙יךְ֙ וְעַל־אֶחָ֙יךְ֙ יִיטַ֔ב
בִּשְׁאָ֥ר כַּסְפָּ֖א וְדַהֲבָ֑ה לְמֶעְבַּ֕ד כִּרְע֥וּת אֱלָהֲכֹ֖ם תַּעַבְדֽוּן׃
19 וּמָֽאנַיָּא֙ דִּֽי־מִתְיַהֲבִ֣ין לָ֔ךְ לְפָלְחָ֖ן בֵּ֣ית אֱלָהָ֑ךְ הַשְׁלֵ֕ם קֳדָ֖ם
כ אֱלָ֥הּ יְרוּשְׁלֶֽם׃ וּשְׁאָ֗ר חַשְׁחוּת֙ בֵּ֣ית אֱלָהָ֔ךְ דִּ֥י־יִפֶּל־לָ֖ךְ
21 לְמִנְתַּ֑ן תִּנְתֵּ֕ן מִן־בֵּ֖ית גִּנְזֵ֥י מַלְכָּֽא׃ וּמִנִּ֗י אֲנָה֙ אַרְתַּחְשַׁ֣סְתְּא
מַלְכָּ֔א שִׂ֣ים טְעֵ֔ם לְכֹל֙ גִּזַּבְרַיָּ֔א דִּ֖י בַּעֲבַ֣ר נַהֲרָ֑ה דִּ֣י כָל־דִּ֣י
יִשְׁאֲלֶנְכ֡וֹן עֶזְרָ֨א כָהֲנָ֜א סָפַ֤ר דָּתָא֙ דִּֽי־אֱלָ֣הּ שְׁמַיָּ֔א אָסְפַּ֖רְנָא
22 יִתְעֲבִֽד׃ עַד־כְּסַף֮ כַּכְּרִ֣ין מְאָה֒ וְעַד־חִנְטִין֙ כּוֹרִ֣ין מְאָ֔ה וְעַד־
חֲמַ֤ר בַּתִּין֙ מְאָ֔ה וְעַד־בַּתִּ֥ין מְשַׁ֖ח מְאָ֑ה וּמְלַ֖ח דִּי־לָ֥א כְתָֽב׃
23 כָּל־דִּ֗י מִן־טַ֙עַם֙ אֱלָ֣הּ שְׁמַיָּ֔א יִתְעֲבֵ֣ד אַדְרַזְדָּ֔א לְבֵ֖ית אֱלָ֣הּ
24 שְׁמַיָּ֑א דִּֽי־לְמָ֤ה לֶהֱוֵא֙ קְצַ֔ף עַל־מַלְכ֥וּת מַלְכָּ֖א וּבְנֽוֹהִי׃ וּלְכֹ֣ם
מְהוֹדְעִ֗ין דִּ֣י כָל־כָּהֲנַיָּ֣א וְ֠לֵוָיֵא זַמָּרַיָּ֨א תָרָעַיָּ֜א נְתִינַיָּ֗א וּפָ֨לְחֵ֔י
בֵּ֖ית אֱלָהָ֣א דְנָ֑ה מִנְדָּ֥ה בְלוֹ֙ וַהֲלָ֔ךְ לָ֥א שַׁלִּ֖יט לְמִרְמֵ֥א

v. 13. ולֵוָיֵא קרי — v. 15. פתח באתנחתא — v. 18. יתיר י׳
ibid. יתיר י׳ — ibid. פתח באתנחתא — v. 20. פתח באתנחתא
v. 22. פתח בס"פ — v. 24. ולֵוָיֵא קרי

כה עֲלֵיהֹֽם׃ וְאַ֣נְתְּ עֶזְרָ֗א כְּחָכְמַ֨ת אֱלָהָ֤ךְ דִּֽי־בִידָךְ֙ מֶ֣נִּי שָׁפְטִ֞ין
וְדַיָּנִ֗ין דִּי־לֶהֱוֺ֤ן דָּאְנִין֙ לְכָל־עַמָּה֙ דִּ֚י בַּעֲבַ֣ר נַהֲרָ֔ה לְכָל־יָדְעֵ֖י
26 דָּתֵ֣י אֱלָהָ֑ךְ וְדִ֧י לָ֦א יָדַ֖ע תְּהוֹדְעֽוּן׃ וְכָל־דִּי־לָ֣א לֶהֱוֵ֣א עָבֵ֡ד
דָּתָ֣א דִֽי־אֱלָהָ֗ךְ וְדָתָא֙ דִּ֣י מַלְכָּ֔א אָסְפַּ֕רְנָא דִּינָ֕ה לֶהֱוֵ֥א מִתְעֲבֵ֖ד
מִנֵּ֑הּ הֵ֣ן לְמוֹת֩ הֵ֨ן לִשְׁרֹשׁ֜וּ הֵן־לַעֲנָ֛שׁ נִכְסִ֖ין וְלֶאֱסוּרִֽין׃ ס
27 בָּר֥וּךְ יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י אֲבוֹתֵ֑ינוּ אֲשֶׁ֨ר נָתַ֤ן כָּזֹאת֙ בְּלֵ֣ב
28 הַמֶּ֔לֶךְ לְפָאֵ֕ר אֶת־בֵּ֥ית יְהוָ֖ה אֲשֶׁ֥ר בִּירוּשָׁלִָֽם׃ וְעָלַ֣י הִטָּה־
חֶ֗סֶד לִפְנֵ֤י הַמֶּ֙לֶךְ֙ וְיוֹעֲצָ֔יו וּלְכָל־שָׂרֵ֥י הַמֶּ֖לֶךְ הַגִּבֹּרִ֑ים וַאֲנִ֣י
הִתְחַזַּ֗קְתִּי כְּיַד־יְהוָ֤ה אֱלֹהַי֙ עָלַ֔י וָאֶקְבְּצָ֧ה מִיִּשְׂרָאֵ֛ל רָאשִׁ֖ים
לַעֲל֥וֹת עִמִּֽי׃ ס

ח 8

א וְאֵ֛לֶּה רָאשֵׁ֥י אֲבֹתֵיהֶ֖ם וְהִתְיַחְשָׂ֑ם הָעֹלִ֣ים עִמִּ֗י בְּמַלְכ֛וּת
2 אַרְתַּחְשַׁ֥סְתְּא הַמֶּ֖לֶךְ מִבָּבֶֽל׃ מִבְּנֵ֤י פִֽינְחָס֙ גֵּרְשֹׁ֔ם מִבְּנֵ֥י
3 אִֽיתָמָ֖ר דָּנִיֵּ֑אל מִבְּנֵ֥י דָוִ֖יד חַטּֽוּשׁ׃ מִבְּנֵ֣י שְׁכַנְיָ֔ה מִבְּנֵ֥י פַרְעֹ֖שׁ
4 זְכַרְיָ֑ה וְעִמּ֧וֹ הִתְיַחֵ֛שׂ לִזְכָרִ֖ים מֵאָ֥ה וַחֲמִשִּֽׁים׃ מִבְּנֵי֙ פַּחַ֣ת
ה מוֹאָ֔ב אֶלְיְהוֹעֵינַ֖י בֶּן־זְרַֽחְיָ֑ה וְעִמּ֖וֹ מָאתַ֥יִם הַזְּכָרִֽים׃ מִבְּנֵ֥י
6 שְׁכַנְיָ֖ה בֶּן־יַחֲזִיאֵ֑ל וְעִמּ֕וֹ שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת הַזְּכָרִֽים׃ וּמִבְּנֵ֣י עָדִ֔ין
7 עֶ֖בֶד בֶּן־יוֹנָתָ֑ן וְעִמּ֕וֹ חֲמִשִּׁ֖ים הַזְּכָרִֽים׃ וּמִבְּנֵ֣י עֵילָ֔ם יְשַֽׁעְיָ֖ה
8 בֶּן־עֲתַלְיָ֑ה וְעִמּ֖וֹ שִׁבְעִ֥ים הַזְּכָרִֽים׃ וּמִבְּנֵי֙ שְֽׁפַטְיָ֔ה זְבַדְיָ֖ה
9 בֶּן־מִיכָאֵ֑ל וְעִמּ֖וֹ שְׁמֹנִ֥ים הַזְּכָרִֽים׃ מִבְּנֵ֣י יוֹאָ֔ב עֹבַדְיָ֖ה בֶּן־
י יְחִיאֵ֑ל וְעִמּ֕וֹ מָאתַ֛יִם וּשְׁמֹנָ֥ה עָשָׂ֖ר הַזְּכָרִֽים׃ וּמִבְּנֵ֥י שְׁלוֹמִ֖ית
11 בֶּן־יוֹסִפְיָ֑ה וְעִמּ֕וֹ מֵאָ֥ה וְשִׁשִּׁ֖ים הַזְּכָרִֽים׃ וּמִבְּנֵ֣י בֵבַ֔י זְכַרְיָ֖ה
12 בֶּן־בֵּבָ֑י וְעִמּ֕וֹ עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁמֹנָ֖ה הַזְּכָרִֽים׃ וּמִבְּנֵ֣י עַזְגָּ֔ד יוֹחָנָ֖ן
13 בֶּן־הַקָּטָ֑ן וְעִמּ֕וֹ מֵאָ֥ה וַעֲשָׂרָ֖ה הַזְּכָרִֽים׃ וּמִבְּנֵ֣י אֲדֹנִיקָ֗ם
אַחֲרֹנִים֙ וְאֵ֣לֶּה שְׁמוֹתָ֔ם אֱלִיפֶ֖לֶט יְעִיאֵ֣ל וּֽשְׁמַעְיָ֑ה וְעִמָּהֶ֖ם
14 שִׁשִּׁ֥ים הַזְּכָרִֽים׃ וּמִבְּנֵ֥י בִגְוַ֖י עוּתַ֣י וְזַבּ֑וּד וְעִמּ֖וֹ שִׁבְעִ֥ים
טו הַזְּכָרִֽים׃ ס וָֽאֶקְבְּצֵ֗ם אֶל־הַנָּהָר֙ הַבָּ֣א אֶֽל־אַהֲוָ֔א וַנַּחֲנֶה־
שָׁ֖ם יָמִ֣ים שְׁלֹשָׁ֑ה וָאָבִ֤ינָה בָעָם֙ וּבַכֹּ֣הֲנִ֔ים וּמִבְּנֵ֥י לֵוִ֖י לֹא־
16 מָצָ֥אתִי שָֽׁם׃ וָאֶשְׁלְחָ֡ה לֶאֱלִיעֶ֣זֶר לַאֲרִיאֵ֣ל לִ֠שְׁמַעְיָה וּלְאֶלְנָתָ֨ן
וּלְיָרִ֜יב וּלְאֶלְנָתָ֣ן וּלְנָתָ֗ן וְלִזְכַרְיָה֙ וְלִמְשֻׁלָּ֔ם רָאשִׁ֑ים וּלְיוֹיָרִ֥יב

v. 25. יתיר ה׳ — ibid. דָּיְנִין קרי — v. 26. לִשְׁרֹשִׁי קרי
v. 14. וְזַכּוּר קרי

17 וּלְאֶלְנָתָן מְבִינִים׃ וָאֲוַצֶּאה אוֹתָם עַל־אִדּוֹ הָרֹאשׁ בְּכָסִפְיָא
הַמָּקוֹם וָאָשִׂימָה בְּפִיהֶם דְּבָרִים לְדַבֵּר אֶל־אִדּוֹ אָחִיו
הַנְּתוּנִים בְּכָסִפְיָא הַמָּקוֹם לְהָבִיא־לָנוּ מְשָׁרְתִים לְבֵית
18 אֱלֹהֵינוּ׃ וַיָּבִיאוּ לָנוּ כְּיַד־אֱלֹהֵינוּ הַטּוֹבָה עָלֵינוּ אִישׁ שֶׂכֶל
מִבְּנֵי מַחְלִי בֶּן־לֵוִי בֶּן־יִשְׂרָאֵל וְשֵׁרֵבְיָה וּבָנָיו וְאֶחָיו שְׁמֹנָה
19 עָשָׂר׃ וְאֶת־חֲשַׁבְיָה וְאִתּוֹ יְשַׁעְיָה מִבְּנֵי מְרָרִי אֶחָיו וּבְנֵיהֶם
כ עֶשְׂרִים׃ וּמִן־הַנְּתִינִים שֶׁנָּתַן דָּוִיד וְהַשָּׂרִים לַעֲבֹדַת הַלְוִיִּם
21 נְתִינִים מָאתַיִם וְעֶשְׂרִים כֻּלָּם נִקְּבוּ בְשֵׁמוֹת׃ וָאֶקְרָא
שָׁם צוֹם עַל־הַנָּהָר אַהֲוָא לְהִתְעַנּוֹת לִפְנֵי אֱלֹהֵינוּ לְבַקֵּשׁ
22 מִמֶּנּוּ דֶּרֶךְ יְשָׁרָה לָנוּ וּלְטַפֵּנוּ וּלְכָל־רְכוּשֵׁנוּ׃ כִּי בֹשְׁתִּי
לִשְׁאוֹל מִן־הַמֶּלֶךְ חַיִל וּפָרָשִׁים לְעָזְרֵנוּ מֵאוֹיֵב בַּדָּרֶךְ כִּי־
אָמַרְנוּ לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר יַד־אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מְבַקְשָׁיו לְטוֹבָה
23 וְעֻזּוֹ וְאַפּוֹ עַל כָּל־עֹזְבָיו׃ וַנָּצוּמָה וַנְּבַקְשָׁה מֵאֱלֹהֵינוּ עַל־
24 זֹאת וַיֵּעָתֵר לָנוּ׃ וָאַבְדִּילָה מִשָּׂרֵי הַכֹּהֲנִים שְׁנֵים עָשָׂר
כה לְשֵׁרֵבְיָה חֲשַׁבְיָה וְעִמָּהֶם מֵאֲחֵיהֶם עֲשָׂרָה׃ וָאֶשְׁקוֹלָה לָהֶם
אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֵּלִים תְּרוּמַת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ
הַהֵרִימוּ הַמֶּלֶךְ וְיֹעֲצָיו וְשָׂרָיו וְכָל־יִשְׂרָאֵל הַנִּמְצָאִים׃
26 וָאֶשְׁקֲלָה עַל־יָדָם כֶּסֶף כִּכָּרִים שֵׁשׁ־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וּכְלֵי־
27 כֶסֶף מֵאָה לְכִכָּרִים זָהָב מֵאָה כִכָּר׃ וּכְפֹרֵי זָהָב עֶשְׂרִים
לַאֲדַרְכֹנִים אָלֶף וּכְלֵי נְחֹשֶׁת מֻצְהָב טוֹבָה שְׁנַיִם חֲמוּדֹת
28 כַּזָּהָב׃ וָאֹמְרָה אֲלֵהֶם אַתֶּם קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהַכֵּלִים קֹדֶשׁ
29 וְהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב נְדָבָה לַיהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם׃ שִׁקְדוּ וְשִׁמְרוּ
עַד תִּשְׁקְלוּ לִפְנֵי שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְשָׂרֵי־הָאָבוֹת
ל לְיִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלִָם הַלִּשְׁכוֹת בֵּית יְהוָה׃ וְקִבְּלוּ הַכֹּהֲנִים
וְהַלְוִיִּם מִשְׁקַל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וְהַכֵּלִים לְהָבִיא לִירוּשָׁלִַם
31 לְבֵית אֱלֹהֵינוּ׃ ס וַנִּסְעָה מִנְּהַר אַהֲוָא בִּשְׁנֵים עָשָׂר לַחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן לָלֶכֶת יְרוּשָׁלִָם וְיַד אֱלֹהֵינוּ הָיְתָה עָלֵינוּ וַיַּצִּילֵנוּ
32 מִכַּף אוֹיֵב וְאוֹרֵב עַל־הַדָּרֶךְ׃ וַנָּבוֹא יְרוּשָׁלִָם וַנֵּשֶׁב שָׁם
33 יָמִים שְׁלֹשָׁה׃ וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי נִשְׁקַל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וְהַכֵּלִים
בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ עַל יַד־מְרֵמוֹת בֶּן־אוּרִיָּה הַכֹּהֵן וְעִמּוֹ אֶלְעָזָר

v. 17. וָאֲצַוֶּה קרי ibid. הנתינים קרי v. 18. א׳ דגושה
v. 25. יתיר ו׳

בֶּן־פִּינְחָס וְעִמָּהֶם יוֹזָבָד בֶּן־יֵשׁוּעַ וְנוֹעַדְיָה בֶן־בִּנּוּי הַלְוִיִּם׃
34 בְּמִסְפָּר בְּמִשְׁקָל לַכֹּל וַיִּכָּתֵב כָּל־הַמִּשְׁקָל בָּעֵת הַהִיא׃ ס
לה הַבָּאִים מֵהַשְּׁבִי בְנֵי־הַגּוֹלָה הִקְרִיבוּ עֹלוֹת ׀ לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
פָּרִים שְׁנֵים־עָשָׂר עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֵילִים ׀ תִּשְׁעִים וְשִׁשָּׁה
כְּבָשִׂים שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה צְפִירֵי חַטָּאת שְׁנֵים עָשָׂר הַכֹּל
36 עוֹלָה לַיהוָה׃ וַיִּתְּנוּ ׀ אֶת־דָּתֵי הַמֶּלֶךְ לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי הַמֶּלֶךְ
וּפַחֲווֹת עֵבֶר הַנָּהָר וְנִשְּׂאוּ אֶת־הָעָם וְאֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים׃ ס

ט 9

א וּכְכַלּוֹת אֵלֶּה נִגְּשׁוּ אֵלַי הַשָּׂרִים לֵאמֹר לֹא־נִבְדְּלוּ הָעָם
יִשְׂרָאֵל וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת כְּתֹעֲבֹתֵיהֶם
לַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הַפְּרִזִּי הַיְבוּסִי הָעַמֹּנִי הַמֹּאָבִי הַמִּצְרִי
2 וְהָאֱמֹרִי׃ כִּי־נָשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם וְהִתְעָרְבוּ
זֶרַע הַקֹּדֶשׁ בְּעַמֵּי הָאֲרָצוֹת וְיַד הַשָּׂרִים וְהַסְּגָנִים הָיְתָה
3 בַּמַּעַל הַזֶּה רִאשׁוֹנָה׃ ס וּכְשָׁמְעִי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה קָרַעְתִּי
אֶת־בִּגְדִי וּמְעִילִי וָאֶמְרְטָה מִשְּׂעַר רֹאשִׁי וּזְקָנִי וָאֵשְׁבָה
4 מְשׁוֹמֵם׃ וְאֵלַי יֵאָסְפוּ כֹּל חָרֵד בְּדִבְרֵי אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל עַל
ה מַעַל הַגּוֹלָה וַאֲנִי יֹשֵׁב מְשׁוֹמֵם עַד לְמִנְחַת הָעָרֶב׃ וּבְמִנְחַת
הָעֶרֶב קַמְתִּי מִתַּעֲנִיתִי וּבְקָרְעִי בִגְדִי וּמְעִילִי וָאֶכְרְעָה
6 עַל־בִּרְכַּי וָאֶפְרְשָׂה כַפַּי אֶל־יְהוָה אֱלֹהָי׃ וָאֹמְרָה אֱלֹהַי
בֹּשְׁתִּי וְנִכְלַמְתִּי לְהָרִים אֱלֹהַי פָּנַי אֵלֶיךָ כִּי־עֲוֺנֹתֵינוּ רָבוּ
7 לְמַעְלָה רֹּאשׁ וְאַשְׁמָתֵנוּ גָדְלָה עַד לַשָּׁמָיִם׃ מִימֵי אֲבֹתֵינוּ
אֲנַחְנוּ בְּאַשְׁמָה גְדֹלָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה וּבַעֲוֺנֹתֵינוּ נִתַּנּוּ אֲנַחְנוּ
מְלָכֵינוּ כֹהֲנֵינוּ בְּיַד ׀ מַלְכֵי הָאֲרָצוֹת בַּחֶרֶב בַּשְּׁבִי וּבַבִּזָּה
8 וּבְבֹשֶׁת פָּנִים כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וְעַתָּה כִּמְעַט־רֶגַע הָיְתָה תְחִנָּה
מֵאֵת ׀ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְהַשְׁאִיר לָנוּ פְּלֵיטָה וְלָתֶת לָנוּ יָתֵד
בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ לְהָאִיר עֵינֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וּלְתִתֵּנוּ מִחְיָה מְעַט
9 בְּעַבְדֻתֵנוּ׃ כִּי־עֲבָדִים אֲנַחְנוּ וּבְעַבְדֻתֵנוּ לֹא עֲזָבָנוּ אֱלֹהֵינוּ
וַיַּט־עָלֵינוּ חֶסֶד לִפְנֵי מַלְכֵי פָרַס לָתֶת־לָנוּ מִחְיָה לְרוֹמֵם
אֶת־בֵּית אֱלֹהֵינוּ וּלְהַעֲמִיד אֶת־חָרְבֹתָיו וְלָתֶת־לָנוּ גָדֵר
י בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלִָם׃ וְעַתָּה מַה־נֹּאמַר אֱלֹהֵינוּ אַחֲרֵי־זֹאת

v. 6. ר' דגושה

11 כִּי עָזַבְנוּ מִצְוֺתֶיךָ׃ אֲשֶׁר צִוִּיתָ בְּיַד עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים לֵאמֹר
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ נִדָּה הִיא בְּנִדַּת
עַמֵּי הָאֲרָצוֹת בְּתוֹעֲבֹתֵיהֶם אֲשֶׁר מִלְאוּהָ מִפֶּה אֶל־פֶּה
12 בְּטֻמְאָתָם׃ וְעַתָּה בְּנוֹתֵיכֶם אַל־תִּתְּנוּ לִבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם
אַל־תִּשְׂאוּ לִבְנֵיכֶם וְלֹא־תִדְרְשׁוּ שְׁלֹמָם וְטוֹבָתָם עַד־
עוֹלָם לְמַעַן תֶּחֶזְקוּ וַאֲכַלְתֶּם אֶת־טוּב הָאָרֶץ וְהוֹרַשְׁתֶּם
13 לִבְנֵיכֶם עַד־עוֹלָם׃ וְאַחֲרֵי כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ בְּמַעֲשֵׂינוּ
הָרָעִים וּבְאַשְׁמָתֵנוּ הַגְּדֹלָה כִּי ׀ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ חָשַׂכְתָּ
14 לְמַטָּה מֵעֲוֺנֵנוּ וְנָתַתָּה לָּנוּ פְּלֵיטָה כָּזֹאת׃ הֲנָשׁוּב לְהָפֵר
מִצְוֺתֶיךָ וּלְהִתְחַתֵּן בְּעַמֵּי הַתֹּעֵבוֹת הָאֵלֶּה הֲלוֹא תֶאֱנַף־
טו בָּנוּ עַד־כַּלֵּה לְאֵין שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה׃ ס יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל צַדִּיק אַתָּה כִּי־נִשְׁאַרְנוּ פְלֵיטָה כְּהַיּוֹם הַזֶּה
הִנְנוּ לְפָנֶיךָ בְּאַשְׁמָתֵינוּ כִּי אֵין לַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ עַל־זֹאת׃

10 י

א וּכְהִתְפַּלֵּל עֶזְרָא וּכְהִתְוַדֹּתוֹ בֹּכֶה וּמִתְנַפֵּל לִפְנֵי בֵּית
הָאֱלֹהִים נִקְבְּצוּ אֵלָיו מִיִּשְׂרָאֵל קָהָל רַב־מְאֹד אֲנָשִׁים וְנָשִׁים
2 וִילָדִים כִּי־בָכוּ הָעָם הַרְבֵּה בֶכֶה׃ ס וַיַּעַן שְׁכַנְיָה בֶן־
יְחִיאֵל מִבְּנֵי עֵולָם וַיֹּאמֶר לְעֶזְרָא אֲנַחְנוּ מָעַלְנוּ בֵאלֹהֵינוּ
וַנֹּשֶׁב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מֵעַמֵּי הָאָרֶץ וְעַתָּה יֵשׁ־מִקְוֶה לְיִשְׂרָאֵל
3 עַל־זֹאת׃ וְעַתָּה נִכְרָת־בְּרִית לֵאלֹהֵינוּ לְהוֹצִיא כָל־נָשִׁים
וְהַנּוֹלָד מֵהֶם בַּעֲצַת אֲדֹנָי וְהַחֲרֵדִים בְּמִצְוַת אֱלֹהֵינוּ וְכַתּוֹרָה
4 יֵעָשֶׂה׃ קוּם כִּי־עָלֶיךָ הַדָּבָר וַאֲנַחְנוּ עִמָּךְ חֲזַק וַעֲשֵׂה׃ ס
ה וַיָּקָם עֶזְרָא וַיַּשְׁבַּע אֶת־שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְכָל־יִשְׂרָאֵל
6 לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה וַיִּשָּׁבֵעוּ׃ וַיָּקָם עֶזְרָא מִלִּפְנֵי בֵּית
הָאֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ אֶל־לִשְׁכַּת יְהוֹחָנָן בֶּן־אֶלְיָשִׁיב וַיֵּלֶךְ שָׁם
לֶחֶם לֹא־אָכַל וּמַיִם לֹא־שָׁתָה כִּי מִתְאַבֵּל עַל־מַעַל הַגּוֹלָה׃
7 וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בִּיהוּדָה וִירוּשָׁלַםִ לְכֹל בְּנֵי הַגּוֹלָה לְהִקָּבֵץ
8 יְרוּשָׁלָםִ׃ וְכֹל אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא לִשְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים כַּעֲצַת הַשָּׂרִים
וְהַזְּקֵנִים יָחֳרַם כָּל־רְכוּשׁוֹ וְהוּא יִבָּדֵל מִקְּהַל הַגּוֹלָה׃ פ
9 וַיִּקָּבְצוּ כָל־אַנְשֵׁי־יְהוּדָה וּבִנְיָמִן ׀ יְרוּשָׁלַםִ לִשְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים

v. 2. עֵילָם קרי

הוּא חֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ וַיֵּשְׁבוּ כָל־הָעָם בִּרְחוֹב
י בֵּית הָאֱלֹהִים מַרְעִידִים עַל־הַדָּבָר וּמֵהַגְּשָׁמִים׃ ס וַיָּקָם עֶזְרָא
הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַתֶּם מְעַלְתֶּם וַתֹּשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת
11 לְהוֹסִיף עַל־אַשְׁמַת יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה תְּנוּ תוֹדָה לַיהוָה אֱלֹהֵי־
אֲבֹתֵיכֶם וַעֲשׂוּ רְצוֹנוֹ וְהִבָּדְלוּ מֵעַמֵּי הָאָרֶץ וּמִן־הַנָּשִׁים
12 הַנָּכְרִיּוֹת׃ ס וַיַּעֲנוּ כָל־הַקָּהָל וַיֹּאמְרוּ קוֹל גָּדוֹל כֵּן כִּדְבָרְיךָ
13 עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת׃ אֲבָל הָעָם רָב וְהָעֵת גְּשָׁמִים וְאֵין כֹּחַ לַעֲמוֹד
בַּחוּץ וְהַמְּלָאכָה לֹא־לְיוֹם אֶחָד וְלֹא לִשְׁנַיִם כִּי־הִרְבִּינוּ
14 לִפְשֹׁעַ בַּדָּבָר הַזֶּה׃ יַעַמְדוּ־נָא שָׂרֵינוּ לְכָל־הַקָּהָל וְכֹל ׀ אֲשֶׁר
בֶּעָרֵינוּ הַהֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת יָבֹא לְעִתִּים מְזֻמָּנִים וְעִמָּהֶם
זִקְנֵי־עִיר וָעִיר וְשֹׁפְטֶיהָ עַד לְהָשִׁיב חֲרוֹן אַף־אֱלֹהֵינוּ מִמֶּנּוּ
טו עַד לַדָּבָר הַזֶּה׃ אַךְ יוֹנָתָן בֶּן־עֲשָׂהאֵל וְיַחְזְיָה בֶּן־תִּקְוָה
16 עָמְדוּ עַל־זֹאת וּמְשֻׁלָּם וְשַׁבְּתַי הַלֵּוִי עֲזָרֻם׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי
הַגּוֹלָה וַיִּבָּדְלוּ עֶזְרָא הַכֹּהֵן אֲנָשִׁים רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְבֵית
אֲבֹתָם וְכֻלָּם בְּשֵׁמוֹת וַיֵּשְׁבוּ בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי
17 לְדַרְיוֹשׁ הַדָּבָר׃ וַיְכַלּוּ בַכֹּל אֲנָשִׁים הַהֹשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת
18 עַד יוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן׃ ס וַיִּמָּצֵא מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים
אֲשֶׁר הֹשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מִבְּנֵי יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וְאֶחָיו
19 מַעֲשֵׂיָה וֶאֱלִיעֶזֶר וְיָרִיב וּגְדַלְיָה׃ וַיִּתְּנוּ יָדָם לְהוֹצִיא נְשֵׁיהֶם
כ וַאֲשֵׁמִים אֵיל־צֹאן עַל־אַשְׁמָתָם׃ וּמִבְּנֵי אִמֵּר חֲנָנִי וּזְבַדְיָה׃
21 22 וּמִבְּנֵי חָרִם מַעֲשֵׂיָה וְאֵלִיָּה וּשְׁמַעְיָה וִיחִיאֵל וְעֻזִּיָּה׃ וּמִבְּנֵי
פַּשְׁחוּר אֶלְיוֹעֵינַי מַעֲשֵׂיָה יִשְׁמָעֵאל נְתַנְאֵל יוֹזָבָד וְאֶלְעָשָׂה׃
23 וּמִן־הַלְוִיִּם יוֹזָבָד וְשִׁמְעִי וְקֵלָיָה הוּא קְלִיטָא פְּתַחְיָה יְהוּדָה
24 וֶאֱלִיעֶזֶר׃ וּמִן־הַמְשֹׁרְרִים אֶלְיָשִׁיב וּמִן־הַשֹּׁעֲרִים שַׁלֻּם וָטֶלֶם
כה וְאוּרִי׃ וּמִיִּשְׂרָאֵל מִבְּנֵי פַרְעֹשׁ רַמְיָה וְיִזִּיָּה וּמַלְכִּיָּה וּמִיָּמִן
26 וְאֶלְעָזָר וּמַלְכִּיָּה וּבְנָיָה׃ וּמִבְּנֵי עֵילָם מַתַּנְיָה זְכַרְיָה וִיחִיאֵל
27 וְעַבְדִּי וִירֵמוֹת וְאֵלִיָּה׃ וּמִבְּנֵי זַתּוּא אֶלְיוֹעֵנַי אֶלְיָשִׁיב מַתַּנְיָה
28 וִירֵמוֹת וְזָבָד וַעֲזִיזָא׃ וּמִבְּנֵי בֵּבָי יְהוֹחָנָן חֲנַנְיָה זַבַּי עַתְלָי׃
29 ל וּמִבְּנֵי בָּנִי מְשֻׁלָּם מַלּוּךְ וַעֲדָיָה יָשׁוּב וּשְׁאָל יְרָמוֹת׃ וּמִבְּנֵי
פַּחַת מוֹאָב עַדְנָא וּכְלָל בְּנָיָה מַעֲשֵׂיָה מַתַּנְיָה בְצַלְאֵל וּבִנּוּי

v. 12. יתיר י׳   v. 13. קמץ בפשטא   v. 29. וְרמות קרי

31 וּמְנַשֶּׁה׃ וּבְנֵי חָרִם אֱלִיעֶזֶר יִשִּׁיָּה מַלְכִּיָּה שְׁמַעְיָה שִׁמְעוֹן׃
32 33 בִּנְיָמִן מַלּוּךְ שְׁמַרְיָה׃ מִבְּנֵי חָשֻׁם מַתְּנַי מַתַּתָּה זָבָד אֱלִיפֶלֶט
34 לה יְרֵמַי מְנַשֶּׁה שִׁמְעִי׃ מִבְּנֵי בָנִי מַעֲדַי עַמְרָם וְאוּאֵל׃ בְּנָיָה
36 37 בֵדְיָה כְּלוּהִי׃ וַנְיָה מְרֵמוֹת אֶלְיָשִׁיב׃ מַתַּנְיָה מַתְּנַי וְיַעֲשָׂו׃
38 39 מ וּבָנִי וּבִנּוּי שִׁמְעִי׃ וְשֶׁלֶמְיָה וְנָתָן וַעֲדָיָה׃ מַכְנַדְבַי שָׁשַׁי
41 42 שָׁרָי׃ עֲזַרְאֵל וְשֶׁלֶמְיָהוּ שְׁמַרְיָה׃ שַׁלּוּם אֲמַרְיָה יוֹסֵף׃
43 44 מִבְּנֵי נְבוֹ יְעִיאֵל מַתִּתְיָה זָבָד זְבִינָא יַדַּו וְיוֹאֵל בְּנָיָה׃ כָּל־
אֵלֶּה נָשְׂאֵי נָשִׁים נָכְרִיּוֹת וְיֵשׁ־מֵהֶם נָשִׁים וַיָּשִׂימוּ בָּנִים׃ פ

1 א Nehemia. נחמיה

א דִּבְרֵי נְחֶמְיָה בֶּן־חֲכַלְיָה וַיְהִי בְחֹדֶשׁ כִּסְלֵו שְׁנַת עֶשְׂרִים
2 וַאֲנִי הָיִיתִי בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃ וַיָּבֹא חֲנָנִי אֶחָד מֵאַחַי הוּא
וַאֲנָשִׁים מִיהוּדָה וָאֶשְׁאָלֵם עַל־הַיְּהוּדִים הַפְּלֵיטָה אֲשֶׁר־
3 נִשְׁאֲרוּ מִן־הַשֶּׁבִי וְעַל־יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ וַיֹּאמְרוּ לִי הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר
נִשְׁאֲרוּ מִן־הַשְּׁבִי שָׁם בַּמְּדִינָה בְּרָעָה גְדֹלָה וּבְחֶרְפָּה וְחוֹמַת
4 יְרוּשָׁלַ͏ִם מְפֹרָצֶת וּשְׁעָרֶיהָ נִצְּתוּ בָאֵשׁ׃ וַיְהִי כְּשָׁמְעִי ׀ אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יָשַׁבְתִּי וָאֶבְכֶּה וָאֶתְאַבְּלָה יָמִים וָאֱהִי־צָם
ה וּמִתְפַּלֵּל לִפְנֵי אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם׃ וָאֹמַר אָנָּא יְהוָה אֱלֹהֵי
הַשָּׁמַיִם הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֹׁמֵר הַבְּרִית וָחֶסֶד לְאֹהֲבָיו
6 וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָיו׃ תְּהִי־נָא אָזְנְךָ קַשֶּׁבֶת וְעֵינֶיךָ פְתוּחוֹת
לִשְׁמֹעַ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ אֲשֶׁר אָנֹכִי מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם
יוֹמָם וָלַיְלָה עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ וּמִתְוַדֶּה עַל־חַטֹּאות
7 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָטָאנוּ לָךְ וַאֲנִי וּבֵית־אָבִי חָטָאנוּ׃ חֲבֹל
חָבַלְנוּ לָךְ וְלֹא־שָׁמַרְנוּ אֶת־הַמִּצְוֹת וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־
8 הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ׃ זְכָר־נָא אֶת־הַדָּבָר
אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדְּךָ לֵאמֹר אַתֶּם תִּמְעָלוּ אֲנִי אָפִיץ
9 אֶתְכֶם בָּעַמִּים׃ וְשַׁבְתֶּם אֵלַי וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
אִם־יִהְיֶה נִדַּחֲכֶם בִּקְצֵה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם אֲקַבְּצֵם וַהֲבִיאוֹתִים
י אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לְשַׁכֵּן אֶת־שְׁמִי שָׁם׃ וְהֵם עֲבָדֶיךָ
11 וְעַמֶּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל וּבְיָדְךָ הַחֲזָקָה׃ אָנָּא אֲדֹנָי

v. 35. כלוהו קרי   v. 37. ויעשׂי קרי   v. 43. ידי קרי
v. 44. נשאו קרי   v. 3. קמץ בזקף

תְּהִי־נָא אָזְנְךָ קַשֶּׁבֶת אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּפִלַּת עֲבָדֶיךָ
הַחֲפֵצִים לְיִרְאָה אֶת־שְׁמֶךָ וְהַצְלִיחָה נָּא לְעַבְדְּךָ הַיּוֹם וּתְנֵהוּ
לְרַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ הַזֶּה וַאֲנִי הָיִיתִי מַשְׁקֶה לַמֶּלֶךְ׃ ס

2 ב

א וַיְהִי ׀ בְּחֹדֶשׁ נִיסָן שְׁנַת עֶשְׂרִים לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ יַיִן
לְפָנָיו וָאֶשָּׂא אֶת־הַיַּיִן וָאֶתְּנָה לַמֶּלֶךְ וְלֹא־הָיִיתִי רַע לְפָנָיו׃
2 וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ מַדּוּעַ ׀ פָּנֶיךָ רָעִים וְאַתָּה אֵינְךָ חוֹלֶה אֵין
3 זֶה כִּי־אִם רֹעַ לֵב וָאִירָא הַרְבֵּה מְאֹד׃ וָאֹמַר לַמֶּלֶךְ הַמֶּלֶךְ
לְעוֹלָם יִחְיֶה מַדּוּעַ לֹא־יֵרְעוּ פָנַי אֲשֶׁר הָעִיר בֵּית־קִבְרוֹת
4 אֲבֹתַי חֲרֵבָה וּשְׁעָרֶיהָ אֻכְּלוּ בָאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ עַל־
ה מַה־זֶּה אַתָּה מְבַקֵּשׁ וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם׃ וָאֹמַר
לַמֶּלֶךְ אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם־יִיטַב עַבְדְּךָ לְפָנֶיךָ אֲשֶׁר
6 תִּשְׁלָחֵנִי אֶל־יְהוּדָה אֶל־עִיר קִבְרוֹת אֲבֹתַי וְאֶבְנֶנָּה׃ וַיֹּאמֶר
לִי הַמֶּלֶךְ וְהַשֵּׁגַל ׀ יוֹשֶׁבֶת אֶצְלוֹ עַד־מָתַי יִהְיֶה מַהֲלָכְךָ
וּמָתַי תָּשׁוּב וַיִּיטַב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלָחֵנִי וָאֶתְּנָה לוֹ זְמָן׃
7 וָאוֹמַר לַמֶּלֶךְ אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב אִגְּרוֹת יִתְּנוּ־לִי עַל־פַּחֲווֹת
עֵבֶר הַנָּהָר אֲשֶׁר יַעֲבִירוּנִי עַד אֲשֶׁר־אָבוֹא אֶל־יְהוּדָה׃
8 וְאִגֶּרֶת אֶל־אָסָף שֹׁמֵר הַפַּרְדֵּס אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִתֶּן־לִי
עֵצִים לְקָרוֹת אֶת־שַׁעֲרֵי הַבִּירָה אֲשֶׁר־לַבַּיִת וּלְחוֹמַת הָעִיר
וְלַבַּיִת אֲשֶׁר־אָבוֹא אֵלָיו וַיִּתֶּן־לִי הַמֶּלֶךְ כְּיַד־אֱלֹהַי הַטּוֹבָה
9 עָלָי׃ וָאָבוֹא אֶל־פַּחֲווֹת עֵבֶר הַנָּהָר וָאֶתְּנָה לָהֶם אֵת אִגְּרוֹת
י הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח עִמִּי הַמֶּלֶךְ שָׂרֵי חַיִל וּפָרָשִׁים׃ ס וַיִּשְׁמַע
סַנְבַלַּט הַחֹרֹנִי וְטוֹבִיָּה הָעֶבֶד הָעַמֹּנִי וַיֵּרַע לָהֶם רָעָה גְדֹלָה
11 אֲשֶׁר־בָּא אָדָם לְבַקֵּשׁ טוֹבָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וָאָבוֹא אֶל־
12 יְרוּשָׁלָם וָאֱהִי־שָׁם יָמִים שְׁלֹשָׁה׃ וָאָקוּם ׀ לַיְלָה אֲנִי וַאֲנָשִׁים ׀
מְעַט עִמִּי וְלֹא־הִגַּדְתִּי לְאָדָם מָה אֱלֹהַי נֹתֵן אֶל־לִבִּי לַעֲשׂוֹת
לִירוּשָׁלָם וּבְהֵמָה אֵין עִמִּי כִּי אִם־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֲנִי רֹכֵב
13 בָּהּ׃ וָאֵצְאָה בְשַׁעַר־הַגַּיְא לַיְלָה וְאֶל־פְּנֵי עֵין הַתַּנִּין וְאֶל־
שַׁעַר הָאַשְׁפֹּת וָאֱהִי שֹׂבֵר בְּחוֹמֹת יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר־הֵמּפְרוּצִים
14 וּשְׁעָרֶיהָ אֻכְּלוּ בָאֵשׁ׃ וָאֶעֱבֹר אֶל־שַׁעַר הָעַיִן וְאֶל־בְּרֵכַת

v. 13. הֵם ׀ פְּרוּצִים קרי

טו הַמֶּלֶךְ וְאֵין־מָקוֹם לַבְּהֵמָה לַעֲבֹר תַּחְתָּי׃ וָאֱהִי עֹלֶה בַנַּחַל
לַיְלָה וָאֱהִי שֹׂבֵר בַּחוֹמָה וָאָשׁוּב וָאָבוֹא בְּשַׁעַר הַגַּיְא
16 וָאָשׁוּב׃ וְהַסְּגָנִים לֹא יָדְעוּ אָנָה הָלַכְתִּי וּמָה אֲנִי עֹשֶׂה
וְלַיְּהוּדִים וְלַכֹּהֲנִים וְלַחֹרִים וְלַסְּגָנִים וּלְיֶתֶר עֹשֵׂה הַמְּלָאכָה
17 עַד־כֵּן לֹא הִגַּדְתִּי׃ וָאוֹמַר אֲלֵהֶם אַתֶּם רֹאִים הָרָעָה אֲשֶׁר
אֲנַחְנוּ בָהּ אֲשֶׁר יְרוּשָׁלִַם חֲרֵבָה וּשְׁעָרֶיהָ נִצְּתוּ בָאֵשׁ לְכוּ
18 וְנִבְנֶה אֶת־חוֹמַת יְרוּשָׁלִַם וְלֹא־נִהְיֶה עוֹד חֶרְפָּה׃ וָאַגִּיד לָהֶם
אֶת־יַד אֱלֹהַי אֲשֶׁר־הִיא טוֹבָה עָלַי וְאַף־דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר
אָמַר־לִי וַיֹּאמְרוּ נָקוּם וּבָנִינוּ וַיְחַזְּקוּ יְדֵיהֶם לַטּוֹבָה׃ ס
19 וַיִּשְׁמַע סַנְבַלַּט הַחֹרֹנִי וְטֹבִיָּה ׀ הָעֶבֶד הָעַמּוֹנִי וְגֶשֶׁם
הָעַרְבִי וַיַּלְעִגוּ לָנוּ וַיִּבְזוּ עָלֵינוּ וַיֹּאמְרוּ מָה־הַדָּבָר הַזֶּה
כ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים הַעַל הַמֶּלֶךְ אַתֶּם מֹרְדִים׃ וָאָשִׁיב אוֹתָם
דָּבָר וָאוֹמַר לָהֶם אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הוּא יַצְלִיחַ לָנוּ וַאֲנַחְנוּ
עֲבָדָיו נָקוּם וּבָנִינוּ וְלָכֶם אֵין־חֵלֶק וּצְדָקָה וְזִכָּרוֹן בִּירוּשָׁלִָם׃

3 ג

א וַיָּקָם אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים וַיִּבְנוּ אֶת־
שַׁעַר הַצֹּאן הֵמָּה קִדְּשׁוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו וְעַד־מִגְדַּל
2 הַמֵּאָה קִדְּשׁוּהוּ עַד מִגְדַּל חֲנַנְאֵל׃ וְעַל־יָדוֹ בָנוּ אַנְשֵׁי יְרֵחוֹ
3 וְעַל־יָדוֹ בָּנָה זַכּוּר בֶּן־אִמְרִי׃ וְאֵת שַׁעַר הַדָּגִים בָּנוּ בְּנֵי
הַסְּנָאָה הֵמָּה קֵרוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו מַנְעוּלָיו וּבְרִיחָיו׃
4 וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק מְרֵמוֹת בֶּן־אוּרִיָּה בֶּן־הַקּוֹץ וְעַל־יָדָם
הֶחֱזִיק מְשֻׁלָּם בֶּן־בֶּרֶכְיָה בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק
ה צָדוֹק בֶּן־בַּעֲנָא׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיקוּ הַתְּקוֹעִים וְאַדִּירֵיהֶם לֹא־
6 הֵבִיאוּ צַוָּרָם בַּעֲבֹדַת אֲדֹנֵיהֶם׃ וְאֵת שַׁעַר הַיְשָׁנָה הֶחֱזִיקוּ
יוֹיָדָע בֶּן־פָּסֵחַ וּמְשֻׁלָּם בֶּן־בְּסוֹדְיָה הֵמָּה קֵרוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ
7 דַּלְתֹתָיו וּמַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק מְלַטְיָה
הַגִּבְעֹנִי וְיָדוֹן הַמֵּרֹנֹתִי אַנְשֵׁי גִבְעוֹן וְהַמִּצְפָּה לְכִסֵּא פַּחַת
8 עֵבֶר הַנָּהָר׃ עַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק עֻזִּיאֵל בֶּן־חַרְהֲיָה צוֹרְפִים וְעַל־
יָדוֹ הֶחֱזִיק חֲנַנְיָה בֶּן־הָרַקָּחִים וַיַּעַזְבוּ יְרוּשָׁלִַם עַד הַחוֹמָה
9 הָרְחָבָה׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק רְפָיָה בֶן־חוּר שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ

v. 16. פתח בס"פ   v. 5. חסר א'

י יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק יְדָיָה בֶן־חֲרוּמַף וְנֶגֶד בֵּיתוֹ
11 וְעַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק חַטּוּשׁ בֶּן־חֲשַׁבְנְיָה׃ מִדָּה שֵׁנִית הֶחֱזִיק
מַלְכִּיָּה בֶן־חָרִם וְחַשּׁוּב בֶּן־פַּחַת מוֹאָב וְאֵת מִגְדַּל הַתַּנּוּרִים׃
12 וְעַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק שַׁלּוּם בֶּן־הַלּוֹחֵשׁ שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ יְרוּשָׁלָ͏ִם
13 הוּא וּבְנוֹתָיו׃ אֵת שַׁעַר הַגַּיְא הֶחֱזִיק חָנוּן וְיֹשְׁבֵי זָנוֹחַ
הֵמָּה בָנוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו וְאֶלֶף אַמָּה
14 בַּחוֹמָה עַד שַׁעַר הַשְׁפּוֹת׃ וְאֵת ׀ שַׁעַר הָאַשְׁפּוֹת הֶחֱזִיק
מַלְכִּיָּה בֶן־רֵכָב שַׂר פֶּלֶךְ בֵּית־הַכָּרֶם הוּא יִבְנֶנּוּ וְיַעֲמִיד
טו דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו׃ וְאֵת שַׁעַר הָעַיִן הֶחֱזִיק שַׁלּוּן
בֶּן־כָּל־חֹזֶה שַׂר־פֶּלֶךְ הַמִּצְפָּה הוּא יִבְנֶנּוּ וִיטַלְלֶנּוּ וְיַעֲמִידוּ
דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו וְאֵת חוֹמַת בְּרֵכַת הַשֶּׁלַח לְגַן־
16 הַמֶּלֶךְ וְעַד־הַמַּעֲלוֹת הַיּוֹרְדוֹת מֵעִיר דָּוִיד׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק
נְחֶמְיָה בֶן־עַזְבּוּק שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ בֵּית־צוּר עַד־נֶגֶד קִבְרֵי
17 דָוִיד וְעַד הַבְּרֵכָה הָעֲשׂוּיָה וְעַד בֵּית הַגִּבֹּרִים׃ אַחֲרָיו
הֶחֱזִיקוּ הַלְוִיִּם רְחוּם בֶּן־בָּנִי עַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק חֲשַׁבְיָה שַׂר־
18 חֲצִי־פֶלֶךְ קְעִילָה לְפִלְכּוֹ׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ אֲחֵיהֶם בַּוַּי בֶּן־
19 חֵנָדָד שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ קְעִילָה׃ וַיְחַזֵּק עַל־יָדוֹ עֵזֶר בֶּן־יֵשׁוּעַ
כ שַׂר הַמִּצְפָּה מִדָּה שֵׁנִית מִנֶּגֶד עֲלֹת הַנֶּשֶׁק הַמִּקְצֹעַ׃ אַחֲרָיו
הֶחֱרָה הֶחֱזִיק בָּרוּךְ בֶּן־זַבַּי מִדָּה שֵׁנִית מִן־הַמִּקְצוֹעַ עַד־פֶּתַח
21 בֵּית אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק מְרֵמוֹת בֶּן־
אוּרִיָּה בֶּן־הַקּוֹץ מִדָּה שֵׁנִית מִפֶּתַח בֵּית אֶלְיָשִׁיב וְעַד־
22 תַּכְלִית בֵּית אֶלְיָשִׁיב׃ וְאַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ הַכֹּהֲנִים אַנְשֵׁי
23 הַכִּכָּר׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק בִּנְיָמִן וְחַשּׁוּב נֶגֶד בֵּיתָם אַחֲרָיו הֶחֱזִיק
24 עֲזַרְיָה בֶן־מַעֲשֵׂיָה בֶּן־עֲנָנְיָה אֵצֶל בֵּיתוֹ׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק
בִּנּוּי בֶּן־חֵנָדָד מִדָּה שֵׁנִית מִבֵּית עֲזַרְיָה עַד־הַמִּקְצוֹעַ וְעַד־
כה הַפִּנָּה׃ פָּלָל בֶּן־אוּזַי מִנֶּגֶד הַמִּקְצוֹעַ וְהַמִּגְדָּל הַיּוֹצֵא מִבֵּית
הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן אֲשֶׁר לַחֲצַר הַמַּטָּרָה אַחֲרָיו פְּדָיָה בֶן־פַּרְעֹשׁ׃
26 וְהַנְּתִינִים הָיוּ יֹשְׁבִים בָּעֹפֶל עַד נֶגֶד שַׁעַר הַמַּיִם לַמִּזְרָח
27 וְהַמִּגְדָּל הַיּוֹצֵא׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ הַתְּקֹעִים מִדָּה שֵׁנִית מִנֶּגֶד
28 הַמִּגְדָּל הַגָּדוֹל הַיּוֹצֵא וְעַד חוֹמַת הָעֹפֶל׃ מֵעַל ׀ שַׁעַר הַסּוּסִים

v. 15. ויעמִיד קרי   v. 20. זַכַּי קרי

29 הֶחֱזִיקוּ הַכֹּהֲנִים אִישׁ לְנֶגֶד בֵּיתוֹ׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק צָדוֹק
בֶּן־אִמֵּר נֶגֶד בֵּיתוֹ וְאַחֲרָיו הֶחֱזִיק שְׁמַעְיָה בֶן־שְׁכַנְיָה שֹׁמֵר
ל שַׁעַר הַמִּזְרָח׃ אַחֲרַי הֶחֱזִיק חֲנַנְיָה בֶן־שֶׁלֶמְיָה וְחָנוּן בֶּן־
צָלָף הַשִּׁשִּׁי מִדָּה שֵׁנִי אַחֲרָיו הֶחֱזִיק מְשֻׁלָּם בֶּן־בֶּרֶכְיָה נֶגֶד
31 נִשְׁכָּתוֹ׃ אַחֲרַי הֶחֱזִיק מַלְכִּיָּה בֶּן־הַצֹּרְפִי עַד־בֵּית הַנְּתִינִים
32 וְהָרֹכְלִים נֶגֶד שַׁעַר הַמִּפְקָד וְעַד עֲלִיַּת הַפִּנָּה׃ ° וּבֵין עֲלִיַּת
הַפִּנָּה לְשַׁעַר הַצֹּאן הֶחֱזִיקוּ הַצֹּרְפִים וְהָרֹכְלִים׃ פ
33 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלַּט כִּי־אֲנַחְנוּ בוֹנִים אֶת־הַחוֹמָה וַיִּחַר
34 לוֹ וַיִּכְעַס הַרְבֵּה וַיַּלְעֵג עַל־הַיְּהוּדִים׃ וַיֹּאמֶר ׀ לִפְנֵי אֶחָיו
וְחֵיל שֹׁמְרוֹן וַיֹּאמֶר מָה הַיְּהוּדִים הָאֲמֵלָלִים עֹשִׂים הֲיַעַזְבוּ
לָהֶם הֲיִזְבָּחוּ הַיְכַלּוּ בַיּוֹם הַיְחַיּוּ אֶת־הָאֲבָנִים מֵעֲרֵמוֹת
לה הֶעָפָר וְהֵמָּה שְׂרוּפוֹת׃ וְטוֹבִיָּה הָעַמֹּנִי אֶצְלוֹ וַיֹּאמֶר גַּם
אֲשֶׁר־הֵם בּוֹנִים אִם־יַעֲלֶה שׁוּעָל וּפָרַץ חוֹמַת אַבְנֵיהֶם׃ ס
36 שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ כִּי־הָיִינוּ בוּזָה וְהָשֵׁב חֶרְפָּתָם אֶל־רֹאשָׁם
37 וּתְנֵם לְבִזָּה בְּאֶרֶץ שִׁבְיָה׃ וְאַל־תְּכַס עַל־עֲוֹנָם וְחַטָּאתָם
38 מִלְּפָנֶיךָ אַל־תִּמָּחֶה כִּי הִכְעִיסוּ לְנֶגֶד הַבּוֹנִים׃ וַנִּבְנֶה אֶת־
הַחוֹמָה וַתִּקָּשֵׁר כָּל־הַחוֹמָה עַד־חֶצְיָהּ וַיְהִי לֵב לָעָם
לַעֲשׂוֹת׃ פ

ד 4

א וַיְהִי ׀ כַּאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלַּט וְטוֹבִיָּה וְהָעַרְבִים וְהָעַמֹּנִים
וְהָאַשְׁדּוֹדִים כִּי־עָלְתָה אֲרוּכָה לְחוֹמוֹת יְרוּשָׁלִַם כִּי־הֵחֵלּוּ
2 הַפְּרֻצִים לְהִסָּתֵם וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד׃ וַיִּקְשְׁרוּ כֻלָּם יַחְדָּו
3 לָבוֹא לְהִלָּחֵם בִּירוּשָׁלָםִ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ תּוֹעָה׃ וַנִּתְפַּלֵּל אֶל־
אֱלֹהֵינוּ וַנַּעֲמִיד מִשְׁמָר עֲלֵיהֶם יוֹמָם וָלַיְלָה מִפְּנֵיהֶם׃
4 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה כָּשַׁל כֹּחַ הַסַּבָּל וְהֶעָפָר הַרְבֵּה וַאֲנַחְנוּ לֹא
ה נוּכַל לִבְנוֹת בַּחוֹמָה׃ וַיֹּאמְרוּ צָרֵינוּ לֹא יֵדְעוּ וְלֹא יִרְאוּ עַד
אֲשֶׁר־נָבוֹא אֶל־תּוֹכָם וַהֲרַגְנוּם וְהִשְׁבַּתְנוּ אֶת־הַמְּלָאכָה׃ ס
6 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּאוּ הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים אֶצְלָם וַיֹּאמְרוּ לָנוּ
7 עֶשֶׂר פְּעָמִים מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־תָּשׁוּבוּ עָלֵינוּ׃ וָאַעֲמִיד
מִתַּחְתִּיּוֹת לַמָּקוֹם מֵאַחֲרֵי לַחוֹמָה בַּצְּחִחִיִּים וָאַעֲמִיד אֶת־

v. 30. 31. אחריו קרי   v. 32. חצי הספר   v. 7. בצחיחים קרי

8 הָעָם לְמִשְׁפָּחוֹת עִם־חַרְבֹתֵיהֶם רָמְחֵיהֶם וְקַשְּׁתֹתֵיהֶם׃ וָאֵרֶא
וָאָקוּם וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים וְאֶל־הַסְּגָנִים וְאֶל־יֶתֶר הָעָם אַל־
תִּירְאוּ מִפְּנֵיהֶם אֶת־אֲדֹנָי הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא זְכֹרוּ וְהִלָּחֲמוּ
עַל־אֲחֵיכֶם בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם נְשֵׁיכֶם וּבָתֵּיכֶם׃ פ
9 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ אוֹיְבֵינוּ כִּי־נוֹדַע לָנוּ וַיָּפֶר הָאֱלֹהִים אֶת־
י עֲצָתָם וַנָּשָׁוב כֻּלָּנוּ אֶל־הַחוֹמָה אִישׁ אֶל־מְלַאכְתּוֹ׃ וַיְהִי
מִן־הַיּוֹם הַהוּא חֲצִי נְעָרַי עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם מַחֲזִיקִים
וְהָרְמָחִים הַמָּגִנִּים וְהַקְּשָׁתוֹת וְהַשִּׁרְיֹנִים וְהַשָּׂרִים אַחֲרֵי כָּל־
11 בֵּית יְהוּדָה׃ הַבּוֹנִים בַּחוֹמָה וְהַנֹּשְׂאִים בַּסֶּבֶל עֹמְשִׂים בְּאַחַת
12 יָדוֹ עֹשֶׂה בַמְּלָאכָה וְאַחַת מַחֲזֶקֶת הַשָּׁלַח׃ וְהַבּוֹנִים אִישׁ
חַרְבּוֹ אֲסוּרִים עַל־מָתְנָיו וּבוֹנִים וְהַתּוֹקֵעַ בַּשּׁוֹפָר אֶצְלִי׃
13 וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים וְאֶל־הַסְּגָנִים וְאֶל־יֶתֶר הָעָם הַמְּלָאכָה
הַרְבֵּה וּרְחָבָה וַאֲנַחְנוּ נִפְרָדִים עַל־הַחוֹמָה רְחוֹקִים אִישׁ
14 מֵאָחִיו׃ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר שָׁמָּה תִּקָּבְצוּ
טו אֵלֵינוּ אֱלֹהֵינוּ יִלָּחֶם לָנוּ׃ וַאֲנַחְנוּ עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם
16 מַחֲזִיקִים בָּרְמָחִים מֵעֲלוֹת הַשַּׁחַר עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים׃ גַּם
בָּעֵת הַהִיא אָמַרְתִּי לָעָם אִישׁ וְנַעֲרוֹ יָלִינוּ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלִָם
17 וְהָיוּ־לָנוּ הַלַּיְלָה מִשְׁמָר וְהַיּוֹם מְלָאכָה׃ וְאֵין אֲנִי וְאַחַי
וּנְעָרַי וְאַנְשֵׁי הַמִּשְׁמָר אֲשֶׁר אַחֲרַי אֵין־אֲנַחְנוּ פֹשְׁטִים בְּגָדֵינוּ
אִישׁ שִׁלְחוֹ הַמָּיִם׃ פ

ה 5

א וַתְּהִי צַעֲקַת הָעָם וּנְשֵׁיהֶם גְּדוֹלָה אֶל־אֲחֵיהֶם הַיְּהוּדִים׃
2 וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים בָּנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ רַבִּים וְנִקְחָה דָגָן
3 וְנֹאכְלָה וְנִחְיֶה׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים שְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ וּבָתֵּינוּ
4 אֲנַחְנוּ עֹרְבִים וְנִקְחָה דָגָן בָּרָעָב׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים לָוִינוּ
ה כֶסֶף לְמִדַּת הַמֶּלֶךְ שְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ׃ וְעַתָּה כִּבְשַׂר אַחֵינוּ
בְּשָׂרֵנוּ כִּבְנֵיהֶם בָּנֵינוּ וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ כֹבְשִׁים אֶת־בָּנֵינוּ וְאֶת־
בְּנֹתֵינוּ לַעֲבָדִים וְיֵשׁ מִבְּנֹתֵינוּ נִכְבָּשׁוֹת וְאֵין־לְאֵל יָדֵנוּ
6 וּשְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ לַאֲחֵרִים׃ וַיִּחַר לִי מְאֹד כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי
7 אֶת־זַעֲקָתָם וְאֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיִּמָּלֵךְ לִבִּי עָלַי וָאָרִיבָה

v. 9. יתיר ו׳

אֶת־הַחֹרִים וְאֶת־הַסְּגָנִים וָאֹמְרָה לָהֶם מַשָּׁא אִישׁ־בְּאָחִיו
8 אַתֶּם נֹשִׁאים וָאֶתֵּן עֲלֵיהֶם קְהִלָּה גְדוֹלָה׃ וָאֹמְרָה לָהֶם
אֲנַחְנוּ קָנִינוּ אֶת־אַחֵינוּ הַיְּהוּדִים הַנִּמְכָּרִים לַגּוֹיִם כְּדֵי בָנוּ
וְגַם־אַתֶּם תִּמְכְּרוּ אֶת־אֲחֵיכֶם וְנִמְכְּרוּ־לָנוּ וַיַּחֲרִישׁוּ וְלֹא
9 מָצְאוּ דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר לֹא־טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר־אַתֶּם עֹשִׂים הֲלוֹא
י בְּיִרְאַת אֱלֹהֵינוּ תֵּלֵכוּ מֵחֶרְפַּת הַגּוֹיִם אוֹיְבֵינוּ׃ וְגַם־אֲנִי אַחַי
וּנְעָרַי נֹשִׁים בָּהֶם כֶּסֶף וְדָגָן נַעַזְבָה־נָּא אֶת־הַמַּשָּׁא הַזֶּה׃
11 הָשִׁיבוּ נָא לָהֶם כְּהַיּוֹם שְׂדֹתֵיהֶם כַּרְמֵיהֶם זֵיתֵיהֶם וּבָתֵּיהֶם
וּמְאַת הַכֶּסֶף וְהַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר אֲשֶׁר אַתֶּם נֹשִׁים בָּהֶם׃
12 וַיֹּאמְרוּ נָשִׁיב וּמֵהֶם לֹא נְבַקֵּשׁ כֵּן נַעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר אַתָּה אוֹמֵר
13 וָאֶקְרָא אֶת־הַכֹּהֲנִים וָאַשְׁבִּיעֵם לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה׃ גַּם־חָצְנִי
נָעַרְתִּי וָאֹמְרָה כָּכָה יְנַעֵר הָאֱלֹהִים אֶת־כָּל־הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־
יָקִים אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה מִבֵּיתוֹ וּמִיגִיעוֹ וְכָכָה יִהְיֶה נָעוּר וָרֵק
וַיֹּאמְרוּ כָל־הַקָּהָל אָמֵן וַיְהַלְלוּ אֶת־יְהוָה וַיַּעַשׂ הָעָם כַּדָּבָר
14 הַזֶּה׃ גַּם מִיּוֹם ׀ אֲשֶׁר־צִוָּה אֹתִי לִהְיוֹת פֶּחָם בְּאֶרֶץ יְהוּדָה
מִשְּׁנַת עֶשְׂרִים וְעַד שְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא
הַמֶּלֶךְ שָׁנִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲנִי וְאַחַי לֶחֶם הַפֶּחָה לֹא
טו אָכַלְתִּי׃ וְהַפַּחוֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר־לְפָנַי הִכְבִּידוּ עַל־הָעָם
וַיִּקְחוּ מֵהֶם בְּלֶחֶם וָיַיִן אַחַר כֶּסֶף־שְׁקָלִים אַרְבָּעִים גַּם־
נַעֲרֵיהֶם שָׁלְטוּ עַל־הָעָם וַאֲנִי לֹא־עָשִׂיתִי כֵן מִפְּנֵי יִרְאַת
16 אֱלֹהִים׃ וְגַם בִּמְלֶאכֶת הַחוֹמָה הַזֹּאת הֶחֱזַקְתִּי וְשָׂדֶה לֹא
17 קָנִינוּ וְכָל־נְעָרַי קְבוּצִים שָׁם עַל־הַמְּלָאכָה׃ וְהַיְּהוּדִים
וְהַסְּגָנִים מֵאָה וַחֲמִשִּׁים אִישׁ וְהַבָּאִים אֵלֵינוּ מִן־הַגּוֹיִם
18 אֲשֶׁר־סְבִיבֹתֵינוּ עַל־שֻׁלְחָנִי׃ וַאֲשֶׁר הָיָה נַעֲשֶׂה לְיוֹם אֶחָד
שׁוֹר אֶחָד צֹאן שֵׁשׁ בְּרֻרוֹת וְצִפֳּרִים נַעֲשׂוּ־לִי וּבֵין עֲשֶׂרֶת
יָמִים בְּכָל־יַיִן לְהַרְבֵּה וְעִם־זֶה לֶחֶם הַפֶּחָה לֹא בִקַּשְׁתִּי כִּי־
19 כָבְדָה הָעֲבֹדָה עַל־הָעָם הַזֶּה׃ זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה כֹּל
אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי עַל־הָעָם הַזֶּה׃ ס

ו 6

א וַיְהִי כַאֲשֶׁר נִשְׁמַע לְסַנְבַלַּט וְטוֹבִיָּה וּלְגֶשֶׁם הָעַרְבִי וּלְיֶתֶר

v. 7. יתיר א׳ v. 9. יתיר ו׳ v. 14. פתח בס״פ

אֹיְבֵינוּ כִּי בָנִיתִי אֶת־הַחוֹמָה וְלֹא־נוֹתַר בָּהּ פָּרֶץ גַּם עַד־
הָעֵת הַהִיא דְּלָתוֹת לֹא־הֶעֱמַדְתִּי בַשְּׁעָרִים׃ וַיִּשְׁלַח סַנְבַלַּט 2
וְגֶשֶׁם אֵלַי לֵאמֹר לְכָה וְנִוָּעֲדָה יַחְדָּו בַּכְּפִירִים בְּבִקְעַת אוֹנוֹ
וְהֵמָּה חֹשְׁבִים לַעֲשׂוֹת לִי רָעָה׃ וָאֶשְׁלְחָה עֲלֵיהֶם מַלְאָכִים 3
לֵאמֹר מְלָאכָה גְדוֹלָה אֲנִי עֹשֶׂה וְלֹא אוּכַל לָרֶדֶת לָמָּה
תִשְׁבַּת הַמְּלָאכָה כַּאֲשֶׁר אַרְפֶּהָ וְיָרַדְתִּי אֲלֵיכֶם׃ וַיִּשְׁלְחוּ 4
אֵלַי כַּדָּבָר הַזֶּה אַרְבַּע פְּעָמִים וָאָשִׁיב אוֹתָם כַּדָּבָר הַזֶּה׃
וַיִּשְׁלַח אֵלַי סַנְבַלַּט כַּדָּבָר הַזֶּה פַּעַם חֲמִישִׁית אֶת־נַעֲרוֹ ה
וְאִגֶּרֶת פְּתוּחָה בְּיָדוֹ׃ כָּתוּב בָּהּ בַּגּוֹיִם נִשְׁמָע וְגַשְׁמוּ אֹמֵר 6
אַתָּה וְהַיְּהוּדִים חֹשְׁבִים לִמְרוֹד עַל־כֵּן אַתָּה בוֹנֶה הַחוֹמָה
וְאַתָּה הֹוֶה לָהֶם לְמֶלֶךְ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וְגַם־נְבִיאִים הֶעֱמַדְתָּ 7
לִקְרֹא עָלֶיךָ בִירוּשָׁלִַם לֵאמֹר מֶלֶךְ בִּיהוּדָה וְעַתָּה יִשָּׁמַע
לַמֶּלֶךְ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְעַתָּה לְכָה וְנִוָּעֲצָה יַחְדָּו׃ וָאֶשְׁלְחָה 8
אֵלָיו לֵאמֹר לֹא נִהְיָה כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אַתָּה אוֹמֵר כִּי
מִלִּבְּךָ אַתָּה בוֹדָאם׃ כִּי כֻלָּם מְיָרְאִים אוֹתָנוּ לֵאמֹר יִרְפּוּ 9
יְדֵיהֶם מִן־הַמְּלָאכָה וְלֹא תֵעָשֶׂה וְעַתָּה חַזֵּק אֶת־יָדָי׃ וַאֲנִי י
בָאתִי בֵּית שְׁמַעְיָה בֶן־דְּלָיָה בֶּן־מְהֵיטַבְאֵל וְהוּא עָצוּר
וַיֹּאמֶר נִוָּעֵד אֶל־בֵּית הָאֱלֹהִים אֶל־תּוֹךְ הַהֵיכָל וְנִסְגְּרָה
דַּלְתוֹת הַהֵיכָל כִּי בָּאִים לְהָרְגֶךָ וְלַיְלָה בָּאִים לְהָרְגֶךָ׃
וָאֹמְרָה הַאִישׁ כָּמוֹנִי יִבְרָח וּמִי כָמוֹנִי אֲשֶׁר־יָבוֹא אֶל־הַהֵיכָל 11
וָחָי לֹא אָבוֹא׃ וָאַכִּירָה וְהִנֵּה לֹא־אֱלֹהִים שְׁלָחוֹ כִּי הַנְּבוּאָה 12
דִּבֶּר עָלַי וְטוֹבִיָּה וְסַנְבַלַּט שְׂכָרוֹ׃ לְמַעַן שָׂכוּר הוּא לְמַעַן 13
אִירָא וְאֶעֱשֶׂה־כֵּן וְחָטָאתִי וְהָיָה לָהֶם לְשֵׁם רָע לְמַעַן
יְחָרְפוּנִי׃ זָכְרָה אֱלֹהַי לְטוֹבִיָּה וּלְסַנְבַלַּט כְּמַעֲשָׂיו אֵלֶּה 14
וְגַם לְנוֹעַדְיָה הַנְּבִיאָה וּלְיֶתֶר הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ מְיָרְאִים
אוֹתִי׃ וַתִּשְׁלַם הַחוֹמָה בְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה לֶאֱלוּל לַחֲמִשִּׁים טו
וּשְׁנַיִם יוֹם׃ ס וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ כָּל־אוֹיְבֵינוּ וַיִּרְאוּ כָּל־ 16
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵינוּ וַיִּפְּלוּ מְאֹד בְּעֵינֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי מֵאֵת
אֱלֹהֵינוּ נֶעֶשְׂתָה הַמְּלָאכָה הַזֹּאת׃ גַּם ׀ בַּיָּמִים הָהֵם מַרְבִּים 17
חֹרֵי יְהוּדָה אִגְּרֹתֵיהֶם הוֹלְכוֹת עַל־טוֹבִיָּה וַאֲשֶׁר לְטוֹבִיָּה

v. 8. א׳ נחה v. 11. קמץ בזקף

18 בָּאוֹת אֲלֵיהֶם׃ כִּי־רַבִּים בִּיהוּדָה בַּעֲלֵי שְׁבוּעָה לוֹ כִּי־חָתָן
הוּא לִשְׁכַנְיָה בֶן־אָרַח וִיהוֹחָנָן בְּנוֹ לָקַח אֶת־בַּת־מְשֻׁלָּם בֶּן
19 בֶּרֶכְיָה׃ גַּם טוֹבֹתָיו הָיוּ אֹמְרִים לְפָנַי וּדְבָרַי הָיוּ מוֹצִיאִים
לוֹ אִגְּרוֹת שָׁלַח טוֹבִיָּה לְיָרְאֵנִי׃ ס

ז 7

א וַיְהִי כַּאֲשֶׁר נִבְנְתָה הַחוֹמָה וָאַעֲמִיד הַדְּלָתוֹת וַיִּפָּקְדוּ
2 הַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַלְוִיִּם׃ וָאֲצַוֶּה אֶת־חֲנָנִי אָחִי וְאֶת־
חֲנַנְיָה שַׂר הַבִּירָה עַל־יְרוּשָׁלָ͏ִם כִּי־הוּא כְּאִישׁ אֱמֶת וְיָרֵא
3 אֶת־הָאֱלֹהִים מֵרַבִּים׃ וָיֹּאמַר לָהֶם לֹא יִפָּתְחוּ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם
עַד־חֹם הַשֶּׁמֶשׁ וְעַד הֵם עֹמְדִים יָגִיפוּ הַדְּלָתוֹת וֶאֱחֹזוּ
וְהַעֲמֵיד מִשְׁמְרוֹת יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם אִישׁ בְּמִשְׁמָרוֹ וְאִישׁ נֶגֶד
4 בֵּיתוֹ׃ וְהָעִיר רַחֲבַת יָדַיִם וּגְדֹלָה וְהָעָם מְעַט בְּתוֹכָהּ וְאֵין
ה בָּתִּים בְּנוּיִם׃ וַיִּתֵּן אֱלֹהַי אֶל־לִבִּי וָאֶקְבְּצָה אֶת־הַחֹרִים
וְאֶת־הַסְּגָנִים וְאֶת־הָעָם לְהִתְיַחֵשׂ וָאֶמְצָא סֵפֶר הַיַּחַשׂ
6 הָעוֹלִים בָּרִאשׁוֹנָה וָאֶמְצָא כָּתוּב בּוֹ׃ ס אֵלֶּה ׀ בְּנֵי הַמְּדִינָה
הָעֹלִים מִשְּׁבִי הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל
7 וַיָּשׁוּבוּ לִירוּשָׁלַ͏ִם וְלִיהוּדָה אִישׁ לְעִירוֹ׃ הַבָּאִים עִם־זְרֻבָּבֶל
יֵשׁוּעַ נְחֶמְיָה עֲזַרְיָה רַעַמְיָה נַחֲמָנִי מָרְדֳּכַי בִּלְשָׁן מִסְפֶּרֶת
8 בִּגְוַי נְחוּם בַּעֲנָה מִסְפַּר אַנְשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל׃ בְּנֵי פַרְעֹשׁ
9 אַלְפַּיִם מֵאָה וְשִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי שְׁפַטְיָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
י 11 שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי אָרַח שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי־
פַחַת מוֹאָב לִבְנֵי יֵשׁוּעַ וְיוֹאָב אַלְפַּיִם וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שְׁמֹנָה
12 13 עָשָׂר׃ בְּנֵי עֵילָם אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי זַתּוּא
14 שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי זַכָּי שְׁבַע מֵאוֹת
טו 16 וְשִׁשִּׁים׃ בְּנֵי בִנּוּי שֵׁשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי בֵבָי
17 שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי עַזְגָּד אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
18 עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי אֲדֹנִיקָם שֵׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃
19 כ בְּנֵי בִגְוָי אַלְפַּיִם שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי עָדִין שֵׁשׁ מֵאוֹת
21 22 חֲמִשִּׁים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי־אָטֵר לְחִזְקִיָּה תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי
23 חָשֻׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי בֵצָי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת

v. 18. פתח באתנחתא   ibid. סגול בלא מקף   v. 3. יתיר ו'

עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי חָרִף מֵאָה שְׁנֵים עָשָׂר׃ בְּנֵי גִבְעוֹן 24 כה
תִּשְׁעִים וַחֲמִשָּׁה׃ אַנְשֵׁי בֵית־לֶחֶם וּנְטֹפָה מֵאָה שְׁמֹנִים 26
וּשְׁמֹנָה׃ אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ אַנְשֵׁי בֵית־ 27 28
עַזְמָוֶת אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ אַנְשֵׁי קִרְיַת יְעָרִים כְּפִירָה וּבְאֵרוֹת 29
שְׁבַע מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה׃ אַנְשֵׁי הָרָמָה וָגָבַע שֵׁשׁ ל
מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאֶחָד׃ אַנְשֵׁי מִכְמָס מֵאָה וְעֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ 31
אַנְשֵׁי בֵיתְאֵל וְהָעָי מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ אַנְשֵׁי נְבוֹ 32 33
אַחֵר חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי עֵילָם אַחֵר אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים 34
וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי חָרִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ בְּנֵי יְרֵחוֹ שְׁלֹשׁ לה 36
מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי־לֹד חָדִיד וְאֹנוֹ שְׁבַע מֵאוֹת 37
וְעֶשְׂרִים וְאֶחָד׃ בְּנֵי סְנָאָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים תְּשַׁע מֵאוֹת 38
וּשְׁלֹשִׁים׃ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי יְדַעְיָה לְבֵית יֵשׁוּעַ תְּשַׁע מֵאוֹת 39
שִׁבְעִים וּשְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי אִמֵּר אֶלֶף חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי מ 41
פַשְׁחוּר אֶלֶף מָאתַיִם אַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי חָרִם אֶלֶף 42
שִׁבְעָה עָשָׂר׃ הַלְוִיִּם בְּנֵי־יֵשׁוּעַ לְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי לְהוֹדְוָה 43
שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה׃ הַמְשֹׁרְרִים בְּנֵי אָסָף מֵאָה אַרְבָּעִים 44
וּשְׁמֹנָה׃ הַשֹּׁעֲרִים בְּנֵי־שַׁלֻּם בְּנֵי־אָטֵר בְּנֵי־טַלְמֹן בְּנֵי־עַקּוּב מה
בְּנֵי חֲטִיטָא בְּנֵי שֹׁבָי מֵאָה שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנָה׃ הַנְּתִינִים בְּנֵי־ 46
צִחָא בְנֵי־חֲשֻׂפָא בְּנֵי טַבָּעוֹת׃ בְּנֵי־קֵירֹס בְּנֵי־סִיעָא בְּנֵי 47
פָדוֹן׃ בְּנֵי־לְבָנָה בְנֵי־חֲגָבָא בְּנֵי שַׁלְמָי׃ בְּנֵי־חָנָן בְּנֵי־גִדֵּל 48 49
בְּנֵי־גָחַר׃ בְּנֵי־רְאָיָה בְּנֵי־רְצִין בְּנֵי נְקוֹדָא׃ בְּנֵי־גַזָּם בְּנֵי־ נ 51
עֻזָּא בְּנֵי פָסֵחַ׃ בְּנֵי־בֵסַי בְּנֵי־מְעוּנִים בְּנֵי נְפוּשְׁסִים׃ בְּנֵי־ 52 53
בַקְבּוּק בְּנֵי־חֲקוּפָא בְּנֵי חַרְחוּר׃ בְּנֵי־בַצְלִית בְּנֵי־מְחִידָא בְּנֵי 54
חַרְשָׁא׃ בְּנֵי־בַרְקוֹס בְּנֵי־סִיסְרָא בְּנֵי־תָמַח׃ בְּנֵי נְצִיחַ בְּנֵי נה 56
חֲטִיפָא׃ בְּנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה בְּנֵי־סוֹטַי בְּנֵי־סֹפֶרֶת בְּנֵי פְרִידָא׃ 57
בְּנֵי־יַעְלָא בְנֵי־דַרְקוֹן בְּנֵי גִדֵּל׃ בְּנֵי שְׁפַטְיָה בְנֵי־חַטִּיל 58 59
בְּנֵי פֹּכֶרֶת הַצְּבָיִים בְּנֵי אָמוֹן׃ כָּל־הַנְּתִינִים וּבְנֵי עַבְדֵי ס
שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת תִּשְׁעִים וּשְׁנָיִם׃ ס וְאֵלֶּה הָעוֹלִים מִתֵּל 61
מֶלַח תֵּל חַרְשָׁא כְּרוּב אַדּוֹן וְאִמֵּר וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד בֵּית־

v. 30. קמץ בזקף v. 32. קמץ בזקף v. 43. להודיה קרי
v. 52. נפישסים קרי v. 54. בצלית קרי

62 אֲבֹתָם וְזַרְעָם אִם מִיִּשְׂרָאֵל הֵם׃ בְּנֵי־דְלָיָה בְנֵי־טוֹבִיָּה בְּנֵי
63 נְקוֹדָא שֵׁשׁ מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ ס וּמִן־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי
חֳבַיָּה בְּנֵי הַקּוֹץ בְּנֵי בַרְזִלַּי אֲשֶׁר לָקַח מִבְּנוֹת בַּרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי
64 אִשָּׁה וַיִּקָּרֵא עַל־שְׁמָם׃ אֵלֶּה בִּקְשׁוּ כְתָבָם הַמִּתְיַחְשִׂים
סה וְלֹא נִמְצָא וַיְגֹאֲלוּ מִן־הַכְּהֻנָּה׃ וַיֹּאמֶר הַתִּרְשָׁתָא לָהֶם
אֲשֶׁר לֹא־יֹאכְלוּ מִקֹּדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים עַד עֲמֹד הַכֹּהֵן לְאוּרִים
66 וְתֻמִּים׃ כָּל־הַקָּהָל כְּאֶחָד אַרְבַּע רִבּוֹא אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת
67 וְשִׁשִּׁים׃ מִלְּבַד עַבְדֵיהֶם וְאַמְהֹתֵיהֶם אֵלֶּה שִׁבְעַת אֲלָפִים
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה וְלָהֶם מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת
68 מָאתַיִם וְאַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ ° גְּמַלִּים אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים
69 וַחֲמִשָּׁה חֲמֹרִים שֵׁשֶׁת אֲלָפִים שְׁבַע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ וּמִקְצָת
רָאשֵׁי הָאָבוֹת נָתְנוּ לַמְּלָאכָה הַתִּרְשָׁתָא נָתַן לָאוֹצָר זָהָב
דַּרְכְּמֹנִים אֶלֶף מִזְרָקוֹת חֲמִשִּׁים כָּתְנוֹת כֹּהֲנִים שְׁלֹשִׁים וַחֲמֵשׁ
ע מֵאוֹת׃ ס וּמֵרָאשֵׁי הָאָבוֹת נָתְנוּ לְאוֹצַר הַמְּלָאכָה זָהָב
71 דַּרְכְּמוֹנִים שְׁתֵּי רִבּוֹת וְכֶסֶף מָנִים אַלְפַּיִם וּמָאתָיִם׃ וַאֲשֶׁר
נָתְנוּ שְׁאֵרִית הָעָם זָהָב דַּרְכְּמֹנִים שְׁתֵּי רִבּוֹא וְכֶסֶף מָנִים
72 אַלְפָּיִם וְכָתְנֹת כֹּהֲנִים שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים
וְהַלְוִיִּם וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וּמִן־הָעָם וְהַנְּתִינִים וְכָל־
יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם׃

ח 8

א וַיֵּאָסְפוּ כָל־הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל־הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי
שַׁעַר־הַמָּיִם וַיֹּאמְרוּ לְעֶזְרָא הַסֹּפֵר לְהָבִיא אֶת־סֵפֶר
2 תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבִיא עֶזְרָא
הַכֹּהֵן אֶת־הַתּוֹרָה לִפְנֵי הַקָּהָל מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה וְכֹל
3 מֵבִין לִשְׁמֹעַ בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ וַיִּקְרָא־בוֹ לִפְנֵי
הָרְחוֹב אֲשֶׁר ׀ לִפְנֵי שַׁעַר־הַמַּיִם מִן־הָאוֹר עַד־מַחֲצִית
הַיּוֹם נֶגֶד הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַמְּבִינִים וְאָזְנֵי כָל־הָעָם
4 אֶל־סֵפֶר הַתּוֹרָה׃ וַיַּעֲמֹד עֶזְרָא הַסֹּפֵר עַל־מִגְדַּל־עֵץ

v. 68. במקצת ספרים יש פה עוד הפסוק. סוּסֵיהֶם שְׁבַע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה פִּרְדֵיהֶם מָאתַיִם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ ובכל ספרים מדויקים איננו.

אֲשֶׁר־עָשׂוּ לַדָּבָר וַיַּעֲמֹד אֶצְלוֹ מַתִּתְיָה וְשֶׁמַע וַעֲנָיָה
וְאוּרִיָּה וְחִלְקִיָּה וּמַעֲשֵׂיָה עַל־יְמִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ פְּדָיָה
וּמִישָׁאֵל וּמַלְכִּיָּה וְחָשֻׁם וְחַשְׁבַּדָּנָה זְכַרְיָה מְשֻׁלָּם׃ ס
ה וַיִּפְתַּח עֶזְרָא הַסֵּפֶר לְעֵינֵי כָל־הָעָם כִּי־מֵעַל כָּל־הָעָם הָיָה
6 וּכְפִתְחוֹ עָמְדוּ כָל־הָעָם׃ וַיְבָרֶךְ עֶזְרָא אֶת־יְהוָה הָאֱלֹהִים
הַגָּדוֹל וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם אָמֵן ׀ אָמֵן בְּמֹעַל יְדֵיהֶם וַיִּקְּדוּ
7 וַיִּשְׁתַּחֲוֻּ לַיהוָה אַפַּיִם אָרְצָה׃ וְיֵשׁוּעַ וּבָנִי וְשֵׁרֵבְיָה ׀
יָמִין עַקּוּב שַׁבְּתַי ׀ הוֹדִיָּה מַעֲשֵׂיָה קְלִיטָא עֲזַרְיָה יוֹזָבָד חָנָן
פְּלָאיָה וְהַלְוִיִּם מְבִינִים אֶת־הָעָם לַתּוֹרָה וְהָעָם עַל־עָמְדָם׃
8 וַיִּקְרְאוּ בַסֵּפֶר בְּתוֹרַת הָאֱלֹהִים מְפֹרָשׁ וְשׂוֹם שֶׂכֶל וַיָּבִינוּ
9 בַּמִּקְרָא׃ ס וַיֹּאמֶר נְחֶמְיָה הוּא הַתִּרְשָׁתָא וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן ׀
הַסֹּפֵר וְהַלְוִיִּם הַמְּבִינִים אֶת־הָעָם לְכָל־הָעָם הַיּוֹם קָדֹשׁ
הוּא לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם אַל־תִּתְאַבְּלוּ וְאַל־תִּבְכּוּ כִּי בוֹכִים כָּל־
י הָעָם כְּשָׁמְעָם אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם לְכוּ אִכְלוּ
מַשְׁמַנִּים וּשְׁתוּ מַמְתַקִּים וְשִׁלְחוּ מָנוֹת לְאֵין נָכוֹן לוֹ כִּי־
קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדֹנֵינוּ וְאַל־תֵּעָצֵבוּ כִּי־חֶדְוַת יְהוָה הִיא
11 מָעֻזְּכֶם׃ וְהַלְוִיִּם מַחְשִׁים לְכָל־הָעָם לֵאמֹר הַסּוּ כִּי־הַיּוֹם
12 קָדֹשׁ וְאַל תֵּעָצֵבוּ׃ וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וּלְשַׁלַּח
מָנוֹת וְלַעֲשׂוֹת שִׂמְחָה גְדוֹלָה כִּי הֵבִינוּ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר
13 הוֹדִיעוּ לָהֶם׃ ס וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי נֶאֶסְפוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְכָל־
הָעָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם אֶל־עֶזְרָא הַסֹּפֵר וּלְהַשְׂכִּיל אֶל־דִּבְרֵי
14 הַתּוֹרָה׃ וַיִּמְצְאוּ כָּתוּב בַּתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה
אֲשֶׁר יֵשְׁבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּסֻּכּוֹת בֶּחָג בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃
טו וַאֲשֶׁר יַשְׁמִיעוּ וְיַעֲבִירוּ קוֹל בְּכָל־עָרֵיהֶם וּבִירוּשָׁלִַם לֵאמֹר
צְאוּ הָהָר וְהָבִיאוּ עֲלֵי־זַיִת וַעֲלֵי עֵץ־שֶׁמֶן וַעֲלֵי הֲדַס וַעֲלֵי
16 תְמָרִים וַעֲלֵי עֵץ עָבֹת לַעֲשֹׂת סֻכֹּת כַּכָּתוּב׃ וַיֵּצְאוּ הָעָם
וַיָּבִיאוּ וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם סֻכּוֹת אִישׁ עַל־גַּגּוֹ וּבְחַצְרֹתֵיהֶם
וּבְחַצְרוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים וּבִרְחוֹב שַׁעַר הַמַּיִם וּבִרְחוֹב שַׁעַר
17 אֶפְרָיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ כָל־הַקָּהָל הַשָּׁבִים מִן־הַשְּׁבִי ׀ סֻכּוֹת וַיֵּשְׁבוּ
בַסֻּכּוֹת כִּי לֹא־עָשׂוּ מִימֵי יֵשׁוּעַ בִּן־נוּן כֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד
18 הַיּוֹם הַהוּא וַתְּהִי שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד׃ וַיִּקְרָא בְּסֵפֶר
תּוֹרַת הָאֱלֹהִים יוֹם ׀ בְּיוֹם מִן־הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן עַד הַיּוֹם

הָאַחֲרוֹן וַיַּעֲשׂוּ־חָג שִׁבְעַת יָמִים וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת
כַּמִּשְׁפָּט׃ ס

ט 9

א וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַזֶּה נֶאֶסְפוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּצוֹם
2 וּבְשַׂקִּים וַאֲדָמָה עֲלֵיהֶם׃ וַיִּבָּדְלוּ זֶרַע יִשְׂרָאֵל מִכֹּל בְּנֵי נֵכָר
3 וַיַּעַמְדוּ וַיִּתְוַדּוּ עַל־חַטֹּאתֵיהֶם וַעֲוֹנוֹת אֲבֹתֵיהֶם׃ וַיָּקוּמוּ
עַל־עָמְדָם וַיִּקְרְאוּ בְּסֵפֶר תּוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם רְבִעִית הַיּוֹם
4 וּרְבִעִית מִתְוַדִּים וּמִשְׁתַּחֲוִים לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ ס וַיָּקָם
עַל־מַעֲלֵה הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וּבָנִי קַדְמִיאֵל שְׁבַנְיָה בֻּנִּי שֵׁרֵבְיָה
ה בָּנִי כְנָנִי וַיִּזְעֲקוּ בְּקוֹל גָּדוֹל אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ
הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל בָּנִי חֲשַׁבְנְיָה שֵׁרֵבְיָה הוֹדִיָּה שְׁבַנְיָה
פְתַחְיָה קוּמוּ בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִן־הָעוֹלָם עַד־הָעוֹלָם
6 וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל־כָּל־בְּרָכָה וּתְהִלָּה׃ אַתָּה־
הוּא יְהוָה לְבַדֶּךָ אַתְּ עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־
צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה
7 מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים׃ אַתָּה הוּא
יְהוָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים
8 וְשַׂמְתָּ שְּׁמוֹ אַבְרָהָם׃ וּמָצָאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ וְכָרוֹת
עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי
וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי צַדִּיק
9 אָתָּה׃ וַתֵּרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ
י עַל־יַם־סוּף׃ וַתִּתֵּן אֹתֹת וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו
וּבְכָל־עַם אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם
11 כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־הַיָּם
בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם
12 עַזִּים׃ וּבְעַמּוּד עָנָן הִנְחִיתָם יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לַיְלָה לְהָאִיר
13 לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ׃ וְעַל הַר־סִינַי יָרַדְתָּ וְדַבֵּר
עִמָּהֶם מִשָּׁמָיִם וַתִּתֵּן לָהֶם מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת
14 חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים׃ וְאֶת־שַׁבַּת קָדְשְׁךָ הוֹדַעְתָּ לָהֶם וּמִצְווֹת
טו וְחֻקִּים וְתוֹרָה צִוִּיתָ לָהֶם בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ׃ וְלֶחֶם מִשָּׁמַיִם

---

v. 6. אַתָּה ק׳

נָתַתָּה לָהֶם לִרְעָבָם וּמַיִם מִסֶּלַע הוֹצֵאתָ לָהֶם לִצְמָאָם
וַתֹּאמֶר לָהֶם לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָשָׂאתָ אֶת־יָדְךָ
16 לָתֵת לָהֶם׃ וְהֵם וַאֲבֹתֵינוּ הֵזִידוּ וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וְלֹא
17 שָׁמְעוּ אֶל־מִצְוֺתֶיךָ׃ וַיְמָאֲנוּ לִשְׁמֹעַ וְלֹא־זָכְרוּ נִפְלְאֹתֶיךָ
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּהֶם וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וַיִּתְּנוּ רֹאשׁ לָשׁוּב
לְעַבְדֻתָם בְּמִרְיָם וְאַתָּה אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ־
18 אַפַּיִם וְרַב־וְחֶסֶד וְלֹא עֲזַבְתָּם׃ אַף כִּי־עָשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מַסֵּכָה
וַיֹּאמְרוּ זֶה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הֶעֶלְךָ מִמִּצְרָיִם וַיַּעֲשׂוּ נֶאָצוֹת
19 גְּדֹלוֹת׃ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לֹא עֲזַבְתָּם בַּמִּדְבָּר אֶת־
עַמּוּד הֶעָנָן לֹא־סָר מֵעֲלֵיהֶם בְּיוֹמָם לְהַנְחֹתָם בְּהַדֶּרֶךְ וְאֶת־
עַמּוּד הָאֵשׁ בְּלַיְלָה לְהָאִיר לָהֶם וְאֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ׃
כ וְרוּחֲךָ הַטּוֹבָה נָתַתָּ לְהַשְׂכִּילָם וּמַנְךָ לֹא־מָנַעְתָּ מִפִּיהֶם
21 וּמַיִם נָתַתָּה לָהֶם לִצְמָאָם׃ וְאַרְבָּעִים שָׁנָה כִּלְכַּלְתָּם בַּמִּדְבָּר
22 לֹא חָסֵרוּ שַׂלְמֹתֵיהֶם לֹא בָלוּ וְרַגְלֵיהֶם לֹא בָצֵקוּ׃ וַתִּתֵּן
לָהֶם מַמְלָכוֹת וַעֲמָמִים וַתַּחְלְקֵם לְפֵאָה וַיִּירְשׁוּ אֶת־אֶרֶץ
סִיחוֹן וְאֶת־אֶרֶץ מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וְאֶת־אֶרֶץ עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן׃
23 וּבְנֵיהֶם הִרְבִּיתָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וַתְּבִיאֵם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
24 אָמַרְתָּ לַאֲבֹתֵיהֶם לָבוֹא לָרָשֶׁת׃ וַיָּבֹאוּ הַבָּנִים וַיִּירְשׁוּ אֶת־
הָאָרֶץ וַתַּכְנַע לִפְנֵיהֶם אֶת־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִים וַתִּתְּנֵם
בְּיָדָם וְאֶת־מַלְכֵיהֶם וְאֶת־עַמְמֵי הָאָרֶץ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כִּרְצוֹנָם׃
כה וַיִּלְכְּדוּ עָרִים בְּצֻרוֹת וַאֲדָמָה שְׁמֵנָה וַיִּירְשׁוּ בָּתִּים מְלֵאִים־
כָּל־טוּב בֹּרוֹת חֲצוּבִים כְּרָמִים וְזֵיתִים וְעֵץ מַאֲכָל לָרֹב
26 וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׂבְּעוּ וַיַּשְׁמִינוּ וַיִּתְעַדְּנוּ בְּטוּבְךָ הַגָּדוֹל׃ וַיַּמְרוּ
וַיִּמְרְדוּ בָּךְ וַיַּשְׁלִכוּ אֶת־תּוֹרָתְךָ אַחֲרֵי גַוָּם וְאֶת־נְבִיאֶיךָ
הָרָגוּ אֲשֶׁר־הֵעִידוּ בָם לַהֲשִׁיבָם אֵלֶיךָ וַיַּעֲשׂוּ נֶאָצוֹת גְּדוֹלֹת׃
27 וַתִּתְּנֵם בְּיַד צָרֵיהֶם וַיָּצֵרוּ לָהֶם וּבְעֵת צָרָתָם יִצְעֲקוּ אֵלֶיךָ
וְאַתָּה מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמָע וּכְרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים תִּתֵּן לָהֶם מוֹשִׁיעִים
28 וְיוֹשִׁיעוּם מִיַּד צָרֵיהֶם׃ וּכְנוֹחַ לָהֶם יָשׁוּבוּ לַעֲשׂוֹת רַע לְפָנֶיךָ
וַתַּעַזְבֵם בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וַיִּרְדּוּ בָהֶם וַיָּשׁוּבוּ וַיִּזְעָקוּךָ וְאַתָּה
29 מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמַע וְתַצִּילֵם כְּרַחֲמֶיךָ רַבּוֹת עִתִּים׃ וַתָּעַד בָּהֶם
לַהֲשִׁיבָם אֶל־תּוֹרָתֶךָ וְהֵמָּה הֵזִידוּ וְלֹא־שָׁמְעוּ לְמִצְוֺתֶיךָ

v. 17. יתיר ו׳   v. 26. קמץ בזקף   v. 27. קמץ בזקף

וּבְמִשְׁפָּטֶיךָ חָטְאוּ־בָם אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה אָדָם וְחָיָה בָהֶם וַיִּתְּנוּ
ל כָתֵף סֹרֶרֶת וְעָרְפָּם הִקְשׁוּ וְלֹא שָׁמֵעוּ׃ וַתִּמְשֹׁךְ עֲלֵיהֶם
שָׁנִים רַבּוֹת וַתָּעַד בָּם בְּרוּחֲךָ בְּיַד־נְבִיאֶיךָ וְלֹא הֶאֱזִינוּ
31 וַתִּתְּנֵם בְּיַד עַמֵּי הָאֲרָצֹת׃ וּבְרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לֹא־עֲשִׂיתָם
32 כָּלָה וְלֹא עֲזַבְתָּם כִּי אֵל־חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃ וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ
הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד אַל־
יִמְעַט לְפָנֶיךָ אֵת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר־מְצָאַתְנוּ לִמְלָכֵינוּ
לְשָׂרֵינוּ וּלְכֹהֲנֵינוּ וְלִנְבִיאֵינוּ וְלַאֲבֹתֵינוּ וּלְכָל־עַמֶּךָ מִימֵי
33 מַלְכֵי אַשּׁוּר עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא
34 עָלֵינוּ כִּי־אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ׃ וְאֶת־מְלָכֵינוּ שָׂרֵינוּ
כֹּהֲנֵינוּ וַאֲבֹתֵינוּ לֹא עָשׂוּ תּוֹרָתֶךָ וְלֹא הִקְשִׁיבוּ אֶל־מִצְוֹתֶיךָ
לה וּלְעֵדְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר הַעִידֹתָ בָּהֶם׃ וְהֵם בְּמַלְכוּתָם וּבְטוּבְךָ הָרָב
אֲשֶׁר־נָתַתָּ לָהֶם וּבְאֶרֶץ הָרְחָבָה וְהַשְּׁמֵנָה אֲשֶׁר־נָתַתָּ
36 לִפְנֵיהֶם לֹא עֲבָדוּךָ וְלֹא־שָׁבוּ מִמַּעַלְלֵיהֶם הָרָעִים׃ הִנֵּה
אֲנַחְנוּ הַיּוֹם עֲבָדִים וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתָּה לַאֲבֹתֵינוּ לֶאֱכֹל
37 אֶת־פִּרְיָהּ וְאֶת־טוּבָהּ הִנֵּה אֲנַחְנוּ עֲבָדִים עָלֶיהָ׃ וּתְבוּאָתָהּ
מַרְבָּה לַמְּלָכִים אֲשֶׁר־נָתַתָּה עָלֵינוּ בְּחַטֹּאותֵינוּ וְעַל־
גְּוִיֹּתֵינוּ מֹשְׁלִים וּבִבְהֶמְתֵּנוּ כִּרְצוֹנָם וּבְצָרָה גְדוֹלָה אֲנָחְנוּ׃

10 י

א וּבְכָל־זֹאת אֲנַחְנוּ כֹּרְתִים אֲמָנָה וְכֹתְבִים וְעַל הֶחָתוּם שָׂרֵינוּ
2 לְוִיֵּנוּ כֹּהֲנֵינוּ׃ וְעַל הַחֲתוּמִים נְחֶמְיָה הַתִּרְשָׁתָא בֶּן־חֲכַלְיָה
3 4 וְצִדְקִיָּה׃ שְׂרָיָה עֲזַרְיָה יִרְמְיָה׃ פַּשְׁחוּר אֲמַרְיָה מַלְכִּיָּה׃
ה 6 7 חַטּוּשׁ שְׁבַנְיָה מַלּוּךְ׃ חָרִם מְרֵמוֹת עֹבַדְיָה׃ דָּנִיֵּאל גִּנְּתוֹן
8 9 בָּרוּךְ׃ מְשֻׁלָּם אֲבִיָּה מִיָּמִן׃ מַעַזְיָה בִלְגַּי שְׁמַעְיָה אֵלֶּה
י הַכֹּהֲנִים׃ וְהַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ בֶּן־אֲזַנְיָה בִּנּוּי מִבְּנֵי חֵנָדָד קַדְמִיאֵל׃
11 12 וַאֲחֵיהֶם שְׁבַנְיָה הוֹדִיָּה קְלִיטָא פְּלָאיָה חָנָן׃ מִיכָא רְחוֹב
13 14 טו חֲשַׁבְיָה׃ זַכּוּר שֵׁרֵבְיָה שְׁבַנְיָה׃ הוֹדִיָּה בָנִי בְּנִינוּ׃ רָאשֵׁי
16 הָעָם פַּרְעֹשׁ פַּחַת מוֹאָב עֵילָם זַתּוּא בָּנִי׃ בֻּנִּי עַזְגָּד בֵּבָי׃
17 18 19 אֲדֹנִיָּה בִגְוַי עָדִין׃ אָטֵר חִזְקִיָּה עַזּוּר׃ הוֹדִיָּה חָשֻׁם בֵּצָי׃
כ 21 22 חָרִיף עֲנָתוֹת נוֹבָי׃ מַגְפִּיעָשׁ מְשֻׁלָּם חֵזִיר׃ מְשֵׁיזַבְאֵל צָדוֹק

v. 20. נֵיבָי קרי

23 24 כה יַדּוּעַ׃ פְּלַטְיָה חָנָן עֲנָיָה׃ הוֹשֵׁעַ חֲנַנְיָה חַשּׁוּב׃ הַלּוֹחֵשׁ
26 27 פִּלְחָא שׁוֹבֵק׃ רְחוּם חֲשַׁבְנָה מַעֲשֵׂיָה׃ וַאֲחִיָּה חָנָן עָנָן׃
28 29 מַלּוּךְ חָרִם בַּעֲנָה׃ וּשְׁאָר הָעָם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם הַשּׁוֹעֲרִים
הַמְשֹׁרְרִים הַנְּתִינִים וְכָל־הַנִּבְדָּל מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת אֶל־תּוֹרַת
ל הָאֱלֹהִים נְשֵׁיהֶם בְּנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם כֹּל יוֹדֵעַ מֵבִין׃ מַחֲזִיקִים
עַל־אֲחֵיהֶם אַדִּירֵיהֶם וּבָאִים בְּאָלָה וּבִשְׁבוּעָה לָלֶכֶת בְּתוֹרַת
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה בְּיַד מֹשֶׁה עֶבֶד־הָאֱלֹהִים וְלִשְׁמוֹר
וְלַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֲדֹנֵינוּ וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקָּיו׃
31 וַאֲשֶׁר לֹא־נִתֵּן בְּנֹתֵינוּ לְעַמֵּי הָאָרֶץ וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם לֹא נִקַּח
32 לְבָנֵינוּ׃ וְעַמֵּי הָאָרֶץ הַמְבִיאִים אֶת־הַמַּקָּחוֹת וְכָל־שֶׁבֶר
בְּיוֹם הַשַּׁבָּת לִמְכּוֹר לֹא־נִקַּח מֵהֶם בַּשַּׁבָּת וּבְיוֹם קֹדֶשׁ
33 וְנִטֹּשׁ אֶת־הַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית וּמַשָּׁא כָל־יָד׃ וְהֶעֱמַדְנוּ עָלֵינוּ
מִצְוֹת לָתֵת עָלֵינוּ שְׁלִשִׁית הַשֶּׁקֶל בַּשָּׁנָה לַעֲבֹדַת בֵּית
34 אֱלֹהֵינוּ׃ לְלֶחֶם הַמַּעֲרֶכֶת וּמִנְחַת הַתָּמִיד וּלְעוֹלַת
הַתָּמִיד הַשַּׁבָּתוֹת הֶחֳדָשִׁים לַמּוֹעֲדִים וְלַקֳּדָשִׁים וְלַחַטָּאוֹת
לה לְכַפֵּר עַל־יִשְׂרָאֵל וְכָל־מְלֶאכֶת בֵּית אֱלֹהֵינוּ׃ וְהַגּוֹרָלוֹת
הִפַּלְנוּ עַל־קֻרְבַּן הָעֵצִים הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְהָעָם לְהָבִיא
לְבֵית אֱלֹהֵינוּ לְבֵית־אֲבֹתֵינוּ לְעִתִּים מְזֻמָּנִים שָׁנָה בְשָׁנָה
36 לְבַעֵר עַל־מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּכָּתוּב בַּתּוֹרָה׃ וּלְהָבִיא
אֶת־בִּכּוּרֵי אַדְמָתֵנוּ וּבִכּוּרֵי כָּל־פְּרִי כָל־עֵץ שָׁנָה בְשָׁנָה
37 לְבֵית יְהוָה׃ וְאֶת־בְּכֹרוֹת בָּנֵינוּ וּבְהֶמְתֵּנוּ כַּכָּתוּב
בַּתּוֹרָה וְאֶת־בְּכוֹרֵי בְקָרֵינוּ וְצֹאנֵנוּ לְהָבִיא לְבֵית אֱלֹהֵינוּ
38 לַכֹּהֲנִים הַמְשָׁרְתִים בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ׃ וְאֶת־רֵאשִׁית עֲרִיסֹתֵינוּ
וּתְרוּמֹתֵינוּ וּפְרִי כָל־עֵץ תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר נָבִיא לַכֹּהֲנִים
אֶל־לִשְׁכוֹת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ וּמַעְשַׂר אַדְמָתֵנוּ לַלְוִיִּם וְהֵם
39 הַלְוִיִּם הַמְעַשְּׂרִים בְּכֹל עָרֵי עֲבֹדָתֵנוּ׃ וְהָיָה הַכֹּהֵן בֶּן־
אַהֲרֹן עִם־הַלְוִיִּם בַּעְשֵׂר הַלְוִיִּם וְהַלְוִיִּם יַעֲלוּ אֶת־מַעֲשַׂר
מ הַמַּעֲשֵׂר לְבֵית אֱלֹהֵינוּ אֶל־הַלְּשָׁכוֹת לְבֵית הָאוֹצָר׃ כִּי
אֶל־הַלְּשָׁכוֹת יָבִיאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי הַלֵּוִי אֶת־תְּרוּמַת הַדָּגָן
הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר וְשָׁם כְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ וְהַכֹּהֲנִים הַמְשָׁרְתִים
וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וְלֹא נַעֲזֹב אֶת־בֵּית אֱלֹהֵינוּ׃

יא 11

א וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי־הָעָם בִּירוּשָׁלָ͏ִם וּשְׁאָר הָעָם הִפִּילוּ גוֹרָלוֹת
לְהָבִיא ׀ אֶחָד מִן־הָעֲשָׂרָה לָשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלַ͏ִם עִיר הַקֹּדֶשׁ וְתֵשַׁע
2 הַיָּדוֹת בֶּעָרִים׃ וַיְבָרְכוּ הָעָם לְכֹל הָאֲנָשִׁים הַמִּתְנַדְּבִים
3 לָשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ ס וְאֵלֶּה רָאשֵׁי הַמְּדִינָה אֲשֶׁר יָשְׁבוּ
בִּירוּשָׁלָ͏ִם וּבְעָרֵי יְהוּדָה יָשְׁבוּ אִישׁ בַּאֲחֻזָּתוֹ בְּעָרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל
4 הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהַנְּתִינִים וּבְנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה׃ וּבִירוּשָׁלַ͏ִם
יָשְׁבוּ מִבְּנֵי יְהוּדָה וּמִבְּנֵי בִנְיָמִן מִבְּנֵי יְהוּדָה עֲתָיָה בֶּן־
עֻזִּיָּה בֶּן־זְכַרְיָה בֶן־אֲמַרְיָה בֶּן־שְׁפַטְיָה בֶן־מַהֲלַלְאֵל מִבְּנֵי
ה פָרֶץ׃ וּמַעֲשֵׂיָה בֶן־בָּרוּךְ בֶּן־כׇּל־חֹזֶה בֶּן־חֲזָיָה בֶּן־עֲדָיָה
6 בֶּן־יוֹיָרִיב בֶּן־זְכַרְיָה בֶּן־הַשִּׁלֹנִי׃ כׇּל־בְּנֵי־פֶרֶץ הַיֹּשְׁבִים
7 בִּירוּשָׁלָ͏ִם אַרְבַּע מֵאוֹת שִׁשִּׁים וּשְׁמֹנָה אַנְשֵׁי־חָיִל׃ ס וְאֵלֶּה
בְּנֵי בִנְיָמִן סַלֻּא בֶּן־מְשֻׁלָּם בֶּן־יוֹעֵד בֶּן־פְּדָיָה בֶן־קוֹלָיָה בֶּן־
8 מַעֲשֵׂיָה בֶּן־אִיתִיאֵל בֶּן־יְשַׁעְיָה׃ וְאַחֲרָיו גַּבַּי סַלָּי תְּשַׁע
9 מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ וְיוֹאֵל בֶּן־זִכְרִי פָּקִיד עֲלֵיהֶם וִיהוּדָה
י בֶן־הַסְּנוּאָה עַל־הָעִיר מִשְׁנֶה׃ ס מִן־הַכֹּהֲנִים יְדַעְיָה בֶן־
11 יוֹיָרִיב יָכִין׃ שְׂרָיָה בֶן־חִלְקִיָּה בֶּן־מְשֻׁלָּם בֶּן־צָדוֹק בֶּן־
12 מְרָיוֹת בֶּן־אֲחִיטוּב נְגִד בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וַאֲחֵיהֶם עֹשֵׂה
הַמְּלָאכָה לַבַּיִת שְׁמֹנֶה מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם וַעֲדָיָה בֶּן־
יְרֹחָם בֶּן־פְּלַלְיָה בֶּן־אַמְצִי בֶן־זְכַרְיָה בֶּן־פַּשְׁחוּר בֶּן־מַלְכִּיָּה׃
13 וְאֶחָיו רָאשִׁים לְאָבוֹת מָאתַיִם אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם וַעֲמַשְׁסַי
14 בֶּן־עֲזַרְאֵל בֶּן־אַחְזַי בֶּן־מְשִׁלֵּמוֹת בֶּן־אִמֵּר׃ וַאֲחֵיהֶם גִּבֹּרֵי
חַיִל מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה וּפָקִיד עֲלֵיהֶם זַבְדִּיאֵל בֶּן־
טו הַגְּדוֹלִים׃ ס וּמִן־הַלְוִיִּם שְׁמַעְיָה בֶן־חַשּׁוּב בֶּן־עַזְרִיקָם
16 בֶּן־חֲשַׁבְיָה בֶּן־בּוּנִּי׃ וְשַׁבְּתַי וְיוֹזָבָד עַל־הַמְּלָאכָה הַחִיצֹנָה
17 לְבֵית הָאֱלֹהִים מֵרָאשֵׁי הַלְוִיִּם׃ וּמַתַּנְיָה בֶן־מִיכָא בֶּן־זַבְדִּי
בֶּן־אָסָף רֹאשׁ הַתְּחִלָּה יְהוֹדֶה לַתְּפִלָּה וּבַקְבֻּקְיָה מִשְׁנֶה
18 מֵאֶחָיו וְעַבְדָּא בֶּן־שַׁמּוּעַ בֶּן־גָּלָל בֶּן־ידיתון׃ כׇּל־הַלְוִיִּם
19 בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ מָאתַיִם שְׁמֹנִים וְאַרְבָּעָה׃ וְהַשּׁוֹעֲרִים עַקּוּב
טַלְמוֹן וַאֲחֵיהֶם הַשֹּׁמְרִים בַּשְּׁעָרִים מֵאָה שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃

---

v. 15. דגש אחר שורק   v. 17. יְדוּתוּן קרי

כ וּשְׁאָר יִשְׂרָאֵל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה אִישׁ
21 בְּנַחֲלָתוֹ׃ וְהַנְּתִינִים יֹשְׁבִים בָּעֹפֶל וְצִיחָא וְגִשְׁפָּא עַל־
22 הַנְּתִינִים׃ וּפְקִיד הַלְוִיִּם בִּירוּשָׁלִַם עֻזִּי בֶן־בָּנִי בֶּן־חֲשַׁבְיָה
בֶּן־מַתַּנְיָה בֶּן־מִיכָא מִבְּנֵי אָסָף הַמְשֹׁרְרִים לְנֶגֶד מְלֶאכֶת
23 בֵּית־הָאֱלֹהִים׃ כִּי־מִצְוַת הַמֶּלֶךְ עֲלֵיהֶם וַאֲמָנָה עַל־
24 הַמְשֹׁרְרִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ וּפְתַחְיָה בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל מִבְּנֵי־
כה זֶרַח בֶּן־יְהוּדָה לְיַד הַמֶּלֶךְ לְכָל־דָּבָר לָעָם׃ וְאֶל־הַחֲצֵרִים
בִּשְׂדֹתָם מִבְּנֵי יְהוּדָה יָשְׁבוּ בְּקִרְיַת הָאַרְבַּע וּבְנֹתֶיהָ וּבְדִיבֹן
26 וּבְנֹתֶיהָ וּבִיקַבְצְאֵל וַחֲצֵרֶיהָ׃ וּבְיֵשׁוּעַ וּבְמֹלָדָה וּבְבֵית־פָּלֶט׃
27 28 וּבַחֲצַר שׁוּעָל וּבִבְאֵר שֶׁבַע וּבְנֹתֶיהָ׃ וּבְצִקְלַג וּבִמְכֹנָה
29 ל וּבִבְנֹתֶיהָ׃ וּבְעֵין רִמּוֹן וּבְצָרְעָה וּבְיַרְמוּת׃ זָנֹחַ עֲדֻלָּם
וְחַצְרֵיהֶם לָכִישׁ וּשְׂדֹתֶיהָ עֲזֵקָה וּבְנֹתֶיהָ וַיַּחֲנוּ מִבְּאֵר
31 שֶׁבַע עַד־גֵּיא הִנֹּם׃ וּבְנֵי בִנְיָמִן מִגָּבַע מִכְמָשׂ וְעַיָּה וּבֵית־אֵל
32 33 34 וּבְנֹתֶיהָ׃ עֲנָתוֹת נֹב עֲנָנְיָה׃ חָצוֹר ׀ רָמָה גִּתָּיִם׃ חָדִיד
לה 36 צְבֹעִים נְבַלָּט׃ לֹד וְאוֹנוֹ גֵּי הַחֲרָשִׁים׃ וּמִן־הַלְוִיִּם מַחְלְקוֹת
יְהוּדָה לְבִנְיָמִין׃ ס

יב 12

א וְאֵלֶּה הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם אֲשֶׁר עָלוּ עִם־זְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל
2 3 וְיֵשׁוּעַ שְׂרָיָה יִרְמְיָה עֶזְרָא׃ אֲמַרְיָה מַלּוּךְ חַטּוּשׁ׃ שְׁכַנְיָה
4 ה רְחֻם מְרֵמֹת׃ עִדּוֹ גִנְּתוֹי אֲבִיָּה׃ מִיָּמִין מַעַדְיָה בִּלְגָּה׃
6 7 שְׁמַעְיָה וְיוֹיָרִיב יְדַעְיָה׃ סַלּוּ עָמוֹק חִלְקִיָּה יְדַעְיָה אֵלֶּה
8 רָאשֵׁי הַכֹּהֲנִים וַאֲחֵיהֶם בִּימֵי יֵשׁוּעַ׃ ס וְהַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ
בִּנּוּי קַדְמִיאֵל שֵׁרֵבְיָה יְהוּדָה מַתַּנְיָה עַל־הֻיְּדוֹת הוּא
9 י וְאֶחָיו׃ וּבַקְבֻּקְיָה וְעֻנּוֹ אֲחֵיהֶם לְנֶגְדָּם לְמִשְׁמָרוֹת׃ וְיֵשׁוּעַ
הוֹלִיד אֶת־יוֹיָקִים וְיוֹיָקִים הוֹלִיד אֶת־אֶלְיָשִׁיב וְאֶלְיָשִׁיב
11 אֶת־יוֹיָדָע׃ וְיוֹיָדָע הוֹלִיד אֶת־יוֹנָתָן וְיוֹנָתָן הוֹלִיד אֶת־
12 יַדּוּעַ׃ ס וּבִימֵי יוֹיָקִים הָיוּ כֹהֲנִים רָאשֵׁי הָאָבוֹת
13 לִשְׂרָיָה מְרָיָה לְיִרְמְיָה חֲנַנְיָה׃ לְעֶזְרָא מְשֻׁלָּם לַאֲמַרְיָה
14 טו יְהוֹחָנָן׃ לִמְלוּכִי יוֹנָתָן לִשְׁבַנְיָה יוֹסֵף׃ לְחָרִים עַדְנָא
16 17 לִמְרָיוֹת חֶלְקָי׃ לְעִדְּיא זְכַרְיָה לְגִנְּתוֹן מְשֻׁלָּם׃ לַאֲבִיָּה

v. 9. וְעֻנִּי קרי   v. 14. לִמְלִיכוּ קרי   v. 16. לְעִדּוֹא קרי

18 זִכְרִי לְמִנְיָמִין לְמוֹעַדְיָה פִּלְטָי׃ לְבִלְגָּה שַׁמּוּעַ לִשְׁמַעְיָה
19 כ יְהוֹנָתָן׃ וּלְיוֹיָרִיב מַתְּנַי לִידַעְיָה עֻזִּי׃ לְסַלַּי קַלָּי
21 לְעָמוֹק עֵבֶר׃ לְחִלְקִיָּה חֲשַׁבְיָה לִידַעְיָה נְתַנְאֵל׃
22 הַלְוִיִּם בִּימֵי אֶלְיָשִׁיב יוֹיָדָע וְיוֹחָנָן וְיַדּוּעַ כְּתוּבִים רָאשֵׁי
אָבוֹת וְהַכֹּהֲנִים עַל־מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ הַפָּרְסִי׃ ס
23 בְּנֵי לֵוִי רָאשֵׁי הָאָבוֹת כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
24 וְעַד־יְמֵי יוֹחָנָן בֶּן־אֶלְיָשִׁיב׃ וְרָאשֵׁי הַלְוִיִּם חֲשַׁבְיָה שֵׁרֵבְיָה
וְיֵשׁוּעַ בֶּן־קַדְמִיאֵל וַאֲחֵיהֶם לְנֶגְדָּם לְהַלֵּל לְהוֹדוֹת בְּמִצְוַת
כה דָּוִיד אִישׁ־הָאֱלֹהִים מִשְׁמָר לְעֻמַּת מִשְׁמָר׃ מַתַּנְיָה וּבַקְבֻּקְיָה
עֹבַדְיָה מְשֻׁלָּם טַלְמוֹן עַקּוּב שֹׁמְרִים שׁוֹעֲרִים מִשְׁמָר בַּאֲסֻפֵּי
26 הַשְּׁעָרִים׃ אֵלֶּה בִּימֵי יוֹיָקִים בֶּן־יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וּבִימֵי
27 נְחֶמְיָה הַפֶּחָה וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן הַסּוֹפֵר׃ ס וּבַחֲנֻכַּת חוֹמַת
יְרוּשָׁלַםִ בִּקְשׁוּ אֶת־הַלְוִיִּם מִכָּל־מְקוֹמֹתָם לַהֲבִיאָם לִירוּשָׁלָםִ
לַעֲשֹׂת חֲנֻכָּה וְשִׂמְחָה וּבְתוֹדוֹת וּבְשִׁיר מְצִלְתַּיִם נְבָלִים
28 וּבְכִנֹּרוֹת׃ וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי הַמְשֹׁרְרִים וּמִן־הַכִּכָּר סְבִיבוֹת
29 יְרוּשָׁלַםִ וּמִן־חַצְרֵי נְטֹפָתִי׃ וּמִבֵּית הַגִּלְגָּל וּמִשְּׂדוֹת גֶּבַע
וְעַזְמָוֶת כִּי חֲצֵרִים בָּנוּ לָהֶם הַמְשֹׁרְרִים סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלָםִ׃
ל וַיִּטַּהֲרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וַיְטַהֲרוּ אֶת־הָעָם וְאֶת־הַשְּׁעָרִים
31 וְאֶת־הַחוֹמָה׃ וָאַעֲלֶה אֶת־שָׂרֵי יְהוּדָה מֵעַל לַחוֹמָה
וָאַעֲמִידָה שְׁתֵּי תוֹדֹת גְּדוֹלֹת וְתַהֲלֻכֹת לַיָּמִין מֵעַל לַחוֹמָה
32 לְשַׁעַר הָאַשְׁפֹּת׃ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵיהֶם הוֹשַׁעְיָה וַחֲצִי שָׂרֵי יְהוּדָה׃
33 34 וַעֲזַרְיָה עֶזְרָא וּמְשֻׁלָּם׃ יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וּשְׁמַעְיָה וְיִרְמְיָה׃
לה וּמִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים בַּחֲצֹצְרוֹת זְכַרְיָה בֶן־יוֹנָתָן בֶּן־שְׁמַעְיָה
36 בֶּן־מַתַּנְיָה בֶּן־מִיכָיָה בֶּן־זַכּוּר בֶּן־אָסָף׃ וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה
וַעֲזַרְאֵל מִלֲלַי גִּלֲלַי מָעַי נְתַנְאֵל וִיהוּדָה חֲנָנִי בִּכְלֵי־שִׁיר
37 דָּוִיד אִישׁ הָאֱלֹהִים וְעֶזְרָא הַסּוֹפֵר לִפְנֵיהֶם׃ וְעַל שַׁעַר
הָעַיִן וְנֶגְדָּם עָלוּ עַל־מַעֲלוֹת עִיר דָּוִיד בַּמַּעֲלֶה לַחוֹמָה
38 מֵעַל לְבֵית דָּוִיד וְעַד שַׁעַר הַמַּיִם מִזְרָח׃ וְהַתּוֹדָה הַשֵּׁנִית
הַהוֹלֶכֶת לְמוֹאל וַאֲנִי אַחֲרֶיהָ וַחֲצִי הָעָם מֵעַל לְהַחוֹמָה
39 מֵעַל לְמִגְדַּל הַתַּנּוּרִים וְעַד הַחוֹמָה הָרְחָבָה׃ וּמֵעַל לְשַׁעַר־

---

v. 38. יתיר א׳

אֶפְרַיִם וְעַל־שַׁעַר הַיְשָׁנָה וְעַל־שַׁעַר הַדָּגִים וּמִגְדַּל חֲנַנְאֵל
וּמִגְדַּל הַמֵּאָה וְעַד שַׁעַר הַצֹּאן וְעָמְדוּ בְּשַׁעַר הַמַּטָּרָה׃
וַתַּעֲמֹדְנָה שְׁתֵּי הַתּוֹדֹת בְּבֵית הָאֱלֹהִים וַאֲנִי וַחֲצִי הַסְּגָנִים מ
עִמִּי׃ וְהַכֹּהֲנִים אֶלְיָקִים מַעֲשֵׂיָה מִנְיָמִין מִיכָיָה אֶלְיוֹעֵינַי 41
זְכַרְיָה חֲנַנְיָה בַּחֲצֹצְרוֹת׃ וּמַעֲשֵׂיָה וּשְׁמַעְיָה וְאֶלְעָזָר וְעֻזִּי 42
וִיהוֹחָנָן וּמַלְכִּיָּה וְעֵילָם וָעָזֶר וַיַּשְׁמִיעוּ הַמְשֹׁרְרִים וְיִזְרַחְיָה
הַפָּקִיד׃ וַיִּזְבְּחוּ בַיּוֹם הַהוּא זְבָחִים גְּדוֹלִים וַיִּשְׂמָחוּ כִּי 43
הָאֱלֹהִים שִׂמְּחָם שִׂמְחָה גְדוֹלָה וְגַם הַנָּשִׁים וְהַיְלָדִים שָׂמֵחוּ
וַתִּשָּׁמַע שִׂמְחַת יְרוּשָׁלִַם מֵרָחוֹק׃ וַיִּפָּקְדוּ בַיּוֹם הַהוּא 44
אֲנָשִׁים עַל־הַנְּשָׁכוֹת לָאוֹצָרוֹת לַתְּרוּמוֹת לָרֵאשִׁית וְלַמַּעַשְׂרוֹת
לִכְנוֹס בָּהֶם לִשְׂדֵי הֶעָרִים מְנָאוֹת הַתּוֹרָה לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם
כִּי שִׂמְחַת יְהוּדָה עַל־הַכֹּהֲנִים וְעַל־הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים׃
וַיִּשְׁמְרוּ מִשְׁמֶרֶת אֱלֹהֵיהֶם וּמִשְׁמֶרֶת הַטָּהֳרָה וְהַמְשֹׁרְרִים מה
וְהַשֹּׁעֲרִים כְּמִצְוַת דָּוִיד וּשְׁלֹמֹה בְנוֹ׃ כִּי־בִימֵי דָוִיד וְאָסָף 46
מִקֶּדֶם רָאשׁ הַמְשֹׁרְרִים וְשִׁיר־תְּהִלָּה וְהֹדוֹת לֵאלֹהִים׃
וְכָל־יִשְׂרָאֵל בִּימֵי זְרֻבָּבֶל וּבִימֵי נְחֶמְיָה נֹתְנִים מְנָיוֹת 47
הַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ וּמַקְדִּשִׁים לַלְוִיִּם
וְהַלְוִיִּם מַקְדִּשִׁים לִבְנֵי אַהֲרֹן׃ ס

יג 13

בַּיּוֹם הַהוּא נִקְרָא בְּסֵפֶר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי הָעָם וְנִמְצָא כָּתוּב א
בּוֹ אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא עַמֹּנִי וּמֹאָבִי בִּקְהַל הָאֱלֹהִים עַד־עוֹלָם׃
כִּי לֹא קִדְּמוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּלֶּחֶם וּבַמָּיִם וַיִּשְׂכֹּר עָלָיו אֶת־ 2
בִּלְעָם לְקַלְלוֹ וַיַּהֲפֹךְ אֱלֹהֵינוּ הַקְּלָלָה לִבְרָכָה׃ וַיְהִי כְּשָׁמְעָם 3
אֶת־הַתּוֹרָה וַיַּבְדִּילוּ כָל־עֵרֶב מִיִּשְׂרָאֵל׃ וְלִפְנֵי מִזֶּה 4
אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן נָתוּן בְּלִשְׁכַּת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ קָרוֹב לְטוֹבִיָּה׃
וַיַּעַשׂ לוֹ לִשְׁכָּה גְדוֹלָה וְשָׁם הָיוּ לְפָנִים נֹתְנִים אֶת־הַמִּנְחָה ה
הַלְּבוֹנָה וְהַכֵּלִים וּמַעְשַׂר הַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר מִצְוַת
הַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים וּתְרוּמַת הַכֹּהֲנִים׃ וּבְכָל־זֶה 6
לֹא הָיִיתִי בִּירוּשָׁלִָם כִּי בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא
מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאתִי אֶל־הַמֶּלֶךְ וּלְקֵץ יָמִים נִשְׁאַלְתִּי מִן־הַמֶּלֶךְ׃

---

v. 44. ב׳ טעמים   v. 46. רָאשֵׁי קרי

7 וָאָבוֹא לִירוּשָׁלָ͏ִם וָאָבִינָה בָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶלְיָשִׁיב לְטוֹבִיָּה
8 לַעֲשׂוֹת לוֹ נִשְׁכָּה בְּחַצְרֵי בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וַיֵּרַע לִי מְאֹד
וָאַשְׁלִיכָה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵית־טוֹבִיָּה הַחוּץ מִן־הַלִּשְׁכָּה׃
9 וָאֹמְרָה וַיְטַהֲרוּ הַלְּשָׁכוֹת וָאָשִׁיבָה שָּׁם כְּלֵי בֵּית הָאֱלֹהִים
י אֶת־הַמִּנְחָה וְהַלְּבוֹנָה׃ וָאֵדְעָה כִּי־מְנָיוֹת הַלְוִיִּם לֹא נִתָּנָה
וַיִּבְרְחוּ אִישׁ־לְשָׂדֵהוּ הַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה׃
11 וָאָרִיבָה אֶת־הַסְּגָנִים וָאֹמְרָה מַדּוּעַ נֶעֱזַב בֵּית־הָאֱלֹהִים
12 וָאֶקְבְּצֵם וָאַעֲמִדֵם עַל־עָמְדָם׃ וְכָל־יְהוּדָה הֵבִיאוּ מַעְשַׂר
13 הַדָּגָן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר לָאוֹצָרוֹת׃ וָאוֹצְרָה עַל־אוֹצָרוֹת
שֶׁלֶמְיָה הַכֹּהֵן וְצָדוֹק הַסּוֹפֵר וּפְדָיָה מִן־הַלְוִיִּם וְעַל־יָדָם חָנָן
בֶּן־זַכּוּר בֶּן־מַתַּנְיָה כִּי נֶאֱמָנִים נֶחְשָׁבוּ וַעֲלֵיהֶם לַחֲלֹק
14 לַאֲחֵיהֶם׃ ס זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי עַל־זֹאת וְאַל־תֶּמַח חֲסָדַי
טו אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּבֵית אֱלֹהַי וּבְמִשְׁמָרָיו׃ בַּיָּמִים הָהֵמָּה רָאִיתִי
בִיהוּדָה ׀ דֹרְכִים גִּתּוֹת ׀ בַּשַּׁבָּת וּמְבִיאִים הָעֲרֵמוֹת וְעֹמְסִים
עַל־הַחֲמֹרִים וְאַף־יַיִן עֲנָבִים וּתְאֵנִים וְכָל־מַשָּׂא וּמְבִיאִים
16 יְרוּשָׁלַ͏ִם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וָאָעִיד בְּיוֹם מִכְרָם צָיִד׃ וְהַצֹּרִים
יָשְׁבוּ בָהּ מְבִיאִים דָּאג וְכָל־מֶכֶר וּמוֹכְרִים בַּשַּׁבָּת לִבְנֵי
17 יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלָ͏ִם׃ וָאָרִיבָה אֵת חֹרֵי יְהוּדָה וָאֹמְרָה לָהֶם
מָה־הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים וּמְחַלְּלִים אֶת־יוֹם
18 הַשַּׁבָּת׃ הֲלוֹא כֹה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם וַיָּבֵא אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ אֵת
כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת וְעַל הָעִיר הַזֹּאת וְאַתֶּם מוֹסִיפִים חָרוֹן
19 עַל־יִשְׂרָאֵל לְחַלֵּל אֶת־הַשַּׁבָּת׃ ס וַיְהִי כַּאֲשֶׁר צָלֲלוּ שַׁעֲרֵי
יְרוּשָׁלַ͏ִם לִפְנֵי הַשַּׁבָּת וָאֹמְרָה וַיִּסָּגְרוּ הַדְּלָתוֹת וָאֹמְרָה אֲשֶׁר
לֹא יִפְתָּחוּם עַד אַחַר הַשַּׁבָּת וּמִנְּעָרַי הֶעֱמַדְתִּי עַל־הַשְּׁעָרִים
כ לֹא־יָבוֹא מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת׃ וַיָּלִינוּ הָרֹכְלִים וּמֹכְרֵי כָל־
21 מִמְכָּר מִחוּץ לִירוּשָׁלָ͏ִם פַּעַם וּשְׁתָּיִם׃ וָאָעִידָה בָהֶם וָאֹמְרָה
אֲלֵיהֶם מַדּוּעַ אַתֶּם לֵנִים נֶגֶד הַחוֹמָה אִם־תִּשְׁנוּ יָד אֶשְׁלַח
22 בָּכֶם מִן־הָעֵת הַהִיא לֹא בָאוּ בַּשַּׁבָּת׃ וָאֹמְרָה לַלְוִיִּם אֲשֶׁר
יִהְיוּ מִטַּהֲרִים וּבָאִים שֹׁמְרִים הַשְּׁעָרִים לְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם
23 הַשַּׁבָּת גַּם־זֹאת זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי וְחוּסָה עָלַי כְּרֹב חַסְדֶּךָ׃ גַּם ׀

---

v. 16. א׳ נחה   ibid. סגול באתנחתא   v. 20. קמץ בטפחא
v. 21. ל׳ בצירי

בַּיָּמִים הָהֵם רָאִיתִי אֶת־הַיְּהוּדִים הֹשִׁיבוּ נָשִׁים אַשְׁדֳּודִיּוֹת
עַמֳּונִיּוֹת מוֹאֲבִיּוֹת׃ וּבְנֵיהֶם חֲצִי מְדַבֵּר אַשְׁדּוֹדִית וְאֵינָם 24
מַכִּירִים לְדַבֵּר יְהוּדִית וְכִלְשׁוֹן עַם וָעָם׃ וָאָרִיב עִמָּם כה
וָאֲקַלְלֵם וָאַכֶּה מֵהֶם אֲנָשִׁים וָאֶמְרְטֵם וָאַשְׁבִּיעֵם בֵּאלֹהִים
אִם־תִּתְּנוּ בְנֹתֵיכֶם לִבְנֵיהֶם וְאִם־תִּשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם לִבְנֵיכֶם
וְלָכֶם׃ הֲלוֹא עַל־אֵלֶּה חָטָא־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וּבַגּוֹיִם 26
הָרַבִּים לֹא־הָיָה מֶלֶךְ כָּמֹהוּ וְאָהוּב לֵאלֹהָיו הָיָה וַיִּתְּנֵהוּ
אֱלֹהִים מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל גַּם־אוֹתוֹ הֶחֱטִיאוּ הַנָּשִׁים
הַנָּכְרִיּוֹת׃ וְלָכֶם הֲנִשְׁמַע לַעֲשֹׂת אֵת כָּל־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה 27
הַזֹּאת לִמְעֹל בֵּאלֹהֵינוּ לְהֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת׃ וּמִבְּנֵי יוֹיָדָע 28
בֶּן־אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל חָתָן לְסַנְבַלַּט הַחֹרֹנִי וָאַבְרִיחֵהוּ
מֵעָלָי׃ זָכְרָה לָהֶם אֱלֹהָי עַל גָּאֳלֵי הַכְּהֻנָּה וּבְרִית הַכְּהֻנָּה 29
וְהַלְוִיִּם׃ וְטִהַרְתִּים מִכָּל־נֵכָר וָאַעֲמִידָה מִשְׁמָרוֹת לַכֹּהֲנִים ל
וְלַלְוִיִּם אִישׁ בִּמְלַאכְתּוֹ׃ וּלְקֻרְבַּן הָעֵצִים בְּעִתִּים מְזֻמָּנוֹת 31
וְלַבִּכּוּרִים זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה׃

v. 23. יתיר ו׳ bis   v. 30. מ׳ זעירא

חזק

סכום הפסוקים של ספר עזרא שש מאות ושמנים וחמשה, וסמן **תרפה**, וחצין ובין עלית הפנה (Neh. 3,32). וסדריו עשרה, וסמן **גבה**, ופסקתותיו שבע עשרה, וסמן **טוב**. שנות הספר, מן שנת אחת לכורש מלך פרס עד שנת שלשים ושתים לארתחשסתא המלך, חמשים ואחת שנה.

סכום הפסוקים של כל כתובים שמנת אלפים וששים וארבעה, וסמן **ח׳סד**.
חצי הכתובים אם עונות תשמר יה (Ps. 130,3). רביעית ראשונה של כתובים יי הושיעה המלך יעננו (Ps. 20,10). רביעית אחרונה כצנת שלג ביום קציר (Prov. 25,13).

סכום כל הפסוקים של כל המקרא שלשה ועשרים אלף ומאתים ושלשה, וחצין כהקיר ביר מימיה (Jer. 6,7). סכום הסדרים של כל הכתובים תשעה ושמנים, וסמן **יעזב**. ושל כל המקרא ארבע מאות וארבעים וששה, וסמן **תמו**.

Appendices criticae et masoreticae.

A. Liber Danielis.

I.

Lectionum receptarum argumenta et rationes.

[C 1. 2. = Cod. Curtisianus primus secundus. E 1. 2. 3. = Erfurtensis primus secundus tertius. F. = Francofurtensis ai. 1294. H. = Heidenheimianus. Hier. = Hierosolymitanus. J. = Jamanensis. Br. = Britannicus. P. = Petropolitanus ai. 1010. R. = Reuchlinianus.]

1, 1 נְבוּכַדְנֶאצַּ֖ר H. adnotat: לית כתיב א׳ בספרא h. e. hoc uno libri loco cum א (post נ).

1, 2 וּמִקְצָ֖ת Zade kamezatum sicut v. 15 et 18. Neh. 7, 70. Pertinet ad ea vocabula, quae in statu constructo Kamez retinent (*Dikduke hateamim* §. 38. Cf. *Harikma* p. 198. *Michlol* 15b.) H. adnotat: כלהון קמצין, idem Mas. parva impressa ad Neh. 7, 70. Quae Mas. fin. 54b exhibet, corrupta sunt.

1, 3 לְאַשְׁפְּנַ֖ז Complutensis לְאַשְׁפְּנָ֖ז contra codd. (vide Delitzsch, *Complutensische Varianten* 1878, p. 31).

Ibid. וּמִזֶּ֖רַע Tum Mas. parva impressa tum H. adnotant לית. Itaque מִזרע nonnullorum librorum mendum est.

1, 4 מְא֤וּם cum Aleph otioso sicut Iob 31, 7.

Ibid. וּמַשְׂכִּלִ֨ים sine Jod medio. Tantummodo 11, 35 et 2 Chron. 30, 22 dupliciter plene.

Ibid. וּֽלְלַמְּדָ֥ם Lamed cum Chateph pathach et Gaja, id quod Ben Bilʿami *Taame hamikra* (in sectione de Scheba) diserte testatur. Cf. *Dikduke hateamim* §. 33.

1, 5 מִפַּת־בַּ֤ג duae voces makkephatae in codd. et edd. veteribus. Sic in flexis quoque formis omnibus velut פַּת־בָּגָם פַּת־בָּגוֹ, testibus Ben Saruk et Kimchi in ipsorum Lexicis sub בג. Cf. Norzi et *Dikduke hateamim* p. 9.

1, 7 בֵּ֣לְטְשַׁאצַּ֔ר unus de quinque locis, in quibus accentus Munach accentui Rebia antecedit in uno eodemque vocabulo (Mas. ad Gen. 45, 5). H. adnotat: ה׳ מלין בב׳ טעמי.

Ibid. שַׁדְרַ֔ךְ, מֵישַׁ֔ךְ Complutensis, primo Madritensi seductus, שַׁדְרָ֔ךְ, מֵישָׁ֔ךְ. Cf. 2, 20.

1, 10 כְּגִלְכֶם defective in E 1. 2. 3. H. R. Omnes adnotant לית וחסר. Etiam Brixiensis et Veneta 1518. 1521 sic ediderunt, sed Lamed perperam dagessantes.

1, 11 הַמֶּלְצַר Zade pathachatum in codd. Masora notat ב׳ ובענין (h. e. bis pathachatum et in hac quidem pericopa), hanc vocem pathachatis in pausa (פתחין באס״ק) adnumerans. Etiam *Michlol* 184 Pathach testimonio suo confirmat.

1, 13 תַּרְאֵה Zere pro Segol, testibus Mas. fin. 54 et *Michlol* 125^{b}.

1, 16 וְנֹתֵן E 1. 2. exhibent וְנָתַן.

1, 18 נְבֻכַדְנֶצַּר sine Aleph post Nun. Sic hoc nomen ubique in libro scribitur excepto uno loco 1, 1. Praeterea hoc loco deest Vav, nomen regis decies sic defective scriptum (Mas. fin. 46^{b}). Zade etiam in pausa Pathach suum servat in omnibus emendatis libris sicut Jer. 32, 1. 52, 28. 29.

2, 1 נְבֻֽכַדְנֶצַּר cum Munach primae in H. J. Item v. 28. 3, 16.

2, 4 אֲרָמִית E 3. et h. l. et Ezr. 4, 7 habet אֲרַמִית.

Ibid. אָמַר pathachatum in codd. cum nota ג׳ פתחין. In Masora impressa ad 4, 6 per errorem scriptum est ג׳ קמצין בספרא. Masora ms. recte ג׳ פתחין.

Ibid. נְחַוֵּה cum He et Vav segolato in E 1. 2. 3. H. J. uti אֲחַוֵּה (v. 24), נְהַחֲוֵה (v. 7.) יְהַחֲוֵה (5, 12). Mas. magna h. l. corrupta est.

2, 5 מִלְּתָה hoc uno loco cum He, auctore Masora.

Ibid. אַזְדָּא Sic H. itemque v. 8: āz^{e}dâ quasi participium.

Ibid. חֶלְמָא Brixiensis ubique חֵלְמָא cum Zere prioris.

Ibid. תִּתְעַבְדוּן Beth jure raphatum in E 1. 3. H. J. Br. et edd. veteribus adstipulante Norzio.

2, 6 לָהֵן cum Sakeph magno ad fidem codicum.

Ibid. וּפִשְׁרֵהּ Sic codd. et edd. Quod in *Ochla* No. 177 reperitur, mendosum est. Vide 4, 15.

2, 7 עֲנוֹ F. habet עֱנוֹ et hic et v. 9.

Ibid. וּפִשְׁרָה cum He, item 5, 12., postulante Masora.

2, 8 אֲנָה cum He in E 1. 3. F. H. Sic haec vox, auctore Masora, ubique scribi oportet. In F. haec sunt Masorae verba: כל אנה דארמית דדניאל ודעזרא כלהון כתיבין בה״א; in E 1: כל אנה, דנה, מנה, כדנה, דכרנה, תנינה, כתיבין ה״א.

Ibid. אַנְתּוּן E 2. 3. assimilate אַתּוּן

Ibid. קֳבֵל cum Kamez chatûph in codd. veteribusque edd. Similiter קֳדָם.

2, 9 הֵ֣ן cum Munach in codd.

Ibid. חֲדָה In E 3. haec regula masoretica proponitur: עִדָּנָא כלהון אל״ת, חֲדָה ה״י, דָא לְדָא יְדָא אל״ת.

Ibid. הִזְ֯מִנְתּוּן Kerî est הִזְדַּמִּנְתּוּן, forma proinde Ithpaal, ut Abenezra quoque in commentario et Kimchi in *Michlol* 77 legunt. At H. et R. exhibent הִזְ֯מִנְתּוּן cum Kerî הִזְדְּמִנְתּוּן, itaque Ithpeel. Sic et Complutensis (vide Delitzsch, *Complutensische Varianten* p. 31 s.).

2, 10 כַשְׂדָּיֵא cum Kerî כַשְׂדָּאֵי. At pluralis indefinitus sine Kerî scribitur כַּשְׂדָּאִין. Masora in E 3. ait: כשדיא, יהודיא, יו״ד קדים לאל״ת, כשדאין, יהודאין, אל״ת קדים ליו״ד.

Ibid. אִתַי sine Jod prioris et cum Thav raphato in H., idque recte, auctore Masora, quae in tabula כל קריאה חדה מלה וכל ספר חלוף לה (Mas. fin. 62. *Ochla* 272) hanc quoque vocem adducit: (2 Sam. 15, 22) אִתַּי דגש, ויאמר המלך אל אתי הגתי וכל קריאה חלוף אִתַי רפה. Etiam 1 Chron. 11, 31 H. אִתַי exhibet cum nota: לית וכל לישן ארמית דכוות׳. Itaque aramaicum אִתַי (אִיתַי), quod hebraico יֵשׁ respondet, ubique raphandum; contra nomen proprium dagessatur.

Ibid. אֱנָשׁ Nun kamezatum in libris emendatis.

Ibid. לְהַחֲוָיָה E 3. et hic et v. 16 habet לְהַחֲוָיָא, qua falsa punctatione usus est Israel Nagara in cantico יה רבון עלם.

Ibid. שְׁאֵל J. et Brixiensis habent שְׁאָל.

Ibid. וְאָשַׁף Sic Paris. 1544 attestante R. et Kimchio tum in *Michlol* 162ᵇ tum in Lexico sub אשף. Sic scribendum esse (non וְאַשָּׁף) forma pluralis אָשְׁפַיָּא, אָשְׁפִין ostendit.

2, 11 מַלְכָּה h. l. cum He definiti, teste Masora.

Ibid. יְחַוִּנַּהּ Nun pathachatum in codd. convenienter regulae masoreticae: כל הּ דארמית פתח, אף באס״ף.

2, 12 לְהוּבָדָא cum Aleph in Brixiensi secundum codices. Sic et v. 24.

2, 13 מִתְקַטְּלִין Teth non dagessatum in J. aliisque codd., forma proinde Ithpeel quemadmodum לְהִתְקְטָלָה.

2, 16 זְמַן Mem h. l. et 7, 12 pathachatum in Brixiensi et Complutensi. Sic exstat in J., idque probandum, vide *Abodath Jisrael* p. 40.

Ibid. יִנְתֶּן־ Aliter Brixiensis: יִנְתְּן־.

Ibid. וּפִשְׁרָא לְהַחֲוָיָה Differunt accentus in Brixiensi: וּפִשְׁרָא לְהַחֲוָיָה, quam accentuum consequentiam J. quoque exhibet.

2, 18 רָזָא Masora: כל ספרא כתיב א׳ h. e. ita ubique in libro (Danielis) scriptum.

2, 19 אַדִּין Brixiensis: אֱדַיִן cum Darga.
Ibid. גֲּלִי cum Chateph Pathach, contra v. 30 גֱּלִי cum Chateph Segol.
Ibid. בָּרִךְ Masora notat לית וחסר. Vide 6, 11.
2, 20 לֶהֱוֵא Hieros. et C. 2. scribunt לֶהְוֵא, He cum Scheba simplice quiescente, itidem תֶּהְוֵא, לֶהְוֹן.
Ibid. מְבָרַךְ Resch pathachatum, teste Masora ad 3, 14. Etiam Simson punctator in חבור הקונים praecipit: כל ד׳ ארמית קמץ לפניו, בר מן ד׳, שדרַךְ, מישַׁךְ, אלהא מברַךְ, ראשהון לא התחרַךְ (3,27) מצאתי במסרת.
Ibid. וּגְבוּרְתָּא Thav dagessatum in omnibus libris emendatis, quamquam syllaba naturaliter longa praecedit, item in v. 23 et similiter מְרָדְתָּא וּבְאִישְׁתָּא (4, 14) שְׁאֵלְתָּא (2, 49) עֲבִידְתָּא (Ezr. 4, 12) מְדִינְתָּא (5, 8). Aramaica punctationis ratio hac in re ab hebraicae lege discedit, id quod Norzium fugit.
2, 21 וְהוּא cum Rebia in E 1. 2.
Ibid. מְהַשְׁנֵא cum Zere et Aleph, auctore Masora quae praecipit: מְנֵא, מהשנֵא, ישתנֵא, ישנֵא, תשנֵא, לבּנֵא, למבנֵא, יתבנֵא, מתבנֵא, תתבנֵא, כלהון א׳ כתיבי וקמץ (צרי); עֲנֵה בְּנֵה, חֲזֵה, דמֵה, נדנֵה, כלהון ה״א כתיבי.
Ibid. מְהַעְדֵּה Brix., Ven. 1518. 1521. Lombrosiana scribunt מהעדּא cum Aleph. In E 3. exstat nota masoretica: מהעדה, חבולה (6, 23) לנהרדאי ה״י, ולסוראי אל״ף. Scriptura igitur quam recepimus est Nehardeensis atque ea qua, hoc participium in Aleph desinit, Sorana. Similes inter scholas Nehardeae et Sorae diversae scripturae reperiuntur 3, 5. 13. 4, 11. 23. 6, 4. 7, 21. Textus editionum modo sequitur Soranos, modo Nehardeenses, nonnunquam neutrorum sententiam. Cf. ad Iob 6, 30. *Dikduke hateamim* §. 69., Mas. parvam ad Deut. 32, 6. et Norzium ad Gen. 47, 19. Ex. 36, 23.
Ibid. וּמְהָקֵים plene cum Jod ultimae. In E 1. Masora his verbis adscripta est: לעבדָיךְ, לאלהָיךְ, עלָיךְ, מהקֵים, יהקֵים, קדמָיךְ האיתָיךְ, לשנאָיךְ, חטאָיךְ, וזיוָיךְ, ורברבנָיךְ, לערָיךְ, אחָיךְ, כלהון יתירין ביו״ד. בל״ע מק״ק הנ״ט זרע״א סימן.
2, 22 מָה Aliquot codd. et edd. praeferunt מַה־בַּחֲשׁוֹכָא. At Masora docet: כל מָה דארמית דדניאל ועזרא קמצין.
2, 23 אבהָתַי Thav pathachatum in H. et recte quidem.
Ibid. הוֹדַעְתֶּנָא Thav segolatum in Brixiensi adsentientibus H. J. R.
2, 24 הַעֲלְנִי He pathachandum, ceteroqui Brixiensis הֲעֶלְנִי.
Ibid. אֲחַוֵּה Sic J. quoque et Brixiensis. Vide v. 4.

2, 25 גְּבַר דִּי מִן־בְּנֵי Sic C. 1. E 1. 2. 3. J. et codd. plurimi. Etiam Compl. edidit דְּי e fide Madritensis primi, sed falso contra codicum fidem מִבְּנֵי pro מִן־בְּנֵי (vide Delitzsch, *Complutensische Varianten* p. 32).

2, 26 בֵּֽלְטְשַׁאצַּר Beth methegatum ex auctoritate codicum. De punctatione vocis האיתיך vide Delitzschium l. l. p. 32.

2, 29 אַנְתְּה in Chetîb ubique in He exiens, vide ad Ezr. 7, 25.

Ibid. מָה Aliter Brixiensis cum E 1. 3.: מַה־דִּי, vide v. 22.

Ibid. סְלִקוּ sine Jod uti et Ezr. 4, 12. Masora ms. praecipit: אלין מלין כתיבין ו״ו בסוף תבותא וחסרין יו״ד בלשן ארמית, סלִקוּ, קרִבוּ, כפִתוּ, הסִקוּ, התרחִצוּ, וקצִצוּ, הנפִקוּ, והכרִזוּ, הרגִשׁוּ, הדִקוּ, שלִטוּ, החסִנוּ. Mancum est id quod Masora impressa ad 3, 22 praestat.

2, 30 לָהֵן עַל־דִּבְרַת דִּי Differunt accentus in Brixiensi: לָהֵן עַל־דִּבְרַת דִּי־פִשְׁרָא.

2, 32 דְּהַב pathachandum uti et כְּסַף, quod pathachatis in pausa (פתחין באס״ף) adnumeratur. Idem valet de חֲסַף (v. 33) ודהב (Ezr. 7, 15). H. adscribit: פתח.

Ibid. חֲדוֹהִי H. et J. scribunt חֲדוֹהִי.

Ibid. וְיַרְכָתֵהּ Caph raphatum e fide codicum sicut Gen. 49, 13.

2, 34 וּמְחַת et מְחַת (v. 35) utrumque pathachandum cum certis testibus.

Ibid. וְהַדֶּקֶת itemque v. 45. Daleth habet Segol (non Zere) in omnibus libris emendatis.

2, 35 הֲוַת ubique pathachandum esse certo traditum.

Ibid. וּמְלַאת Lamed pathachatum optimorum testium consensu. H. adnotat: לית ולא קרי אל״ף.

2, 37 וְתָקְפָּא Pe dagessatum.

Ibid. וִיקָרָא In H. addita est nota ב׳ כתיב א׳, item ad 5, 18.

2, 38 רֵאשָׁה He raphatum vice literae Aleph.

2, 39 וּבָֽתְרָךְ Beth cum Kamez et Metheg ex auctoritate optimorum librorum.

Ibid. תְלִיתָיָא Sic כתיב, cui קרי substituit תְּלִיתָאָה. Similiter v. 40 רְבִיעָיָא scriptum, רְבִיעָאָה legendum.

2, 40 וְכְפַרְזְלָא cum Gaja in Brixiensi ex auctoritate codicum.

2, 41 וְדִי cum accentu conjunctivo Kadma in Brixiensi, comprobantibus codd.

Ibid. תֶּהֱוֵה cum He extremae, quemadmodum prius versus subsequentis et 4, 24; reliqua omnia in fine habent Aleph, teste Masora. Cf. ad. v. 20.

2, 41 בַּהּ cum Pathach sine scripturae variatione. Vide 2, 11.

Ibid. פַּרְזְלָא cum Sakeph magno. Sic praeeuntibus codd. Brix. Ven. 1518. 1521.

2, 42 תְּקִיפָה cum He sicut v. 40, teste H. qui adnotat: ג׳, ב׳ כתיב ה׳; idem ad וְתַקִּיפָא 7, 7 adscribit: לית כתיב א׳. Etiam in E 1. et F. Masora sic se habet: כל תקיפה כתיב ה׳ בר מן חד כתיב א׳ ואימתני ותקיפא. Inde corrigi oportet quod Biblia rabbinica exhibent. Cf. Norzi.

Ibid. וּמְנַהּ Nun pathachatum. Scriptio non fluctuat.

2, 43 הָא כְּדִי his cum accentibus in Brix. Ven. 1518. 1521., comprobantibus E 2. H.

2, 44 וּמַלְכוּתָה He raphatum vice Aleph. Masora: לית כתיב ה׳.

Ibid. אִלֵּן sine Jod posterioris. H. adnotat ב׳ חסר; item ad 6, 7.

2, 46 לֵהּ Lamed raphatum apud omnes idoneos testes. Vide *Thorath emeth* p. 29 not. et Luzzatto, *Grammatica della Lingua Ebraica* p. 31.

2, 47 אֱלָהֲכוֹן cum Rebia in codd. et optimis edd.

Ibid. וּמָרֵה cum He in E 1. et H. adjecta nota לית כתיב ה׳. Ita etiam Mas. parva ms.

Ibid. וְגָלֵה H. adnotat: לית כתיב ה׳.

2, 49 עַל־ makkephatum ex consensu codicum veterumque edd.

3, 2 גְּדָבְרַיָּא Syllaba prior habet Asla, postrema Mehuppach. Similiter זַמָּרַיָּא Ezr. 7, 24. Vide Masoram ad Lev. 25, 46.

Ibid. דְּתָבְרַיָּא Daleth citra regulam dagessatum, item in versu sequente, quamquam vox praecedens, quae cum eo cohaeret, non in consonam desinit (vide Masoram ad 5, 11. *Dikduke hateamim* §. 29). Ben Naphtali etiam Gimel vocis גדבריא dagessat, sed refragante Ben Ascher. Cf. חלופי נקוד.

Ibid. תִּפְתָּיֵא cum Kerî תִּפְתָּאֵי. Sic H. convenienter Masorae parvae ms.

Ibid. הֲקֵים In Brixiensi הֲקִים ubique chirekatum.

3, 3 דְּתָבְרַיָּא Sic in H. cum accentu Gerschajim in H. idque recte, quoniam Rebia subsequitur (vide *Mischpete hateamim* p. 21). Masora hanc locum non adnumerat quattuor illis anomalis, ubi accentum Telischa excipit Kadma veasla (Mas. fin. 33).

Ibid. שִׁלְטֹנֵי defective sine Vav sicut in versu antecedente ex consensu testium.

Ibid. נְבֻכַדְנֶצַּר versum concludens sine Vav, auctore Masora.

3, 4 עַמְמַיָּא Mem cum Chateph Pathach in J. secundum regulam.

3, 5 קָל H. adnotat: כל ספרא קמץ. In edd. post hanc vocem poni solet lineola Pasek, repugnantibus codd.

Ibid. שַׂבְּכָא Sic ubique cum Sin in veteribus edd., etiam Lombrosiana, comprobantibus H. J. aliis.

Ibid. פְּסַנְתֵּרִין Thav cum Zere secundum optimos testes. Moses Kimchi in grammatica *Mahalach* sect. 3 et sequens eum frater ipsius David in *Michlol* 90[b] atque Balmes in *Mikne abram* p. 10 literam Pe dagessant, quamquam vox in vocalem exiens et arcte connexa antecedit, hoc *Psanterîn* exceptionibus adnumerantes, quibus adstipulatur Norzius. Revera jam Ben Naphtali *Pe* dagessandum judicavit, at in conformando textu recepto non valet hujus Masoretae auctoritas. Cf. חלופי נקוד.

Ibid. סוּמְפֹּנְיָה Nehardeenses h. l. סומפניא scribunt, vocem litera א terminantes, teste Masora in E. Vide 3, 13.

3, 6 וּמָן־ Mem kamezatum in H. et sic omnia מָן Chaldaismi biblici. Favet Masora, quae nonnisi unum מַן pathachatum Ps. 61, 8 agnoscit. Etiam in codice prisco Pentateuchi Curtisiano Masora ad Ex. 16, 15: מָן כלהון קמץ במ״א פתח.

Ibid. שַׁעֲתָא Ajin cum Chateph pathach et Thav raphato ex fide codicum veterumque edd.

Ibid. לְגוֹא Ubicunque haec vox obvia est, litera Aleph terminatur (vide Masoram ad v. 23). At nomen proprium נְגוֹ sine Aleph scribitur excepto uno loco 3, 29.

Ibid. יָקִדְתָּא ubique sine Jod medio et desinens in Aleph.

3. 7 פסנטרין h. l. per Teth scriptum, teste Masora, cf. *Ochla veochla* No. 219.

3, 8 קַרְצֵיהוֹן H. scribit קֻרְצֵיהוֹן, R. קָרְצֵיהוֹן, quae quidem vocabuli pronuntiatio et targumica et talmudica est (קורצין Targum Lev. 19, 16 קורצי Talm. *Berachoth* 58). At in Peschitta Syriaca haec vox claram vocalem habet, non fuscam; sonat enim ܩܪܨܐ plur. ܩܪ̈ܨܐ. Probabile est igitur, pronuntiationem *korṣe kurṣe* fuisse Aramaismi palaestinensis propriam, quae fuscis vocalibus delectatur, velut גוברא vir, רובא magnus, תורעא janua. Similiter discrepat lectio nominis תרבץ (vestibulum), quod in Aruch et Michlol (187) legitur תַּרְבֵּץ, contra in Gemara (*Chullin* 43. 44) תְּרְבֵּץ.

3, 10 שָׂמְתָּ Sin kamezatum. Masora notat לית קמץ i. e. hoc solo loco kamezatum, alias constanter שַׂמְתָּ. Perperam igitur Brix. Ven. 1518 et nonnulli codd. exhibent שַׂמְתָּ.

3, 10 טְּעֵם Teth dagessatum ad regulam אתי מרחיק quemadmodum שְּׁמוֹ Neh. 9, 7.

Ibid. מַשְׁרֹקִיתָא h. l. sine Vav. In E 2. et H. accedit nota: לית חסר.

Ibid. וְסִיפֹּנְיָה cum Kerî וְסוּפֹּנְיָה.

3, 12 יְהוּדָאִין Chirek pertinet ad Jod, Aleph otiatur. Contra in כַּשְׂדָּאִין Chirek ad Aleph pertinet, vide *Michlol* 196.

3, 13 וַחֲמָא J. scribit וַחֲמָה itemque v. 19 חֱמָה, quam scribendi rationem defendebant Sorani, teste Masora in E 1: סומפניא קדמא (3, 5) וחמא (hic) חיותא קדמא (4, 11) קימא (4, 23) יתירא דעשית (6, 4) עבדא קרב (7, 21) אלין לנהרדאי אל״ף, לסוראי ה״י.

Ibid. הֲיתַיוּ Thav pathachatum in H. J. R. Eodem modo והיתַית 6, 18.

3, 14 הַצְדָּא Daleth dagessatum in omnibus libris emendatis.

Ibid. לֵאלָהַי Nonnullae edd. sicut J. huic voci tanquam singulari adsignant Chirek: לֵאלָהִי verum haec scriptio Masorae testimonio destituta est.

3, 15 כְּעַן הֵן Versus ita incipiens est unus de maximis Scripturae Sacrae, constat enim e quadraginta vocabulis. Masora praeter hunc versum quattuor tam magni ambitus enumerat: 5, 23. 6, 13. Jer. 38, 4. Est. 3, 12. Frensdorffii *Mas. Wörterbuch* p. 380 emendationem requirit.

Ibid. וְסוּמְפֹּנְיָה sine Vav post Pe in Brixiensi ad fidem codicum. Masora notat: לית וכתיב כן.

Ibid. תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן לְצַלְמָא דִי־עַבְדֵת Brix. Ven. 1518. 1521. et nonnullae aliae accentus aliter ponunt: תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן לְצַלְמָא דִי־עַבְדֵת.

Ibid. וְהֵן לָא J. וְהֵן לָא־.

Ibid. תִתְרְמוֹן Vav habet Cholem. Sic cum aliis testibus J.

Ibid. יְשֵׁיזְבִנְכוֹן Nonnulli codices יְשֵׁזְבִנְכוֹן sine Jod medio scribunt.

Ibid. יְדָי Sic H. non pluraliter, sed singulariter, id quod convenit cum יְדָךְ v. 17.

3, 16 חָשְׁחִין Cheth cum Kamez et Metheg in veteribus edd. praeeunte H. aliisque codd.

Ibid. פִּתְגָם Gimel raphatum in codd., auctore Jekuthiele punctatore ad Est. 1, 20.

3, 17 לְשֵׁיזָבוּתַנָא Thav pathachatum. Est unum de פתחין באס״ף.

Ibid. יְשֵׁיזִב cum Jod prioris in R. aliisque codd. Vide v. 28.

3, 19 אִשְׁתַּנִּי Aleph recte chirekatum in J., approbante *Michlol* 76. Vide etiam ad 7, 8. 15.

Ibid. חַד cum Munach in H. Aliquot codd. Makkeph interponunt: חַד־. At falsum est חֲד־ vulgatarum edd.

Ibid. עַל דִּי Brixiensis עַל דִּי־.

3, 21 בְּסַרְבָּלֵיהוֹן his cum accentibus in H. J. idque recte.

Ibid. פַּטִּישֵׁיהוֹן Kerî פַּטְּשֵׁיהוֹן. Teth dagessatum e fide codd., accentus vocabuli Sakeph magnum.

Ibid. וּלְבוּשֵׁיהוֹן cum Vav medio in edd. veteribus, etiam Athiae. Haec forma derivata verbi לבש praeter Prov. 31, 21 ubique in Hagiographis plene scripta est.

Ibid. וּרְמִיו Vav vocabulum concludens vim consonantis habet, quamobrem aliquod codd. velut R. Scheba adponunt: וּרְמִיוְ, ut prohibeant, ne quis וּרְמִיוּ legat. Similiter codex Prophetarum Reuchlinianus (No. 51) Jos. 14, 8 הִמְסִיוְ scribit, addita hac masoretica vocum consimilium collatione:

ל̈ ל̈ ל̈ ל̈ ל̈
הִמְסִיוְ הַיְתִיוְ וְהַיְתִיוְ רְמִיוְ הֶגְדִיוְ
דכו' דכו' דכו' דכו' דכו'

Cf. Chajug sub מסה, *Michlol* 134^{b}.

3, 22 מַחְצְפָה Mas. magna codicis Hier. adnotat: נקוד בהלל׳ בדגש הפ״א Haud scio an הצד״י pro הפ״א scribi debuerit.

Ibid. יַתִּירָה omnia in He desinunt excepto uno 6, 4.

Ibid. קַטִּל Hieros. habet notam ל׳ית וחסר. F. H. scribunt קְטַל, et ipsi adnotantes: ל׳ית וחסר.

3, 23 תְּלָתֵּהוֹן cum Thav dagessato. In R. adjecta est nota: ג׳ תרין דגש׳ בקמץ h. e. ter reperitur ת dagessatum post Kamez. Hos tres locos recensuit Ben Bilʿam in *Taame hamikra* (Cap. 3. textus curis meis castigati), his verbis: בג׳ מקומות נדגשת התו מכל התוין הנדגשות, והן וישימה תֵּל־עולם (Jos. 8, 28) בָּתֵּיר וגנזכיו (1 Chr. 28, 11) וגבריא אלך תלָתֵּהוֹן וכו׳ ויש שמוסיפים עליהם להדגיש בחוזק וּבָתִּים מלאים כל טוב (Deut. 6, 11). In Mas. parva impressa ad 1 Chr. 28, 11 falso legitur: ה׳ תוין דגושין בחוזק; legi oportet ד׳ תוין. Frensdorffius in *Masor. Wörterbuch* p. 386 s. hanc rem explicare conatur, sed sine successu. Sententia haec est, illis quattuor locis Thav dagessatum aeque duriter ac praecedente Pathach pronuntiandum esse. Vide Fuerstii *Orient* anni 1851 No. 1. extr. Ed. Koenig, *Lehrgebäude* p. 53 hoc Dagesch nuncupat Dag. forte orthoconsonanticum.

3, 25 מַהְלְכִין pariter ac 4, 34. Brixiensis sicut E 1. מְהַלְּכִין scribit. Vide Luzzatti commentarium (משתדל inscriptum) ad Lev. 26, 43.

Ibid. וְחַבָל Beth kamezatum in Hieros. ut fieri oportet.

3, 26 פֻּקוּ Pe schurekatum ducibus F. H. Hieros. Cf. Norzi.

3, 27 חֲזַיִן לְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ Brix. Ven. 1518. 1521 hosce accentus habent: חֲזַיִן ׀ לְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ.

Ibid. בְּגֶשְׁמְיהוֹן Sic Chethîb cum Jod otioso in H. J. Br. non secus atque in versu sequente.

Ibid. עֲדָת Daleth kamezatum. Masora ait: כל דניאל עֲדָת קמץ, וכל שאר קריאה עֲדַת פתח.

3, 28 וְשֵׁיזִב Sic recte Hieros. Jod. est prima radicalis ideoque post Schin formativum, non post Zajin scribenda.

Ibid. שַׁנִּיו cum Vav consonantis vicem gerente, vide v. 21.

3, 30 בִּמְדִינַת Masora adnotat לית (hoc solo loco), namque accentus est Mercha, quia versus non dimidiatus est per Athnach.

3, 32 עִלָּיא Kerî עִלָּאָה sicut v. 26. Hieros. adnotat בהללי עִלָּאָה קרי, codicem Hillelianum testem faciens.

3, 33 עָלַם Lamed pathachatum in Ven. 1525 et editionibus Athiae Jablonskii Norzii. Sic scribendum esse forma definita עָלְמָא ostendit.

4, 1 בְּבֵיתִי Sic recte in E 2. 3. quemadmodum וּבַיְתֵהּ (v. 29) לְבַיְתֵהּ (6, 11) בְּחַיְלֵהּ (3, 20).

4, 2 חֵלֶם R. חֵלֶם.

4, 4 אָמַר Hieros. H. J. אֲמַר (3 pr. pro participio).

4, 5 אַחֲרָין Resch kamezatum in H. cum nota לית ויתיר יו״ד. Eadem nota exstat in Mas. parva, unde apparet eam et ipsam Resch cum Kamez legere. Si אחֲרֵין cum Zere legeret, ut vulgo editus, adnotatum illud יתיר inane esset.

Ibid. עַל קָדָמַי דָנִיֵּאל his cum accentibus in H.

Ibid. כְּשֻׁם H. adnotat: (Ezr. 5, 1.) לית וחסר, וחד בְּשֻׁם.

4, 6 אָנֵס Hieros אֲנֵס (3 praet. sicut תְּקֵף, קְרֵב, יְכֵל).

Ibid. אָמַר unum de crebris פתחין באס״ף. H. adnotat: ג׳ ופתח. Vide ad 2, 4.

4, 7 הֲוֵית cum Sakeph in libris emendatis.

4, 9 וּמָזוֹן cum Asla in C 2. Hieros. sicut v. 17 idque legitime, cf. *Mischpete hateamim* p. 11.

Ibid. לְכֹלָּא־בֵהּ unus est de undecim locis, in quibus Athnacho antecedit Meajla. Beth dagessatum est secundum regulam

דחיק. Heidenheimius in *Mischpete hateamim* p. 12ᵇ non hoc בֵּה, sed per errorem בָּא libri Ezechielis 7, 25 tanquam dagessatum adducit.

4, 9 וּבְעַנְפֿוֹהִי Pe raphatum; contra אַנְפּוֹהִי (2, 46) Pe dagessatum habet.

Ibid. צִפֲּרֵי Pe chatephatum est; itidem כְּצִפֲּרִין, וְצִפֲּרַיָּא, vide *Dikduke hateamim* §. 46.

4, 12 בִדְתָאָא cum Aleph status definiti aeque ac v. 20. Masora et ms. et impressa notant: ב׳ וכתיב אלף.

4, 13 יְתִיהֵב He cum Zere. Sic F. H. J. aliique idonei testes.

4, 14 וּמֵאמַר Nonnullae edd. habent וּבְמֵאמַר praeeuntibus aliquot codd. Kennicottianis. Etiam editiones Talmudis sic citant in *Pesachim* 33. *Sanhedrin* 38ᵇ. At codex Talmudis Monacensis exhibet וּמֵאמַר, quam lectionem Abenezra quoque ante se habuit et Nachmani in commentario ad Lev. 18, 25 confirmat.

4, 15 פִּשְׁרֵא Aleph cum Mappik in H. uti et וּפִשְׁרֵא v. 16, est enim Chethib, quod פִּשְׁרַהּ legendum. Masora notat: ב׳ כתיבין אלף. Cf. ad 5, 8.

4, 16 לְשָׂנְאָיךְ Sin cum Kamez methegato in H. veteribusque edd.

4, 19 רְבַית Kerî רְבַת. Beth hujus vocis pathachandum, sed alterum ejusdem versus postulante Masora scribendum רְבָת. Illud est 2 pr. masc. (magnus factus es), hoc 3 pr. fem. (magna facta est).

4, 20 חֲזָה finitum litera He sicut 7, 1.

4, 21 מְטָית Sic H., hanc scripturam muniens adnotato ר׳ לא קרי׳. Item E 1. cum nota יתיר י׳ et Mas. parva ms. Teth kamezatum in Brix. Ven. 1525. Sic et H. et Norzi.

4, 22 לֶהֱוֹה h. l. in He exiens, teste Masora.

Ibid. עַד דִּי־תִנְדַּע Hos accentus adponit Brixiensis. Assentiunt Hieros. J. E 1. 2. 3. Similiter v. 29.

Ibid. יִתְּנִנַּהּ Nun pathachatum teste Masora.

4, 23 קַיָּמָה desinens in He. Sic J. atque Ven. 1525 et Norzi, et jure quidem, nam soli Nehardeenses hoc vocabulum litera Aleph finiunt. Vide 3, 13.

4, 24 מִלְכִּי Mem chirekatum (a מִלַּךְ consilium), ut discernatur a crebriore מַלְכִּי (a מֶלֶךְ rex). Masora notat לית.

Ibid. פְרֻק sine Vav. H. notat לית וחסר.

Ibid. וַעֲוָיָתָךְ Vav kamezatum, itaque Jod non dagessatum. Sic Brix. Ven. 1518. 1521 aliaeque veteres edd., quam lectionem E 1. 2. 3. Hieros. H. J. confirmant et Norzius quoque adprobat.

4, 24 עֲנַ֑יִן Plurimae edd. enuntiant עֲנַ֑יִן, Athnach literae *Nun* adsignantes. Sed recte in J. Pluralis est nominis עֲנֵי (= עֲנֵי, hebr. עָנָו) ad similitudinem nominum דְּוֵי, חֲטָי, פְּתָי; st. emphaticus est עֲנָיָא; plur. עֲנָיִין (defective עֲנָיִן). Differt עָנַיִן prt. act. Kal (respondentes), quod Milel est et Pathach in pausa retinet (cf. בָּנַיִן Ezr. 5, 4 apud Silluk). Participium pass. Kal עֲנַיִן, quod et ipsum Milel, significaret, „responsi," non „humiliati, afflicti"; nam Kal verbi עֲנָה ubique in sermone aramaico habet vim respondendi, afflicti nominandi essent participio passivo Pa. מְעַנַּיִן.

Ibid. אַרְכָּה Caph raphatum et in fine non Aleph, sed He ex auctoritate codicum veterumque edd. In E 1. Masora praecipit: ארכה, ועד־כה, ואתה, לנסכה, כתיב ה׳.

4, 25 מְטָא h. l. desinens in Aleph; e contrario 7, 13. 22. in He, auctore Masora. Mem cum Hieros. dagessavimus convenienter regulae אתי מרחיק quemadmodum טְּעֵם (3, 10). Vide Ps. 104, 1.

4, 26 הֲוָה Masora ad h. l. et 6, 15 adnotat: ב׳ כתיב ה׳, et ad 5, 19: ג׳ כתיב א׳, scil. primum et duo ultima הֲוָא illius ipsius versus. Sunt septem loci, ubi hoc verbum substantivum litera He terminatur: 4, 26. 5, 19 (quinque media) et 6, 15. Reliquis locis omnibus הֲוָא scribendum.

4, 27 בְּנַיְתַהּ Hanc scripturam Venetae 1525 et Norzii confirmant Hieros. C 2. Br. In H. et J. adeo בְּנֵיְתַהּ cum Zere scriptum. Venetae 1518. 1521. בְּניתה cum Scheba scribunt, sed haec scriptura certe non est Ben-Ascheri. Vide חלופי הנקוד.

Ibid. בִּתְקָף Kuf kamezatum. Similiter וִלִיקָר. At in v. 33 a Masora וִלִיקַר pathachatum requiritur.

4, 30 שַׂעְרֵהּ Scheba literae Ajin quiescit.

4, 31 בָּרְכֵת Resch contra regulam habet Scheba simplex quiescens, vide *Dikduke hateamim* §. 53.

4, 32 כְּלָה exiens in He, non Aleph. In E 3. accedit nota: לית וכתיב ה׳. Quam ob causam Gemara (*Joma* 20ᵇ) hanc voculam non pro particula negante habet, sed ei significationem nominis חַרְגָּא impertit, quo nuncupatur vortex sive columna corpusculorum illorum minimorum, quae sole in aliquem locum infuso sursum deorsum feruntur (*Säule*, *Wirbel der Sonnenstäubchen*).

4, 33 מַנדעי Mem pathachatum.

Ibid. הַדָּרִי Aliter H. qui הַדָּרִ֗י cum Rebia scribit.

4, 33 יְבַעוֹן Beth pathachatum. Hieros. notat כֵּן.

Ibid. הֲתְקְנֵת Nun habet Zere in E 1. 3., neque dubium quin recte, est enim 1 praet.; הִתְקְנַת, ut vulgo editur, est 3 fem. praet.

4, 34 קְשֹׁט defective in Ven. 1518. cum Hieros. C 2. J. ut 2, 47. ubi H. notat ב׳ חסר

Ibid. וַאֳרְחָתֵהּ Sic Aleph cum Komez chatuph ducibus H. J. edidimus. Item אֳרְחָתָךְ 5, 23.

5, 1 לְחֵם Cheth cum Zere (non Segol) in codd. veteribusque edd.

5, 2 בִּירוּשְׁלֵם Lamed cum Zere (non Segol) in codd. omnibusque veteribus edd.

5, 3 דִּי־בֵית Brixiensis et Venetae 1518. 1521 vice versa: דִּי בֵית־.

5, 4 שַׁעֲתָה cum He (non Aleph) definiti. H. notat לית כתיב ה׳. Cf. *Ochla* 180 et Norzi.

Ibid. נְפַקוּ Pe pathachatum in H. Keri נְפַקָה legere jubet.

Ibid. פַּס pathachatum. Sic codd. et edd. postulante Masora, quae hanc vocem cum בַּפַּס 1 Chr. 11, 13 consociat, cf. Mas. fin. 14[b]. *Ochla* No. 6. At index Masorae finalis 54[a], qui inscriptus est א״ב מן חד חד מן תרין אתין דלוג קמץ, non caret mendis.

Ibid. כְּתָבָה cum He. Sic Brix. Ven. 1525. Norzi.

5, 6 יְבַהֲלוּנֵּהּ Nun dagessatum, praeeunte Vav. He adnotat: לית מלא ודגש. Vide Norzium.

Ibid. וְאַרְכֻבָּתֵהּ Caph raphatum et Beth dagessatum in Brixiensi. Ita C 2. E 1. 2. 3. F. H. J. et Hieros. ubi nota adscripta: כן בלא אזלא.

5, 7 וְהַמְינִכָא Kerî וְהַמְנִיכָא, testibus E 1. H. et Mas. parva ms. Item v. 16. 29. Masora hoc vocabulum eis adnumerat, in quibus ὕστερον πρότερον (מוקדם ומאוחר) reperitur (Mas. fin. p. 27. *Ochla* 91). Edd. falso והמנוכא vel והמונכא cum medio Vav exhibent.

Ibid. בְּמַלְכוּתָא Beth dagessatum in F. Item v. 16. Vide ad Ps. 23, 3.

5, 8 חכימי מַלְכָּא Nonnulli codd. velut C 1. et H. habent חכימי בָבֶל, quam lectionem sequitur Levi ben Gerson in commentario. Verum omnes veteres interpretes מַלְכָּא reddunt. In Br. בָבֶל a correctore expunctum et in margine מַלְכָּא substitutum est.

Ibid. וּפִשְׁרֵהּ He mappicatum in E 1. 2. H., non adjecta nota. Edd. exhibent ופשרא cum nota א׳ במקום ה׳, contra Masoram quae nonnisi 4, 15 et 16. פשרא scribendum et פשרה legendum esse praecipit. Verumenimvero differunt in hoc voca-

bulo quinti capitis Occidentales et Orientales, atque illa ipsa Masora ostendit, Orientales h. l. ופשרא scribere et ופשרה legere. At Occidentales h. l. discrimen scriptionis (כתיב) et lectionis (קרי) non agnoscunt. Index differentiarum in Bibliis rabbinicis hac in re corrigatur necesse est.

5, 10 מִשְׁתְּיָא H. notat: לית כתיב א׳.

Ibid. עֲנָת Nun pathachatum in Brix. Ven. 1518. 1521, sicut in E 1. 2. 3. H. J. invenimus.

Ibid. רַעְיוֹנָיךְ Chethîb cum Jod redundante. Sic H. insuper adnotans: יתיר י׳.

5, 11 רוּחַ ׀ cum Pasek postscripto. Sic recte Brixiensis.

Ibid. נַהִירוּ cum Metheg antepenultimae in codd., etenim sonum principalem habet ultima; similiter וְשָׂכְלְתָנוּ.

Ibid. כְּחָכְמַת־ Caph dagessatum, quamquam vox in vocalem desinens et accentu conjunctivo instructa praecedit. In R. adnotatur: י׳ מלין דגש אחר יהו״א בלא מבטל. Cf. *Dikduke hateamim* §. 29.

Ibid. רַב Ven. 1518. 1521 habent רַב ׀ cum Legarmeh, Brixiensis רַב־ makkephatum.

5, 12 דִּי־רוּחַ makkephatum et sine subsequente Pasek in codd. veteribusque edd., ut duce Ben-Ascher scribi oportet. Legitimus lineolae Pasek locus est pone מְפַשַּׁר ׀.

Ibid. וּמְשָׁרֵא Aliter E 1.: וּמְשָׁרֵא.

Ibid. כְּעַן cum Sakeph praeeunte H., quem consulto secuti sumus.

Ibid. יִתְקְרֵי exiens in Jod teste Masora.

Ibid. יְהַחֲוֵה Vav segolatum in H. Vide 2, 4.

5, 13 הֻעַל H. notat לית וחסר. Item ad הֻעַלּוּ v. 15.

Ibid. אַנְתְּה cum Munach in codd. Eodem accentu דִּי מִן־בְּנֵי.

Ibid. אֲבִי (pater meus) cum accentu penultimae, postulante Masora: לית בטעם לעיל.

5, 14 רוּחַ אֱלָהִין בָּךְ Sic cum C 1. 2. E 1. 2. 3. F. H. J., non אֱלָהִין קַדִּישִׁין. Vide Norzium.

5, 15 הֻעַלּוּ Lamed dagessatum in codd. veteribusque edd.

5, 16 דִּי תוּכַל פִּשְׁרִין Sic accentus recte sese excipiunt in H.

Ibid. תוּכַל Kerî תִכּוּל; eadem est ratio alterius in hoc versu. Hieros. ad haec duo adnotat: לית בהללי קרי h. e. codex Hillelianus Kerî et Chethîb non discernit. At Masora discernit, namque adnumerat hanc vocem eis, in quibus ordo literarum inversus est (מוקדם ומאוחר), vide Mas. fin. 27.

5, 16 תַּשְׁלַט H. notat פתח.

5, 17 וּנְבִזְבְּיָתָךְ unum de octo vocibus in quibus Tiphcha ante se habet servum Mercha (vide Masoram ad Lev. 23, 21). Beth plurimis in codd. nec non in veteribus edd. kamezatum est. Attamen Lombrosus et Athias huic plurali Chirek adscribunt: ונבִזביתך, congruenter singulari וּנְבִזְבָּה (2, 6), sed repugnante vocis accentuatione.

5, 19 דִּי יְהַב־ Brixiensis: דִּי־יְהַב.

Ibid. דִּי־הֲוָא hoc הוא et duo hujus versus postrema cum Aleph finali, teste Masora. Cf. Norzi et supra ad 4, 26.

Ibid. מַחֵא participium Aph'el verbi חֲיָה (vivificans, vivum servans), non מָחֵא ut nonnullis in codd. et edd. reperitur, quod est participium Kal verbi מְחָא (percutiens). Cf. commentarium Raschii et lexicon Kimchii.

Ibid. מַשְׁפִּל Masora in H.: לית וחסר.

5, 20 רָם Masora in H.: לית וחסר.

Ibid. תְּקֳפַת Kuph chatephatum in H. J. Sic etiam Chajug in ספר הנקוד in sectione de Scheba.

Ibid. כָּרְסֵא desinens in Aleph. H. notat: לית כתיב א'.

Ibid. וִיקָרֵה desinens in He, teste Masora.

5, 21 יטעמוּנֵּהּ Nun dagessatum in H. J. Similiter יבהלוּנֵּהּ v. 6.

Ibid. עַד דִּי־ Brixiensis: עַד־דִּי.

5, 22 יְדַעְתָּ H. notat לית ופתח.

5, 23 וְעַל מָרֵא ambo munachata et non makkephata ex auctoritate codicum.

5, 26 מְנֵה cum He finali, ut postulat Masora.

5, 27 תְּקִלְתָּא sine Jod medio. H. pronuntiat תְּקֵלְתָּא. Cf. Norzi.

Ibid. בְּמֹאזַנְיָא (in lance). Sic Complutensis et Norzi, quam lectionem confirmant C 2. J. Br. Hieros. qui adnotat: כן בפתח הז"ין. Vulgo editur בְּמֹאזַנַיָּא (in lancibus). Exstat etiam targumica forma מֹאזְנָא (מוֹדְנָא) cum plurali מֹאזְנָן sicut לֵילְוָן כָּרְסָוָן אַרְיָוָן.

Ibid. חַסִּר defective in codd. Recte Brixiensis.

5, 30 בֵּלְאשַׁצַּר cum Aleph otioso ante Schin. Sic H. cum praecepto masoretico: מכאן עד סופא דספרא כולהון כ"ב. Consentit Mas. magna: סימן, מן ריש ספרא עד בה בליליא קטיל, בלטשאצר בלשאצר כתיב שי"ן קדים לאל"ף, ומן בה בליליא עד סוף ספרא, בלטאשצר בלאשצר כתיב אל"ף קדים לשי"ן.

6, 1 וְדָֽרְיָ֫וֶשׁ Daleth cum Kamez methegato (*Dārᵉjāvesh*). Male Brixiensis cum paucis codd. primam corripit: וְדַרְיָוֶשׁ.

Ibid. קֳבֵל F. et H. exhibent קֳבֶל.

6, 2 והקִים Kuf chirekatum in Brix. Ven. 1518. 1521. Norz. assentientibus C 2. F. H. J. In Hieros. adnotatur: בהללי היה צרי ונתקן חירק h. e. in Hilleliano Zere primae manus in Chirek mutatum.

6, 3 טַעְמָ֫א Ajin cum Scheba quiescente in Ven. 1525 ad exemplar codicum.

6, 4 יַתִּירָא cum Aleph finali. Masora adnotat: לית כתיב א׳. Sorani vero hoc quoque loco scribunt יַתִּירָה. Vide ad 3, 13.

Ibid. עֲשִׁית (cogitavit). Hieros. J.: עָשִׁית (cogitans) sicut נָזִק (damnum faciens) 6, 3.

6, 8 בְּעָ֫ה Milra sicut שְׁלֹ֫ה (v. 5) זְכ֫וּ (v. 23). Hieros. definite ait: קריאתו מלרע.

6, 9 לְהַשְׁנָיָה Brixiensis cum E 3. לְהַשְׁנָיָּה, item v. 16. 7, 25., quod reprobandum. Cf. ad לְהַחֲוָיָה 2, 10.

Ibid. תעדה cum He finali in H. et Hieros. Item in v. 13.

6, 11 הֲוָא ׀ ברך Sic, non הוא Ven. 1518. 1521. Basil. 1536. Nissel. assentientibus F. H. Cf. Norzi.

Ibid. בָּרֵךְ participium activum Kal. Sic libri emendati cum F. J. Hieros. aliis. Contra בָּרֵךְ 2, 19 est 3 praet. Pael, quae nonnisi uno illo loco exstat (Masora: לית וחסר) et בְּרִיךְ 3, 28 participium passivum Kal (ubi Masora itidem: לית). Jacobus ben-Chajim in glossa de 6, 11 earum trium formarum discrepantiam neglexit.

Ibid. בְּרְכ֫וֹהִי Caph raphatum teste Masora.

6, 12 אֱדַ֫יִן H. et J. ante hunc versum memorant: חצי ספר בפסוקים.

6, 13 וְאָמְרִין cum Munach quod protinus a Sarka excipitur, unus de septem locis, qui discedunt a regula, secundum quam duorum servorum Sarka antegredentium alter aut Munach est, si vox accentu Sarka instructa nullum Gaja ante syllabam tonicam continet, aut Mercha, si Gaja continet et Pasek praecedit. Ita Deut. 19, 5. 2 Sam. 4, 8. 5, 11. 2 Chron. 14, 1. Mercha positum est, quamquam neque Pasek neque Gaja subsequitur, atque Jos. 18, 14. Neh. 8, 15 et hoc libri Danielis loco Munach positum est, quamquam Gaja subsequitur, (vide *Dikduke ha-teamim* §. 21).

Ibid. לְג֫וֹב H. notat לית מלא. Contra in v. 8 לְגֹב cum nota לית חסר.

6, 15 מַעֲלֵי Sic recte F. duce Masora (ad Lev. 11, 4), quae hanc vocem tribus מַעֲלֵי adnumerat.

6, 16 יְהָקִים Vide ad 2, 21.

6, 17 אֱלָהָיךְ cum Jod plurali in Paris. 1544. Nissel. teste H. qui adnotat יתיר י׳. Ita Masora quoque parva impressa.

6, 18 וְהֵיתַיִת Thav consensu omnium testium pathachatum. Vide ad 3, 13. H. et J. scribunt וְהֵתַיִת.

Ibid. וְחַתְמַהּ Mem pathachatum praeeuntibus codd.

Ibid. וּבְעִזְקָת Kuf kamezatum (itaque pluralis). Recte Ven. 1525.

6, 19 וְשִׁנְתֵּהּ Nun dagessatum, Thav raphatum in H. J. Etiam Brixiensis Thav raphatum habet, sed per errorem Jod post Schin (וְשִׁינְתֵהּ).

6, 21 זְעַק H. notat: לית וחסר.

Ibid. אֱלָהָיךְ cum Jod plurali post He in H. sicut v. 17.

6, 23 וְסַגַּר H. addit ג׳ בטעם. Uberius E 1. in Mas. magna: ג׳ מלין בטעמא, ב׳ ר״פ, וסימנהון, וְדַהֲב הארץ ההוא טוב (Gen. 2,12), וְשְׂדֵה מגרש עריהם (Lev. 25, 34), וְסַגַּר פם אריותא, תלתיהון מתיגי וחטף פתח. Cf. etiam *En hakore*, Norzi ad Gen. 2, 12 et *Dikduke hateamim* p. 84.

Ibid. חֲבוּלָא exiens in Aleph teste H. Vide ad 2, 21.

6, 25 שַׁלְטוֹ H. notat: לית וחסר.

6, 28 וּמִצַּל H. notat: לית וחסר.

7, 1 כְּתַב pathachatum apud omnes testes. Masora tria pathachata recenset: h. l., 6, 26 et Ezr. 7, 22. Quod ea de re Mas. magna impressa continet valde depravatum est.

7, 4 לַהּ H. notat: פתח, item ad לַהּ. Haec vox refertur inter פתחין באס״ף. Cf. ad 2, 11.

Ibid. מְרִיטוּ Hieros. non modo Mem dagessat, quod mirum, sed etiam notat כן בדגש.

7, 5 וְלִשְׂטַר cum Sin, teste Josepho punctatore in catalogo vocum a ש sinistro ordientium. E 3. adeo scribit וְלִסְטַר.

Ibid. הֱקִמַת sine Jod et cum Chateph-Segol He formativi, postulante Masora: חֱ. Contra in versu praecedente הָקִימַת, ubi Masora notat קָ.

Ibid. בְּפֻמַּהּ Hieros. tuetur hanc scriptionem notans: כן בדגש במ״ם.

7, 6 בָּתַר Ita H. idemque in sequente versu בָּאתַר cum nota יתיר א׳.

Ibid. וְלַהּ Masora: לית פתח.

7, 7 וְאֵימְתָנִי Aleph cum Zere, sequente Jod in H. Cf. Norzi.

7, 7 וּתְקִיפָא Vide 2, 42.

Ibid. יַתִּירָה H. notat: כתיב ה'.

Ibid. וּמַדֲקָה Daleth cum Chateph-Segol in H. et edd. veteribus. Item v. 19. et מְמַלֱּלָא v. 11. וּתְהֱדֲקִנַּה v. 23.

Ibid. מִשַּׁנְיָא cum Aleph finali in Brix. H. J. Hieros.

7, 8 סָלְקָת Kuf kamezatum postulante Masora: לית קמץ, וחד (v. 20) פתח סלְקַת, קרניא עשר. In Mas. fin. 52ᵇ et *Ochla* No. 23 hi duo versus permutati sunt.

Ibid. אִתְעֲקַרוּ Aleph chirekatum, Kuf pathachatum in Ven. 1518. 1521. E 1. 2. 3. Hieros. At J. vocem a Segol incipit. Cf. Norzi.

Ibid. מְמַלִּל Lamed chirekatum in Brixiensi cum H. J. Hieros. qui notat כֵּן.

7, 9 כִּתְלַג Lamed pathachatum. In Masora parva impressa per errorem לָ pro לַ scriptum est.

Ibid. כָּרְסָיָה H. scribit כּוּרְסָיָה adjecta nota לית ויתיר ו', item in Mas. parva ms. Aliter Brix. Ven. 1518. 1521. quae כָּרְסֵיהּ exhibent sicut J. et E 1. ubi notatur: לית ויתיר י'. At Hieros. confirmat vulgatam lectionem, quam nos quoque recepimus.

Ibid. שְׁבִבִין sine Jod medio in Ven. 1525 sicut Hieros.

Ibid. דָּלִק H. notat: לית וחסר.

7, 10 יְשַׁמְּשׁוּנֵּהּ Et Mem et Nun dagessata in codd., quorum nonnulli scribunt יְשַׁמְשׁנֵּהּ.

Ibid. וְרִבּוֹ sine Aleph post Vav sicut Jon. 4, 11. 1 Chr. 29, 7. At Ezr. 2, 64. Neh. 7, 66. 71. רִבּוֹא in Aleph otiosum definit.

Ibid. רִבְוָן Kerî רִבְבָן. Cf. Kimchi sub רבב.

7, 11 חֵיוְתָא Plantinus et Buxtorfius ediderunt חֵיוָתָא et in v. 12 חֵיוְתָא. Editio Norziana haec menda repetiit.

Ibid. לִיקֵדַת sine Jod post Kuf.

7, 12 וְאַרְכָה Caph raphatum et deinde He. In H. notatum: ב' וכתיב ה'. Vide 4, 24.

Ibid. זְמַן pathachatum in Brix. Ven. 1525 aliis cum C 2. H. J. Hieros. Br. Vide 2, 16.

7, 14 וְכֹל Brixiensis וְכָל־.

Ibid. תִתְחַבַּל pertinet ad פתחין באס"ק, quapropter H. adscribit פתח.

7, 15 אִתְכְּרִיַּת Aleph chirekatum in Brixiensi 1518. 1521. Ita recte J. attestante *Michlol* 76. Vide ad 3, 19.

Ibid. בְּגוֹא cum Aleph post Vav postulante Masora. Vide 3, 6.

Ibid. נִדְנֵה Nun cum Zere in J. ad similitudinem nominum מְרֵה, אַרְיֵה. Masora hanc vocem cum eis quae vocali Zere terminantur componit (vide ad 2, 21). Zere non Segol adponen-

dum esse inde quoque adparet, quod catalogus פתחין באס"ף illud נדנה non continet. Ceterum ipsa aramaici sermonis indoles Zere requirit et Segol respuit.

7, 16 קֳאמַיָּא Hieros. notat: כֵּן באלף.

Ibid. וְיַצִּיבָא אֶבְעֵא־מִנֵּהּ עַל־כָּל־ his cum accentibus in Ven. 1525. ex auctoritate codicum.

Ibid. יְהוֹדְעִנַּנִי Masora in H. לית ופתח.

7, 17 חֵיוָתָא Masora notat ג' h. e. ter cum Vav kamezato (itaque pluralis), scil. h. l., v. 7. et 12; reliqua omnia singulariter חֵיוְתָא legenda.

Ibid. אִנּוּן Kerî אִנִּין. Sic E 1. 2., assentiente Mas. parva ms.

7, 19 לְיַצָּבָא (inf. Pael) Zade kamezatum in edd. veteribus cum E 1. 2. 3. H. J. Hieros., etiam Norzio. Accentus est Rebia, teste Hier.: כן ברביע. Cf. *Torath emeth* p. 65. ff.

Ibid. שַׁנְיָא Sic Brix. Ven. 1518. 1521. Schin pathachatum et in fine Aleph, assentiente F. J. (part. pass. cf. v. 7). Etiam H. Aleph in fine habet sed in fronte Kamez: שָׁנְיָא, quod part. act. est.

Ibid. מַדֱּקָה H. notat לית, itaque falso J. et Br. ומדקה.

7, 20 בראשַׁהּ Schin pathachatum in codd. Similiter וחזוַהּ, חברתַהּ.

Ibid. ממַלִּל Brixiensis hic scribit ממַלֵּל (Lamed cum Zere), item v. 25: ימַלֵּל. At vide v. 8.

7, 21 עָבְדָא J. scribens עָבְדָה (cum He) sequitur Soranos (סוראי). Vide 3, 13.

Ibid. לְהֹן Sic (sine Vav) teste Masora: לית חסר.

7, 23 וּתְדֻשִׁנַּהּ sine Vav in E 1. 2. 3. H. addita nota לית וחסר, quam Masora quoque parva ms. exhibet.

7, 24 מלכותָא cum Aleph in J. Cf. Norzi et supra 2, 44.

7, 25 וְעִדָּנִין H. habet עִדָּנִין absque Vav copul.

7, 26 יִתִּב (Ithpeël pro יִתְיְתִב). Sic Compl. (cum Madrit. 1.) Ven. 1525. Norzi et inter codices C 2. Hieros. J. Br. F. accedente nota לית ודגש וחסר. Vide de variis hujus vocis lectionibus (יְתִיב, יְתִב, יִתִּיב) Delitzsch, *Complutensische Varianten* p. 32 s.

Ibid. יהעדון Vav cum Cholem in codd. et veteribus edd.

7, 27 דִּי signatum distinctivo Jethib, teste Masora.

8, 1 בֵּלְאשַׁצַּר cum Aleph otioso ante Schin in Brixiensi cum C 2. H. Hieros. auctore Masora. Vide 5, 30.

8, 2 אובַל (fluvius) Beth pathachatum.

8, 7 וְלֹא־הָיָה In H. atque Mas. parva ms. accedit adnotatio: י׳ פסוקין מן ב׳ מלין קדמא מלעיל תנינא מלרע.

Ibid. וַיַּשְׁלִיכֵהוּ cum Jod medio. Masora parva et impressa et ms. notat ג׳ ולית מלא. Itaque in Mas. magna pro קדמא מלא scribi oportet בתרא מלא.

8, 8 וַתַּעֲלֶנָה Nun raphatum, teste Masora: לית וחסר יו״ד.

8, 13 וָאֶשְׁמֳעָה Mem cum Chateph Komez in H. adprobante Kimchio in *Michlol* 20 et Lex. sub שמע. Cf. *Dikduke hateamim* §. 14 (quam paragraphum translatam recepit Koenig, *Lehrgebäude* p. 74 s.).

Ibid. אֶחָד־ Metheg ad Kamez secundae pertinet, vide regulam *Metheg-Setzung* §. 11.

8, 15 כְּמַרְאֵה־ makkephatum in Brixiensi secundum codd.

8, 21 אֲשֶׁר בֵּין־ his cum accentibus in codd. et optimis edd.

8, 22 מַלְכֻיּוֹת Jod dagessatum. Brixiensis scribit מַלְכִיּוֹת contra *Michlol* 197b.

8, 24 וְעַם cum Mercha in edd. veteribus idque recte esse J. confirmat.

Ibid. קְדוֹשִׁים plene cum Vav in E 1. 2. J. H. adsentiente Mas. magna in F. ad Ex. 29, 31. hisce verbis: קדושים ג׳ מלאין, וס׳ ועם קדושים נאמן, לקדושים אשר בארץ, הקדושים לה׳, ומערבאי מוסיפין והשחית עצומים ועם קדושים. Textus receptus ad normam Occidentalium conformatus est, ergo vox illa h. l. plene scribenda.

8, 27 הַמַּרְאֶה E 3. J. perperam scribunt המראָה. Cf. Mas. magna ad 10, 7.

9, 4 וָאֶתְפַּלְלָה Lamed cum Chateph Pathach in codd. et edd. veteribus, adstipulante Abenezra in comm. ad. Gen. 19, 15.

9, 5 וְסוֹר plene cum Cholem postulante nota in H.: ב׳ דין מלא. Vide v. 11.

Ibid. מִמִּצְוֹתֶךָ sine Jod plurali sicut Ps. 119, 98.

9, 6 הַנְּבִאִים sine Jod medio in E 1. H. addita nota כן כתיב. Mas. quoque parva ms. adnotat: כל כתובים כ״כ במ״א וכל הנביאים מתנבאים (2 Chr. 18, 9). In Masora impressa ad Jer. 26, 16 versus finem נביאים וכתובים mutetur necesse est in נְבִאִים דכתובים.

9, 8 יְהוָֹה Sic (non אֲדֹנָי ut vulgo editur) Brix. Soncin. Compl. (cum Madrit. 1. 2) Ven. 1518. 1521 ex auctoritate codicum. Hoc nomen divinum non pertinet ad 134 וַדָּאִין (vera h. e. אֲדֹנָי non legendorum, sed revera scriptorum).

9, 10 בְּתֹרֹתָיו sine Vav et primae et secundae in ed. Maji sicut in E 1. Sic scribendum esse docet Mas. parva ms.: בתרתיו לית כתיב כן. Vox hujus loci non refertur inter tria תּוֹרֹתָיו (Mas. ad Ex. 18, 16).

Ibid. הַנְּבִאִים sine Jod medio ut v. 6.

9, 11 וְסֹר sine Vav in Soncin. Brix. cum E 1. H. ubi adnotatur: ב׳ דין חסר. Idem adnotat Mas. parva ms. Vide v. 5.

Ibid. בְּקֹלֶךָ Hieros. et Mas. parva ms. adnotant: לית חסר בכתובים.

9, 13 וְלֹא חִלִּינוּ cum Kadma veasla. Sic recte Brixiensis

9, 16 צִדְקֹתֶךָ dupliciter defective in Ven. 1525. Compl. cum H. J. Hieros. Codex de Rossi 413 in margine notat: כן בהללי.

Ibid. הַר cum Munach in edd. veteribus.

9, 18 וּשֲׁמָע Vide ad Jes. 37, 17.

Ibid. שֹׁמְמֹתֵינוּ Hieros. adnotat כן בחולם.

9, 19 אֲדֹנָי H. et Mas. parva ms. adnotant: קל״ד ג׳ מנהון בפסוק. Mas. parva impressa haec habet: י״א כתיבין כן בספרא h. e. „undecim in l. Danielis sic scribenda,“ scil. tria 9, 19 et praeterea 1, 2. 9, 3. 4. 7. 9. 15. 16. 17.

Ibid. הַקְֽשִׁיבָה Kuf cum Chateph Pathach in H. Cf. *Responsiones discipuli Dunasch* (ed. Stern) p. 23.

9, 20 תְּחִנָּתִי Hieros. adnotat: בהללי תֿחנתי (?).

9, 21 בַּתְּפִלָּה Ven. 1518. 1521. habent בִּתְפִלָּה sicut E 1.

Ibid. כְּעֵת cum praepositione כְּ (non בְּ). H. notat לית, Hieros. כן בכ״ף. Cf. Mas. fin. p. 38. א״ב מן חד חד נסבין כף.

9, 24 חַטָּאות Chethîb cum Vav otioso post Aleph, Kerî: חַטָּאת. Masora et impressa et ms. adnotat יתיר ו׳; eandem notam exhibent H. et Hieros. J. adscribit: חטאת קרי. Codex de Rossi 413: כן בהללי. Falso multae edd. in textu habent חַטָּאוֹת (cum Vav cholemato). Haec pluralis forma, teste Masora, nonnisi ter reperitur: 2 Reg. 12, 17. Iob. 13, 23. Neh. 10, 34., id quod consequitur e catalogo י״ב זוגין מיחדין חד ח וחד וח (Mas. fin. 30^b) et e Mas. magna ad 2 Reg. 12, 17.

9, 25 לְהָשִׁיב cum distinctivo Gerschajim in Ven. 1518. 1521 atque E 1. 3.

9, 26 וְעַד Discrepat Brixiensis: וְעַד־.

Ibid. נֶחֱרֶצֶת Cheth cum Scheba simplice in Brixiensi sicut in Hieros., ubi notatur: כן נתקן (sic correctum).

9, 27 וְעַל כְּנַף In H. et Mas. parva ms. accedit nota: ט׳ סבירין עד h. e. „sunt novem loci, ubi עַד pro עַל exspectaveris,“ qui

loci novem in Masora codicis Pentateuchi Curtisiani ad Gen. 49, 13. pariter enumerantur ut a Norzio ad Neh. 12, 39.

9, 27 מְשׁוֹמֵם part. Po. plene scriptum in J. H. addita nota ג׳ מלא. Eodem modo Ezr. 9, 3. 4.

10, 1 בֵּלְטְאשַׁצַּר cum Pathach in pausa servato. Masora docet: כלהון פתח. Aleph mediae vocis otiatur. Vide 5, 30.

Ibid. לּוֹ Lamed dagessatum in H., ut postulat regula אתי מרחיק.

10, 7 לֹא cum Mercha in Brixiensi ex auctoritate codicum.

10, 8 כֹּחַ Brixiensis Athnach versus dimidiati voci הַזֹּאת adponens hanc accentuum consecutionem exhibet: ואראה את־ המראה הגדלה הזאת ולא־נשאר בי כח.

10, 9 הָיִיתִי נִרְדָּם his cum accentibus in codd. et optimis edd. Ad נִרְדָּם H. notat ד׳ h. e. quattuor kamezata. Cf. Frensdorff, *Masor. Wörterb.* p. 179.

10, 16 במראה Aleph kamezatum in codd. veteribusque edd. sicut Num. 12, 6., postulante Masora.

10, 17 אֲדֹנִי cum accentu penultimae ad regulam נסג אחור sicut Jud. 1, 6., teste Masora. In H. insuper adnotatur: מן ז׳ פסוקין מן ב׳ ב׳ מלין, קדמא לרע תנינא לעיל h. e. „sunt septem versus, in quibus idem verbum ita repetitur, ut primum ultimam, deinde penultimam accentuatam habeat.“ Hi septem versus sunt 2 Sam. 16, 1. Jes. 45, 7. 60, 17. Jer. 27, 7. Ps. 139, 7. Dan. 10, 17. Ezr. 1, 10. Quod *Ochla* No. 225 ea de re habet, vitiosum est, ut jam ad Ps. 139, 7 observavimus. Illic לָתֵת, הָיָה et אַתָּה utpote saepius quam semel obvia (1 Reg. 8, 32. = 2 Chr. 6, 23. Jer. 3, 3. = Ez. 16, 49. Ps. 76, 8. = 1 Sam. 15, 17) expungi eorumque loco וּבוֹרֵא Jes. 45, 7. et אֲדֹנִי libri Danielis, de quo agimus inseri oportet.

Ibid. מֵעַתָּה cum Paschta ultimae et Mem methegato in E 1. H. J. Sic etiam ed. Elioni Genevensis 1618, et recte quidem, quoniam haec vox teste Masora nonnisi in pausa et apud Sakeph accentum in penultima habet.

10, 19 וּכְדַבְּרוֹ cum praepositione כְּ (non בְּ) in libris spectatae fidei. Masora adnotat לית. Hieros. diserte monet: כן בכ״ף.

10, 20 בָּאתִי Hieros. adnotat: כן בדגש.

10, 21 את־הרשום בכתב Tiphcha et Munach. Sic accentus se excipiunt in codd. veteribusque edd.

11, 1 הַמָּדִי E 1. in textu habet הַמֶּלֶךְ et in margine adnotat, libros variare: ספרים אחרים הַמָּדִי. Masora patrocinatur הַמָּדִי; namque adnotat לית. Etiam veteres interpretes hanc lectionem prae sese habuerunt.

11, 2 וּבְחזקתו cum praepositione בְּ. Cf. Norzi.
11, 3 גִּבּוֹר Vide Norzium.
Ibid. רָב kamezatum in Brix. Ven. 1518. 1521. Compl. sicut in E 2. F. H. Haec vox una est de triginta septem kamezatis. In Masora magna impressa ad 2 Chr. 28, 8 versus והעמיד המון רב מן הראשון (Dan. 11, 13), qui ibi adducitur, permutandus est cum ומשל ממשל רב קדמא h. e. prius ומשל ממשל רב, namque eadem versa redeunt v. 5. Sic Masora impressa ex ms. corrigatur necesse est.
11, 6 וּבַת ׀ מֶלֶךְ Sic Brixiensis Venetae 1518. 1521. Nissel., licet etiam makkephatio וּבַת־מֶלֶךְ, quam J. exhibet, admitti possit. Complures edd. habent וּבַת׀מֶלֶךְ־, quae scriptio duabus illis deterior.
Ibid. תָּבוֹא plene Vav.
Ibid. וּמְבִיאֶהָ sine Jod plurali in Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521. itemque in F. H.
11, 13 יָבוֹא Munach in penultima ad regulam נסג אחור.
11, 14 יִנַּשְּׂאוּ Sic scribendum (Hithpael sicut Num. 24, 7. 2 Chr. 32, 23) cum Ven. 1525 Plantin. Elion. Maj. Reinecc. Opit., sic habent F. H. J. Hieros. Masora notat לית. Cf. Kimchi sub נשא et Ephodi p. 119.
11, 15 מִבְחָרָיו Saadia in comm. perhibet מבחריו esse Chethib et מִבְצָרָיו Kerî. At Masora ea de discrepantia Scripti et Legendi nihil scit.
11, 16 וְיַעֲמֹד בְּאֶרֶץ his cum accentibus in codd. veteribusque edd.
11, 18 וְיָשֵׁב ׀ cum Kerî ׀ וְיָשֵׂם. Subsequitur quemadmodum in versu superiore Pasek in edd. veteribus, etiam Jablonskii et Michaelis. Masora hanc vocem Pasekatis libri Danielis (פסקין דספרא) adnumerat. Etiam accentus Darga Paseki testimonium est.
11, 23 התחברוּת Vav cum vocali Schurek formae abstractivae, teste *Michlol* 78.
11, 26 פַת־בָּגוֹ Vide 1, 5.
11, 30 קֹודֶשׁ prius hujus versus plene scribendum, praecipiente Masora: לית מלא. Etiam in catalogo masoretico כ״ו זוגין מלא ו״ד (Mas. fin. 29) hoc קודש adducitur.
11, 33 בִּשְׁבִי Masora notat: לית. Itaque Concordantiae hanc vocem falso tanquam ad caput בַּשְּׁבִי pertinentem recensent.
Ibid. יָמִים Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521 exhibent יָמִים רַבִּים, verum omnes emendati libri hoc רבים quod illae edd. assuunt non agnoscunt. Cf. Norzi.

11, 36 וַיִּתְגַּדֵּל Sic unanimi consensu et codd. et edd. Attamen Kimchi in *Michlol* 78 legit וַיִּתְגַּדַּל (Daleth cum Pathach).

11, 38 וְלֶאֱלֹהַּ cum Paschta duplice. Brixiensis cum Aleph quiescente: וְלֵאלֹהַּ. Vide ad Iob 12, 4.

Ibid. אֲשֶׁר Brixiensis adponit Legarmeh ׀ אֲשֶׁר.

Ibid. בְּזָהָב cum Mercha (non Darga). Sic recte Jablonski.

11, 40 בַּאֲרָצוֹת Beth pathachatum et hic et in versu proximo, auctore Masora.

11, 43 וְלֻבִים Beth raphatum in Brix. atque F. H. Recte, ut adparet ex Masora, quae perhibet hanc vocem defective sine Vav scriptam esse (ב׳ חסר), itaque (cf. ad Genesis 18, 6.) sumit Beth non dagessari. At nota ב׳ חסר manca ideoque falsa est; legi oportet ב׳ דין חסר h. e. „bis et hoc quidem loco defective.“ Plene scriptum exstat Nah. 3, 9.

Ibid. וְכֻשִׁים non plene sicut 2 Chr. 12, 3 sed defective (sine Vav), itaque Schin non dagessatum.

11, 44 בְּחֵמָא in Aleph desinens. Masora notat: לית כתיב אל״ף. Cf. Mas. fin. 1. catalogum: אלין מלין דמשמשין אלף בסוף et *Michlol* 92.

11, 45 אַפַּדְנוֹ Daleth raphatum est in codd. et edd. Simon Duran in operis *Magen aboth* parte I. p. 53 ait, Daleth hujus vocabuli leniter et cum adspiratione pronuntiandum esse instar arabici ط (?). Sed verbum, unde descendit, non est فطن, sed فدن, quod habet vim exstruendi sive exaggerandi. Cf. de translaticia scriptione Dukes קונטרס המסרת p. 7. not.

12, 1 הַשַּׂר Sin pathachatum teste Masora, vide *Michlol* 205[b].

12, 2 מִיְּשֵׁנֵי Jod dagessatum subjecto Scheba. Vide חלופי נקוד.

Ibid. לַחֲרָפוֹת Lamed dagessatum in H. ad regulam אתי מרחיק.

12, 3 וְהַמַּשְׂכִּלִים sine Jod hiphilico sicut v. 10. Nonnisi 11, 35. 2 Chr. 30, 22. haec vox dupliciter plene scripta est.

12, 7 בְּחֵי Cheth cum Zere in codd. et edd. sine lectionis varietate. Solus Lombrosus ad ipsius arbitrium בַּחַי (cum Pathach) edidit, id quod jam Luzzatto in comm. ad Gen. 42, 15 graviter reprehendit.

II.

חלופי קריאה בספר דניאל

Libri Danielis inter se et cum libro Ezrae similia.

1, 12	Primo	ויתנו לנו מן הַזֵּרֹעִים
1, 16	Secundo	ונתן להם זֵרְעֹנִים
2, 1	Primo	וַתִּתְפָּעֶם רוחו
2, 3	Secundo	וַתִּפָּעֶם רוחִי
2, 4	Primo	ופשרא נְחַוֵּה
2, 7	Secundo	ופשרא נְהַחֲוֵה
2, 5	Primo	מלתה מני אזדא
2, 8	Secundo	אזדא מני מלתא
2, 12	Primo	להובדא לְכָל חכימי בבל
2, 24	Secundo	להובדא לַחכימי בבל
2, 15	Primo	מְהַחְצפה
3, 22	Secundo	מַחְצפה
2, 19	Primo	בחזוָא דִי־ליליא
7, 7 / 13	Secundo et Tertio	בחזוֵי ליליא
2, 19	Primo	רזא גֲלִי
2, 30	Secundo	רזא דְנָה גֱּלִי. וסמן, הַטוב הֱיותך (Jud. 18, 19).
2, 27	Primo	חכימין אשפין חרטמין גזרין
5, 11	Secundo	חרטמין אשפין כַשדאין גזרין
2, 30	Primo	עַל דברת די
4, 14	Secundo	עַד דברת די
2, 33	Primo	מנהין דִי פרזל ומנהין דִי חסף
2, 42	Secundo	מנהין פרזל ומנהין חסף
2, 34	Primo	הִתגזרת אבן
2, 45	Secundo	אִתגזרת אבן, וסמן ה״א.
2, 35	Primo	פרזלא חספא נחשא
2, 45	Secundo	פרזלא נחשא חספא

2, 40 Primo ומלכו רביעאה

7, 23 Secundo מלכו רביעאה

2, 49 Primo על עבידְתָּא דִּי מדינת בבל

3, 12 Secundo על עבידַת מדינת בבל

3, 1 Primo אֲקִימֵהּ

5, 11 Secundo הֱקִימֵהּ

3, 2 Primo
3, 5 Tertio et
3, 7 Quarto } דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃

3, 3 Secundo דִּי הֲקֵים נְבֻכַדְנֶצַּר׃ סוף פסוק

3, 5 Primo סבכא פסנתֵרין סוּמְפֹּנְיָה וכל

3, 6 Secundo שׂבכא פסנטֵרין וכל

3, 10 Tertio שׂבכא פסנתֵרין וְסוּפֹּנְיָה וכל

3, 15 Quarto שׂבכא פסנתֵרין וְסוּמפֹּנְיָה וכל

3, 5 Primo תפלון ותסגדון לְצֶלֶם דַּהֲבָא

3, 15 Secundo תפלון ותסגדון לְצַלְמָא

3, 33 Primo מלכותה מלכות עלם ושלטנה עם דר ודר

4, 31 Secundo שלטנה שלטן עלם ומלכותה עם דר ודר

4, 8 Primo וחזותה לְסוֹף כל ארעא

4, 17 Secundo וחזותה לְכל ארעא

4, 9 Primo עָפְיֵהּ שפיר ואנבה שגיא

4, 18 Secundo וְעָפְיֵהּ שפיר ואנבה שגיא

4, 9 Primo תחתוהי תַּטְלֵל חיות ברא ובענפוהי יְדוּרָן
צפרי שמיא וּמִנֵּהּ יִתְּזִין כָּל־בִּשְׂרָא

4, 18 Secundo תחתוהי תְּדוּר חיות ברא ובענפוהי יִשְׁכְּנָן
צפרי שמיא׃ (ס"פ)

4, 10 Primo חזה הוית בחזוי רֵאשִׁי

7, 13 Secundo חזה הוית בחזוי לֵילְיָא

4, 12 Primo ועם חֵיוְתָא חלקה

4, 20 Secundo ועם חיוַת בָּרָא חלקה

4, 13 Primo וְשבעה עדנין יחלפון עלוהי

4, 20 Secundo עַד דִּי שבעה עדנין יחלפון עלוהי

4, 14 Primo יְקִים עלה

5, 21 Secundo יְהָקִים עלה

4, 22 Primo וְלָךְ טרדין מן אנשא ועם חיות ברא לֶהֱוֵה
מדרך וְעִשבא כתורין לך יטעמון וּמִטַּל
שְׁמַיָּא לָךְ מְצַבְּעִין ושבעה

4, 29 Secundo וּמן אנשא לך טרדין ועם חיות ברא מדרך
עִשבא כתורין לך יטעמון ושבעה

4, 40 Primo ומן אנשא טריד

5, 21 Secundo ומן בְּנֵי אנשא טריד

4, 31 Primo וּמַנדעי עלי יתוב

4, 33 Secundo מַנדעי יתוב עלי

ibid. Tertio וְזִיוִי יתוב עלי

5, 2 Primo לְמאני דהבא

5, 3 Secundo מאני דהבא

5, 2 Primo מן היכלא די בירושלם

5, 3 Secundo מן היכלא דִי בֵית אֱלָהָא די בירושְׁלם

5, 4 Primo לאלהי דהבא וכספא

5, 23 Secundo וְלאלהי כספא ודהבא

5, 5 Primo פס ידא

5, 24 Secundo פַסָּא דִי ידא

5, 7 Primo ותלתִי במלכותא יִשלט

5, 16 Secundo ותלתָא במלכותא תִשלט

5, 11 Primo די רוח אלהין קַדִישִׁין בֵּה

5, 14 Secundo די רוח אלהין בָּךְ

5, 11 Primo נהירו ושכלתנו

5, 14 Secundo וְנהירו ושכלתנו

5, 14 Primo וְשמעית עליך

5, 16 Secundo וַאֲנָה שמעית עליך

5, 24 Primo וּכתבא דנה רשים

5, 25 Secundo וּדנה כתבא רשים

6, 5 Primo וכל עִלָּה ושחיתה

ibid. Secundo וכל שָׁלוּ ושחיתה

6, 8 Primo די כל יבעא בָעוּ מן
6, 13 Secundo די כל אֱנָשׁ דִּי יבעא מן
6, 12 Primo אדין גבריא אלך הרגשו
6, 16 Secundo בֵּאדין גבריא אלך הרגשו
7, 5 Primo וארו חֵיוָה אחרי
7, 6 Secundo וארו אחרי
7, 7 Primo אכלה ומדקה
7, 19 Secundo אכלה מדקה
8, 3 Primo ואשא עיני ואִרְאֶה
10, 5 Secundo ואשא אֶת עיני וארֶא
8, 19 Primo כי לְמועד קץ
11, 27 Secundo כי עוֹד קץ לְמועד
11, 35 Tertio קץ כי עוֹד לְמועד
9, 6 Primo אֶל מלכינו שרינו וַאבתינו
9, 8 Secundo לְמלכינו לְשרינו וְלַאבתינו
9, 20 Primo ועוד אני מדבר וּמִתְפַּלֵּל
9, 21 Secundo ועוד אני מדבר בַּתְּפִלָּה
9, 23 Primo ובין בַּדבר וְהָבֵן במראה
10, 1 Secundo ובין אֶת הַדבר וּבִינָה לוֹ במראה
9, 27 Primo שקוּצִים משומם
11, 31 Secundo הַשִּׁקוּץ משומם
11, 17 Primo ויָשֵׂם פניו
11, 18 Secundo ויָשֵׁב פניו כתיב, ויָשֵׂם פניו קרי.
11, 19 Tertio ויָשֵׁב פניו
12, 11 Primo ימים אלף
12, 12 Secundo לְימים אלף
2, 5 Daniel נוּלִי
6, 11 Ezra נולוּ
2, 34 Daniel הִמּוֹן
4, 10 Ezra הִמּוֹ
3, 1 Daniel פתיה אמין שִׁת
6, 3 Ezra פתיה אמין שִׁתִּין

מִן־קֳדמת דנה 6, 11 Daniel
מִקַּדמת דנה 5, 11 Ezra

III.

חלופי ספר דניאל

שבין בני מערבאי ובין בני מדנחאי.

Scripturae libri Danielis inter Occidentales et Orientales controversae.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
פַּטְשֵׁיהוֹן כתיב וקרי.	פַּטִּישֵׁיהוֹן כתיב יתיר יו״ד	3, 21.
בְּגֶשְׁמְהוֹן כתיב וקרי.	בְּגֶשְׁמֵיהוֹן כתיב יתיר יו״ד	3, 27.
גֶשְׁמְהוֹן כתיב וקרי.[1]	גֶשְׁמֵיהוֹן כתיב יתיר יו״ד	3, 28.
וּפִשְׁרֵא כתיב א׳ וּפִשְׁרֵהּ קרי ה׳.[2]	וּפִשְׁרֵהּ	5, 8.
בִּשְׁפַר פָּרָא תרין מלין	בִּשְׁפַרְפָּרָא חדה מלה	6, 20.
קְדשִׁים חסר ו״ו[3]	קְדוֹשִׁים מלא ו״ו	8, 24.
כְּהַיּוֹם[4]	כַּיּוֹם	9, 7.
וּלְשָׂרֵינוּ[5]	לְשָׂרֵינוּ	9, 8.
אֶל־מקדשך	עַל־מקדשך	9, 17.
כֹּחַ חסר.	כּוֹחַ מלא	11, 6.

[1] In catalogo impresso haec per errorem transposita sunt, deest insuper locus 3, 27. Vide in Argumentis.

[2] Vide in Argumentis.

[3] Teste Masora in F. ad Ex. 29, 31. Vide Argumenta.

[4] Masora (ad Gen. 39, 11) occidentalem recensionem sequitur.

[5] Masora stat a partibus Occidentalium, namque hanc vocem neque in catalogo חד ל וחד ול neque in catalogo יתידאין משמשין ול adducit (Mas. fin. 40ᵇ. *Ochla* p. 4).

IV.

חלופי נקוד של ספר דניאל בין בן אשר ובין בן נפתלי

Loci Danielis a Ben-Ascher et Ben-Naphtali diverse punctis signati.

(Omnes varietates asterisco distinctae depromptae sunt e libro ms. עֲדַת דְבוֹרִים Cod. Tschufutkal. No. 13. Vide *Dikduke hateamim* p. XXXII).

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
אֲשֶׁר אִין בְּהֹם	אֲשֶׁר אִין־בְּהֹם	1, 4.
וּלְלַמְּדָם [1]	וּלְלַמְּדָם	ibid.
וַיְדַבְּרוּ	וַיְדַבְּרוּ	2, 4.
בְּחֶזְוָא דִי לֵילְיָא	בְּחֶזְוָא דִי־לֵילְיָא	2, 19. *
עַל־מִשְׁכְּבָךְ [2]	עַל־מִשְׁכְּבָךְ	2, 29.
וּמִן־נִצְבְּתָא	וּמִן־נִצְבְּתָא	2, 41.
וּנְבוּכַדְנֶצַּר	וּנְבוּכַדְנֶצַּר	3, 2.
גְּדָבְרַיָּא דגש [3]	גְדָבְרַיָּא וחברו גימל רפי	3,2. 3,3. *
פְּסַנְתֵּרִין דגש [4]	פְסַנְתֵּרִין וחברו פא רפי	3,5. 3,10. *
לְגֹוא אַתּוּן	לְגֹוא־אַתּוּן	3, 6. 11. *
כְּדִי שָׁמְעִין	כְּדִי־שָׁמְעִין	3, 7. *

[1] Ben-Ascher Ben-Naphtali ambo literae Vav Metheg subjiciunt, sed apud illum propter sequens Chateph-Pathach Metheg leve est, apud hunc Metheg (Gaja) grave antepenultimae.

[2] Ex F. Similiter 2, 4. 41. 6, 21. Vide 8, 18.

[3] Itaque Masora ad 5, 11 tantummodo דְּתברייא illius versus inter voces contra regulam dagessatas affert, non גדבר־יא, duce Ben-Ascher. Sic et Ben-Bilʿam in טעמי המקרא. Norzi qui Gimel dagessat in errore versatur.

[4] Hic quoque Masora sententiam Ben-Ascheri sequitur. Vide Argumenta.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
לְגֹוא אַתּוּן	לְגֹוא־אַתּוּן	3, 15. *
וְהַדָּבְרֵי [1]	וְהַדָּבְרֵי	3, 27. *
בְּנַיְתַהּ [2]	בֱּנַיְתַהּ	4, 27. *
וְהַמְנִיכָא	וְהַמְנִיכָא וחבריו	5, 7. 16. 29. *
דִּי רוּחַ	דִּי־רוּחַ	5, 12. *
וְכִמְקְרְבֵהּ	וּכְמִקְרְבֵהּ	6, 21. *
וְתַדְּקִנַּהּ בשוא [3]	וְתַדֱּקִנַּהּ	7, 23. *
וְבְדַבְּרוֹ [4]	וּבְדַבְּרוֹ	8, 18. *
אֵת אֲשֶׁר יִהְיֶה	אֵת אֲשֶׁר־יִהְיֶה	8, 19. *
וְהַנִּשְׁבֶּרֶת [5]	וְהַנִּשְׁבֶּרֶת	8, 22. *
אֶל־מְלָכֵינוּ	אֶל־מְלָכֵינוּ	9, 6. *
עַל־מִקְדָּשְׁךָ	עַל־מִקְדָּשְׁךָ	9, 17. *
וְעַל־עַמֶּךָ	וְעַל־עַמֶּךָ	9, 19. *
וְבְדַבְּרוֹ	וּבְדַבְּרוֹ	10, 11. *
וְבְדַבְּרוֹ	וּבְדַבְּרוֹ	10, 15. *
וְכְדַבְּרוֹ	וּכְדַבְּרוֹ	10, 19. *
וְנִכְאָה [6]	וְנִכְאָה	11, 30.
מִישְּׁנֵי [7]	מִיְּשֵׁנֵי	12, 2.

[1] Ben-Ascher legit *vehaddābᵉrê*, Ben-Naphtali *vehaddobrê.*

[2] Hanc differentiam priscus Bibliorum codex confirmat.

[3] Ben-Ascher literae Daleth non Scheba simplex sed Chaṭeph-Segol impertit. Sic et ומְדֱקָה v. 7. Vide ad h. l.

[4] Eodem modo 10, 11. 15. 19. Ben-Naphtali syllabae primae Gaja grave adponit, Ben-Ascher repugnat quia accentus vocabuli conjunctivus est, non distinctivus. Vide ad Gen. 2, 6.

[5] Ben-Naphtali, qui accentuum in eadem voce duplicationi obnititur Kadma ante Sakeph omittit ejusque vice Gaja syllabae primae adponit. Similiter Lev. 25, 7. 37. 27, 25. Deut. 3, 24. 28, 52. alias.

[6] Ex F. Similiter Exod. 15, 2. Cf. *Metheg-Setzung* §. 39.

[7] Hujus differentiae mentionem facit Abenezra in *Zachoth* p. 22 atque ad Lev. 19, 20., ita tamen ut lectionem *mijjᵉshênê* Naphtaliticam esse opinetur, contra codd. et edd. In *Moznajim* 35[b] tantummodo ait, Jod dagessatum cum Scheba vocis מִיְּשֵׁנֵי exceptionem

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:
יַד־עַם־קֹדֶשׁ	12, 7.* יַד־עַם־קֹדֶשׁ
וְיִתְלַבְּנוּ[1]	12, 10.* וְיִתְלַבְּנוּ

V.

פתחין באתנח וסוף פסוק בספר דניאל

Loci Danielis vocalem non productam in pausa retinentes.

1, 11. אל המלצַ֑ר
1, 18. לפני נבכדנצַּֽר
2, 4. ופשרא נחוֵּֽה
2, 7. ופשרה נהחוֵֽה
2, 9. די פשרה תהחונַּֽנִי
2, 17. לביתה אזַ֑ל
ibid. מלתא הודַֽע
2, 23. די מלת מלכא הודעתֵּֽנא
2, 24. למלכא אהחוֵֽה
2, 25. למלכא יהודַֽע
2, 26. די שמה בלטשאצַּ֑ר
2, 30. ורעיוני לבבך תנדַֽע
2, 32. ודרעוהי די כסַ֑ף
2, 33. ומנהין די חסַֽף
2, 42. ומנהין חסַ֑ף
3, 3. די הקים נבכדנצַּֽר
3, 17. יכיל לשיזבותַ֑נא

4, 2. חלם חזית וידחלנַּ֑ני
ibid. ראשי יבהלנַּֽני
4, 3. חלמא יהודענַּֽני
4, 6. ופשרה אמַֽר
4, 22. 29. די יצבא יתננַּֽה, וחברו.
4, 26. לקצת ירחין תרי עשַׂ֑ר
4, 29. מן שמיא נפַ֑ל
{4, 29. 5, 21.} גשמה יצטבַּ֑ע, וחברו.
4, 32. מה עבַדְתְּ
5, 1. לרברבנוהי אלַ֑ף
5, 7. במלכותא ישלַֽט
5, 10. לבית משתיא עלַ֑ת
5, 12. שמה בלטשאצַּ֑ר
ibid. ופשרא יהחוֵֽה
5, 15. ופשרה להודעתַ֑ני
5, 16. במלכותא תשלַֽט
5, 17. לאחרן הַ֑ב
5, 22. די כל דנה ידַֽעְתְּ

---

esse, quae non habeat sui simile (ואין לה שנית). At ne hoc quidem verum est, etenim consimile est מִיְּרֻשָּׁתְךָ 2 Chr. 20, 11., quod Kimchium in *Michlol* p. 45. non latuit.

[1] Vide ad Gen. 27, 28. et *Dikduke hateamim* §. 13.

5, 23. ולא ידעין שבתת
ibid. לא הדרת
5, 26. מלכותך והשלמה
6, 14. אסרא די רשמת
6, 20. לגבא די אריותא אזל
7, 1. ראש מלין אמר
7, 5. בפמה בין שנה
7, 6. די עוף על גבה
7, 8. אתעקרה מן קדמה
7, 14. די לא תתחבל
7, 15. ראשי יבהלנני

7, 16. מליא יהודעננני
7, 17. די אנין ארבע
7, 20. רב מן חברתה
7, 23. ותדשנה ותדקנה
9, 19. ועשה אל תאחר
10, 1. שמו בלטאשצר
11, 29. ובא בנגב

וכל בה לה עלה
דכוותה פתח בין
באתנח בין בס״פ:

VI.

פסקתא בספר דניאל

Loci Danielis lineola Pasek notati.

3, 2. למכנש ׀ לאחשדרפניא
4, 20. נחת ׀ מן שמיא
5, 11. רוח ׀ אלהין, דאתי גבר
5, 12. מפשר ׀ חלמין
5, 23. שמיא ׀ התרוממת
9, 18. אלהי ׀ אזנך
9, 19. אדני ׀ שמעה
ibid. אדני ׀ סלחה
11, 17. וישם ׀ פניו
11, 18. וישם ׀ פניו

VII.

סדרים בספר דניאל ז׳ וסמנהון:

Sectiones Danielis masoreticae.

1, 1. בשנת שלוש
2, 36. דנה חלמא ופשרה נאמר
3, 30. באדין מלכא הצלח
5, 13. באדין דניאל העל
6, 11. ודניאל כדי ידע
9, 4. ואתפללה ליי אלהי
11, 1. ואני בשנת אחת לדריוש

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. *Varietas scriptionis et lectionis* (כתיב וקרי).

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
מאום 1, 4. (h. e. מְאוּם)	מוּם
לכשדיא 2, 5. (h. e. לְכַשְׂדָּיֵא)	לְכַשְׂדָּאֵי
הזמנתון 2, 9. (h. e. הִזַּמִּנְתּוּן, cf. הִזַּכּוּ Jes. 1, 16)	הִזְדַּמִּנְתּוּן
כשדיא 2, 10. 4, 4. 5, 7. (h. e. כַּשְׂדָּיֵא)	כַּשְׂדָּאֵי
ונהירא 2, 22. (h. e. וּנְהִירָא)	וּנְהוֹרָא
אנתה 2, 29. 31. 37. 38. 3, 10. 4, 19. 5, 13. 18. 6, 17. 21. (h. e. אַנְתָּה)	אַנְתְּ
מנהון 2, 33. 41. 42. (h. e. מִנְּהוֹן)	מִנְּהֵין
ומנהון 2, 33. 41. 42. (h. e. וּמִנְּהוֹן)	וּמִנְּהֵין
דארין 2, 38. 3, 31. 6, 26. (h. e. דָּאֲרִין)	דָּיְרִין
ארעא 2, 39. (h. e. אַרְעָא)	אֲרַע
תליתיא 2, 39. (h. e. תְּלִיתָיָא)	תְּלִיתָאָה

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
רביעיא 2, 40. 3, 25. 7, 7. 23. (h. e. רְבִיעָיָא)	רְבִיעָאָה
די 2, 43. (h. e. דִּי)	וְדִי
תפתיא 3, 2. 3. (h. e. תִּפְתָּיֵא)	תִּפְתָּאֵי
וקאמין 3, 3. (h. e. וְקָאֲמִין)	וְקָיְמִין
קיתרס 3, 5. 7. 10. 15. (h. e. קִיתְרֹס)	קַתְרֹס
וסיפניה 3, 10. (h. e. וְסִיפֹּנְיָה)	וְסוּפֹּנְיָה
איתינא 3, 18. (h. e. אִיתַיְנָא)	אִיתָנָא
אשתנו 3, 19. (h. e. אִשְׁתַּנּוּ)	אִשְׁתַּנִּי
פטישיהון 3, 21. (h. e. פַּטִּישֵׁיהוֹן)	פַּטְּשֵׁיהוֹן
עליא 3, 26. 32. 4, 14. 21. 22. 29. 5, 18. 21. 7, 25. (h. e. עִלָּיָא)	עִלָּאָה
בגשמיהון 3, 27. (h. e. בְּגֶשְׁמֵיהוֹן)	בְּגֶשְׁמְהוֹן
גשמיהון 3, 28. (h. e. גֶּשְׁמֵיהוֹן)	גֶּשְׁמְהוֹן
שלה 3, 29. (h. e. שָׁלָה)	שָׁלוּ
עללין 4, 4. 5, 8. (h. e. עָלֲלִין)	עָלִּין
אחרין 4, 5. (h. e. אָחֳרִין)	אָחֳרָן
ידרון 4, 9. (h. e. יְדָרוּן)	יְדוּרָן
אנושא 4, 13. 14. (h. e. אֱנוֹשָׁא)	אֲנָשָׁא
עליה 4, 14. 5, 21. (h. e. עֲלַיַּהּ)	עֲלַהּ
ואנתה 4, 15. 5, 22. 23. (h. e. וְאַנְתָּה)	וְאַנְתְּ
פשרא 4, 15. (h. e. פִּשְׁרָא)	פִּשְׁרֵהּ
ופשרא 4, 16. (h. e. וּפִשְׁרָא)	וּפִשְׁרֵהּ
מראי 4, 16. 21. (h. e. מָרְאִי)	מָרִי
רבית 4, 19. (h. e. רְבֵיתָ)	רְבַת
מטית 4, 21. (h. e. מְטָיַת)	מְטָת
וחטיך 4, 23. (h. e. וַחֲטָיָךְ)	וַחֲטָאָךְ
ולעליא 4, 31. (h. e. וּלְעִלָּיָא)	וּלְעִלָּאָה
דארי 4, 32. (h. e. דָאֲרֵי)	דָּיְרֵי
ודארי ibid. (h. e. וְדָאֲרֵי)	וְדָיְרֵי
נפקו 5, 5. (h. e. נְפַקוּ)	נְפַקָה

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
והמינכא 5, 7. 16. 29. (h. e. וַהֲמִינְכָא)	וְהַמְנִיכָא
עללת 5, 10. (h. e. עֲלָלַת)	עַלַּת
תוכל 5, 16. (h. e. תוּכַל)	תִּכּוּל
זאעין 5, 19. 6, 27. (h. e. זָאֲעִין)	זָיְעִין
שוי 5, 21. (h. e. שְׁוִי)	שַׁוִּיו
כשדיא 5, 10. (h. e. כַּשְׂדָּיָא)	כַּשְׂדָּאָה
מדיא 6, 1. (h. e. מָדָיָא)	מָדָאָה
פרסיא 6, 29. (h. e. פַּרְסָיָא)	פַּרְסָאָה
גפיה 7, 4. (h. e. גַּפַּיַהּ)	גַּפַּהּ
שניה 7, 5. 19. (h. e. שִׁנַּיַהּ)	שִׁנַּהּ
גביה 7, 7. (h. e. גַּבַּיַהּ)	גַּבַּהּ
ברגליה 7, 7. 19. (h. e. בְּרַגְלַיַהּ)	בְּרַגְלַהּ
קדמיה 7, 7. 8. 20. (h. e. קֳדָמַיַהּ)	קֳדָמַהּ
ביניהון 7, 8. (h. e. בֵּינֵיהוֹן)	בֵּינֵיהֵין
אתעקרו ibid. (h. e. אִתְעֲקַרוּ)	אִתְעֲקַרָה
אלפים 7, 10. (h. e. אֲלָפִים)	אַלְפִּין
רבון ibid. (h. e. רִבְּוָן)	רִבְבָן
אנון 7, 17. (h. e. אִנּוּן)	אִנִּין
כלהון 7, 19. (h. e. כָּלְּהוֹן)	כָּלְּהֵין
וטפריה ibid. (h. e. וְטִפְרַיַהּ)	וְטִפְרַהּ
ונפלו 7, 20. (h. e. וּנְפַלוּ)	וּנְפַלָה
הרים 8, 11. (h. e. הֵרִים)	הֻרַם
והרשענו 9, 5. (h. e. וְהִרְשַׁעְנוּ)	הִרְשַׁעְנוּ
דבריו 9, 12. (h. e. דְּבָרָיו)	דְּבָרוֹ
פקחה 9, 18. (h. e. פְּקָחָה)	פְּקַח
ולחתם 9, 24. (h. e. וְלַחְתֹּם)	וּלְהָתֵם
חטאות ibid. (h. e. חַטָּאוֹת)	חַטָּאת
ובנו 11, 10. (h. e. וּבְנוֹ)	וּבָנָיו
ויתגרו ibid. (h. e. וְיִתְגָּרוּ)	וְיִתְגָּרֶה
מעזה ibid. (h. e. מָעֻזֹּה cum He suffixo)	מָעֻזּוֹ

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
ירום 11, 12. (h. e. יָרוּם)	וְרָם
וישב 11, 18. (h. e. וְיָשֵׁב)	וְיָשֵׂם
הכיר 11, 39. (h. e. הִכִּיר)	יַכִּיר

Adnotatio: Voces לֵאלֹהֶיךָ, רַעְיוֹנָיךְ, לְעַבְדֶּיךָ earumque similes (cum Jod plurali ante suffixum 2. pers.) non enumeravimus, quoniam ex generali regula hoc Jod plurale ad pronuntiationem nihil adtinet similiter atque in hebraico sermone Jod plurale 3. pers. velut רַגְלָיו, יָדָיו, פָּנָיו. In margine ubique ad ejusmodi voces in *āv* exeuntes infra adnotatum est יתיר יו"ד.

B. *Adnotationes masoreticae.*

א׳ בְּצֵרֵי Aleph cum Zere 1, 13.
א׳ נָחָה Aleph quiescens 1, 4. 3, 12.
ב׳ טְעָמִים duo accentus 4, 9. 18.
ד׳ דְּגוּשׁ Daleth dagessatum 3, 2. 3.
דָּגֵשׁ אַחַר שׁוּרֶק Dagesch post Schurek 11, 19.
חֲצִי הַסֵּפֶר medius versuum libri 6, 12.
יַתִּיר א׳ abundans Aleph 2, 39. 3, 29. 4, 16. 21. 7, 7.
יַתִּיר ה׳ abundans He 2, 29. 31. 37. 38. 3, 10. 4, 15. 19. 5, 13. 18. 22. 23. 6, 17. 21. 9, 18.
יַתִּיר ו׳ abundans Vav 4, 13. 14. 9, 2. 5.
יַתִּיר י׳ abundans Jod 2, 4. 26. 29. 3, 5. 7. 10. 12. 15. 18. 21. 27. 28. 4, 5. 14. 16. 19. 21. 22. 24. 29. 5, 10. 14. 16. 21. 23. 6, 14. 17. 21. 23. 7, 4. 5. 6. 7. 8. 19. 20.
יַתִּיר ל׳ abundans Lamed 4, 4. 5, 8. 10.
כ׳ דְּגוּשָׁה Caph dagessatum 5, 11.
פ׳ זְעֵירָא Pe minusculum 6, 20.
פ׳ רַבְּתָא Pe majusculum 6, 20.
פַּתַח בְּאֶתְנַחְתָּא Pathach apud Athnach 1, 11. 2, 17. 32, 42. 4, 28. 30. 5, 1. 17. 21. 7, 17. 9, 19.

(בְּסוֹף פָּסוּק) פַּתַח בס"פ Pathach in fine versus 2, 17. 33. 4, 6. 22, 29. 5, 7. 16. 21. 26. 6, 20. 7, 1. 4. 6. 7. 14. 20. 23.

קָמֵץ בִּזְקֵף Kamez (pausale) apud Sakeph 11, 3. 4, 5. 11. 27.

C. *Clausula masoretica.*

Macte esto! Summa versuum libri Danielis est trecenti et quinquaginta et septem, signum est נִשְׁבָּה (נ = 50, ש = 300, ב = 2, ה = 5: 357); medius eorum versus est 6, 12. Sectiones libri sunt septem, signum אָבַד (א = 1, ב = 2, ד = 4: 7). Loci pasekati ejus sunt decem, signum בָּדָד (ב = 2, ד = 4, ד = 4).

חֲזָק: סְכוּם פְּסוּקֵי סֵפֶר דָּנִיֵּאל
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וְשִׁבְעָה,
וְסִמָּן נִשְׁבָּה, וְחֶצְיוֹ אֱדַיִן גֻּבְרַיָּא
אִלֵּךְ הַרְגִּשׁוּ: וּסְדָרָיו שִׁבְעָה,
וְסִמָּן אָבַ"ד: וּפְסִקְתּוֹתָיו עֲשָׂרָה,
וְסִמָּן בָּדָ"ד:

B. Liber Ezra-Nehemia.

II.

Lectionum in Ezra-Nehemia receptarum argumenta et rationes.

[Accedit hic trium Codd. Musei Brittannici ex Arabia allatorum collatio: Orient. 2374. 2375. 2377. aliquando etiam Dessaviani: D. et Hierosolymitani: M.]

1, 2 וְהוּא cum Asla, ducibus veteribus edd.

1, 4 יְנַשְּׂאֻהוּ absque Vav medio cum codd. veteribusque edd. Codd. adjiciunt notam masoreticam לית חסר, quam Masora quoque parva ms. exhibet.

1, 8 לְשֶׁשְׁבַּצַּר et שֶׁשְׁבַּצַּר v. 11. utrumque cum Schin segolato. Sic Brix. Compl. Ven. 1518. 1521. cum E 1. 2. F. H. R. Vulgo hoc nomen cum Schin et Zere editur, at si haec lectio vera esset, vocali Zere Metheg vel h. l. Munach adjici debebat: לְשֵׁשְׁבַּצַּר quemadmodum בֵּלְטְשַׁאצַּר Dan. 1, 7.

1, 9 אֲגַרְטְלֵי cum Mercha, non makkephatum, ex auctoritate codd. veterumque edd.

1, 10 כְּפוֹרֵי H. addit: מן ז׳ פסוקין מן ב׳ ב׳ קדמא מלרע תנינא מלעיל. Vide ad Dan. 10, 17.

2, 1 וִיהוּדָה J. scribit וְלִיהוּדָה. Vide Norzii comm.

2, 2 רְעֵלָיָה Sic tres Britannici aliique testes. Aliter Brix.: רְעֵלְיָה.

Ibid. מָרְדֳּכַי Daleth sicut Mem cum Komez (Chateph Kamez) in codd. et veteribus edd., adstipulante Jekuthiele Punctatore ad Est. 2, 7. Vide etiam *Dikduke hateamim* §. 14.

Ibid. עַם cum Mercha sec. codd. ut Est. 3, 6.

2, 5 אָרַח Resch cum Pathach, quod nec in pausa mutatur Neh. 6, 18.

2, 6 פַּחַת Milra pariter ac פַּחַת 5, 6. פַּחַת 6, 6., cf. *Michlol* 199[b].

2, 9 זַכָּי Abenezra in comm. זַכַּי Kerî et זבי Chethîb esse perhibet, hunc locum per errorem cum Neh. 3, 20 confundens. Vide Mas. fin. 15. *Ochla* 149.

2, 25 ובארת sine Vav pluralis feminini sicut Neh. 7, 22 et ubique excepto 2 Sam. 4, 2. ubi Hieros. notat לית מלא.

Ibid. וְאַרְבָּעִים ושלשה cum Vav copulativo, quod abest Neh. 7, 29., teste Mas. fin. 28.

2, 28 בֵּיתאֵל unum vocabulum in edd. veteribus ad fidem codd. Item Neh. 7, 32. 11, 31. Vide ad Gen. 12, 8 et Praefationem Psalterii p. VII.

2, 34 חָדִיד Brixiensis: חֲדִיד.

2, 42 טַלְמֹן ubique sine Vav exceptis Neh. 11, 19. 12, 25.

Ibid. שֹׁבָי quemadmodum Neh. 7, 45. F. H. notant ב׳ וחסר.

2, 43 צִיחָא sicut וְצִיחָא Neh. 11, 21. At Neh. 7, 46 deest Jod, teste Masora.

2, 44 קֵרֹס sine Jod et Vav, at Neh. 7, 47. קֵירֹס cum Jod prioris. In F. haecce Masora adjecta est: קדמא קרס, תנינא קֵירֹס; קדמא צִיחָא, תנינא צִחָא (Neh. 7, 46); קדמא סֹטַי (v. 54), תנינא סוֹטַי (Neh. 7, 57).

2, 46 שַׁמְלַי Kerî: שַׁלְמַי cum ש sinistro. Sic recte Brixiensis praeeuntibus codd.

2, 47 נקודא Brixiensis: נקוּדא (cum Schurek) sicut E 1. 3.

2, 50 נְפִיסִים Kerî: נְפוּסִים. J. hanc lectionem in ipso textu habet et vicissim paullo ante scribit מְעִינִים Kerî מְעוּנִים, contradicente Mas. fin. 33[b]. *Ochla* 80.

2, 59 הָעֹלִים sine Vav in Brix. Ven. 1518. 1521. Norziana ex auctoritate codd. Nusquam nisi Neh. 7, 5. 61 haec forma plene scripta exstat. Differunt in Brixiensi accentus: ואֵלֶּה העֹלִים.

2, 59 אֲבוֹתָם cum Vav plurali in J. sec. Masoram. Non pertinet ad quinque defective scribenda in Prophetis et Hagiographis.

2, 61 חֳבַיָּה his cum vocalibus in Brix. Ven. 1518. 1521 et in codd. H. J. Item Neh. 7, 63. Aliter F. qui חֳבָיָּה (Cheth cum Chateph Kamez) scribit. At testibus destitutae sunt scriptiones חֲבַיָּה et חָבַיָּה ut h. l. vulgo editur. Cf. *Harikma* p. 58.

2, 62 הַמִּתְיַחְשִׂים Cheth cum Chateph Pathach, item הִתְיַחֲשָׂם, הִתְיַחֲשׂוּ, optimorum testium consensu.

Ibid. נִמְצָאוּ Brixiensis h. l. נִמְצָא habet et vicissim Neh. 7, 64 נִמְצָאוּ. At vide חלופי קריאה.

2, 64 אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת his cum accentibus in codd. veteribusque edd. omnibus.

2, 65 מְלַבֵּד Brixiensis: מְלַבֵּד (cum Kadma).

2, 69 רִבֹּאוֹת H. adnotat ב׳ כת־בין כן h. e. bis ita scriptum, scil. h. l. et Dan. 11, 12. Nonnullae edd. רִבֹּאות (cum Aleph otioso) exhibent. Falso, namque haec vox non refertur inter נסבין אל״ף באמצע תיבותא ולא קריין.

3, 3 מְכוֹנָתָו Kerî: מְכוֹנֹתָיו. Aliquot edd. in ipso textu exhibent מְכוֹנֹתָיו, ita etiam E 1. 3. et H. cum nota לית. Mas. quoque parva ms. libros h. l. fluctuare perhibet: מְכוֹנֹתָיו לית, ס״א מכונתו כת׳ מכונתיו קרי. Accedit quod catalogus masoreticus quinquaginta sex vocabulorum in ־ָו sine Jod exeuntium (Mas. fin. 34. *Ochla* 128) illud מכונתָו praetermittit. Nec tamen defectiva nostrarum edd. scriptio deserenda est, etenim catalogus iste masoreticus emendari oportet. Vocabula בינו Jos. 8, 11. עלו 1 Sam. 2, 10 et השלו Num. 11, 32 non semel sed saepius obvia ibi expungenda sunt, ut eorum locum occupent ואחרו 2 Sam. 23, 9. במעלתו Ez. 40, 3 et מכונתו Ezrae, quod ita scriptum exhibent E 2. F. J.

3, 4 כְּמִשְׁפַּט pathachatum in Brix. Complut. cum E 1. 2. J. Br. H. ubi adscriptum est ה׳ (quinquies). Vide Masoram ad Ex. 21, 9.

3, 7 יָם kamezatum, teste *Michlol* 205.

3, 10 אֶת־יְהוָה Soncin. et Brix. לַיהוָה.

3, 11 וּבְהוֹדֹת Masora adnotat: לית וכתיב כן. F. H. quamquam hanc ipsam notam adponentes scribunt וּבְהֹדוֹת.

Ibid. עַל הוּסַד בֵּית־ Brixiensis: עַל־הוּסַד בֵּית.

4, 2 אֵסַרְחַדֹּן non duo vocabula sicut in tribus Britannicis sed unum cum Sonc. Brix. sicut in E 1. 2. 3. F. H. J. R. itemque unum 2 Reg. 19, 37. Jes. 37, 38. Masora adnotat: לית בטעם,

quia destinctivo Paschta in uno eodemque vocabulo Mehuppach anteit, cujus nullum simile reperitur.

4, 5 וְסָכְרִים H. adnotat: לית לישן אגר כתיב ס' h. e. vi conducendi nonnisi hoc uno loco per Samech scriptum. Cf. Norzi.

4, 7 אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא Ita scribendum est cum Brix. Ven. 1518. 1521. ad fidem codicum. Etiam Simson Punctator in catalogo vocabulorum per Sin scribendorum nomen Artaxerxis adducit hisce verbis: ארתחששׂתא שי"ן תנינא במקום סמ"ך. Vide et Norzium. Praeterea hoc uno loco in Aleph in Kamez quiescens exit, alias pronuntiatur *Artaḥšast* (אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא). Vide etiam ad 7, 1.

Ibid. אֲרָמִית E 3. bis אֲרַמִית. Vide Dan. 2, 4.

4, 8 אִגְּרָה חֲדָה utrumque cum exitu in He, praeeuntibus et codd. et veteribus edd. Vide Dan. 2, 9.

Ibid. ירושלֵם cadens in longam (Zere) in codd. et veteribus edd. Vide Dan. 5, 2.

4, 9 וַאֲפָֽרְסַתְכָיֵא Pe kamezatum et methegatum in H. Similiter אֲפָֽרְסָיֵא et בָּֽבְלָיא, quae ipsa quoque Kamez et Metheg habent.

Ibid. אַרְכְּוָיֵ Kerî: ארכויא. J. scribit אַרְכְּוָיֵ cum Caph raphato. H. in ipso textu habet אַרְכֻּוָיֵא (Caph cum Chateph Kamez).

Ibid. דֶּהָוֵא Keri: דֶּהָיֵא (cum Jod). De Zere sub Daleth omnes libri emendati consentiunt.

4, 10 אָֽסְנַפַּר Aleph kamezatum et methegatum in emendatis libris, itaque *Asnapar*, quod ut, Friderico Delitzschio quidem videtur (*Paradies* p. 329), compendium est nominis *Asurbanipal.*

Ibid. וְיַקִּירָא cum Aleph, contra Dan. 2, 11. cum He.

4, 12 עֲלֵינָא Lamed cum Zere in codd. Item 4, 18. 5, 17.

Ibid. וּבָאישְׁתָּא Sic Ven. 1518. 1521. Norzi assentientibus C 1. 2. E 1. 3. J. H. Hieros. Aleph otiatur similiter atque in הִבְאִישׁ Jes. 30, 5. H. adnotat: א' לא קרי. Recentiores falso וּבְאוּשְׁתָּא edere solent.

Ibid. יַחִיטוּ Jod pathachatum.

4, 13 וְאַפְּתֹס cum Samech in fine in Compl. (secundum Madrit. 1) Ven. 1518. 1521. F. H. J. Br. Sic etiam Kimchi in codice Lexici, quem possideo. Madrit. 2 exhibet ואפּתוֹס. Delitzschius, *Complutensische Varianten* p. 33 vulgatam lectionem ואפתֹם, quae hoc vocabulum litera Mem finit, praeferendam esse censet, comparato prisco persico *afdum*, quod postremo, denique signi-

ficat. Sed repugnant et accentus et contextus, qui notionem proventus sive reditus (*Einkommen*) requirit.

4, 13 תְהַנְזִק H. notat: לית וחסר.

4, 14 וְעַרְוַת Hieros. notat: כֵּן (h. e. sic, Ajin cum Pathach).

Ibid. לָא־אַרִיךְ Aleph pathachatum in Bragadina Athiana Jablonskiana Lombrosiana, quam scriptionem confirmant C 2. et Hieros. ubi adscriptum est: כֵּן.

4, 15 בִּסְפַר־דָּכְרָנַיָּא his cum accentibus in C 2. Hieros., et recte quidem. Brixiensis et Venetae 1518. 1521. exhibent דֻּכרניא (Daleth cum Kibbuz).

Ibid. וּמְדִנָן H. adnotat לית וחסר, assentiente Mas. parva ms.

4, 16 וְשׁוּרַיָּה h. l. cum He, postulante Masora.

Ibid. חֲלָק Brixiensis et H.: חֲלַק, Ven. 1518 et E 2. 3.: חֲלֵק.

Ibid. נַהֲרָא h. l. in Aleph desinens, teste Masora.

4, 19 וּבַקַּרוּ Kuf pathachatum in codd.

Ibid. מִתְעַבֶד־ Brixiensis: מִתְעַבֵד.

4, 20 וּמִנְדָּה Sic F. H. J. D. (non ומדה ut in vulga texta et tribus Brittanicis) convenienter Masorae quae לית adscribit.

4, 21 לְבַטָּלָא cum Aleph in fine. In E 3. addita est Masora: ליצבא לבטלא לחטיא כלהון אלף כת'.

Ibid. טַעְמָא Ajin cum Scheba quiescente in Ven. 1526 quod comprobatur adsensu codicum J. Hieros. Item 5, 5. Dan. 6, 3.

Ibid. יִתְּשָׂם cum codd. omnibus veteribusque edd. In Ven. 1526 reperitur יְתְּשָׂם, nempe vitium typographicum. Buxtorfius scribit יִתְשֵׂם, quod etiam vitiosius.

4, 23 בְּאֶדְרַע Resch pathachatum in codd.

4, 24 בְּטֵלַת Teth chirekatum in H. quemadmodum נְטִילַת Dan. 7, 4. קְטִילַת 7, 11 et similia.

Ibid. וַהֲוָת pathachatum in fine ex auctoritate codicum veterumque edd.

Ibid. בָּטְלָא Brixiensis: בָּטִלָא contra codd. (e. c. tres Britannicos).

Ibid. לְמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מֶלֶךְ his cum accentibus in Brixiensi aeque ac v. 5.

5, 1 נְבִיָּאה itemque 6, 14 cum He abundante, Kerî: נְבִיָּא. H. notat: ה' לא קרי (h. e. *He* non pronuntiatur).

Ibid. נְבִיאַיָּא Sic recte attestantibus E 2. J. Brix. Ven. 1615. Aliae edd. exhibent scripturas anomalas נְבִיַּאיָּא et נְבִיָאיָּא.

Ibid. בְּשֻׁם H. notat: לית וחסר. Vide etiam Dan. 4, 5.

5, 2 נְבִיאַיָּא desinens in Aleph sicut v. 1., testibus J. Hieros. aliis.

5, 2 מְסָעֲדִין Hieros.: מסעדין.

5, 3 תְּתְּנַי cum Telischa magno pariter ac 6, 6. Masora: ב׳ בטעם.

Ibid. לְבְנֵא Beth dagessatum et hic et v. 13. in F. H. J. C 2. E 2. Hier. M. et edd. veteribus (i. q. לְהִתְבְּנֵא). Vide Delitzch, *Complutensische Varianten* p. 33.

5, 6 אגרתא desinens in Aleph sicut 4, 11. Recte Athias et Jablonski praeeuntibus codd.

Ibid. אֲפַרְסְכָיֵא Beth kamezatum ac munachatum tum h. l. tum 6, 6. Sic inter alios H. Vide 4, 9.

5, 8 דִּי אֲזַלְנָא Munach et Geresch in codd. veteribusque edd.

Ibid. בְּכְתְלַיָּא H.: בְּכָתְלַיָּא (Caph cum Chateph Kamez).

Ibid. וַעֲבִידְתָּא Milra ut codd. veteresque edd. testantur. Aliter אָסְפַּרְנָא quod Milʿel.

5, 9 לְמִבְנְיָה He raphatum, teste Masora in H.: ה״א לית וכתיב.

5, 10 שְׁמָהָתְהֹם He kamezatum et methegatum in F. H. omnibusque emendatis libris.

Ibid. דִּי נִכְתֻּב שֻׁם his cum accentibus in Brixiensi. Imperfectum נִכְתּוּב cum Vav per Schurek scriptum in E 1. 2. H. addita Masora: לית ומלא. Sic et Mas. parva ms.

Ibid. בְּרָאשֵׁיהֹם cum Jod plurali in C. 2. J. H.

5, 11 לְמֵמַר sine Aleph primae radicalis, auctore Masora.

Ibid. אֲנַחְנָא In E 3. exstat adnotatio: סוראי מוסיפין לכתוב בה״י הדין אנחנה המו. Etiam ad 4, 16 ad אנחנה adnotatum est: סוראי מוסיפין אנחנה המו׳ לשוריא. Itaque Sorani pronomen primae personae plur. hoc quoque loco litera ה terminant contra Masoram quae eam scribendi modum nonnisi 4, 16 agnoscit. Masora parva et impressa et ms. ad 4, 16 notat: לית כתיב ה׳. In E 1. Mas. magna sic se habet: כל אֲנַחְנָא, דִּינָא, כלהון כתיבין אל״ף בר מן ב׳, וסימנהון, מהודעין אנחנה דינה להוא מתעבד מנה (Ezr. 4, 16) (7, 26).

Ibid. שַׁגִּיאָן, F.: סַגִּיאָן, H.: סַגִּיאִין.

5, 12 כַּסְדָּיָא Hieros. adnotat: לית כתיב סמ״ך.

Ibid. וּבַיְתָה et hic et 6, 15 cum He in fine.

Ibid. וְעַמָּה He raphatum (i. q. וְעַמָּא). Masora: לית כתיב ה׳.

5, 14 מָאנַיָּא דִּי Sic accentuandum cum J.

Ibid. דַּהֲבָה desinens in He sicut 6, 5. 7, 18., auctore Masora.

Ibid. שְׁמֵהּ H. adscribit לית.

5, 15 אֵזֶל־ H.: אֵזַל.

Ibid. אֲחֵת Aleph cum Chateph Pathach, ut imperativus (deduc)

discernatur a perfecto 3. m. sing. (deduxit) et imperfecto 1. sing. (deducam).

5, 16 אֲתָא h. l. in Aleph exiens.

Ibid. שְׁלָם sine Jod in C 2. J. Hieros.

5, 17 דִּי מִן, דִּי מַלְכָּא utrumque cum Munach, non Makeph ex auctoritate codicum veterumque edd.

Ibid. בְּבָבֶל Beth dagessatum.

Ibid. דָּךְ בִּירוּשְׁלֶם Aliter Soncin. Brix. Complut.: דָּךְ דִּי בִּירוּשְׁלֶם. Sic J. et aliquot codd. Etiam Raschi, ut videtur, hanc lectionem prae se habuit. Tres Britannici illud דִּי non agnoscunt.

6, 2 בְּבֵירְתָא Mercha ante Tebir in uno eodemque vocabulo. Sic J. et H. cum nota לית בטעם, comprobante Ben-Bil'am in *Taame hamikra.* Cf. Heidenheimii *Mischpete hateamim* 26[b]. De Thav dagessato vide Dan. 2, 20.

Ibid. דִּכְרוֹנָה He pro Aleph, itaque raphatum. Cf. Norzi.

6, 3 וְאֻשֹּׁהִי sine Vav in codd. veteribusque edd.

6, 4 תְּלָתָא Masora: לית כתיב אל״ף.

Ibid. חֲדַת unum de פתחין באס״ף.

Ibid. וְנִפְקְתָא H.: וְנֶפקתא itemque v. 8. נֶפקתא (cum Nun segolato). Vide ad Dan. 7, 8.

Ibid. תִּתְיְהִב Brixiensis: תִּתְיְהֵב (cum Zere). Ita et H.

6, 5 וִיהָךְ He kamezatum in Ven. 1526. comprobantibus C. 2. Hieros.

Ibid. וְתַחֵת E 3. notat: לית וחסר.

6, 6 רְחִיקִין Resch cum Scheba in Brix. Ven. 1518. 1521. 1615. aliisque veteribus edd., quam scriptionem confirmant E 1. 2. 3. Ven. 1526 non aeque bene scribit רַחִיקִין (Resch cum Pathach). J. et H. habent רָחִיקִין (cum Kamez), quod certo falsum.

6, 7 בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ יִבְנוֹן his cum accentibus recte Brixiensis.

6, 8 לְמָא Masora: לית כתיב א׳. Vide catalogum מלין דמשמשין א׳ in Mas. fin. 1.

Ibid. תַּעְבְדוּן Ajin et hic et 7, 18 claudit syllabam primam et Beth cum Scheba mobili incipit alteram. Sic H. et Ven. 1518. 1521, postulante Masora, quae formam molliorem cum Pathach auxiliari nonnisi Exod. 3, 12 (תַּעַבְדוּן) agnoscit ibique לית ומלא adnotat. Cf. Mas. fin. 46: א״ב נון ארוכה בסוף et Mas. magna ad Iob 32, 17. Inter Britannicos Orient. 2374. 2377 תַּעְבְדוּן exhibent, Orient. 2375 תַּעֲבְדוּן.

6, 8 דִּי cum distinctivo Jethib, auctore Masora.

6, 9 כָּהֲנַיָּא Caph kamezatum in C 2. Hieros. Eodem modo כָּהֲנָא 7, 12. 21.

Ibid. יוֹם ׀ בְּיוֹם cum Pasek intermedio aeque ac Neh. 8, 18., ut expresse praecipit catalogus locorum pasekatorum in codice Aleppino. Cf. 1 Sam. 18, 10. 2 Chr. 24, 11. 30, 21.

6, 12 לְהַשְׁנָיָה desinens in He et hic et omnibus reliquis locis. Recte H. et Brixiensis. Vide Dan. 6, 9.

Ibid. אֲנָה desinens in He. Vide Dan. 2, 8.

Ibid. יִתְעֲבִד Beth chirekatum uti et 7, 21. Recte H. cum nota: ב׳ וחסר.

6, 14 עִדּוֹ non עִדּוֹא, namque haec forma teste Masora nonnisi 5, 1. et Sach. 1, 7. reperitur.

6, 15 עַד Brixiensis: עַד־.

6, 17 וּצְפִירֵי עִזִּין cum Kadma veasla in codd. veteribusque edd.

Ibid. לְחַטָּיָא Kerî: לְחַטָּאָה. E 3 notat: לית והוא דגש. Ergo non recte Venetae 1518. 1521 לְחַטָּיָא exhibent, cf. Mas. fin. 40[b]. *Ochla* No. 10.

Ibid. לְמִנְיָן Jod kamezatum. Recte J.

6, 20 הִטַּהֲרוּ Teth radicis pathachatum in H. J. Hieros. et duo He cum Gaja, teste Masora, quae hanc vocem consociat cum והטַּהרו (sic) Gen. 35, 2. Vide Mas. fin. 21[b]. *Ochla* p. 2. cf. Koenig, *Lehrgebäude* p. 271.

6, 21 וְכֹל cum Cholem et accentu Rebia in codd. Sic etiam Norzi.

Ibid. גּוֹיֵ־ cum solo uno Jod in C 2. Hieros. ubi adscriptum est: כן בהללי. Masora formae גּוֹיֵי cum duplice Jod tantummodo Jer. 33, 9. Sach. 12, 3. 2 Chron. 32, 17. et in Pentateucho testimonium perhibet.

6, 22 יְדֵיהֶם Brixiensis hujus vocis loco habet: עֲלֵיהֶם.

7, 1 אַרְתַּחְשַׁסְתְּא Inde ab hoc loco usque ad finem libri nomen Artaxerxis per Samech, non Sin scribitur.

7, 5 בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן Tiphcha Mercha in edd. veteribus.

7, 10 ולעשׂת sine Vav in Compl. sicut in E 1. J., idque recte, etenim unum est de tredecim, ut Masora praecipit, ita scribendis.

7, 12 אַרְתַּחְשַׁסְתְּא cum Sakeph magno.

7, 13 מִנִּי שִׂים טְעֵם Tiphcha Munach Athnach. Sic accentus se excipiunt in J. Falso editur מִנִּי שִׂים טְעֵם, namque Sarka non ponitur nisi subsequente Athnach. Hic error codicum

(etiam trium Britannicorum) inscitiae librariorum debetur, qui id quod 4, 19. 8, 11. reperitur etiam hoc loco reponendum esse opinabantur. Similes errores ex ignorantia legum accentuationis orti saepius occurrunt, e. c. Jud. 20, 18. Iob 1, 8.

7, 13 עֲמָּ֫א Ven. 1526 cum Hieros. habet עֲמָּה in He exiens.

7, 14 יִפְלְחֽוּן׳ — יְעַטְּהִ֫י Hieros. pungit recte itemque v. 15. וִיָעַטוּהִי Jod cum Kamez.

7, 15 וּדְהַ֫ב He pathachatum, refertur enim ad פתחין באס״ק.

7, 17 תּוּרִ֑ין ׀ דִּכְר֫ין cum interjecto Pasek. Unus est de septem locis sic interpunctis teste Masora ad Deut. 8, 15. cf. Heidenheimii *Meor enajim* ad Ex. 30, 14. In catalogo impresso locorum pasekatorum hic Ezrae locus praetermissus est.

Ibid. מַדְבְּחָא cum Aleph in edd. veteribus, etiam apud Athiam et Norzium. Adstipulantur F. H.

7, 18 תְּעַבְּדוּן Ita Brixiensis. Vide 6, 8.

7, 19 לְפָלְחָן Pe cum Kamez chatuph et Cheth cum Kāmez (ad similitudinem formae שָׁלְטָן Dan. 4, 31). H. exhibet לְפָלְחַן, quae punctatio Naphtalitica est. Bonae edd. punctationem Ben-Ascheri reddunt.

7, 20 דִּֽי־יִפֵּל Ita Brix. Ven. 1518. 1521. cum J. Aliae edd. habent דִּֽי יִפֵּל־.

Ibid. לְמִנְתַּן H. notat: לית ופתח.

7, 21 גְּזַבְרַיָּא cum H. Orient. 2377, at Orient. 2374. 2375 hunc pluralem nominis גְּזָבַר (1, 11., neopers. *genǵwer*) scribunt גְּזָבְרַיָּא sicut גְּדָבְרַיָּא (Dan. 3, 3).

Ibid. יִתְעֲבִד Beth chirekatum in H. et Hieros. sicut 6, 12.

7, 22 כִּכְּרִין Caph chirekatum in Brix. Athiana Jablonskiana cum H. J. At tres Britannici in Caph pathachato consentiunt, Orient. 2375 scribit כַּכְּרִין.

Ibid. כְּתָב Vide Dan. 7, 1.

7, 23 עַל־מַלְכוּת מַלְכָּא Mercha Tiphcha in H. J. idque recte.

7, 24 זַמְּרַיָּא unum de sex vocabulis in quibus Kadma et Mehuppach concurrunt. Cf. Dan. 3, 2.

7, 25 וְאַנְתְּה Chethîb cum He in E 1. Ven. 1518. 1521. Sic hoc pronomen ubique in textu scribi oportet. Dissident Nehardeenses qui h. l. וְאַנְתְּ sine He scribunt, teste Masora in E 3. ad Ex. 10, 3.

Ibid. מֶנִּי Masora לֽ = לית סגול ומלעיל. Mem segolatum est, ut imperativus discerneretur a perfecto מַנִּי (Dan. 2, 24). Vide

supra 5, 15. Accentuatio penultimae, in qua codices (inter hos Britannici) consentiunt, pronuntiationem vocalis Segol munire et praecavere vult, ne tanquam Scheba negligentius efferatur.

7, 25 יָדַע Aliter Ven. 1518. 1521. Basil. 1536: יְדַע adsentiente E 1.

Ibid. לְכָל־עַמָּא cum Rebia. Vide *Thorath emeth* p. 65.

7, 26 דִּינָה cum He teste Masora.

8, 1 אֲבוֹתֵיהֶם cum Vav in H. adjecta nota: כל ספרא מלא. Novem *aboth* Hagiographorum defective scribenda omnia insunt in libro Chronicorum.

Ibid. וְהִתְיַחְשָׂם Cheth chatephatum in Brixiensi atque in H. Ad He praeformativum adponi oportet Gaja. Vide 2, 62.

8, 11 בֵּבָי Beth pathachatum in Brix. Ven. 1518. 1521 adsentiente J., et jure quidem, nam solummodo bis hoc nomen Sakeph et Kamez semipausale habet, scil. 2, 11 et Neh. 7, 16.

8, 13 יְעִיאֵל cum Jod sine discrepantia Scripti et Legendi in codd. omnibusque veteribus edd. Non pertinet ad quattuor יעואל scripta et יעיאל legenda (Masora ad 1 Chr. 9, 35).

8, 14 וְעִמּוֹ (non וְעִמָּהֶם ut vulgo editur) in Soncin. Brix. Pisana Ven. 1518. 1521. Compl. aliisque veteribus edd. Sic E 1. 2. 3. C 1. 2. J. Hieros. et plerique codd., inter hos tres Britannici.

8, 15 וָאֶקְבְּצֵם H. notat ב׳. Vide Neh. 13, 11.

Ibid. וַנַּחֲנֶה־שָּׁם Sic cum Makkeph et Schin ad regulam דחיק dagessato in codd. et veteribus edd.

8, 17 בְּפִיהֶם Beth dagessatum ne duae labiales adspiratae concurrant. Ita etiam Mi. 6, 12. Jes. 59, 21.

8, 18 וַיָּבִיאּוּ Aleph dagessatum auctore Masora.

Ibid. וְשֵׁרֵבְיָה cum Metheg alterius Zere. Item לְשֵׁרֵבְיָה v. 24. et alias in J. H. Aliquot codd. et edd. scribunt וְשֶׁרֶבְיָה vel (sicut E 2. 3.) וְשֵׁרֵבְיָה.

8, 21 רְכוּשֵׁנוּ sine Jod in codd. omnibusque veteribus edd. In Buxtorfii Bibliis rabbinicis רכושינו editum est, quod editor textus commentario *Minchath schai* additi repetiit.

8, 25 וָאֶשְׁקוֹלָה Kerî vocalem *o* per Vav productam in *o* correptum mutat. Masora hanc vocem recenset inter יתירין ו״ו וחטפין קמצין (Mas. fin. 28). Vide *Dikduke hateamim* §. 14 (Koenig, *Lehrgebäude* p. 74 s.). In versu subsequente Kuf habet Chatephpathach sicut Jer. 32, 9, attestante Kimchio sub שקל. Cf. Norzi.

8, 25 הנמְצָאים Mas. parva ms. adnotat: ס״א הנמצאים, quam lectionem E 3. exhibet.

8, 30 מִשְׁקָל Kuf kamezatum, testibus *Dikduke hateamim* §. 38. *Harikma* p. 198. Parchone in Lex. p. 8. et Kimchio in *Michlol* 184.

8, 31 וַנִּסְעָה Kimchi in Lex. Samech dagessat contra codd. omnesque edd. et adversante Masora, quae hanc vocem cum נִסְעָה Gen. 33, 12. componit (Mas. fin. 46).

8, 33 עַל יַד Sic in E 3. J. H. At E 1. 2. Brixiensis cum עַל־יַד scribit.

9, 1 כְּתֹעֲבֹותֵיהֶם sine Vav primae, cum Vav secundae.

9, 4 כֹּל cum Jethib distinctivo, postulante Masora.

9, 6 רֹּאשׁ Resch dagessatum est secundum regulam אתי מרחיק. Testimonio est Masora parva ms. Vide ad Habac. 3, 13.

9, 7 מלכינו כֹהֲנֵינוּ Masora in H. adnotat לית i. e. haec duo vocabula sic consociata nonnisi h. l. exstant. Falso igitur J. מלכינו שָׂרֵינוּ.

9, 8 וְלָתֶת לָנוּ Mercha Tebir praeeunte H.

9, 11 הנבִאים Vide ad Dan. 9, 6.

9, 13 מֵעֲוֹנֵינוּ cum Jod plurali in codd. omnibusque veteribus edd. quemadmodum Dan. 9, 13.

9, 15 באשמָתֵינו cum Jod plurali, teste Masora לית מלא.

Ibid. אֵין cum Mercha. Hieros. adnotat: בהללי אֵין. Vide *Dikduke hateamim* §. 19.

10, 1 בֶּכֶה Simson Punctator in חבור הקונים scribit בֵּכֶה (Beth cum Zere). At Parchon sub קצה et Kimchi sub בכה duplex Segol confirmant.

10, 2 יֵשׁ־ Jod cum Zere in Brixiensi itemque in H., et recte quidem, vide *Dikduke hateamim* §. 40.

10, 5 הכהנים הלוים H. ad hunc locum itemque ad Neh. 10, 29. 35. 11, 20. adnotat י״ג h. e. tredecies haec duo vocabula sine Vav copulativo conjuncta exstant, vide Curtisii *Levitical priests* (Edinburgi 1877) p. 190.

10, 7 ביהודה וִירושלם H. adnotat לית. Itaque falsum est וּבִירושלם quod in aliquot codd. velut J. reperitur.

10, 12 כֵּן כדבריךָ עָלֵינו his cum accentibus in Brix. Ven. 1518. 1521 aliisque veteribus edd.

10, 14 בֶּערינו Beth segolatum in omnibus veteribus edd. ex auctoritate codicum, in quibus adjecta est nota masoretica

לֵ֫ית; Hieros. idem significans notat כֵּן. Libri grammatici *Harikma* p. 244 et *Michlol* 48 et ipsi Segol illud testimonio suo confirmant.

10, 16 לְדַרְיָ֫וֶשׁ Daleth pathachatum (*Moznajim* 16. *Michlol* 16 b).

10, 22 נְתַנְאֵל Brixiensis: וּנְתַנאל (cum Vav copulativo).

10, 23 וְקֵֽלָיָ֫ה Aliter H.: וּקְלָיָה.

10, 25 וְיִזִּיָּ֫ה Aliquot codd. (Madrit. 1. 2. E 1. 3. F. J.) et edd. pronuntiant וְיִזְּיָה. Vide חלופי נקוד.

Ibid. וּמִיָּמִ֫ן Brixiensis: מִיָּמִן (sine Vav copulativo).

10, 27 אֶלְיוֹעֵנַי hoc solum sine Jod post Ajin. Masora.

10, 28 זַבַּי cum Beth (non Caph).

10, 29 וּשְׁאָ֫ל H. in textu habet: יִשְׁאָל (Keri וּשְׁאָל). Vide in appendice Differentias Orientalium et Occidentalium.

10, 30 עַדְנָ֫ה cum He in E 1. 3. F. H. accedente nota: ב׳ כתיב ה׳. Idem adnotat Mas. parva ms. Etiam 2 Chron. 17, 14 F. et H. adnotant: ג׳ חד כתיב א׳. Is locus, in quo עַדְנָא in Aleph terminatur, est Neh. 12, 15.

10, 34 מַעֲדַי Ajin cum Scheba quiescente in Brixiensi. Sic et H.

10, 37 וְיַעֲשָׂ֫י Hic versus et Ex. 1, 3. duo et soli sunt e tribus nominibus propriis constantes, quorum tertium habet Vav copulativum. E contrario versus sequens unus solus est, in quo nominum propriorum tertium Vav copulativo caret et duo quae praecedunt Vav copulativo instructa sunt. Hoc adnotatum reperitur in codice Pentateuchi Curtisiani ad Exod. 1, 3.

10, 40 מַכְנַדְבַי Daleth dagessatum in Brix. Ven. 1518. 1521. assentientibus F. H.

10, 44 וַיֵּשֶׁ־ cum Zere in Brix. Ven. 1518. 1521 sicut in J. H. Vide v. 2.

Nehemia.

1, 1 דִּבְרֵי In codd. omnibus nec non in priscis edd. Nehemia et Ezra unum librum efficiunt quod inscribitur ספר עזרא. Ultimum caput Ezrae illico excipitur primo Nehemiae, nisi quod spatium Pethuchae intermissum est. In Talmude de libro Nehemiae nusquam sermo est; liber Ezrae (*Baba bathra* 14. *Sanhedrin* 93) Nehemiam comprehendit. Divisio in duos libros traditioni contraria est.

Ibid. וַיְהִ֫י בְחֹ֫דֶשׁ his cum accentibus in codd. veteribusque edd.

1, 3 וַיֹּאמְרוּ֮ cum accentu ultimae teste Masora.

1, 6 אָזְנְךָ֣ cum Munach (non makkephatum) in omnibus edd. veteribus ex fide codicum. Hic locus unus est trium illorum, in quibus Karne phara ante se habet quattuor servos (h. l. et 2 Sam. 4, 2. Jer. 13, 13), vide Ben-Bilʿam in *Taame hamikra.*

1, 9 וְהֵבִֽיאֹתִים in Brix. Compl. Ven. 1518. 1521. sicut in E 2. 3. H. sine כתיב et קרי, postulante Masora ad Jer. 25, 9., quae in H. hisce verbis finitur: דישעיה ודיחזקאל מלא דמלא, דירמיה והבאתים חסר דחסר, דעזרא והביאתים מלא יו״ד וחסר ו״ו, unde Masora impressa corrigatur necesse est. Cf. etiam Frensdorffii *Mas. Wörterbuch* p. 30.

1, 11 תְּהִי־נָ֨א אָזְנְךָ֣ his cum accentibus in codd. et veteribus edd. quemadmodum v. 6.

Ibid. וְהַצְלִ֨יחָה cum Kadma penultimae, non makkephatum. Ita H. cum nota ב׳ דין לעיל. Masora quoque parva impressa adnotat: לית מלעיל וחד מלרע. Vide Ps. 118, 25.

2, 2 כִּֽי־אִם makkephatum pariter ac Gen. 15, 4. Num. 35, 33. Vox memorialis masoretica est נפק דמא בישא.

2, 6 וְהַשֵּׂגָ֑ל Gimel kamezatum, attestante *Michlol* 164.

2, 8 אֶת־שַׁעֲרֵ֨י הַבִּירָ֜ה אֲשֶׁר־ his cum accentibus in Brix. et Norziana, assentientibus H. J.

2, 9 שָׂרֵ֣י Masora adnotat: לית בטעם h. e. cum Mercha prioris (utpote נסג אחור) hoc uno loco.

2, 10 סַנְבַּלַּ֨ט cum Beth dagessato. Sic recte Madrit. 1. 2. (Complut.) J. Hieros. M. Orient. 2377. In E 1. 2. 3. Orient. 2375 Beth raphatum est. Brixiensis postremam syllabam ubique kamezatam (סנבלָּט) exhibet.

2, 12 לְאָדָ֔ם מֹ֥ה Brix. Ven. 1518. 1521. interpungunt לְאָדָם מָה.

2, 13 שֹׂבֵ֔ר cum Sin uti v. 15. Masora: ב׳ וחסר. Cf. Norzi.

Ibid. הֵֽמפְרוּצִ֔ים unum vocabulum scriptum (כתיב), duo הֵם פרוצים legenda (קרי). Unum est de quindecim vocabulis, quae teste Masora unum in textu sunt, sed legendo in duo disjungi oportet (Masora ad 1 Chr. 27, 12).

2, 16 לְשֵׁ֖ה Sunt codd. et edd. perperam exhibentes לְשֵׁי. Haec vox non est in numero sedecim per Jod scribendorum (Masora ad Ex. 34, 35).

3, 4 מְשֵׁיזַבְאֵ֑ל, J. ut h. l. sic etiam 10, 22 et 11, 24. מְיֹשֵׁזַבְאֵל scribit (Jod ante Schin).

3, 5 צַוָּרָ֖ם teste Masora absque Aleph post Vav. Pertinet ad quinquaginta octo vocabula inusitate absque Aleph scribenda.

3, 6 וּמַנְעֻלָיו h. l. cum Vav copulativo, teste Mas. fin. 28.

3, 8 חַרְחֲיָה cum Cheth in et prioris et posterioris syllabae initio, praeeuntibus E 1. 2. 3. H. J. M. et plerorumque codd. Assentiunt Pisaurensis et Lombrosiana. Alterum ח etiam LXX tuetur, *Ἀραχίου* transscribens. Aliae edd. חַרְהֲיָה sive חַרְהָיָה exhibent, Brixiensis adeo הַרְהָיָה cum duplice He.

3, 10 חֲרוּמַף Brixiensis cum H: הרומָף (kamezatum).

Ibid. וְנֶגֶד Brixiensis: נֶגֶד (absque Vav).

3, 13 בָּנוּהוּ J.: בָּנֻהוּ defective.

Ibid. הָשְׁפּוֹת He kamezatum, teste Abenezra in comm. et Kimchio in lex. In H. addita est nota: לית וחסר אל"ף. Cf. Masora ad 2 Reg. 16, 7. *Ochla* 199. Falso Brixiensis sicut Madrit. 1. 2. F. J. M. הַשְׁפּוֹת. De scriptione hujus vocis mire fluctuante vide Delitzschium l. l. p. 34.

3, 17 לְפִלְכּוֹ Caph dagessatum testibus Raschi ad h. l. et *Tosaphoth* ad *Sebachim* 117.

3, 20 הַמִּקְצוֹעַ cum Vav sicut v. 24. in edd. veteribus, quibus accedunt F. H. J. sine nota masoretica. Contra in versu antecedente haec vox sine Vav scribenda; ibi in F. H. adscriptum est ג' חסר. Ita scriptionem differre Masora magna ad Ez. 46, 21 confirmat. In Bibliis rabbinicis nota ג' חסר loco suo mota est; pertinet enim ad v. 19. Accentus vocabuli Rebia est ex auctoritate codicum veterumque edd.

3, 36 בארץ שִׁבְיָה Masora adnotat לית, significans hanc vocum copulationem nusquam alias reperiri. Itaque falso nonnullae edd. receperunt שְׁבָיִם.

3, 37 וְאַל־תכס Nehardeenses: אַל־. Vide חלופי קריאה.

4, 1 סַנְבַלַּט cum Paser in codd. et veteribus edd.

Ibid. לְחוֹמֹת cum Vav prioris, posterior sine Vav. Recte Ven. 1518. 1521. cum H. aliisque testibus.

4, 7 בַּצְּחִחִיים Keri unum duorum Jod ad Chirek prioris Cheth assumere jubet (בַּצְּחִיחִים). Unum est de sexaginta duobus vocabulis, quorum literae transpositae sunt, vide Mas. fin. 27. *Ochla* 91.

Ibid. וקַשְּׁתֹתיהם Schin dagessatum, Thav raphatum in Compl. ad exemplum codicum. Vide Jes. 5, 28.

4, 8 זְכֹרוּ Cod. Babyl. ad Jes. 2, 9. hanc vocem in catalogo alphabetico vocabulorum defective sine Vav scribendorum his ipsis adnumerat.

4, 8 וְהִלָּחֲמוּ He cum Gaja in H. J., item 2 Reg. 10, 4 et recte quidem.

4, 11 עֹמְשִׂים Masora adnotat: לית וכתיב ש. Vide ad 13, 15.

5, 13 יְנַעֵר H. et J.: יְנָעֵר (Nun kamezatum).

Ibid. וַיְהַלְלוּ Lamed prius chatephatum in codd. convenienter regulae, vide Praefationem ad Genesin p. VII.

5, 14 אָכַלְתִּי Caph pathachatum. Etenim haec vox pertinet ad פתחין דספרא, id quod confirmat *Michlol* 7. Cf. Heidenheimii *Som sechel* et *Meor enajim* ad Gen. 31, 38.

5, 15 הָרִאשֹׁנִים sine Vav in J. Solummodo 2 Chr. 16, 11. haec vox per Vav scripta est, auctore Masora.

Ibid. אַחַר Abenezra in comm. legit אַחַד (cum Daleth).

5, 18 שֵׁשׁ cum Munach in Brixiensi sicut in E 1. 2.

Ibid. וְעִם־זֶה Brixiensis: וְעִם־זֶה.

5, 19 זָכְרָה־לִּי Sajin cum Kamez chatuph, itaque Lamed raphatum. Vide ad Ps. 45, 5. Job. 32, 10.

Ibid. עַל־הָעָם H. in margine adnotat: ס״א לָעָם.

6, 1 וְלֹא־נוֹתַר cum accentu ultimae in edd. veteribus. Accedunt E 1. 2. H. Solummodo 2 Sam. 17, 12. accentus harum binarum vocum in penultimam retrocessit, teste Masora.

6, 2 בַּכְּפִירִים dupliciter plene in edd. veteribus cum E 3. J. H. ubi recte adnotatur לית. Masora hunc pluralem tantummodo Jer. 2, 15. 51, 38. Ez. 12, 2. Nah. 2, 12 כְּפִרִים scribendum perhibet. Cf. חלופי קריאה.

6, 11 הַאִישׁ He pathachatum utpote interrogativum omnibus in codd. emendatisque libris, ut praecipiunt Masora et Menachem ben-Saruk in Lex. sub אדם. Van der Hooght falso edidit הָאִישׁ.

6, 13 לְמַעַן אִירָא his cum accentibus in edd. veteribus.

6, 14 הַנְּבִאִים sine Jod penultimae. Vide ad Daniel 9, 6.

6, 16 וַיִּרְאוּ Jod methegatum (a v. ירא). Masora praecipit: ד׳ חסר וכל שמואל דכו׳ במ״א. Vide Mas. fin. 36 b.

6, 17 אִגְּרוֹתֵיהֶם dupliciter plene in codd. et veteribus edd.

7, 3 הֵם cum Mercha, quod confirmat F.

7, 10 אָרַח H. adnotat: פתח. Vide ad Ezr. 2, 5.

7, 31 וְעֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם H. adscribit לית. Etiam in Mas. fin. 28. hic locus inter ס״ה זוגין יחידאין recensetur, id quod Norzi praetermisit.

7, 32 בֵּיתְאֵל non makkephandum cum tribus Britannicis. Codices ii qui hoc nomen compositum in unum contrahunt Masoram sequuntur. Vide de hujus nominis scriptione ad Gen. 12, 8. Amos 3, 14. et Praefationem Psalterii p. VII.

7, 33 אַחֵר, F. et H. exhibent אֶחָד. Brixiensis in versu subsequente habet אֶחָד pro אַחֵר. Utrumque socordiae librariorum debetur.

7, 37 בְּנֵי־לֹד makkephatum in codd. sicut Esra 2, 33.

7, 43 לְהוֹדְוָה Kerî: לְהוֹדְיָה (cum Jod). F. J. itemque Britannici לְהוֹדְוָה exhibent sine adnotata Scripti et Legendi diversitate. Cf. Norzi.

7, 48 לְבָנָה cum He sicut Ezr. 2, 45 in codd. omnibusque veteribus edd.

Ibid. שַׂלְמָי cum Sin.

7, 54 בצלות Sic cum Vav in H. addita nota: בצלית קרי. Idem adnotat Masora parva ms. Contra Britannici בצלית in ipso textu habent. Ne offendat te quod in Masora fin. 34. haec vox desideratur in catalogo vocum per Vav scriptorum et per Jod legendorum; ibi enim aliae quoque ejusmodi voces negligenter omissae sunt veluti לְהוֹדְוָה, צְלוֹל, אֲעוֹרְךָ, אחולה.

7, 59 הַצְּבָיִם cum solo uno Jod sicut Ezr. 2, 57. 2 Sam. 2, 18. Masora his locis nullum scriptionis discrimen agnoscit.

7, 62 וְאַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם utrumque cum Vav copulativo in Complut. sicut E 1. 2. 3. F. H. J. addita nota לית. Masora hunc locum refert ad sexaginta quinque זוגין (Mas. fin. 28) h. e. vocabulorum paria per ו copulata et nonnisi semel obvia, vide Delitzschium l. l. p. 35.

7, 68 גְּמַלִּים Ante hunc versum editiones (exceptis Neapolitana 1487 et Bibliis rabbinicis ai. 1526) haecce habent: סוּסֵיהֶם שְׁבַע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה פִּרְדֵיהֶם מָאתַיִם (וְ)אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃. At hic versus deest in D. E 2. J. M. P. R. et omnino plerisque codd. (50 Kennicot. 29 de Rossi), etiam tribus Britannicis, inter quos manus recentior in Orient. 2375 eum in margine adscripsit. Etiam Masora hunc versum ignorat, ut e computatione versuum libri (quorum numerus 685) consequitur. Additamentum est librariorum, qui hunc locum tanquam mancum ex Ezr. 2, 65 supplendum esse arbitrati sunt. Caute Punctator codicis F. hunc versum non interpunxit et uncinis inclusit, in margine adnotans: הרבה שוגים וכותבים זה פסוק

כאן וטועים כי אין שייך כי אם ביחס הראשון ולא בשני וכן הוא בכל ספרים מדויקים. Cf. de simili additamento Jos. 21, 36. Delitzsch l. l. p. 7.

7, 69 וּמִקְצָת Masora adnotat: כלהון קמצין. Vide Dan. 1, 2.

7, 70 דַּרְכְּמוֹנִים cum Vav in edd. veteribus. In H. adnotatur: ב׳ מלאין; adsentit Masora parva ms.

7, 72 וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים Munach et Telischa magnum. Sic recte Brixiensis.

8, 4 וּמִֽישָׁאֵל Ven. 1518. 1521. 1615. Basil. 1536. מִישָׁאֵל sine copula exhibent.

8, 9 הַיּוֹם קָדֹשׁ Asla et Mercha. Sic omnes veteres edd.

8, 10 מַמְתַקִּים Thav raphatum in omnibus emendatis libris. Item Cant. 5, 16 et similiter מַרְבַדִּים Prov. 7, 16. 31, 22. Syllabae primae recte Gaja adjicitur in J.

Ibid. תֵּעָצֵבוּ H. adnotat ב׳ ובענין h. e. bis et in hac quidem pericopa (v. 10. 11). Falso igitur aliquot edd. תֵּעָצְבוּ.

8, 11 וְאַל cum Tiphcha. Sic veteres edd. praeeuntibus codd.

8, 15 וַאֲשֶׁר יַשְׁמִיעוּ Munach et Telischa magnum in J. Recte, quoniam Masora hunc versum septem illis locis adnumerat, ubi ducem Sarka antegreditur servus inusitatus, qui ante se habet Telischa aut Teres (*Dikduke hateamim* §. 21). Id ipsum indicat in H. nota: ז׳ פסוקין בטעם. Itaque ואשר ישמיעו (cum Rebia), ut vulgo editur, Masorae contrarium est atque insuper etiam contextui. Telischa ponendum est sicut in J., quamquam etiam Kadma veasla: ואשר ישמיעו uti in Brixiensi admitti potest.

Ibid. עֲבוֹת cum Vav in omnibus edd. veteribus sicut in E 2. 3. Defective scribitur solummodo Lev. 23, 40. Mas. parva ibi impressa ab hoc loco aliena refertur ad עֲבֹת cum Scheba (Ex. 28, 15), quod bis plene scriptum reperitur: Jes. 5, 18. Ps. 129, 4.

8, 17 בִּן־נּוּן Nun dagessatum in omnibus emendatis libris, vide Leges dagessationis §. 8. in nostra Proverbiorum editione atque Heidenheimium in *Ên hakore* ad Deut. 32, 44.

9, 2 אֲבוֹתֵיהֶם cum Vav. Vide Ezr. 8, 1.

9, 3 רְבִעִית, וּרְבִעִית, sine Jod medio in codd. et edd. veteribus praecipiente Masora. In H. adnotatur: כל כתובים כתיב כן.

9, 4 בָּנִי H. mire: בְּנִי.

9, 5 וּמְרוֹמָם Mem kamezatum in codd. omnibusque veteribus

edd. attestante Abenezra in *Moznajim* 47ᵇ. *Zachoth* 46ᵇ. Accentus est Tiphcha.

9, 7 כַּשְׂדִּים Aliter interpungunt Ven. 1518. 1521: אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים

9, 12 הִנְחִתָם sine Jod medio in E 1. J. H. addita nota: לית וחסר. Idem notat Mas. parva ms.

Ibid. אֲשֶׁר יֵלְכוּ־ Brix. h. l. itemque v. 19: אֲשֶׁר־יֵלְכוּ.

9, 14 וּמִצְווֹת וְחֻקִּים וְתוֹרָה his cum accentibus bene E 1. 2.

9, 15 נָתַתָּ E 1. 2. H. et Mas. parva ms. adnotant כ"ט חסר. Cf. Masora ad Ex. 25, 21.

9, 17 בְּמִרְיָם E 1. hic versum claudit, hosce accentus ponens: וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וַיִּתְּנוּ־רֹאשׁ לָשׁוּב לְעַבְדֻתָם בְּמִרְיָם׃

9, 18 מִמִּצְרָיִם, Brix. Ven. 1518. 1521. 1615. Basil. 1536. Paris. 1544. Nissel. habent מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם sicut E. aliique pauci codd. Major codicum pars, inter hos E 2. 3. F. H. J. M. R. quemadmodum pleraeque edd. atque etiam Concordantiae tuentur lectionem מִמִּצְרים.

9, 20 וּמַנְךָ J. et Brix. habent וּמָנְךָ kamezatum. Cf. *Michlol* 201ᵇ.

9, 23 לַאֲבוֹתֵיהֶם cum Vav. Vide Ezr. 8, 1. Lamed dagessatum est secundum regulam אתי מרחיק, eadem de causa לַּאבתינו v. 36.

9, 27 וּכְרַחֲמֶיךָ cum praepositione כְּ auctore Masora. E contrario v. 31 וּבְרַחֲמֶיךָ cum praepos. בְּ.

Ibid. מוֹשִׁיעִים Vide ad Ob. 21.

9, 29 לְמִצְוֹתֶיךָ In Ven. 1526. editor adscripsit: ס"א אל מצותיך. At H. adnotat ב׳, scil. hic et Ps. 119, 31., ubi eadem nota exstat.

Ibid. סֹרֶרֶת sine Vav in H. cum nota לֿ׳ i. e. hoc uno loco segolatum. Vide ad Prov. 7, 11.

9, 32 וּלְכֹהֲנֵינוּ Masora testatur, hunc versum continere sex vocabula sese excipientia, quae ab eadem litera incipiunt, ita quidem ut duo prima Vav copulativo careant, quattuor reliqua per Vav annectantur (Mas. fin. 62ᵇ. *Ochla* p. 150). Errant igitur E 2. et nonnullae edd. לְכהנינו (sine Vav copul.) scribentes.

10, 10 יֵשׁוּעַ Sic sine copula in E 1. 2. 3. F. H. Br. aeque ac 12, 8

10, 20 נֵיבָי Nun chirekatum in codd.

10, 25 פִּלְחָה cum He in H. Pertinet ad voces solitarias in ה desinentes, teste Mas. fin. 30ᵇ.

10, 29 הַשֹּׁעֲרִים Brixiensis et Ven. 1518. 1521. וְהַשֹּׁעֲרִים cum Vav copul. exhibent.

Ibid. נְשֵׁיהֶם בְּנֵיהֶם Sic h. l., at Jer. 14, 11: נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם, teste Mas. fin. 28.

10, 32 הַמִּקְהוֹת Mem chirekatum teste Kimchio in Lexico.

Ibid. וּמַשָּׁא cum Schin ut Raschi et Kimchi sub נשה perhibent.

10, 34 וְכָל־מְלֶאכֶת בֵּית his cum punctis in omnibus veteribus edd.

10, 35 וְהַגּוֹרָלוֹת dupliciter plene in libris emendatis itemque גּוֹרָלוֹת 11, 1. Haec duo non referuntur ad quattuor defective scribenda, vide Masoram ad Lev. 16, 8.

10, 37 וְצֹאנֵנוּ sine Jod plurali in omnibus edd. veteribus cum E 2. 3. H. ubi accedit nota: לית כתיב כן.

10, 38 הַלְוִיִּם cum Sakeph in Brixiensi ex fide codicum.

Ibid. הַמַּעְשְׂרִים Sin dagessatum, Mem raphatum praeeunte Gaja ad exemplum codicum. Cf. *Dikduke hateamim* §. 34. *Metheg-Setzung* §. 20.

10, 39 הַכֹּהֵן H. adnotat: לית שום בר נש. Hoccine sibi vult, הַכֹּהֵן hoc uno loco nomen proprium esse?

Ibid. בַּעְשֵׂר Ajin cum Scheba quiescente secundum Masoram et *Michlol* 72[b].

Ibid. מַעֲשֵׂר hoc solum cum Ajin chatephato. H. notat: לית רפה. Cf. Norzi ad h. l. et *Meor enajim* ad Lev. 27, 30.

11, 7 בֶּן־קוֹלָיָה cum Asla et Darga quemadmodum וְאֲדֹנִיָּהוּ 2 Chr. 17, 8. Vide ad Jes. 32, 15.

11, 12 עֹשֵׂה in He desinens, itaque singularis. Sic recte Compl. cum E 1. 2. 3. J. Vide 2, 16.

11, 13 אֲחְזַי Brixiensis: אַחְזַי.

11, 17 וְעַבְדָּא in Aleph desinens sicut 1 Reg. 4, 6.

11, 28 וּבְצַקְלַג Zade methegatum, Lamed pathachatum in codd. Solummodo 2 Sam. 1, 1. Lamed extra pausam kamezatum est.

11, 31 מִכְמָשׂ cum Sin et Kamez alterius syllabae in J. Vide ad Jes. 10, 28.

Ibid. וְעַיָּה cum He in Ven. 1518. 1521. Compl. adstipulantibus E 1. 2. 3. F. H. J. quoque parva ms. notat: וְעַיָּה לית וחד (1 Chr. 7, 28) עַיָּה. Cf. Mas. fin. 48[b].

11, 36 וּמִן־הַלְוִיִּם Brixiensis hic Athnach ponit: וּמִן־הַלְוִיִּם uti et E 2.

12, 4 עִדּוֹ Vide Ezr. 6, 14.

12, 8 הַיְּדוֹת Jod dagessatum teste *Michlol* 137^{b}.

12, 10 וְאֶלְיָשִׁיב אֶת־ Sic, non interjecto הוֹלִיד, Neap. Brix. Pisaur. cum E 2. F. H. J. In Mas. parva ms. adnotatur: ואלישיב את יוידע לא נסיב הוליד, ס"א הוליד ולא כן. Cf. Norzi.

12, 14 לִמְלוּכִי Kerî: לִמְלִיכוּ (Jod pro Vav et Vav pro Jod), itaque Chetîb triplex, ita ut haec vox et numerari possit inter ו"ו במצעות תיבותא וקריין יו"ד et inter יו"ד בסוף תיבותא וקריין ו"ו itemque inter מוקדם ומאוחר. Vide Masoram fin. 33^{b}. 34^{a}. 27^{a}.

12, 15 לַחֲרִים plene cum Jod, quod deest 1 Chr. 24, 8. Recte H. qui ad locum Chronicorum adnotat: לית חסר.

Ibid. חֶלְקָי Brixiensis חִלְקָי sicut E 1.

12, 30 וַיִּטַּהֲרוּ Teth pathachatum in J. H. cum nota לית. Vide Ezr. 6, 20.

12, 32 הוֹשַׁעֲיָה Ajin chatephatum in H. Item Jer. 32,1. 43,2. ubi cod. Moguntinus omnesque veteres edd. habent Chateph pathach.

12, 36 מִלְלַי גִּלְלַי Vide *Dikduke hateamim* §. 33. *Michlol* 79^{b}.

Ibid. מָעַי In R. margo continet notam: ס"א מְעַי.

12, 41 אֶלְיוֹעֵינַי cum Jod penultimae in H. J. Sic Brixiensis convenienter Masorae. Vide ad Ezr. 10, 27.

12, 43 יְרוּשָׁלַם מֵרָחוֹק Sic legitur in Br. E 1. 2. H. J. et plerisque codd. Cf. Norzi.

12, 44 לָאוֹצָרוֹת ׀ unum trium earum vocum, quae accentus Asla et Mercha consociatos continent, teste Masora ad Lev. 10, 12. cf. *Dikduke hateamim* §. 21. H. adnotat: ב' ופסק.

Ibid. וְלַמְעַשְּׂרוֹת his cum punctis in H. ad similitudinem formae הַמַּעְבְּרוֹת Jos. 2, 7. Vide *Michlol* 185.

12, 45 וּשְׁלֹמֹה cum Vav. copul. in D. J. et 24 codd. Kennicott. et de Rossi, idque jure Neapolitana recepit. Multi codices (inter hos Britannici tres) שְׁלֹמֹה (sine Vav) exhibent sicuti vulgo editur. At si hoc asyndeton genuina lectio esset, Masora diserte id diceret. Ex ejus silentio apparet, hic sicut alias וּשְׁלֹמֹה traditum esse. Neque enim discrimen facit inter Neh. 12, 45 et 2 Chr. 11, 17.; accedit quod locum Nehemiae non commemorat inter ב' מלין לא נסבין ו"ו (Mas. fin. 27. 28. *Ochla* 30. 252). In F. Masora parva ad 2 Reg. 5, 25 adscribit ח' i. e. octies וּשְׁלֹמֹה exstat: 2 Sam. 5, 14. 1 Reg. 2, 12. 5, 1. 25. 1 Chr. 3, 5. 14, 4. 2 Chr. 11, 17 et eo Nehemiae loco, de quo agimus.

12, 47 נְתִנִים cum Tebir in Brixiensi sicut in J. H. et recte quidem.

13, 1 עַמֹּנִי sine Vav in libris emendatis. Non est in numero quinque plene scribendorum.

13, 2 אֱלֹהֵינוּ הַקְּלָלָה Sic recte in Complut. cum Madrit. 1. 2. E 3. F. H. J., non אֶת־הַקְּלָלָה, quod ex Deut. 23, 6 (cf. Norzi) irrepsit.

13, 5 וּמַעְשַׂר Ajin cum Scheba quiescente, item v. 12.

13, 9 וְהַלְּבֹנָה sine Vav, at 1 Chr. 9, 29 plene. Recte Brixiensis. Cf. Norzi.

13, 11 נֶעֱזָב 3 pr. Ni. desinens in Pathach, teste Masora.

Ibid. וָאֶקְבְּצֵם Kal (non Pi.) in Br. E 2. 3. F. H. J. sicut Ezr. 8, 15. Cf. Norzi. Vide etiam ad Prov. 28, 8.

13, 15 וְעֹמְסִים In Mas. parva ms. notatur: לית וכתיב כמ״ך יפלוגתא. Itaque hujus vocis scriptio controversa erat inter Occidentales et Orientales. Masora, quae textui occidentali inniti solet, tantummodo לַעֹמְשִׂים 4, 11 per Sin scribendum docet, reliquae formae hujus verbi habent Samech. Adstipulatur Kimchi in Lexico sub עמס.

13, 16 וּבִירוּשָׁלָםִ Masora notat: כ״א h. e. semel et vicies obvium (vide Mas. fin. 36[b]). Falso igitur Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521. cum nonnullis codd. בִּירוּשָׁלַםִ. Cf. et Norzi.

13, 22 וּבָאִים cum Paschta in libris emendatis.

13, 24 וּבִלְשׁוֹן Ven. 1518. 1521. Basil. 1536. atque Lombrosus habent וּבַלְּשׁוֹן, quod in E 1. quoque prima manu scriptum deinde in וּבִלְשׁוֹן mutatum est, quae quidem lectio ab omnibus antiquis interpretibus confirmatur.

13, 25 וָאַשְׁבִּעֵם sine Jod. H. itemque Masora parva ms. adnotant: ד׳ חסר בלישנא i. e. hoc ipsum Hiphil quater defective scriptum exstat.

13, 28 וָאַבְרִיחֵהוּ sine Jod in E 1. 2. H. cum nota: לית וחסר, quam Mas. quoque parva ms. exhibet.

13, 30 וְטִהַרְתִּים cum Mem minusculo, vide Mas. fin. 1. *Ochla* No. 84. *Dikduke hateamim* §. 61. Mas. parva ms. notat לית מ״ם זעירא.

II.

חלופי קריאה בספר עורא

Loci libri Ezra consimiles qui facile confunduntur.

Ezr. 2, 1 Primo	וְאֵלֶּה בני המדינה
Neh. 7, 6 Secundo	אֵלֶּה בני המדינה
Ezr. 2, 1 Primo	אשֶׁר הגלָה (תביר)
Neh. 7, 6 Secundo	אשֶׁר הגלָה (זקף)
Ezr. 2, 1 Primo	וישובו לירושלם וִיהודה
Neh. 7, 6 Secundo	וישובו לירושלם וְלִיהודה
Ezr. 2, 2 Primo	אֲשֶׁר בָּאוּ עם זרובבל
Neh. 7, 7 Secundo	הַבָּאִים עם זרובבל
Ezr. 2, 2 Primo	ישוע נחמיה שְׂרָיָה רְעֵלָיָה מרדכי
Neh. 7, 7 Secundo	ישוע נחמיה עֲזַרְיָה רַעַמְיָה נַחֲמָנִי מרדכי
Ezr. 2, 2 Primo	מספָּר בגוי רְחום
Neh. 7, 7 Secundo	מספֶּרֶת בגוי נְחום
Ezr. 2, 3 Primo	מאה שבעים ושנים
Neh. 7, 8 Secundo	מאה וְשבעים ושנים
Ezr. 2, 6 Primo	לבני ישוע יואב
Neh. 7, 11 Secundo	לבני ישוע וְיואב
Ezr. 2, 6 Primo	אלפים שמנה מאות וּשְׁנֵים עשר
Neh. 7, 11 Secundo	אלפים ושמנה מאות שְׁמֹנָה עשר
Ezr. 2, 8 Primo	תְּשַׁע מאות וְארבעים וחמשה
Neh. 7, 13 Secundo	שְׁמֹנֶה מאות ארבעים וחמשה
Ezr. 2, 10 Primo	בני בָנִי שש מאות ארבעים וּשְׁנָיִם
Neh. 7, 15 Secundo	בני בִנּוּי שש מאות ארבעים וּשְׁמֹנָה
Ezr. 2, 11 Primo	שש מאות עשרים וּשְׁלֹשָׁה
Neh. 7, 16 Secundo	שש מאות עשרים וּשְׁמֹנָה
Ezr. 2, 12 Primo	עזגד אֶלֶף מָאתַיִם עשרים ושנים
Neh. 7, 17 Secundo	עזגד אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאות עשרים ושנים

Ezr. 2, 13 Primo	אדניקם שש מאות ששים וְשִׁשָּׁה
Neh. 7, 18 Secundo	אדניקם שש מאות ששים וְשִׁבְעָה
Ezr. 2, 14 Primo	בגוי אלפים חֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה
Neh. 7, 19 Secundo	בגוי אלפים שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה
Ezr. 2, 15 Primo	עדין אַרְבַּע מאות חמשים וְאַרְבָּעָה
Neh. 7, 20 Secundo	עדין שֵׁשׁ מאות חמשים וַחֲמִשָּׁה
Ezr. 2, 16 Primo	בני אטר לִיחִזקיה
Neh. 7, 21 Secundo	בני אטר לְחִזקיה
Ezr. 2, 18 Primo	מאה וּשְׁנים עשר
Neh. 7, 24 Secundo	מאה שְׁנים עשר
Ezr. 2, 20 Primo	בני גִבָּר תשעים וחמשה
Neh. 7, 25 Secundo	בני גִבְעוֹן תשעים וחמשה
Ezr. 2, 24 Primo	בְּנֵי עזמות
Neh. 7, 28 Secundo	אַנְשֵׁי בֵית עזמות
Ezr. 2, 25 Primo	בְּנֵי קרית עָרים
Neh. 7, 29 Secundo	אַנְשֵׁי קרית יְעָרים
Ezr. 2, 25 Primo	שבע מאות וְאַרבעים ושלשה
Neh. 7, 29 Secundo	שבע מאות אַרבעִים ושלשה
Ezr. 2, 26 Primo	בְּנֵי הרמה
Neh. 7, 30 Secundo	אַנְשֵׁי הרמה
Ezr. 2, 27 Primo	מאה עשרים ושנים
Neh. 7, 31 Secundo	מאה וְעשרים ושנים
Ezr. 2, 28 Primo	מָאתַיִם עשרים ושלשה
Neh. 7, 32 Secundo	מֵאָה עשרים ושלשה
Ezr. 2, 29 Primo	בְּנֵי נבו
Neh. 7, 33 Secundo	אַנְשֵׁי נבו אַחֵר
Ezr. 2, 33 Primo	ואונו שבע מאות עֶשרים וַחֲמִשָּׁה
Neh. 7, 37 Secundo	ואונו שבע מאות וְעֶשרים וְאֶחָד
Ezr. 2, 35 Primo	שלשת אלפים וְשֵׁשׁ מאות ושלשים
Neh. 7, 38 Secundo	שלשת אלפים תְּשַׁע מאות ושלשים
Ezr. 2, 39 Primo	בני חרם אלף וְשִׁבעה עשר
Neh. 7, 42 Secundo	בני חרם אלף שִׁבעה עשר

הַלְוִים בְּנֵי יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי הוֹדַוְיָה Ezr. 2, 40 Primo
הַלְוִים בְּנֵי יֵשׁוּעַ לְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי לְהוֹדְוָה Neh. 7, 43 Secundo
אסף מאה עֶשְׂרִים ושמנה Ezr. 2, 41 Primo
אסף מאה אַרְבָּעִים ושמנה Neh. 7, 44 Secundo
בְּנֵי השערים בני Ezr. 2, 42 Primo
השערים בני Neh. 7, 45 Secundo
שבי הַכֹּל מאה שלשים וְתִשְׁעָה Ezr. 2, 42 Primo
שבי מאה שלשים וּשְׁמֹנָה Neh. 7, 45 Secundo
בני קרס בני סִיעֲהָא Ezr. 2, 44 Primo
בני קירס בני סִיעָא Neh. 7, 47 Secundo
בני חגבה בני עַקּוּב׃ (ס״פ) Ezr. 2, 45 Primo
בני חגבה בני שַׁלְמָי׃ (ס״פ) Neh. 7, 48 Secundo
בני נְפוּסִים Ezr. 2, 50 Primo
בני נְפִישְׁסִים Neh. 7, 52 Secundo
בני בצלוּת Ezr. 2, 51 Primo
בני בצְלִית. וסמן לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי (Ps. 81, 14.). Neh. 7, 54 Secundo
בני הַסֹּפֶרֶת בני פרוּדא Ezr. 2, 54 Primo
בני סֹפֶרֶת בני פְרִידא Neh. 7, 57 Secundo
בני אָמִי Ezr. 2, 57 Primo
בני אָמוֹן Neh. 7, 59 Secundo
כרוב אַדָּן אִמֵּר Ezr. 2, 59 Primo
כרוב אַדּוֹן וְאִמֵּר Neh. 7, 61 Secundo
שש מאות חֲמִשִּׁים ושנים Ezr. 2, 60 Primo
שש מאות אַרְבָּעִים ושנים Neh. 7, 62 Secundo
וּמִבְּנֵי הכהנים בני Ezr. 2, 61 Primo
וּמִן הכהנים בני Neh. 7, 63 Secundo
ולא נמצָאוּ ויגאלו Ezr. 2, 62 Primo
ולא נמצָא ויגאלו Neh. 7, 64 Secundo
עד עמד כֹּהֵן לאורים וּלְתמים Ezr. 2, 63 Primo
עד עמד הַכֹּהֵן לאורים וְתמים Neh. 7, 65 Secundo
אלפים שלש מאות שִׁשִּׁים Ezr. 2, 64 Primo
אלפים שלש מאות וְשִׁשִּׁים Neh. 7, 66 Secundo

Ezr. 2, 65 Primo	משררים ומשררות מאתָים׃ סוף פסוק
Neh. 7, 67 Secundo	משררים ומשררות מאתַים וְאַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃
Ezr. 2, 67 Primo	גמלֵיהֶם ארבע
Neh. 7, 68 Secundo	גמלִים ארבע
Ezr. 2, 70 Primo	וישבו הכהנים וֹהלוים, תלשא.
Neh. 7, 72 Secundo	וישבו הכהנים והלוים, פזר.
Ezr. 2, 70 Primo et 3, 1	וּמִן הָעָם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשּׁוֹעֲרִים והנתינים בְּעָרֵיהֶם וכל ישראל בְּעָרֵיהֶם׃ (סוף פסוק) ויגע החדש השביעי ובני ישראל בֶּעָרִים (אתנח).
Neh. 7, 12 Secundo	וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וּמִן הָעָם והנתינים וכל ישראל בְּעָרֵיהֶם (אתנחתא) ויגע החדש השביעי ובני ישראל בְּעָרֵיהֶם׃ (סוף פסוק).
Ezr. 3, 1 Primo	ויאספו העם כאיש אחד אל יְרוּשָׁלִָם
Neh. 8, 1 Secundo	ויאספו כָל־העם כאיש אחד אל הָרְחוֹב
Ezr. 4, 8 Primo	רחום בעל טעם
„ 4, 9 Secundo	אֱדַיִן רחום בעל טעם
„ 4, 10 Primo et 11 Secundo	עבר נהרה וּכְעֶנֶת
„ 4, 17 Tertio	עבר נהרה שְׁלָם וּכְעֶת
„ 4, 13 Primo et 7, 24 Tertio	מִנדה בלו והלך
„ 4, 20 Secundo	וּמִנדה בלו והלך
„ 5, 2 Primo	למבנא בית אלהא דִי בִירוּשְׁלֶם
„ 5, 17 Secundo	למבנא בית אלהא דֵךְ בִּירוּשְׁלֶם
„ 6, 8 Tertio	למבנא בית אלהא דֵךְ
„ 5, 3 Primo	פחת עבר נהרה וּשְׁתַר בוזני וּכְנָוָתְהוֹן
„ 5, 6 Secundo	פחת עבר נהרה וּשְׁתַר בוזני וּכְנָוָתֵהּ
„ 6, 6 Tertio et 6, 13 Quarto	פחת עבר נהרה שְׁתַר בוזני וּכְנָוָתְהוֹן
„ 5, 3 Primo	ביתא דנה לִבְּנֵא
„ 5, 9 Secundo	ביתא דנה לְמִבְנְיָה

ואף מאנַיָּא די בית אלהא	Ezr. 5, 14 Primo
ואף מאנֵי בית אלהא	„ 6, 5 Secundo
וְדִכרין וְאִמרין	„ 6, 9 Primo
דִּכרין אִמרין	„ 7, 17 Secundo
כִּי הִטהרו הכהנים והלוים	„ 6, 20 Primo
וַיִּטהרו הכהנים והלוים	Neh. 12, 30 Secundo
מן טעם אלה יִשְׂרָאֵל	Ezr. 6, 14 Primo
מן טעם אלה שְׁמַיָּא	„ 7, 23 Secundo
וָאֵשְׁבָה משומם	„ 9, 3 Primo
וַאֲנִי יֹשֵׁב משומם	„ 9, 4 Secundo
יתנו לִי עַל פחוות עבר הנהר	Neh. 2, 7 Primo
ואבוא אֶל פחוות עבר הנהר	„ 2, 9 Secundo
המה קִדְּשׁוּהוּ	„ 3, 1 Primo
המה קֵרוּהוּ	„ {3, 3 Secundo 3, 6 et Tertio
המה בָנוּהוּ	„ 3, 13 Quarto
ויהי כאשר שמעו אויבינו	„ 4, 9 Primo
ויהי כאשר שמעו כָּל־אויבינו	„ 6, 16 Secundo
וחצים מחזיקים וְהָרמחים	„ 4, 10 Primo
וחצים מחזיקים בָּרמחים	„ 4, 15 Secundo
חנן פלאיה	„ 8, 7 Primo
פלאיה חנן	„ 10, 11 Secundo
והלוים מְבינים את העם	„ 8, 7 Primo
והלוים הַמְבינים את העם	„ 8, 9 Secundo
ישוע וּבָני קַדמיאל	„ 9, 4 Primo
ישוע וְקַדמיאל בָּני	„ 9, 5 Secundo
אש לילה	„ 9, 12 Primo
הָאש בְּלילה	„ 9, 19 Secundo
אֶת הדרך אשר ילכו בה	„ 9, 12 Primo
וְאֶת הדרך אשר ילכו בה	„ 9, 19 Secundo
וּבְרחמיך הרבים תתן (כ״ף)	„ 9, 27 Primo
וּבְרחמיך הרבים לא עשיתם (בי״ת)	„ 9, 31 Secundo

ושאר הָעָם הכהנים	Neh. 10, 29	Primo
ושאר יִשְׂרָאֵל הכהנים	„ 11, 20	Secundo
את המנחה הַלְּבוֹנָה	„ 13, 5	Primo
את המנחה וְהַלְּבֹנָה	„ 13, 9	Secundo
וּמַעשר הדגן הַתירוש והיצהר	„ 13, 5	Primo
מַעשר הדגן וְהַתירוש והיצהר	„ 13, 12	Secundo

III.

חלופי ספר עזרא

שבין בני מערבאי ובין בני מדנחאי.

Scripturae libri Ezrae inter scholas Occidentales et Orientales controversae.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
בַּעצת כתיב כַּעֲצַת קרי [1]	בְּעֲצַת	Ezr. 10, 3.
מִמֵּנּוֹ, רפי [2]	מִמֶּנּוּ, דגש	„ 10, 14.
יִשְׁאָל כתיב וּשְׁאָל קרי [3]	וּשְׁאָל	„ 10, 29.
אֶל עונם [4]	עַל עונם	Neh. 3, 37.
בכפירים כתיב בכפָרים קרי [5]	בַּכְּפִירִים כתיב וקרי	„ 6, 2.
והעמֵד חסר יו״ד	והעמֵיד מלא י״וד	„ 7, 3.

---

[1] Sic eos differre recte perhibet F.

[2] Vide ad Iob 21, 14.

[3] Ex P. ubi Mas. magna ait: למערב׳ ישוב ושאל כת׳ וכן קרי, למדנח׳ ישוב ישאל כת׳ ושאל קרי.

[4] Sic recte Cod. Sappir, ubi Masora sic se habet: למע׳ ואל תכס על, למד׳ אל עונם item in F. Quae Mas. magna ad h. l. exhibet a librario mutilata sunt atque ita restitui oportet: סמן, מערבא׳ עַל עונם, למדנחאי אֶל עונם; ונהרדעי אמרי אַל תכס על עונם, וסוראי אמרי וְאַל תכס על עונם.

[5] Sic in A. F. S. Orientales hoc vocabulum legunt sicut Cant. 7, 12 tanquam pluralem nominis כָּפָר vel, uti ex arabico *kaphr*, assyriaco *kapr* concluseris, כֶּפֶר. Cf. Delitzschii *Complutensische Varianten* p. 34.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
בנוי כתיב, בָּנִי קרי [1]	בִּנּוּי כתיב וקרי	Neh. 7, 15.
וישתחו כתיב, וישתחוּ קרי [2]	וַיִּשְׁתַּחֲווּ	„ 8, 6.
נָתַתָּה מלא ה״י [3]	נָתַתָּ	„ 9, 15.
נָתַתָּה מלא ה״י	נָתַתָּ	„ 9, 20.
מיכיה כתיב, מִיכָה קרי	מִיכָיָה	„ 12, 35.
נתנה כתיב, נִתְּנוּ קרי	נִתָּנָה	„ 13, 10.
וְעֹמְשִׂים בסי״ן [4]	וְעֹמְסִים בס״מך	„ 13, 15.

IV.

חלופי נקוד של ספר עזרא בין בן אשר ובין בן נפתלי

Loci libri Ezrae Ben-Ascher et Ben-Naphtali diversae punctis signati[5].

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת [6]	מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרֲרוֹת	Ezr. 2, 65.
וּמִן־הָעָם	וּמִן־הָעָם	„ 2, 70.

[1] Ex F. Itaque Orientales hoc quoque loco בָּנִי legunt sicut Ezr. 2, 10. Masora stat a partibus Occidentalium (Mas. fin. 17[b]).

[2] Masora hanc vocem non refert inter octodecim litera Vav in fine carentes (Mas. fin. 27. *Ochla* 119), hic quoque textui occidentali innixa.

[3] Teste Mas. magna ad Ex. 40, 7.

[4] Vide Argumenta.

[5] Differentias hoc in indice relatas omnes excerpsimus e libro masoretico et grammatico eoque inedito *Adath dibburim*, de quo agit Praefatio ad Psalmos p. VI. Index in Bibliis rabbinicis editus adeo imperfectus est, ut ex Ezra nullam, e Nehemia solam unam lectionis varietatem 12, 44 adducat.

[6] Ita etiam Neh. 7, 67. Ben-Naphtali Scheba simplex ponit, non Chateph-Pathach. Vide Ps. 34, 4.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
הַֽמַּעֲלֶ֥ה	הַמַּעֲלֶ֥ה	Ezr. 4, 2.
וּֽמְבַהֲלִ֥ים	וּמְבַהֲלִ֥ים	„ 4, 4.
לְפָֽלְחַ֖ן [1]	לְפָלְחָ֖ן	„ 7, 19.
יִֽשְׁאֲלֶ֣נְכ֑וֹן	יִשְׁאֲלֶ֣נְכ֑וֹן	„ 7, 21.
לְכָל יָֽדְעֵ֖י	לְכָל־יָֽדְעֵ֖י	„ 7, 25.
הִֽטָּה־חֶ֗סֶד [2]	הִטָּה־חֶ֗סֶד	„ 7, 28.
וְיֽוֹעֲצָ֔יו געיא	וְיוֹעֲצָ֔יו בשופר	*ibid.*
שֵֽׁשׁ מֵא֨וֹת	שֵׁשׁ־מֵא֨וֹת	„ 8, 26.
כָּֽל־הַמִּשְׁקָ֖ל	כָּל־הַמִּשְׁקָ֖ל	„ 8, 34.
כִּ֣י עֲוֺֽנֹתֵ֤ינוּ [3]	כִּ֣י־עֲוֺנֹתֵ֤ינוּ	„ 9, 6.
וַיֵּ֥ט עָלֵ֛ינוּ	וַיֵּֽט־עָלֵ֛ינוּ	„ 9, 8.
וּמִן־הַֽמְשֹׁרְרִ֖ים [4]	וּמִן־הַֽמְשֹׁרְרִ֖ים	„ 10, 24.
וּמִֽיִּשְׂרָאֵ֑ל	וּמִיִּשְׂרָאֵ֑ל	„ 10, 25.
וְיִזִּיָּ֤ה [5]	וְיִזִּיָּ֤ה	*ibid.*
אֲשֶׁר־נִשְׁאֲר֖וּ	אֲשֶׁר־נִשְׁאֲר֖וּ	Neh. 4, 2.
וָֽאֱהִ֥י צָ֛ם	וָאֱהִֽי־צָ֛ם	„ 1, 4.
מַהֲלָֽכְךָ֖	מַֽהֲלָכְךָ֖	„ 2, 6.
וַיִּתְפַּלְל֣וּנוּ [6]	וַיִּתְפַּלְל֣וּנוּ	„ 3, 15.
וְנִֽוָּעֲדָ֞ה	וְנִוָּֽעֲדָ֞ה	„ 6, 2.
וַֽיִּקְרְא֣וּ	וַיִּקְרְא֣וּ	„ 8, 8.
וַֽיַּעֲשׂ֣וּ	וַיַּעֲשׂ֣וּ	„ 8, 17.
מִֽן־הַשְּׁבִ֣י ׀	מִן־הַשְּׁבִ֣י ׀	„ 8, 17.

[1] Vide Argumenta.

[2] Etiam in Cod. S. hujus differentiae mentio fit.

[3] J. recte sic interpungit ut Ben-Ascher praecipit. Editiones accentuationem Naphtaliticam recipientes a via aberrunt.

[4] Sic ubique in hoc vocabulo discedunt veluti 7, 1. 44. 72. 10, 29. Ezr. 2, 70. al. Vide supra Ezr. 2, 65. Ben-Naphtali Mem participiale dagessat, id quod cognoscitur e variis lectionibus Ex. 6, 27. Jos. 6, 23. 2 Chr. 5, 13. Vide etiam ad Ps. 69, 21.

[5] Item 12, 12. 34. 42. Vide ad Gen. 27, 28.

[6] Similiter discordant in ויתהֲלְלוּ Ps. 64, 11. יְהַֽלְלוּהוּ 69, 35. Vide ibi.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
הַכְּנַעֲנִי	הַכְּנַעֲנִי	Neh. 9, 8.
מְלֵאִים־כָּל־טוּב [1]	מְלֵאִים־כָּל־טוּב	„ 9, 25.
וּכְרַחֲמֶיךָ	וּכְרַחֲמֶיךָ	„ 9, 27.
וַיִּתְּנוּ	וַיִּתְּנוּ	„ 9, 29.
וּבְרַחֲמֶיךָ	וּבְרַחֲמֶיךָ	„ 9, 31.
וְכָל־הַנִּבְדָּל	וְכָל־הַנִּבְדָּל	„ 10, 29.
לַמּוֹעֲדִים [2]	לַמּוֹעֲדִים	„ 10, 34.
הַמְשָׁרְתִים [3]	הַמְשָׁרְתִים	„ 10, 37.
וַיְבָרְכוּ [4]	וַיְבָרְכוּ	„ 11, 2.
בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל [5]	בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל	„ 11, 24.
לְיִרְמְיָה	לְיִרְמְיָה	„ 12, 12.
הוֹשַׁעְיָה [6]	הוֹשַׁעְיָה	„ 12, 32.
וְיִרְמְיָה	וְיִרְמְיָה	„ 12, 34.
וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה [7]	וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה	„ 12, 36.
וְיִזְרַחְיָה	וְיִזְרַחְיָה	„ 12, 42.
לָאוֹצָרוֹת [8]	לָאוֹצָרוֹת ׀	„ 12, 44.
בִיהוּדָה [9]	בִיהוּדָה ׀	„ 13, 15.
וָאֲקַלְלֵם [10]	וָאֲקַלְלֵם	„ 13, 45.
אִם־תִּתְּנוּ	אִם־תִּתְּנוּ	„ 13, 25.
וַיִּתְּנֵהוּ	וַיִּתְּנֵהוּ	„ 13, 26.

[1] Vide ad Gen. 45, 15.

[2] Cf. *Metheg-Setzung* §. 26.

[3] Vide ad Ezr. 10, 24.

[4] Similiter Jos. 14, 13. 22, 7. 2 Sam. 13, 25. Vide ad Ps. 34, 1.

[5] Praeterea haec lectionis diversitas reperitur: (25, 11) וביקבצאל וחצריה דגש, וביקבצאל רפי, unde concluseris, Ben-Naphtali וביקבצְאל (sicut ארבְאל, יזרעְאל) cum Aleph quiescente legisse.

[6] Vide Argumenta.

[7] Cf. *Metheg-Setzung* §. 39.

[8] Ben-Naphtali neque duos accentus neque Pasek, sed solum Munach ponit. Vide *Dikduke hateamim* §. 21. Cf. Argumenta et Masoram ad Lev. 10, 12.

[9] Ben-Naphtali Pasek repudiat.

[10] Vide ad 3, 15.

V.

פתחין באתנח וסוף פסוק בספר עזרא

Loci libri Ezrae vocalem non productam in pausa retinentes.

Ezr. 4,10.	עבר נהרה וכעֶנֶת
„ 4,11.	וחברו
„ 4,15.	קריתא דך החרבַת
„ 4,17.	שלם וכעֶת
„ 4,19.	מתעבד בַהּ
„ 5,4.	די דנה בנינא בנְיָן
„ 5,11.	התיבונא לממַר
„ 6,4.	די אע חֲדַת
„ 6,13.	אספרנא עבַדו
„ 7,12.	גמיר וכעֶנֶת
„ 7,15.	ולהיבלה כסף ודהַב
„ 7,18.	ודהבה למעבַד
Ezr. 7,20.	די יפל לך למנתַן
„ 7,22.	ומלח די לא כתַב
„ 10,1.	בכו העם הרבה בֶכֶה
„ 10,23.	יהודה ואליעֶזר
Neh. 2,16.	עד כן לא הגַדתי
„ 5,14.	לחם הפחה לא אכַלתי
„ 6,3.	ולא אוכל לרֶדת
„ 6,18.	לשכניה בן ארַח
„ 13,16.	דאג וכל מֶכר

VI.

פסקתא בספר עזרא י"ז, וסמנהון:

Loci libri Ezrae lineola Pasek notati.

Ezr. 6,9.	ואמרין ׀ לעלון ׀ לאלה, ב׳ בו
ibid.	יום ׀ ביום
„ 7,17.	תורין ׀ דכרין
„ 10,9.	ובנימן ׀ ירושלם
Neh. 2,12.	ואנשים ׀ מעט
„ 2,13.	הם ׀ פרוצים
„ 8,6.	אמן ׀ אמן
„ 8,7.	ושרביה ׀ ימין
Neh. 8,7.	שבתי ׀ הודיה
„ 8,9.	הכהן ׀ הספר
„ 8,17.	השבי ׀ סכות
„ 8,18.	יום ׀ ביום
„ 11,33.	חצור ׀ רמה
„ 12,44.	לאוצרות ׀ לתרומות
„ 13,15.	ביהודה ׀ דרכים
ibid.	גתות ׀ בשבת

VII.

סדרים בספר עזרא י׳ וסמניהון:

Sectiones libri Ezrae masoreticae.

Ezr. 1, 1.	ובשנת אחת לכורש
„ 4, 1.	וישמעו צרי יהודה
„ 6, 19.	ויעשו בני הגולה את הפסח
„ 8, 35.	הבאים מהשבי בני הגולה
Neh. 2, 1.	ויהי בחדש ניסן שנת
„ 4, 1.	ויהי כאשר שמע סנבלט
„ 6, 16.	ויהי כאשר שמעו כל אויבינו
„ 8, 10.	ויאמר להם לכו אכלו
„ 10, 1.	ובכל זאת אנחנו כרתים
„ 12, 27.	ובחנכת חומת ירושלם

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. *Varietas scriptionis et lectionis* (כתיב וקרי).

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
Ezr. 2, 1. נבוכדנצור (h. e. נְבוּכַדְנֶצּוֹר*)	נְבוּכַדְנֶצַּר
„ 2, 46. שמלי (h. e. שַׁמְלַי)	שַׁלְמַי
„ 2, 50. נפיסים (h. e. נְפִיסִים)	נְפוּסִים
„ 3, 30. מכונתו (h. e. מְכוֹנָתוֹ)	מְכוֹנֹתָיו
„ *ibid.* ויעל (h. e. וַיַּעַל)	וַיַּעֲלוּ
„ 4, 2. וְלֹא (cum Aleph)	וְלוֹ cum Vav

* Forma principalis est *Nabu-kudurri-uṣur*, vide de significatione quae Fridericus Delitzsch observavit in Muerdterii *Kurzgefasste Geschichte Babyloniens und Assyriens* (1882) p. 279.

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
Ezr. 4, 4. ומבלהים (h. e. וּמְבַלְּהִים, cf. בַּלָּהָה Jes. 17, 14)	וּמְבַהֲלִים
„ 4, 7. כנותו (h. e. כְּנָוָתוֹ)	כְּנָוֺתָיו
„ 4, 9. דהוא (h. e. דֶּהָוֶא)	דֶּהָיֵא
„ 4, 12. ובאישתא (h. e. וּבְאִישְׁתָּא)	וּבִישְׁתָּא
„ *ibid.* ושורי אשכללו (h. e. וְשׁוּרֵי אַשְׁכְּלִלוּ)	וְשׁוּרַיָּא שַׁכְלִלוּ
„ 5, 1. 6. 14. נביאה (h. e. נְבִיאָה)	נְבִיָּא
„ 5, 12. כסדיא (h. e. כַּסְדָּיָא)	כַּסְדָּאָה
„ 5, 15. אלה (h. e. אֵלֶּה)	אֵל
„ 6, 16. 18. „ 7, 13. 24. } ולויא (h. e. וְלֵוָיֵא)	וְלֵוָאֵי
„ 6, 17. לחטיא (h. e. לְחַטָּיָא)	לְחַטָּאָה
„ 7, 25. ואנתה (h. e. וְאַנְתָּה)	וְאַנְתְּ
„ *ibid.* דאנין (h. e. דָּאֲנִין)	דָּיְנִין
„ 7, 26. לשרשו (h. e. לִשְׁרֹשׁוּ)	לִשְׁרֹשִׁי
„ 8, 14. וזבוד (h. e. וְזָבוּד, cf. 1 Reg. 4, 5)	וְזַכּוּר
„ 8, 17. ואוצאה (h. e. וָאוֹצִאָה)	וָאֲצַוֶּה
„ *ibid.* הנתונים (h. e. הַנְּתוּנִים)	הַנְּתִינִים
„ 8, 25. ואשקולה (h. e. וָאֶשְׁקוֹלָה)	וָאֶשְׁקֳלָה
„ 10, 2. עולם (h. e. עוֹלָם)	עֵילָם
„ 10, 12. כדבריך (h. e. כִּדְבָרֶיךָ)	כִּדְבָרְךָ
„ 10, 29. ירמות (h. e. יְרָמוֹת)	וְרָמוֹת
„ 10, 35. כלוהי (h. e. כְּלוּהִי)	כְּלוּהוּ
„ 10, 36. ויעשו (h. e. וַיַּעֲשׂוֹ)	וְיַעֲשָׂי
„ 10, 43. ידו (h. e. יַדּוֹ)	יַדַּי
„ 10, 44. נשאי (h. e. נֹשְׂאֵי)	נָשְׂאוּ
Neh. 2, 13. המפרוצים (h. e. הַמְּפֹרוֹצִים ?)	הֵם פְּרוּצִים
„ 3, 15. ויעמידו (h. e. וַיַּעֲמִידוּ)	וַיַּעֲמִיד
„ 3, 20. זבי (h. e. זַבַּי, cf. Ezr. 10, 28)	זַכַּי
„ 3, 30. 31. אחרי (h. e. אַחֲרַי)	אַחֲרָיו
„ 4, 7. בצחחיים (h. e. בַּצְּחָחִיִּים)	בַּצְּחִיחִים

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
Neh. 4, 9. ונשוב (h. e. וַנָּשׁוּב)	וַנָּשָׁב
„ 5, 7. נשאים (h. e. נְשָׂאִים)	נָשִׁים
„ 5, 9. ויאמר (h. e. וַיֹּאמַר)	וָאֹמַר
„ 6, 8. בודאם (h. e. בּוֹדְאָם)	בּוֹדָם
„ 7, 3. ויאמר (h. e. וַיֹּאמֶר)	וָאֹמַר
„ 7, 43. להודוה (h. e. לְהוֹדְוָה)	לְהוֹדְיָה
„ 7, 52. נפושסים (h. e. נְפוּשְׁסִים)	נְפִישְׁסִים
„ 7, 54. בצלות (h. e. בַּצְלוּת, cf. Ezr. 2, 52.)	בַּצְלִית
„ 9, 6. את (h. e. אַתָּ, sine He)	אַתָּה
„ 9, 17. וחסד (h. e. וְחָסֹד ?)	חֶסֶד
„ 10, 20. נובי (h. e. נוּבָי)	נֵיבָי
„ 11, 17. ידיתון (h. e. יְדִיתוּן, cf. 1 Chr. 16, 38.)	יְדוּתוּן
„ 12, 9. ועני (h. e. וְעֻנּוֹ)	וְעֻנִּי
„ 12, 14. למלוכי (h. e. לִמְלוּכִי)	לִמְלִיכוּ
„ 12, 16. לעדיא (h. e. לַעֲדָיָא, cf. 11, 15.)	לְעִדּוֹ
„ 12. 38. למואל (h. e. לְמוּאֵל)	לְמוֹל
„ 12, 46. ראש (h. e. רֹאשׁ)	רָאשֵׁי
„ 13, 23. אשדודיות (h. e. אַשְׁדּוֹדִיּוֹת)	אַשְׁדֳּדִיּוֹת
„ *ibid.* עמוניות (h. e. עַמּוֹנִיּוֹת)	עַמֳּנִיּוֹת

B. *Notae masoreticae.*

א׳ דְּגוּשָׁה Aleph dagessatum. Ezr. 8, 18.

א׳ נָחָה Aleph quiescens. Neh. 6, 8. 13, 16.

א׳ נֶעְלָם Aleph occultum (non legendum). Ezr. 4, 12.

ב׳ טְעָמִים duo accentus. Ezr. 4, 2. Neh. 12, 44.

בְּמִקְצָת סְפָרִים יֶשׁ־פֹּה עוֹד הַפָּסוּק ····· וּבְכָל סְפָרִים מְדֻיָּקִים אֵינֶנּוּ In nonnullis libris hoc loco additus est versus ····· sed in omnibus libris emendatis abest. Neh. 7, 68.

דָּגֵשׁ אַחַר שׁוּרֶק Dagesch post Schurek. Neh. 11, 15.

חָסֵר א׳ Deficiens Aleph. Neh. 3, 5.

חֲצִי הַסֵּפֶר Medius versuum libri. Neh. 3, 32.

יַתִּיר א׳ Abundans Aleph. Ezr. 6, 15. Neh. 5, 7. 12, 38.

יַתִּיר ה׳ Abundans He. Ezr. 5, 1. 15. 6, 14. 7, 25.

יַתִּיר ו׳ Abundans Vav. Ezr. 2, 1. 8, 25. Neh. 4, 9. 9, 17. 13, 23.

יַתִּיר י׳ Abundans Jod. Ezr. 4, 11. 7, 18. 10, 12. Neh. 5, 9. 7, 3.

ל׳ בְּצֵרֵי Lamed cum Zere. Neh. 13, 21.

ם׳ זְעֵירָא Mem finale minusculum. Neh. 13, 30.

מִכְּלַרַע cum tono in ultima. Ezr. 6, 9.

סֶגוֹל בְּאֶתְנַחְתָּא Segol apud Athnach. Neh. 13, 16.

סֶגוֹל בְּלֹא מַקֵּף Segol sine Makkeph. Neh. 6, 18.

פַּתַח בְּאֶתְנַחְתָּא Pathach apud Athnach. Ezr. 5, 11. 6, 4. 13. 7, 15. 18. 20. Neh. 6, 18.

פַּתַח בס״פ (בְּסוֹף פָּסוּק) Pathach in fine versus Ezr. 4, 19. 5, 4. 7, 22. Neh. 2, 16. 5, 14.

קָמֵץ בְּזָקֵף Kamez (pausale) apud Sakeph. Ezr. 1, 9. 2, 21. 26. 28. Neh. 1, 3. 6, 11. 7, 30. 32. 9, 26. 27.

קָמֵץ בְּטִפְחָא Kamez (pausale) apud Tiphcha. Neh. 13, 20.

קָמֵץ בְּפַשְׁטָא Kamez (pausale) apud Paschta. Ezr. 10, 13.

ר׳ דְּגוּשָׁה Resch dagessatum. Ezr. 9, 6.

C. *Clausula masoretica.*

Macte esto! Summa versuum libri Ezrae (et Nehemiae) est sexcenti et octoginta et quinque, signum תִּרְפֶּה (ת = 400, ר = 200, פ = 80, ה = 5); medius versuum est Neh. 3, 32. Sectiones libri sunt decem, signum גָּבֹהַ (ג = 3, ב = 2, ה = 5). Loci pasekati ejus sunt septendecim, signum טוב (ט = 9, ו = 6, ב = 2). Anni libri a primo anno Cyri regis Persarum ad annum tricesimum secundum Artaxerxis regis quinquaginta unusque anni.

חֲזָק. סְכוּם הַפְּסוּקִים שֶׁל־סֵפֶר עֶזְרָא שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה, וְסִמָּן תִּרְפֶּה, וְחֶצְיָו וּבֵין עֲלִיַּת הַפִּנָּה׃ וּסְדָרָיו עֲשָׂרָה, וְסִמָּן גָּבֹהַ׃ וּפִסְקָתוֹתָיו שְׁבַע עֶשְׂרֵה, וְסִמָּן טוֹב׃ שְׁנוֹת הַסֵּפֶר, מִן שְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס עַד שְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ חֲמִשִּׁים וְאַחַת שָׁנָה׃

Summa versuum omnium Hagiographorum octo milia et sexaginta et quattuor, signum חָסֶד (ח=8, ס=60, ד=4). Medius versuum Hagiographorum Ps. 130, 3. Quadrans primus Hagiographorum Ps. 20, 10. quadrans ultimus Prov. 25, 13.

Summa omnium versuum totius Scripturae viginti tres milia et ducenti et tres, medius eorum Jer. 6, 7.

Summa sectionum omnium Hagiographorum octoginta et novem, signum יַעֲזֹב (י=10, ע=70, ז=7, ב=2). Et summa sectionum totius Scripturae quadringenti quadraginta et sex, signum תַּמּוּ (ת=400, מ=40, ו=6).

סְכוּם הַפְּסוּקִים שֶׁל־כָּל־כְּתוּבִים שְׁמֹנַת אֲלָפִים וְשִׁשִּׁים וְאַרְבָּעָה, וְסִמָּן חָסֶד׃ חֲצִי הַכְּתוּבִים אִם־עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ. רְבִיעִית רִאשׁוֹנָה שֶׁל־כְּתוּבִים יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ. רְבִיעִית אַחֲרוֹנָה כְּצִנַּת שֶׁלֶג בְּיוֹם קָצִיר׃

סְכוּם כָּל־הַפְּסוּקִים שֶׁל־כָּל־הַמִּקְרָא שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וּמָאתַיִם וּשְׁלֹשָׁה, וְהֶצְיָן כְּהָקִיר בַּיִר מֵימֶיהָ׃

סְכוּם הַסְּדָרִים שֶׁל־כָּל־הַכְּתוּבִים תִּשְׁעָה וּשְׁמֹנִים, וְסִמָּן יַעֲזֹב. וְשֶׁל־כָּל־הַמִּקְרָא אַרְבַּע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וְשִׁשָּׁה, וְסִמָּן תַּמּוּ׃

⟶⟹⟹⟹⊛⊛⟸⟸⟸⟵

INDEX

OMNIUM QUAE HAEC DANIELIS ET EZRAE EDITIO CONTINET.